

Častnemu občanu

Ob visokem življenjskem jubileju je Franc Leskošek obiskal Dolenjsko in Belo krajino

80-letnico Franca Leskoške, predvojnega revolucionarja, komandanta slovenske partizanske vojske, narodnega heroja in člana sveta federacije, so v pravkar iztekajočem mesecu proslavili doma in po Sloveniji. Osrednji svečanosti v Ljubljani, kjer je tovariš Luka dobil najvišje odličje SRS in odlikovanje predsednika Tita, smo se priključili tistim, ki so minulega tedna tudi na Dolenjskem, oziroma v Beli Krajini.

Rojstni dan še vedno klenega revolucionarja so najprej praznovali v novomeški občini, in sicer z redno naštudiranim in zato lepo urejenim programom. Pripravili so ga pionirji novomeških osnovnih šol. Ob prisrčnih besedah je bil jubilejni dan in vesel izkazane pozornosti. Novomeški, pa tudi kasneje črnomaljski in metliški pionirji, so med drugim poudarili, da je bil Franc Leskošek skoraj 60 let v prvih vrstah boja za čas, ki ga zdaj oni uživajo v polni meri. Razen cvetja so mu pionirji izročili pozdrave svojih vrstnikov in mladih, v Novem mestu pa tudi kurirčkovo pošto s pismeni in likovnimi sporočili o dogajanju med NOB v novomeški občini.

Slavnostno je bilo tudi v Semiču. Tudi tu so na slavnosti seji predsedstva občinskih skupščin Črnomelj in Metlika ter izvršnih organov družbenopolitičnih organizacij obeh belokranjskih občin izročili listino o podelitvi naslova častnega občana obeh občin. Takojo čestitki pionirske delegacije je tovarišu Luki predstavnik sindikalne osnovne organizacije izročil kipec livarja. Uradni del proslave je zaključil Franc Leskošek z naslednjimi besedami: „V Belo krajino sem rad prišel, hodim in še bom prihajal...“

R. B. in J. P.

TEMELJNA BANKA ZA DOLENJSKO

23. decembra so delegati na občnem zboru v Novem mestu ustanovili temeljno banko za Dolenjsko. Vanjo sta vključeni dosedanja podružnici Ljubljanske banke v Novem mestu in Črnomlju. Ustanovitev temeljne banke je prvi pogoj za tako obvladovanje denarnega poslovanja in vpliv interesov združenega dela, kakor ju uzakonja „nala ustava“. S samim konstituiranjem pa preobrazba bančništva še ni končana, ampak so dane le možnosti za nadaljnje razreševanje vprašanj na tem področju. Več o tem v eni prihodnjih števil Dolenjskega lista.

TEMELJNA POSAVSKA BANKA USTANOVLJENA

Ob navzočnosti predstavnikov medobčinskih in občinskih družbenopolitičnih skupnosti so delegati 136 delovnih in drugih organizacij 26. decembra popoldne v Krškem ustanovili pravno konstituirano temeljno posavsko banko s sedežem v Krškem. S tem dejanjem je sklenjen širok krog prizadevanj, da se dosedanja podružnica Ljubljanske banke v Krškem samoupravno organizira v temeljno posavsko banko, ki je takrat sklenila, da se takoj združi v združeno Ljubljansko banko. Delegati so na ustanovnem zboru Posavske banke ponovno izrazili svoje zadovoljstvo nad tem „drugim mejnikom“ v razvoju bančništva v Posavju, o čemer bomo v prihodnje še poročali.

VREME

Danes bo še pretežno oblačno, ob presledkih padavinah — v nižinah kot sneg. Do konca tedna bo spremenljivo vreme z občasnimi padavinami in hladneje bo.

POČASTILI LUKOV JUBILEJ — V novomeškem domu JLA (levo) je bilo v petek, 23. decembra, na moč slavnostno. Na desni sliki: prizor iz Semiča, kjer je postal Franc Leskošek častni občan obeh belokranjskih občin. (Foto: J. Pavlin in J. Pezelj)

• KJER JE KAPLJA VODE ZRNO ZLATA

V Perziji velja, da se je laže dokopati do litra nafte kot do kozarca vode. Eden od številnih strokovnjakov, ki so v tej bogati državi iskali vodo, je Metličan Janez Starc. Njegovo pripoved je zapisal Janez Pezelj. Naslov je zveneč: „Kjer je kaplja vode zrno zlata“.

• PRVI KRİK

Ginekologi pravijo, da je rojstvo najdaljše in obenem najkrajše popotovanje v človekovem življenju. Kako je s tem, je v reportažnem zapisu „Prvi krík“ skušal ugotoviti Marjan Bauer, ki je bil en dan gost novomeške porodnišnice.

• MICKINO PASJE ŽIVLJENJE

Ušesa komaj verjamejo, da je takšno življenje, kot ga pozna neka Micka, sploh še mogoče. Njo in njeno pasjo družino je obiskal Ladislav Lesar, na svoje oči je med drugim videl, kako je lahko živ pes odeda.

Največja belokranjska naložba

Sergej Kraigher v Črnomlju položil temeljni kamen za tovarno kompresorjev — Kruh za okoli tisoč parov rok — Investicija znaša 200 milijonov din

Predsednik predsedstva SR Slovenije Sergej Kraigher je v ponedeljek, 26. decembra, obiskal črnomaljsko občino. Zjutraj se je sestel s člani gospodarskega in političnega aktiva in se v pogovoru z njimi seznanil s trenutnim položajem v gospodarstvu, s samoupravno organiziranostjo, delom krajevnih skupnosti in krajevno samoupravo.

„Ne smete dopustiti, da bi dislocirani obrati ne postali temeljne organizacije združenega dela,“ je dejal med drugim, ko so se pogovarjali o samoupravni organiziranosti v združenem delu in nekaterih težavah, ki jih imajo pri organiziranosti vinskih delavcev.

IMV naposled v republiškem načrtu

Velika proizvodna dvorana za mehansko obdelavo avtomobilskih delov korak do cilja: 150.000 avtomobilov v letu 1980 — Na slovesnosti 22. decembra govoril Andrej Verbič

Od dneva JLA, ko so v Novem mestu izročili namenu 15.000 m² veliko proizvodno dvorano, v kateri bodo mehansko obdelovali avtomobilске kovane in lite dele, je 6.000-članski delovni kolektiv IMV spet za korak bliže svojemu končnemu cilju leta 1980, ko bo s tekočega traku novomeške in drugih tovarn IMV prišlo 150.000 osebnih in drugih vozil.

Ta in druge številke iz srednjeročnega programa IMV so omenjene tudi v dopoljenem dogovoru o temeljnih slovenskega družbenega plana za obdobje 1976 - 1980, predlog zanj pa je pripravil republiški izvršni svet. V njem bomo, da bo IMV leta 1980 poleg omenjenega števila osebnih vozil proizvedla tudi 50.000 avtomobilskih stanovaljskih prikolic ter izvozila na konvertibilno področje okoli 30 odst. vseh osebnih vozil in 90 odst. prikolic. Za uresničitev tega programa se bo IMV samoupravno povežala s kooperanti ter svoj in njihove programe vključila v samoupravni sporazum o temeljnih plana. Skupno bo pripravljen koncept razvoja

proizvodnje osebnih vozil v Sloveniji.

Po pozdravnih besedah inž. Štefana Poredoša, predsednika centralnega delavskega sveta IMV, je na otvoritveni slovesnosti nove proizvodne dvorane IMV 22. decembra govoril Andrej Verbič, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije. Poudaril je, da pomenijo nove

gospodarske oziroma proizvodne zmogljivosti tudi krepitev obrambne sposobnosti. Ta soodvisnost zagotavlja, da postaja celoten razvoj neodvisen.

LESKOVEC: ZBRALI SO SE PRIJATELJI MLADINE

V Leskovcu pri Krškem je bila v torek, 27. decembra, slavnostna seja republiške konference Zveze prijateljev mladine Slovenije in sveta za delo s pionirji pri republiški konferenci ZSM. Za slavnostnega govornika so povabili Ljuba Jasniča, predsednika republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije. Gostje so si med obiskom Krškega ogledali jedrsko elektrarno, v leskovški šoli pa so jim predstavili življenje in delo pionirjev. Več bomo o prireditvi še poročali.

Malo nediscipliniranih

Medobčinski svet ZK za Dolenjsko ocenil volilne konference osnovnih partijskih organizacij — Ponekod ponovitve

Na Dolenjskem potekajo te dni še zadnje volilne konference osnovnih organizacij ZK. Gre za nekaj zamudnikov, ki se jim te dolžnosti ni posrečilo opraviti v roku. V Novem mestu, kjer je največ zamudnikov, so se zato odločili, da bodo občinsko volilno konferenco izvedli šele januarja. Najmanj v šestih osnovnih organizacijah pa bodo morali konference ponoviti, ker so prve opravili prepovršno. Tudi takih je največ v novomeški občini.

Medobčinski svet ZK za Dolenjsko je medtem sprejel prvo oceno opravljenih konferenc osnovnih

organizacij. V njej poudarja, da so bile kadrovske in vsebinske poprečno dobro pripravljene. To je vsakakor dokaz za to, da se je članstvo resno in odgovorno lotilo naloge ter dovolj zgodaj.

Za najrazličnejše funkcije v osnovnih organizacijah je bilo evidentiranih več kot 1.200 članov. 300 komunistov so evidentirali za sekretarje osnovnih organizacij, 38 za medobčinski svet ZK, 105 za delegate na 8. kongresu ZKS in 29 za člane CK ZKS. Nova vodstva so pomlajena, v njih je večje število žensk in komunistov, sprejetih med kongresoma. Od 7. kongresa ZKS se je članstvo ZK na Dolenjskem povečalo skoraj za 50 odstotkov.

Iz ocene medobčinskega sveta je razbrati, da so komunisti v osnovnih organizacijah razpravljali pretežno o celotni problematiki, ne pa samo o vprašanih, ki ta čas najbolj žulijo delovne ljudi in občane. V več primerih je prišla na sito problematika celotnega medkongresnega obdobja, ne le zadnjih dveh let — od zadnjih volilnih konferenc.

I. Z.

ŠE SO BELE LISE

Ceprav je bilo za zadnja leta značilno, hitro naraščanje članstva in osnovnih organizacij ZK v Krški občini, je na tem področju še vedno nekaj „belih lis“, tudi tam, kjer jih ne bi smelo biti. To, da bi ZK resnično prodrla v sleherno družbeno celico, bo še naprej ena poglavitnih nalog komisije za organiziranost in razvoj, pri čemer bi ji bila lahko v dobrodošlo pomoč komisija za delo z mladino. Ceprav se tudi v krški občini partija nenehno pomlajuje, bi moral biti eden izmed „filtrir“ za sprejem vendarle aktivnost mladine in mladince v Zvezi Socialistične mladine. Za njeno boljše delo pa bo prav tako morala skrbeti imenovana komisija.

Z. S.

vah, ki jih imajo pri organiziranosti vinskih delavcev. Novoteksa, adleškega IMV itd., „povsod tam, kjer so za tako organiziranost možnosti. Delavec mora imeti pravico, da razpolaga z dohodkom in da vzpostavlja ustrezne družbenoekonomske odnose tudi v krajevni skupnosti...“

Ko so se pogovarjali o krajevnih skupnostih (popoldne so obiskali vinskih delavcev), so domačini menili, da še vedno ne opravljajo svojih nalog tako, kot bi jih lahko. Seveda so tudi izjeme. Kraigher je menil, da morajo biti skupnosti manjše, zakaj le s tako obliko se občani med seboj lažje povežejo in tudi delujejo.

Po prvem delu so si udeleženci ogledali delovno organizacijo Belt, nato pa so odšli na prostor ne daleč od Belta, kjer bo kmalu zrasla nova tovarna kompresorjev. V slavnostnem delu je govoril predsednik občinske skupščine inž. Martin Janžekovič, ki je omenil, da bo občina tako dobila še nekaj sto novih delovnih mest, po govoru predstavnika Gorenja iz Velenja pa je predsednik predsedstva SRS položil temeljni kamen za novo tovarno, ki bo nov tozd Gorenja.

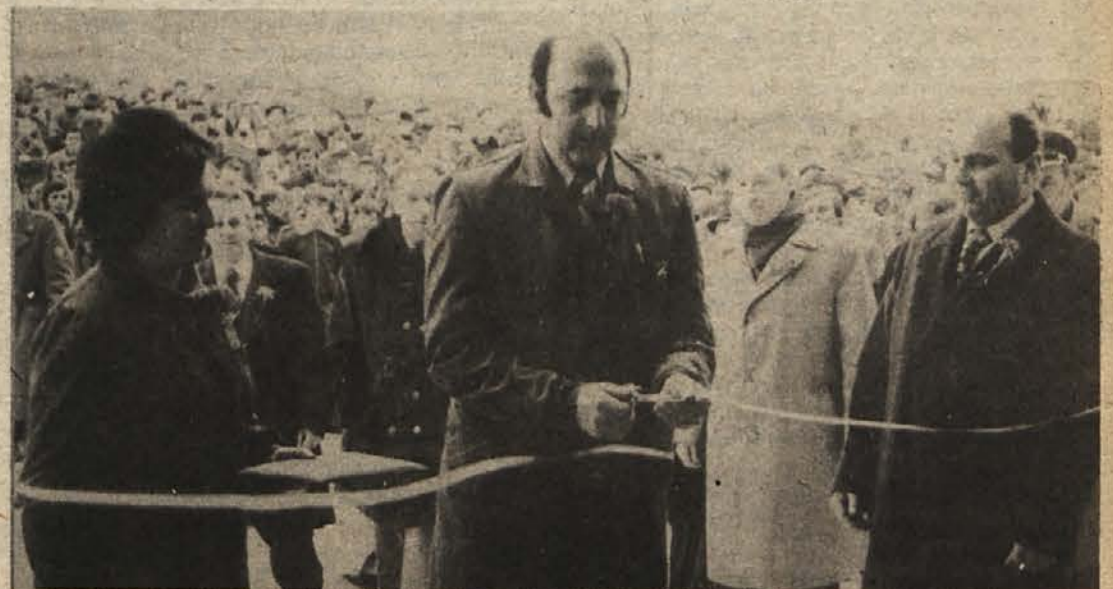
J. P.

BOGOVIČU RED DELA

Na seji komiteja občinske konference ZK v Sevnici je minuli teden sekretar medobčinskega sveta ZK za Posavje Miroslav Kambič izročil red dela s srebrnim vencem, s katerim je predsednik republike Josip Broz-Tito odlikoval dolgoletnega družbenopolitičnega delavca Jožeta Bogoviča iz Sevnice. Prof. Bogovič je do nedavnega vodil občinsko organizacijo ZK, med drugim je tudi delegat družbenopolitičnega zbora republiške skupščine. Sedaj je ravnatelj sevniske osnovne šole „Savo Kladnik“. V raznih republiških komisijah in v Posavju je med poborniki koncepta usmerjenega izobraževanja.

ZA LJUBITELJE ROCK GLASBE

Ansambel „Rudolfovo“ organizira velik novoletni ples, ki bo v petek, 30. decembra, v športni dvorani v Novem mestu. Verjetno bodo ljubitelji rock glasbe to noč prišli na svoj račun, saj po gostičih in hotelih tovrstne glasbe ne bo moč slišati najdaljšo noč v letu. Vstopnina je primerno nizka: 20 dinarjev. Poleg tega pa Rudolfovo pripravlja za obiskovalce plesa tudi presenečenje.

DELAVCA ODPRLA NOVE PROSTORE IMV — Nove proizvodne prostore za obdelavo avtomobilskih delov IMV sta na slavnosti ob dnevu JLA simbolično odprla Anica Pakar in Tone Urbančič (od leve na desno), zaslužna in dolgoletna delavca kolektiva IMV. (Foto: J. Pavlin)

Vprašanje v naslovu ostaja brez odgovora po končanem obisku izraelskega premierja Beginja v Egiptu in po tiskovni konferenci, na kateri naj bi skupaj s svojim gostiteljem, predsednikom Sadatom, končno vendarle pojasnil, kaj sta se Egipt in Izrael dogovorila v zadnjih nekaj dneh.

Državnika sta se sporazumela, da ustanovijo posebna komiteja – političnega in vojaškega – ki naj podrobneje razpravljata o spornih vprašanjih, toda to je tudi skoraj edina otipljiva novica po drugem sestanku egiptovskega in izraelskega voditelja. Vse drugo kar sta se

dajal Palestincem nekaj let nazaj.

Sadat je to ilustriral z besedami (ki so vzeti naravnost iz besedenjaka ameriškega predsednika Jimmyja Carterja), da so se „Palestinci sami izključili iz dogajanja“, ker se niso udeležili kairskega sestanka.

Begin ni izbiral besed, s katerimi je označeval, kaj po izraelskem mnenju Palestinska osvobodilna organizacija je. Dejal je, da je to „teroristična organizacija“, ki ima en sam cilj – uničiti Izrael.

Sicer pa bomo na podrobnejšo oceno tega zadnjega egiptovsko-izraelskega dialoga še počakali, kajti med opazovalci prevladuje prepričanje, da so bili pogovori v Ismailiji podobni Ledeni gori, od katere je videti samo vrh, večji del gmote pa je skrit pod vodo.

Od tega, kaj je ostalo skrito očem, ja kajpak odvisno marsikaj in tudi sodba o zadnji diplomatski akciji egiptovskega predsednika Sadata.

ODMEVI NA BEOGRAJSKI SESTANEK

Delegati, novinarji, tehnično osebje in drugi, ki so za dva meseca in pol zasedli beograjski kongresni center „Sava“, so se razšli. Sestali se bodo znova sredi januarja, da bi dokončali svoje, sredi leta začeto delo.

Svetovni tisk živahno komentira beograjske dialoge, pri čemer večina komentatorjev poudarja, da so udeleženci izrazili pripravljenost nadaljevati in še razširiti popuščanje napetosti, da pri tem nekateri niso odstopili od svojih stališč – čeprav jih niso pretirano poudarjali.

V takem delovnem vzdušju je beograjski sestanek po prevladujoči sodbi opravil pomembno delo, ki ga bo lahko končal po 17. januarju, ko se bodo delegacije 35 evropskih držav, Kanade in Združenih držav Amerike vrstile v kongresni center „Sava“.

JANEZ ČUČEK

Kakšen dogovor?

dogovorila (in o čemer se nista), ostaja za zdaj znano le nekaterim posvečenim.

Dialog se sicer nadaljuje, toda razlike ostajajo-to je prevladujoč vtis. Razlike zadevajo predvsem ključno vprašanje, namreč usodo Palestincev in njihovo zahtevo, da ustanovijo svojo državo in si tako omogočijo normalen in nemoten razvoj.

Sadat je na tiskovni konferenci znova zatrdil, da nikakor ni pripravljen skleniti separati mir z Izraelom, prav tako pa ni odstopil od tega, da morajo Palestinci dobiti možnost, da sami odločajo o svoji usodi.

Begin je to gladko zavrnil, saj je Izrael voljan dati Palestincem le nekakšno polovično avtonomijo. Polovično zato, ker bi ostali slej ko prej še vedno pod izraelsko vojaško kontrolo. To je kajpak nekaj povsem drugega od palestinskih zahtev po samostojnosti, ki jih – vsaj javno – za zdaj Sadat in egiptovsko vodstvo še vedno podpirajo, pri čemer je ta podpora za odtene drugačna od tiste, ki jo je Egipt

PRAVOCASEN POSEG – Agenta zveznega preiskovalnega urada držita pred novinarskimi kamerami majhen tranzistorski radijski sprejemnik in pištolo iz plastične mase, s katerimi je tridesetletni Nick Rolan ugrabil letalo DC-9 ameriške letalske družbe Eastern Airlines. Hotel je, da posadka odpelje letalo na Kubo. Agenti zveznega preiskovalnega urada so ga naskočili med postankom na letališču v Atlanti in ga aretirali. Ugrabitelj je zartjeval, da je radijski sprejemnik tomba, s katero lahko požene letalo v zrak. (telefon : UPI)

Najbolj tepe neorganiziranost

Zakaj pridelki v nekaterih državah ne segnijo, kar se pri nas še dogaja

Zadružniki v nekaterih državah se čudijo, če zvedo, da našim kmetovalcem segnijo nekateri pridelki, ker zanje ne najdejo kupcev. Trdijo, da se pri njih to ne more zgoditi ali pa le v zelo izjemnih primerih. Kdo pa jim jamči, da prodajo vse? Organizacija, seveda. Kakšna? Njihova, zadružna.

Po takih odgovorih smo se lahko čudili mi. Pa so nam kaj hitro razložili, da je za vse pridelke treba skleniti pogodbe. Ne tik pred prodajo, temveč že v začetku leta, da zadruga ve, kaj bo kdo pridelal in koliko. S sklepanjem pogodb hkrati načrtujejo pridelovanje, da ne bi npr. hitro pokvarljivih vrtnin posadili več, kot jih potrebujejo za domači trg in izvoz.

Kaj pa, če jim načrtovani pridelek okrnijo ali zvečajo vplivi vremena, letina, ki je obilnejša od poprečne?

Tudi s tem računajo. Ob ugodni letini je treba skleniti dodatno pogodbo za presežke nad pridelkom, za katerega je bila že prej sklenjena pogodba. Dodatna pogodba pa mora biti sklenjena najmanj štiri tedne pred pravilom pridelkov, da je še dovolj časa za dogovarjanje med organizatorji trgovine, kam presežke poslati. Morda je drugod manj pridelkov. Če jih je povsod dovolj, pa je treba poiskati možnosti za izvoz ali

upravni sporazum, delamo pa še veliko po starem.

Kadar naši kmetovalci ne morejo prodati svojih pridelkov ali živine, kličejo na pomoč materialne rezerve ali jim celo očitajo, da so premalo podjetne in okretne. Toda ali so materialne rezerve lahko tak dedek denarja in srpa v svojo malho vse presežke, ne da bi vprašal, komu so potrebni ali kaj naj z njimi počne?

Najpomembnejši pogoj za zajamčen odkup je načrtovanje pridelkov. Tako trdijo tuji zadružniki, ki se čudijo naši premali organiziranosti. Naši organizatorji kmetijske proizvodnje pa še ob letošnjem pričetku spravila krompirja niso prav vedeli, koliko ga bo, ali so nekateri dajali napačne podatke, misleč, da bodo tako vplivali na cene. Naše kmetovalce najbolj tepe neorganizirano pridelovanje, pogosto tudi tiste, ki sklepajo pogodbe. To se bo dogajalo tako dolgo, dokler bo še veliko takih, za katere ne bo nihče vedel, kaj bodo ponudili porabnikom.

JOŽE PETEK

TELEGRAMI

LIZBONA – predsednik Portugalske republike general Eanes je obnovil pogovore z voditelji glavnih strank v upanju, da bo na osnovi le-teh lahko izbral novega premiera, ki bi lahko začel takoj sestavljati novo vlado. Odkar je z glasovi socialdemokratov, konservativcev in komunistov pred 18 dnevi socialistična vlada Maria Soaresa padla, so se razmere v državi poslabšale. K temu je še posebej prispevala stavka pilotov in ostalega osebja domače letalske družbe, zaradi katere je bil ohromljen ves letalski promet.

PEKING – ameriški demokratični senator iz Massachusettsa Edward Kennedy je v Sanghaju začel svoj dvotedenski obisk v Ljudski republiki Kitajski.

MOSKVA – za posadko „Saljuta 6“ se je končal drugi teden bivanja v vesolju s celo vrsto bioloških, fizikalnih in tehničnih raziskav. V laboratoriju sta opazovala, kako so se izlegli prvi „kozmični“ paglavci, ki so v novih pogojih pokazali težnjo po spiralnem gibanju. Poleg tega sta kot poročala Tass, z ročno kamero posnela ozemlje Sovjetske zveze.

PEKING – po vsej Kitajski so slovesno proslavili 84-letnico rojstva umrlega kitajskega predsednika Mao Ce-Tunga. V Pekingu je bila vrsta slovenskih zborovanj, razgovorov in prireditev, na katerih so govorili o delu Mao Ce-Tunga. Na slovesnem zboru v Pekingu, katerega se je udeležilo več kot 6000 ljudi, je bil tudi predsednik CK KP Kitajske Hus Kuo-Feng. Podobne slovesnosti so bile tudi v drugih kitajskih mestih.

RIM – tritedensko konferenco organizacije Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO) so zaključili s pesimistično opombo, da so v zadnjih treh letih naredili zelo malo za pomoč lačnim v svetu. „Položaj je še vedno zaskrbljujoč“ – poudarjajo v poročilu s konference, kjer je sodelovalo 144 dežel. Najhuje je v Afriki in deželah v razvoju. Navajajo da prebivalstvo narašča hitreje kot proizvodnja hrane.

NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

„Če na primer tretjina našega gospodarstva dela zdaj z izgubami, če je to približno 1.200.000 delavcev in če je skoraj 12 odstotkov delovnih organizacij na meji rentabilnosti, potem to pomeni, da domala 50 odstotkov samoupravljavcev ne razpolaga z dohodkom, ki bi jim omogočil preprosto in razširjeno reprodukcijo, torej uresničevanje pravic do združevanja dela in sredstev z drugimi delovnimi organizacijami, do svobodne menjave dela itd. Kar tretjina teh se mora boriti za eksistenco, da bi lahko sploh obstala in da bi izplačevala zajamčene osebne dohodke. V takšnih razmerah so seveda skrčene možnosti za samoupravljanje v teh in takšnih organizacijah. Od tega, kakšna je celotna razporeditev narodnega

Skrčene možnosti

dohodka na posamezne panoge in gospodarska področja, kako uspešno bijejo boj v teh panogah in na teh področjih prek samoupravljanja za ustvarjanje dohodka, za povečanje produktivnosti, za to, da bi tudi sredstva sedanjega in minulega dela obvladali delavci v samoupravljanju, je odvisno, kako se bo razvijalo zanimanje za to, kakšne odločitve se sprejemajo.

Torej tudi od ekonomske podlage samoupravljanja je odvisno, kako se bodo uveljavljali interesi neposrednih proizvajalcev prek njihovega izjavljana o vseh predlogih, ki so povezani z njihovim življenjem in delom postopno pa tudi o tistih najbolj splošnih odločitvah, ki opredeljujejo pogoje funkcioniranja vse naše skupnosti, njeno gospodarsko, politično in mednarodno stabilnost in mednarodni položaj.

Slednje je med drugim izjavil v intervjuju za „Komunist“ Kiro Gligorov, predsednik skupščine SFRJ.

MILAN MEDEN

100-LETNICA ROJSTVA

Predsedstvo republiške konference SZDL Slovenije je razpravljalo o proslavah in prireditvah v prihodnjem letu. Predsedstvo se je zavzelo za večjo racionalizacijo proslav, ki morajo še bolj temeljiti na vsebini dogodka, ki se ga manifestativno spominjamo, hkrati s tem pa so člani predsedstva poudarili, da bomo prihodnje leto kot glavni kulturni dogodek slavili 100-letnico velikega slovenskega pesnika Otona Župančiča.

Ob tem naj omenimo, da je pred dnevi Prešernova družba v zbirki svojih letošnjih knjig slovenskim bralcem že predstavila izbor Župančičeve poezije, kakor jo je zbral in ji spremno besedo zapisal akademik Josip Vidmar.

SINDIKALNA LISTA

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je sprejel stališča v zvezi s sindikalno listo za 1978 leto. Potem ko bodo delovni ljudje v OZD z referendumom vnesli določbe sindikalne liste v svoje samoupravne akte, bo nova sindikalna lista uveljavljena.

DRAŽJI TOK

Na seji interesne skupnosti elektrogospodarstva Slovenije so delegati sprejeli nov tarifni sistem o prodaji električne energije za prihodnje, a tudi tarifne postavke za posamezne odjemalce, ki naj bi veljale že s 1. januarjem 1978.

V poprečju bo električna energija dražja za 25 odstotkov: gospodinjstva bodo plačevala elektriko za 20 odstotkov več, vendar bo za 12 odstotkov nižji energetske prispevek, tako da bo obremenitev v gospodinjstvu le za 11 odstotkov višja. Zamotan izračun...

tedenski mozaik

NAJVEČJEGA UMETNIKA NEMEGA FILMA in enega največjih filmskih ustvarjalcev vseh časov ni več. V švicarskem mestu Veveyu je v 88-letu starosti umrl znameniti filmski igralec, režiser, scenarist, pisec filmske glasbe in producent Charlie Chaplin. Rodil se je sicer v Londonu, toda komaj dvajsetleten se je preselil v Združene države Amerike, kjer je dosegel svoje največje uspehe. Njegovi najbolj znani filmi so „Lov za zlatom“, „Luči velemesta“, „Moderni časi“, „Veliki diktator“, „Odrske luči“ in nekateri drugi. Od leta 1952 do 1972 je živel v Švici, zadnji film ki ga je posnel, pa je bil „Grofica iz Hong Konga“, v katerem je nastopil ob Sofiji Loren tudi Marlon Brando. Zadnja leta je bil priklenjen na bolniški voziček, umrl pa je, kakor so povedali zdravniki, „od starosti“...

TACAS PA SI AVSTRIJSKA POLICIJA še vedno beli glave, kdo je bil neznanec, ki je minuli teden streljal na potniško letalo DC-9 avstrijske letalske družbe, ki se je ravno pripravljalo, da poleti proti Frankfurtu. Neznanec je izstrelil pet strelov, zaradi česa letalo (nekaj strelov je zadelo) ni moglo poleteti. Streljal je bo 18,15 minut in je policiji usel v večernem mraku... Vedno se najde kakšen norec...

KDAJ NEKI PA BO PRENEHAL HEATH – se sprašujejo nekateri britanci, ki očitno niso zadovoljni z obnašanjem svojega nekdanjega ministrskega predsednika. Odkar se je namreč umaknil iz politike, se ukvarja le z glasbo, jadranjem in pisanjem knjig. Pa da ne pozabimo: in kajpak tudi s propagiranjem slednjih in sicer tudi tako, da potuje okoli dežele s posebnim vlakom in daje avtograme kupcem... vse za dinarčke, oprostite funtke...

— Zeni sem obljubil, da bom na silvestrovanju popil samo en kozarec.

— Lepo prosim, tovariš šei, jaz ne bi...
— V redu, punčka, toda ne pozabi, da je po novem tudi v pisarnah mogoče meriti učinek dela!

Z VOJAŠKE SVEČANOSTI V CERKLJAH. — Na letališču so se 22. decembra dopoldne zbrali razen pripadnikov JLA številni predstavniki družbenopolitičnega življenja iz posavskih občin, pionirji, mladinci in pa mladi teritorialci, ki so se ob tej priložnosti svečano zaobljubili. Na slovesnosti so razglasili vojaška napredovanja, pohvale in priznanja, nakar so se gostje zbrali na sprejemu, ki jim ga je priredil podpolkovnik letalstva komandant garnizije Rade Japundžić.

(Foto Jožica Teppey)

NAJBOLJŠI SLOVENSKE ŠPORTNIKI — Minuli ponedeljek zvečer so v Krškem proglasili najboljšega športnika, športnico, ekipo in tiskovno službo v letošnjem letu. Športni novinarji so največ glasov dodelili plavalcu Petriču, med športnicami je zmagala Mima Jaušovec (fotografija zgoraj). Novomeščanka Doklova je bila na četrtem mestu. Na prireditvi so predstavili tudi domače športnike, in sicer speedwayista Molana in Babiča ter Zajelšniko in Breskarjevo. Z njimi se je pogovarjal novinar Dela Henrik Ubeleis. (Foto: J. Pavlin)

SAMI KRIJEJO UVOZ

Kako so v novomeški občini glede izvoza v izjemnem in zavidljivem položaju, kažejo podatki, da je na primer v letu 1976 izvoz na prebivalca novomeške občine znašal preko 1250 ameriških dolarjev, v Sloveniji pa je bil povprečen izvoz na prebivalca komaj 500 dolarjev. V letu 1976 je industrija izvozila za 44,7 milijonov dolarjev blaga in je bil izvoz za 45 odst. višji od uvoza. V letošnjih devetih mesecih so v novomeški občini izvoz povečali še za 9 odstotkov, medtem ko je bil v istem času v Sloveniji za 4 odst. večji, v Jugoslaviji pa za 6 odstotkov.

Napovedi za 1978 zelo ugodne

Leto 1976 je bilo bolj slabo, letošnje mnogo boljše, za leto 1978 pa v gospodarstvu novomeške občine napovedujejo nadaljnji skok navzgor. Predvsem bo, kot napoveduje resolucija o izvajanju družbenega plana občine, industrija najmočnejše gibalno napredka. Predvidevajo za 20 odstotkov večji izvoz ali 80 milijonov ameriških dolarjev, kar bi pomenilo okrog 1500 dolarjev izvoza na občana. S tem bi bili daleč nad slovenskim in jugoslovanskim povprečjem.

leta 1977. Posebno pomembne bodo nove zmogljivosti v IMV, nova tovarna Iskra v Šentjerneju in novi prostori Industrije obutve. Najvažnejši objekt na področju prometa, ki bo dokončan v letu 1978, je avtomatska telefonska centrala z 2000 priključki v Novem mestu. Razširjene pa bodo tudi centrale v Žužemberku in Šentjerneju ter vpeljane dodatne zveze z Mirno pečjo in Stražo.

prerije mesa, ki bo pri vseh treh KZ pod načrtovano. Najmanjši izpad bo pri KZ Ribnica (okoli 10 odstotkov), največji pa pri KZ Velike Lašče (preko 25 odstotkov). To stanje opozarja, da je treba odpraviti razkorak pri cenah. Proizvodnja mesa je na-

da so zneski zračunani na podlagi odstotkov od povprečnih osebnih dohodkov v gospodarstvu. Dnevnice bodo v letu 1978 za vse delavce enake. Za odsotnost od 8 do 12 ur bo smela biti največja dnevnička 137 dinarjev, za več kot 12-urno odsotnost pa največ 205 dinarjev. Udeleženci samoupravnega sporazuma bodo lahko določili tudi nižnjo dnevničko — za šest do osemurno odsotnost največ 100 dinarjev. Dnevnice za službena potovanja v tujino bodo v višini, kakršna velja za drugo skupino dnevnice za tovrstna potovanja. Za prenočevanje z računom bo moč izplačati 250, brez računa pa največ 100 dinarjev. Največji regres za prehrano bo 365 dinarjev na mesec, regres za letni dopust bo od 1.367 do 2.050 dinarjev, nagrade za delovne jubileje pa — za 10 let do 2.734, za 20 let 4.100 in za 30 let delovne dobe 5.468 dinarjev.

NOVI OBJEKT ŠENTJERNEJSKE ISKRE — Prihodnje leto se bodo velike naložbe začele obrestovati tudi Šentjernejanom.

Zapisano je, da bodo na Novem trgu začeli graditi veliko blagovnico, da bo Mercator gradil večjo trgovino na Cesti herojev, da bo v središču mesta urejen nov lokal za prodajo kruha in da bo novomeška tržnica modernizirana.

VEČ MLEKA — brez molze na „gorenjski način“. (Karikatura: Branko Babič)

Gostinstvo in turizem bosta v začetku leta 1978 pridobila dva pomembna objekta: novi hotel Metropol in prenovljeni kopaljški in zdraviliški dom v Dol. Toplicah. Prihodnje leto bo dograjen tudi dijaški dom s 480 posteljami, posebna šola bo začela delati v novih prostorih, začela pa se bo tudi gradnja šol v Šentjerneju in v Stopičah. Novo leto bo Škocjancem prineslo novo zdravstveno postajo, Novomeščani pa bodo začeli graditi nov zdravstveni dom.

meč vedno manj donosna. Zadržna podražitev govejega mesa je šla izključno na račun ukinitve zvezne premije, se pravi, da proizvajalec oziroma kmet kljub podražitvi mesa za živino ni dobil več.

Sindikalna lista določa tudi terenske dodatke, nadomestila za ločeno življenje, mesečne akontacije za pripravnike in drugo, kar bodo morale delovne organizacije vnesti v svoje samoupravne akte.

V letu 1978 je predvideno tudi znatno več investicij v osnovna sredstva. Gre za 800 milijonov dinarjev tovrstnih naložb, ki pomenijo podvojitve investicij iz

V vzgojnovarstveni dejavnosti bomo dobili nov objekt na Drski za 210 otrok, vrtec v Bršlino za 160 otrok in vrtec v Šmihelu za 120 malčkov. Če upoštevamo še, da je za leto 1978 predvidena dograditev doma upokojevcem in najvažnejši kulturni objekt Muzej revolucije, potem smo zares lahko zadovoljni. Priče bomo enemu najbolj plodnih let v novomeški zgodovini.

Storiti pa bo treba več tudi za večjo in cenejšo prerijo. Predvsem bi to območje lahko tesneje sodelovalo na raznih področjih, na primer pri pospeševalnem delu. To bi omogočilo večjo specializacijo in strokovnost ter s tem večjo uspešnost pospeševalcev.

Draginja duši OD

Ob letošnjem tričetrtletju je bil povprečni osebni dohodek v dolenskem gospodarstvu 4.255 dinarjev. Za slovenskim povprečjem so Dolenjci zaostali za 391 din in bili za 225 din „daljši“ od jugoslovanskega. Največji povprečni zaslužek je imelo gospodarstvo novomeške občine — 4.364 dinarjev. Za petami so mu bili Trebanjci s 4.145 in za njimi Črnomaljški s 4.121 din. Metličani so s 3.784 din v izplačilni kuverti edini obtičali pod 4.000 in s tem tudi pod zveznim povprečjem.

Sad politike cen

Na območju KZ Ribnica in Velike Lašče bo v letu 1977 količina mleka predvidoma za 12 do 13 odstotkov nad načrtovano, na območju KZ Dobrepolje pa bodo nekoliko zaostali za načrtom. Slabše bo pri

Sindikalna lista

Dokument, po katerem bomo v naslednjem letu uravnavali dnevnice, kilometrine, regrese in najrazličnejše druge dodatke in prejeme, je znan. Značilno za Sindikalno listo 78 je,

Sejmišča

NOVO MESTO: Na ponedeljkov sejmen so rejci pripeljali 329 prašičev, starih od 6 do 12 tednov, in 36 prašičev, starih od 3 do 6 mesecev. Lastnike je menjalo 257 prašičev; za mlajše je bilo treba odsteti od 550 do 850 dinarjev, za starejše pa od 860 do 1.300 dinarjev.

BREŽICE: V soboto je bilo naprodaj 532 pujskov, starih do 3 mesece, in 24 starejših prašičev. Rejci so prodali 389 pujskov (po 40 dinarjev 1 kg žive teže) in 18 prašičev (po 25 do 26 dinarjev 1 kg žive teže).

Kmetijski nasveti

Odločitev, vredna premisleka

Vinska trta je trajna rastlina. Desetletja stoji na istem mestu, zato se napake, zagrešene ob saditvi, ne dajo več popraviti. Ena najhujših takih napak je lahko pri saditvi nepravilno izbrana razdalja. Tako rekoč večno vprašanje vinogradnikov je, kako gosto nasaditi pri obnovi vinograda, da bo ustrezno vinogradnikovemu končnemu cilju, ta pa je: pridelati kar največ dobrega vina ob kar najmanjših pridelovalnih stroških. Ko se je v vinogradništvu pojavila mehanizacija, so v svojem nepremišljenem navdušenju mnogi hoteli ustreči samo tej. Stroji zahtevajo večjo medvrstno razdaljo. Prav tako je z npravo vinograda v terasah. Naenkrat se je razdalja med vrstami podvojila, s tem pa se je število posajenih trsov zelo zmanjšalo. Resda izpad lahko nadomestimo z rezjo, s puščanjem večjega števila očes, vendar potem trpi kakovost. Prehudo obremenjena trta ne more dati tako dobrega vina.

Na izbiro razdalje v vrstah in med trsi samimi pa vplivajo še druge reči: bujnost sorte, rodovitnost tal, zlasti pa vzgojna oblika in podnebne razmere. Na Primorskem lahko sadijo redkeje, saj ima trta tam na voljo več sončnih dni in grozdje laže dozoreva, prav tako pa tudi enoletni les.

Za posavski vinorodni rajon, kamor prihajemo tudi dolenske vinograde, velja, da z razdaljami med trsi ne smemo pretiravati. Poglavitne sorte: zametna črnina, laški rizling, modra portugalka in še nekatere so slabo do srednje bujne. Z rastjo ne morejo nadomestiti prevelikih vrstnih razdalj. Če jih preveč obložimo, začne njih vitalnost usihati.

Upoštevajte eno in drugo strokovnjaki zdaj priporočajo, naj bi ob novih saditvah razdalje med trsi v vrstah zmanjšali na približno en meter, razdalje med vrstami pa na 2,5 do 2,8 m. S tem bi povečali število trsov na prek 3.000 na hektar. To bi jih bo omogočalo doseči končen vinogradnikov cilj, seve, če bo zadoščeno še drugim zahtevam vinske trte.

INŽ. M. L.

redno je zapisati...

Ceprav smo malone že z obema nogama na pragu v novo leto, še vedno nimamo celovite, vsestranske osvetljene in na ravni vseh pristojnih uglasene ocene o tem, kako je dolensko gospodarstvo vozilo svojo proizvodno-poslovno barko v prvih devetih mesecih leta 1977. Podatki, na katere opiramo ugotovitve v tem sestavku, kažejo na dokaj ugodno stanje.

Tričetrtletje pod drobnogledom

Pojdimo po vrsti! Celoten prihodek, ki so ga od januarja do konca septembra ustvarile organizacije družbenega dela z območja dolenske regije, je — ob 8,6-odstotnem povečanju cen industrijskih izdelkov pri proizvajalcih in 12,7-odstotnem porastu cen na drobno — za 41 odstotkov večji od lanskega v enakem obdobju (v SRS za 29, v SFRJ za 31 odst.). Razmerja med neplačanimi prihodki in tako imenovano fakturirano realizacijo kažejo, da se je izboljšala plačljivost. Počasneje od celotnega prihodka so naraščali stroški za porabljene surovine, material, električno energijo in nabavna vrednost prodanega blaga. Rast dohodka v regiji (za 77 odstotkov večji od lanskega v enakem obdobju; v SRS za 54 in SFRJ za 47 odst.) je bila ugodnejša tudi zaradi tega, ker je bila rast porabljene sredstev manjša od rasti celotnega prihodka. Močno je skopnela tudi izguba, saj se je pojavila le v osmih primerih v novomeški in dveh v trebanjski občini.

Hitreje od razporejenega dohodka je v prvih devetih mesecih naraščal tisti del dohodka, ki pripada organizacijam združenega dela, v rasti pa je zaostal del dohodka za skupne in splošne potrebe ter del dohodka za ostale namene. Podatki kažejo, da je šlo do konca septembra za splošne potrebe v regiji kar za 106 odstotkov več denarja kot lani v enakem obdobju. Dohodek za skupne potrebe je porasel za 37, dohodek za ostale namene pa za 35,9 odstotkov. Zaradi povečanih obveznosti so se močno zmanjšala prosta sredstva za naložbe (na vsega 13 odstotkov vsote iz enakega lanskega obdobja).

PLINA NI

Kakor prebivalce drugih krajev, tako tudi Ribničane razburja napis „Plina ni“, ki stoji kar ob Gorenjski cesti. Seveda za to ni kriv razdeljevalec plina. Po sedanjih napovedih lahko sklepamo, da bodo s plinom manjše ali večje težave še vso zimo.

V brežiški občini je izvoz letos za štiri odstotke manjši od lanskega v prvih devetih mesecih. Manj kot lani so prodali na tuje v Tovarni pohišstva, v Tovarni avtomobilskih prikolic, pri Agrarii, več pa sta izvozila Dinos in Gozdno gospodarstvo. Konfekcija „Beti“ iz Dobove je izvozila enako količino izdelkov kot lani.

KONCERTNO SLOVO
OD STAREGA LETA

Učenci črnomaljske glasbene šole bodo tudi letos pripravili tradicionalni novoletni koncert. Nastop bo danes v prostorih glasbene šole. Občinstvo vabijo, da se prireditve udeležijo v kar največjem številu.

ČESTITKE MLADIH – Komandantu Radetu Petroviču so ob prazniku v imenu tisočih mladih iz novomeške občine čestitali pionirji in mladinci iz osnovnih in srednjih šol. (Foto: J. Pavlin)

Praznik armade – praznik nas vseh

Z mnogimi prireditvami se je tudi novomeška občina pridružila praznovanju 36-letnice JLA. Priznanja novomeški bolnišnici, KS Uršna sela in mladim

Zaključne slovesnosti ob praznovanju letošnjega praznika Jugoslovanske armade so se pričele na predvečer praznika v Domu JLA. Akademija, na kateri so nastopili moška zbor „Dušan Jereb“ in „Maks Henigman“ iz Dol. Toplic ter mešani zbor KUD „Krka“, je bila posvečena zaključku praznovanj letošnjih jubilejev in prazniku dneva JLA.

Na dan praznika so bile številne slovesnosti v vseh vojašnicah. Za predstavnike pionirjev in mladine novomeških osnovnih in srednjih šol so v vojašnici „Milan Majcen“ pripravili sprejem, kjer je komandant Rade Petrovič podelil priznanja mladim, ki so letos napisali najboljše naloge na temo: „Mesto in vloga JLA v naši družbi“. Med dvajsetimi, ki so dobili priznanja, so najboljše naloge napisali pionirji iz osnovnih šol: Vladka Merzel (o.š. M. Šobar-Nataša), Lili Tekstor (o.š. Katja Rupena), Ellena Jerele (o.š. Otočec), Stanko Kumar (o.š. Žužemberk), Ksenija Žmavc (o.š.

Bršljin) Irena Grahek (o.š. Grm) ter srednješolki Barbara Bajc (gimnazija) in Fanika Pegam (ESC). Osrednja proslava, ki se jo je udeležil tudi predsednik gospodarske zbornice SRS Andrej Verbič, je bila v vojašnici „Milan Majcen“ v Bršljinu. Na njej se je poleg pripadnikov JLA zbrala množica mladih iz novomeških osnovnih in srednjih šol, častni gostje pa so bili številni predstavniki družbenopolitičnega življenja v novomeški občini. Ob tej priložnosti je zbranim o današnji vlogi, pomenu in uspehih spregovoril Rade Petrovič. Ob zaključku slovesnosti so razdelili priznanja, med katerimi dve najvišji iz republiškega sekretariata za narodno obrambo, ki sta ju prejeli novomeška bolnišnica in KS Uršna sela za uspešno sodelovanje v vojaški vaji „Gorjanci 77“.

Tudi letos je bilo na vseh slovesnostih še posebej poudarjeno prizadevanje izgradnje sistema SLO skupaj s pripadniki JLA, kar kaže, da 22. dec. vse bolj postaja praznik nas vseh.

J. P.

SPREJEM V ČAST DNEVA JLA – Tovariškega srečanja v čast dneva Jugoslovanske ljudske armade, ki sta ga v četrtek v domu JLA v Novem mestu priredila IMV in novomeške garnizija, se je udeležila tudi skupina visokih častnikov JLA z generalpolkovnikom Francem Tavčarjem – Rokom, komandantom ljubljanske armadne oblasti na čelu. Na sliki ga vidimo v družbi z Jurijem Levičnikom, glavnim direktorjem IMV. (Foto: Pavlin)

PRIZNANJA OB
DNEVU JLA
TUDI DOLENJCEM

Z ukazom vrhovnega poveljnika oboroženih sil SFRJ Josipa Broza-Tita je ob dnevu JLA v čin rezervnega generalmajorja napredoval narodni heroj Jože Borštnar, znani družbenopolitični delavec. Z redom ljudske armade z lovorovim vencem je bil odlikovan generalmajor Andrej Cetinski – Lev, z redom dela z rdečo zastavo pa generalpolkovnik Jože Ožbolt, oba rojaka iz kočevske občine. Generalpolkovnik Franc Tavčar – Rok, poveljnik ljubljanskega armadnega območja, je srednjo plaketo JLA podelil tudi poveljstvu garnizije Novo mesto, malo plaketo pa je dobila tovarna celuloze in papirja „Djuro Salaj“ v Krškem.

TEČAJ ZA VOZNIKE

Združenje šoferjev in avtomobilnikov Kočevje je organiziralo tečaj za pridobitev kvalifikacije za poklicne voznike motornih vozil. Obiskuje ga 25 slušateljev. F. B.

Občni zbor „sedme sile“

Osnovna naloga: osvojiti čim več znanja – Novi predsednik Društva novinarjev Slovenije je Božo Kovač

Nad sto novinarjev oz. delegatov novinarskih aktivov in sekcij se je prejšnjo sredo v Ljubljani udeležilo občnega zbora Društva novinarjev Slovenije, med gosti pa sta bila tudi Mitja Ribičič, predsednik RK SZDL, in Franc Šetinc, sekretar IK predsedstva CK ZKS.

Iz poročil o delu odborov, komisij in častnega razsodišča DNS je bilo razvidno, v katerih smereh se mora krepiiti dejavnost slovenskega novinarstva. Slednje, ki je nesporno tvoren dejavnost tukajšnje družbe, bi bilo gotovo še bolj učinkovito, ako ne bi bilo razmeroma veliko zadržkov, ki to onemogočajo. Najprej je treba omeniti dostikrat površno in čim temeljitejšo usposabljanje. Kajpak ne kaže puščati ob strani dejstva, da novinarji pogosto delajo v nemogočih življenjskih in delovnih

razmerah, zato bodo njihova prizadevanja usmerjena tudi k odpravljanju tovrstnih neurejenih vprašanj. Med pomembnejšimi nalogami novinarjev pa je tudi boj za njihovo lastno „orožje ali orodje“ – slovenski jezik. Le čistost in jasnost slednjega sta z jezikovne plati lahko porok za dorečeno in umljivo delovanje novinarjev.

Novinarji so na občnem zboru sprejeli tudi sklep o ustanovitvi „Spominskih dnevov Mitje Gorjupa“, ki bodo letna novinarska srečanja, posvečena študiju temeljnih razvojnih vprašanj družbe in novinarskim veščinam, v prvi vrsti novinarskemu jeziku. Po daljši razpravi so sprejeli stališča o nadaljnjih smereh dejavnosti slovenskih predstavnikov „sedme sile“, katerih novi predsednik je Božo Kovač, šestnajst novinarjev pa je dobilo srebrne plakete in diplome za 25-letno delo v novinarstvu.

D. RUSTJA

seminarja za direktorje tozdiv in sekretarje osnovnih organizacij ZK bodo določili kasneje. Poleg tega bo študijsko središče prirejalo še druge občasne oblike izobraževanja, predvsem predavanja.

Ob tem bodo v Novem mestu, Črnomlju, Metliki in Trebnjem tudi

IZGUBE V TREH
KOLEKTIVIH

V tretjem trimesečju letošnjega leta so izkazale izgubo tri delovne organizacije v brežiški občini. Skupni seštevek izgube je nekaj nad poldrug milijon dinarjev ali za 94 odstotkov manj kot v istem obdobju lani. Med zgubarji so tokrat Salonit Anhovo – tozd Rudnik Globoko, Obrtno kovinsko podjetje iz Dobove in Gozdno gospodarstvo – tozd trgovina z gradbenim materialom. Izguba pri Rudniku se je v primerjavi z lanskim letom precej zmanjšala. Kot vzrok zanjo navajajo nespremenjene cene kremenovega peska in visoke cene prevoznih storitev. Računajo, da bodo leto lahko zaključili brez izgube, ker so medtem že sprejeli več ukrepov za pokritje. V Dobovi bodo poskušali ceneje kupiti reprodukcijski material, na trgu pa doseči boljše ceno za svoje izdelke. Pri Gozdnem gospodarstvu bodo izgubo pokrili iz posojila iz leta 1975 in iz rezervnega sklada brežiške prodajalne. Razen tega so se odločili za organizacijsko spremembo.

ZA DRAGE
INSTRUMENTE

Podružnica Ljubljanske banke v Novem mestu je namenila za nakup dragih medicinskih instrumentov namesto novoletnih čestitk 5.000 dinarjev.

70 let Jožeta Levstika

Naš jubilar je preživel svoje otroštvo in mlada leta v Zagorju sredi delavskega industrijskega revirja.

Njegovi starši so tam učiteljevali dolga leta in tako je Jože odrasčal med delavskimi in kmečkimi otroci. Ob tem je spoznal in dnevno so doživljal kruto realnost delavskega in kmečkega življenja ter zaostrovanje gospodarske krize.

V družini so bili trije otroci in ker so bili učiteljski dohodki tedaj zelo skopi, se je Jože Levstik v času obiskovanja gimnazije in univerze moral dnevno voziti v Ljubljano in nazaj v Zagorje. Ob tem se je še bližje seznanil in spoznal ne samo vsakdanje težave nadarjenih revnih študentov, pač pa tudi težave delavcev in drugih slojev prebivalstva. Zato ni čudno, da je po gimnaziji, kmalu ob vstopu na pravno fakulteto, navezal stike z levičarskimi študenti. V tej dobi se je najbolj prijateljsko navezal na pokojnega jurista Dušana Kraigherja (narodnega heroja), s katerim je tudi sodeloval v raznih akcijah in v diskusijah o politični gospodarski situaciji.

Po končani pravni fakulteti se Levstik odloči za nadaljevanje študija na agronomski fakulteti v Zagrebu. Tudi tu takoj naveže stike s slovenskimi levičarji-agronomi, predvsem z Janezom Marentičem, s katerim ga veže nesebično prijatelj-

stvo in sodelovanje do Marentičeve smrti. V aprilu 1941 po Marentičevi vrnitvi iz Srbije in po vpadu okupatorja se formirajo matični odbori OF v Ljubljani, katerih začetni organizator je bil pokojni Boris Kidrič. Med prvimi odbori zaživi agronomski, ki se tedensko sestaja do jeseni v Šiški pod vodstvom tovariša Kidriča, kasneje Marentiča. Člani so bili poleg omenjenih: Jože Levstik, inž. Jože Berkopec, Vinko Urbanija, Ivo Jelacčin, Viktor Bajec in Vera Marentič. Vsi člani matičnega odbora so imeli nalogo organizirati aktivne grupe na svojih delovnih mestih. Tako so tudi frontni odbori zajeli vedno več pristavev OF in to pri Prevodu, Kmetijski družbi, na Kmetijskem zavodu (sedaj Institut) itd. Delo teh skupin in organizatorske zadolžitve, ki jih je imel Jože Levstik kot sekretar rajona OF Poljane v Ljubljani, niso ostale prikrite okupatorjevi policiji, zato se je moral izogniti aretaciji in oditi v partizane pomladi leta 1942.

Izrednega pomena je Levstikov prispevek pri izvrševanju agrarne politike v prvem desetletju po osvoboditvi. V tej dobi pomembno sodelovanje pri izvajanju agrarne reforme in pri nastajanju državnih posestev, ki so v tisti dobi znatno prispevala k proizvodnji hrane za nekmečko prebivalstvo. Kot pomočnik ministra za kmetijstvo vodi številne akcije za obnovo kmetijske proizvodnje, ki je bila v nekaterih krajih od vojne močno prizadeta in zemlja zapuščenca. Preko okrajnih agronomov organizira preskrbo z reprodukcijskim materialom – od semenja do plemenske živine, od ustanavljanja drevesnic in trsnic do pospeševanja agrotehničnih ukrepov, od razdeljevanja kreditov do širjenja mehanizacije itd.

V tej povojni dobi najdemo Levstika v vodstvu številnih akcij in prizadevanj za povečanje kmetijske proizvodnje, tako pri obnavljanju kmetijstva na Kočevskem in v vseh okrajih z vrsto strokovno-političnih tečajev za ljudske odbornike, za kmetijske strokovnjake, za združbenike itd. Za kmečko mladino obnavlja številne kmetijske šole – od nižjih do srednjih – in je pobudnik za ustanovitev kmetijske fakultete. Kot minister za kmetijstvo in gozdarstvo Ljudske republike Slovenije pa je podpisal tudi dekret za njeno ustanovitev. Od leta 1951, ko je postal profesor, pa skoraj vse do svoje sedemdesetletnice, se je z dušo in srcem predajal pedagoškemu poklicu in aktivnemu delu s študenti. Bil jim je mentor pri seminarskih in diplomskih nalogah. Več generacij agronomov, veterinarjev in ekonomistov je bilo deležnih njegovih temeljito pripravljenih predavanj in nesebičnega mentorstva.

Jubilantovi dolenski soborci

prihodnje leto organizirali občinske politične šole. Na šestdnevni predavanjih bodo obdelali sedem tem. Zvrstili pa se bodo tudi seminarji za na novo sprejete člane in kandidate za člane ZK.

20 napadalo, 140 branilo

„Pokaži levo zapestje, prosim!“ Vabilo patrol je v soboto od 10. do 11. ure veljalo nešetim fantom in dekletom, ki so se ta čas nahajali v „soseski“, raztezajoči se od novega Doma JLA prek pošte, hotela Metropol, mimo trgovine Barve-Laki tja do kina Krka, Dolenskega muzeja, celotne tržnice in gostinskega šolskega centra z Bregom vred. Enourna taborniška igra je pritegnila 180 novomeških tabornikov.

Mesto so „napadli“ z ličnimi nalepkami „Varujmo okolje!“, na katerem je bil natisnjeno jugoslovansko taborniški znak, člani Odreda mladih kurirjev osnovalne šole Bršljin, 15 javnih objektov v označenem terenu pa je „brnilo“ skoraj 140 članov Odreda gorjanskih tabornikov. Naloga mladih aktivistov OF iz Bršljina je bila v tem, da neopazno nalepijo listke na pročelja hiš, na steklena okna, vrata ali stene hiš določenih javnih ustanov. Prištevamo še radovedneže, ki so delali grečo med napadalci in branilci, pa stroge sodnike, ki so nadzirali potek igre in spoštovanje pravil – in že imamo skupino 180 tabornikov, ki so preizkusili v enournem javnem nastopu: iznajdljivost, dovoljene zvijače za ukanitev „sovražnika“, spretnost, naglico in domisel-

nost, kar vse bi v vsakem primeru potreboval sleherni član kate-rekole enote JLA, teritorialne obrambe, opazovalec ali izvidnik, član Narodne zaščite, skratka sleherni naš državljan v primeru, da bi bilo spet treba braniti domovino in velike pridobitve revolucije.

Koliko je bilo drobnih, mikavnih zvijač, skrivanja nalepk v gubah oblek, na dnu cekarjev med šopom novoletnih čestitk na pošti (tu so Bršljinci oddali levji delež svojih nalepk) in še in še. Drobno deklece je „shranilo“ 8 nalepk med pole brusilnega papirja v trgovini „Barve-laki“ in se vračalo tja po nekaj kosov, ko je prejme že nalepilo... Niso je dobili!

Po 11. uri se je množica tabornikov zbrala na igrišču nad športno dvorano in sodniki so ugotovili ter razglasili: Mladi kurirji iz Bršljina so nalepili 38 nalepk, branilci so jim „pobrali“ 101 nalepko, 61 nalepk pa je ostalo neuporabljenih. Moralno zmago imajo člani OMK iz Bršljina: 20 se jih je „borilo“ proti 140 Novomeščanom. Izkušnje nove igre „Mladi aktivisti OF“ bodo novomeški taborniki dobro uporabili. Nove skupinske igre so že v načrtih! TONE GOŠNIK

Patrola obrambe je našla nalepke pri „mladem aktivistu“ iz Bršljina.

Božo Račić
devetdesetletnik

26. decembra je dopolnil 90 let Božo Račić, ki ga številni ljudje po Beli krajini in Dolenjski poznajo kot „belokranjskega kumeta“. Pa saj niti ni Belokranjec – zibel mu je stekla na Ratežu ob Savi – vendar je kot prosvetni delavec in kasnejši ravnatelj državnega zavoda za žensko domačo obrt posvetil veliko svojih moči populariziranju domačih ljudskih obrti, zlasti belokranjskega tkalstva. V stotine gredo njegova predavanja, tečaji, razstave, razprave in članki, s katerimi se je prizadeval dvigniti zanimanje za domačo obrt, turizem, kvaliteto spominkarstva, ljudske običaje in folklorne zanimivosti, skratka za vse, kar naj bi Beli krajini v predvojnih letih prineslo sloves in prebivalcem kos potrebnega kruha.

Njegovo neutrudno delo se je nadaljevalo tudi po vojni, ko si je znova prizadeval poživiti domačo ljudsko obrt, od tkalstva, vezenja, mreženja do plestarstva in lončarstva, ko so izhajali novi Račićevi članki in poljudne razprave, ko je znova organiziral tečaje in razstave, ko je iskal gradivo za etnografski oddelek novo ustanovljene Belokranjskega muzeja, ko je vedno znova pisal o lepota domače zemlje in njenih ljudeh, ko je sodeloval v raznih žirijah, izdal ljudske pesmi, kuharske knjižice in drugo.

Za to svoje delo pa je kume Račić prejel lepo število priznanj. Med drugim je častni član muzejskega društva in turističnega društva v Metliki, je častni občan Adlešičev, dobil je Trdinovo nagrado, red za slug za narod z zlato zvezdo itd.

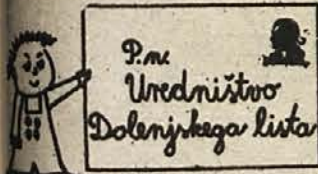
Vsekakor so bila dolga desetletja Boža Račića lepa in rodovitna in je nanje lahko ponosen. Z njim vred pa se njegovih uspehov veselimo tudi Belokranjci in Dolenjci z željo, da bi bila jesen našega kumeta prijetna in zdrava.

V SEVNICI
ASTRONOMSKI
TELESKOP?

V soboto so na letni skupščini pregledali uspešno delo v minulnem obdobju člani sevniskega astronavičnega raketarskega kluba Vega. S številnih tekmovanj, zadnje čase tudi v tujini, se vračajo v glavnem z najboljšimi uvrstitvami. Med številnimi zlatimi nagrami za prihodnje leto sta nedvomno najpomembnejši priredba mednarodnega tekmovanja v Sevnici in zamisel o nabavi astronomskega teleskopa. Člani astronomske sekcije se že dolgo navdušujejo za angleški teleskop s 30-centimetrskim zrcalom. Naprava meri v dolžino okrog dva metra, zvezdno nebo pa zasleduje z elektronsko napravo. Tolikšnega izdatka klub sam seveda ne zmore (računajo, da bi teleskop stal 70.000 dinarjev), zato nameravajo skleniti sodelovanje z organizacijami in ustanovami v Zasavju in Posavju.

STOJNICE IN
VRTILJAK

Otrokom obeta brežiško Društvo prijateljev mladine pestro praznovanje novoletne jelke. Napoveduje vrsto prireditev, igrice in filmskih risank ter vrtljak na dvorišču brežiškega gradu, kjer bodo postavili pisane stojnice z bogato zalogo sladkarij. Prodajali jih bodo po znižanih cenah.

Moj dedek, partizanski komandant

S pogledom se večkrat ustavim na steni, polni fotografij. Na eni je visok partizan z brzostrelko. Mlad fant je, komaj da ima več kot 20 let. To je moj dedek.

Iz sobe večkrat slišim stokanje. Čez čas se približajo počasni, drsajoči koraki. Star mož pride v kuhinjo, z vzdihom sede za mizo. Na obrazu sivkaste barve se poznajo sledovi nekajmesečne težke bolezni. Tudi to je moj dedek.

Hudo mi je, ko ga gledam. Ali je tako trpel tudi takrat, ko je ranjen ležal v partizanski bolnišnici na Petrovi gori? Od tedaj ima na čelu precejšnjo vdrtino. Noge ga niso nikoli kaj prida nosile; večkrat so prestreljene. Dedek je stoodstotni invalid. Nam, vnukinjam, je že nešteto krat pripovedoval o bojih z Nemci, Italijani, ustaši. Najraje sem poslušala, ko je pravil, kako je postal komandant jurišnega bataljona XV. divizije.

Decembra 1944 je bil dedek zaradi številnih ran na okrevanju. Ker ni zdržal brez bojnih tovaršev, se je pred ozdravitvijo javil v štabu svoje brigade. Tam je zvedel, da je določeno za komandanta novoustanovljenega jurišnega bataljona XV. divizije. Imenovanja je bil zelo vesel. V jurišnem bataljonu je imel same mlade, pogumne fante, med katerimi sta najmlajša štela šele 15 in 16 let. Borci so dobili boljše orožje. Če čez štiri dni so jurišali na Šentjanž. Za to prvo so se vsrle druge bitke vse do osvoboditve domovine. Le malo prvotnih borcev tega bataljona je dočakalo svobodo. „Jurišči“, kot sami sebe imenujejo borci jurišnega bataljona, se vsako leto srečujejo v Žužemberku.

Večkrat obiščejo tudi dedka. V boleznih ga bodrijo: „Nisi se dal sovražniku, pa se ja ne boš boleznih predal!“

ANDREJA JESENKO
OŠ bratov Ribarjev,
Brežice

POZORNOST, VREDNA POSNEMANJA

Ob dnevu republike se je ZB Krško spomnila tudi tistih svojih članov, ki smo v krškem upokojenskem domu, naša poprečna starost pa je osemdeset let. Čutimo se osamljene, zato smo bili še toliko bolj veseli delegacije borčevske organizacije, ki nas je počastila in obdarila. Prijeten je bil pogovor, zato si še želimo podobnih srečanj, ob tokratnem pa se krški ZB lepo zahvaljujemo za pozornost, ki je vredna posnemanja tudi v drugih občinah.

J. P.

22. DECEMBER – DAN JLA

22. december je praznik JLA. Na tan dan vsako leto obišče mo kasarno na Puščavi pri Mokronogu. Srečanja z vojniki so zelo pri srčna. Vojaki nam pripovedujejo o svojih doživljajih in doživljajih.

Letos smo se v vojašnico odpeljali pionirji recitatorji in folklorna skupina. Na sporedu je bila največja podelitev nagrad vojakom in pionirjem. Pionirki naše šole Damjana Borštnar in Mirjam Hočevar sta dobili nagrado – knjigo za najboljši spis na temo „Ob dnevu JLA“. Mi pa smo se vojakom zahvalili za njihovo sodelovanje z našo šolo ter jim izročili zastavico z mokronoškim grbom, ki so jo izdelale pionirke pri krožku ročnega dela. Potem smo skupaj z vojniki imeli proslavo. Po proslavi so nas vojniki pogostili, nato pa smo se odpeljali v šolo.

Pionirji OŠ
Jančka Mevžlja
MOKRONOG

VOJAKI SO NAS OBISKALI

Pred dnevi so našo šolo obiskali vojniki iz vojašnice Milana Majcna v Novem mestu. Srečanje se je začelo s pripovedjo Janka Gregorčiča o nastanku JLA. Tovariš Gregorčič je bil eden od slovenskih delegatov na 2. zasedanju AVNOJ. Zastavili smo mu več vprašanj, na katera je obširno odgovoril. V preostalem delu programa so nam vojniki na najljubši način prikazali utrip življenja v JLA: kako je na straži, pregled vojakov, pridobitev čina. Na koncu smo vsi skupaj zapeli: „Mi smo mlada vojska Titova!“

VLASTA KOŠAK
novinarski krožek
OŠ 29. oktober Šmarjeta

ARTIČE: OBCNI ZBOR DPM

Sredi decembra je bil v OŠ Artiče občni zbor Društva prijateljev mladine. Poročilom je sledila razprava, v kateri so sodelovali tudi člani pionirskega odreda „Slavko Godler“, vsi prisotni pa so se zavzeli za to, da bodo s svojim delom še bolj popestrili dejavnost društva. Občni zbor so popestrili pionirji s krajšim kulturnim programom, za zaključek pa so si vsi ogledali film o prireditvi „Artiče 77“ in letošnji razstavi cvetja v Brežicah.

CLANI NOV. KROŽKA
OŠ ARTIČE

BILI SMO GOSTJE PRIPADNIKOV JLA

Ob dnevu JLA smo bili predstavniki pionirjev in mladincev z OŠ Mirana Jarca iz Črnomlja povabljeni na obisk v garnizijo „Bela krajina“. Tamkaj smo si z zanimanjem ogledali vrste orožja, pripadniki JLA pa so nas seznanili s posebnostmi vojaškega življenja, kamor sodi tudi učenje v sodobno opremljenih učilnicah, ki so okrašene z ročnimi izdelki vojakov. Med obiskom so nas lepo pogostili, prisostvovali smo tudi podelitvi priznanj zaslužnim vojakom in starešinam, nekateri pionirji pa so dobili nagrade za spise o naši armadi.

ALMA GRANIČ

PISMO DALJNIM PRIJATELJEM

Dragi prijatelji iz Afrike in Palestine! Oglasamo se vam iz majnega mesta Sevnice v socialistični Jugoslaviji. Našo domovino in njenega predsednika tovariša Tita gotovo poznate. Tito se bori za mir, svobodo in enakopravnost vseh narodov sveta. Tudi učenci želimo pomagati nesrečnim ljudem. Zato smo zbrali denar za nakup šolskih potrebščin in vam jih pošiljamo, da se boste lažje učili in z znanjem premagovali zaostalost in revščino, v kateri živite.

OŠ Savo Kladnik
Sevnica

SOLIDARNOSTNE AKCIJE

V akcije ob tednu solidarnosti smo se pionirji OŠ Škocjan vključili tudi letos. Zbirali smo denar za šolske torbice, ki jih bodo dobili afriški in palestinski otroci. Pripravili smo tudi razstavo slik, ki so prikazovale življenje v nekaterih afriških državah in palestinskih beguncev; pesmi, pisma in spise, ki smo jih namenili črnim prijateljem, pa smo objavili v posebni številki glasila „Stežice“.

TEJKA PERŠE

Kjer so darovali življenja

Brestaniškim upokojencem je o dogodku pred 36 leti govoril Miško Žmavc – Bili so žrtve podle izdaje

Med zadnjim letošnjim izletom so si brestaniški upokojenci ogledali Kostanjevico in nato nadaljevali pot skozi Brežice v Dobravo. Ustavili so se pri spomeniku, kjer je bilo 30. julija 1941 ustreljenih prvih deset krških borcev. O tem dogodku jim je govoril Miško Žmavc.

28. julija pred 36 leti je učiteljica Ivanka Uranjek-Angelca prinesla v Krško propagandni material, ki bi ga morala izročiti Radu Kaplanu. Ta je ni počakal na železniški postaji, zato ga je iskala v Kregarjevi brivnici, kjer je bil zaposlen skupaj z bratom Milanom. Uranjekova Kaplanu ni našla, brivskemu pomočniku je postala sumljiva, na svojo nesrečo pa je v brivnici pozabila torbo z materialom, ki je prišla v roke pomočniku in nato poveljstvu nemške policije v Krškem.

Policija je takoj začela iskati omenjena brata. Milan je med streljanjem pobegnil v gozd nad Krškimi. Za njim so prišli še ostali člani skupine, tudi Uranjekova in Rado Kaplan. Utoporili so se v

IZLET ZA KOOPERANTE

Kmetje delamo od pomladi do pomladi, od zgodnjega jutra do pozne noči. Če kdo opazi naša prizadevanja, je to za nas velika spodbuda za nadaljnje delo. Tisti, ki v kooperaciji s črnomaljsko KZ gojimo kumare, smo deležni pomoči in pozornosti. Letos smo odšli na enodnevni izlet po Gorenjski. Že spotoma smo videli veliko zanimivih krajev, podrobno pa smo si ogledali Bohinj, Vogel, slap Savico, Begunje in brniško letališče. Domov grede smo si v Ljubljani ogledali tudi razstavo cvetja. Doma pa se je spet začelo delo.

MARIJA VOLF
Radenci ob Kolpi

SPET GASILSKO DRUŠTVO

Gasilski dom na Kamencah je z vso opremo že pred štiriindtridesetimi leti uničila vojna. Želja, da bi imeli svoje gasilsko društvo, pa je bila med krajanj nenehno prisotna. Za ustanovitev društva so izvolili poseben odbor, ki je dobro opravil svojo nalogo. Ustanovni občni zbor gasilskega društva na Kamencah je bil 17. decembra. Seveda je društvo šele na začetku ponovnega delovanja, zato člani želijo, da bi jim kdo pomagal pri do opreme, ki je za opravljanje naloge nujno potrebna.

T. PUNGRČAR

Prizidek je že v načrtih

Osnovna šola v Artičah je stara že okoli sto let in že dolgo ne ustreza zahtevam sodobnega pouka. V načrtu je gradnja prizidka, ki pa se še ni začela. Zakaj? O tem smo se člani šolskega novinarskega krožka pogovarjali z ravnateljem Antonom Čančerm, ki je povedal:

„Trije osnutki načrtov so bili zavrnjeni, češ da so prezahtevni, da ne ustrežajo razpoložljivim denarnim sredstvom. Po zadnjem osnutku smo junija letos naročili končne načrte, na katere smo čakali do oktobra. Bili so nepopolni, zato je bila gradnja spet odložena. Po načrtih, ki smo jih dobili novembra, kaže, da bo prizidek stal okoli 10 milijonov dinarjev, še zdaj pa ne vemo, kdo bo izvajalec gradbenih del.

Člani nov. krožka
OŠ Artiče

KAMERA ODKRIVA – Trgovska iznajdljivost nima meja! Žal pa tudi domiselnosti ne! Tako lahko rečemo ob pogledu na izložbe Novotehničnih trgovin v Novem mestu. „Posrebrene“ cevi ali kaj naj bi mimoidočim pričarale novoletno vzdušje. So ga res?

30 LET KOČEVSKIH LUTKARJEV

Amatersko lutkovno gledališče v Kočevju deluje že 30 let in v tem času je že velikokrat razveselilo mlade gledalce s predstavami. Zadnja igra, ki so jo pripravili lutkarji, je bila „Rdeča kapica“ in z njo so gostovali v pobratenem Prokuplju. Zdej vadijo že novo lutkovno igrjo. Za vse, ki delujejo v gledališču, je največja nagrada nasmejan in zadovoljen otrok po predstavi.

ANDREJA MOHAR
lutkovno gledališče
Kočevje

Najboljši med pokrajinci

Klub dolenskih študentov v Mariboru imel redno skupščino, na kateri so ocenili delo – Lepi uspehi

Ne dolgo tega je imel Klub dolenskih študentov v Mariboru redno skupščino, na kateri so študenti pregledali in ocenili minulo delo ter sprejeli delovni program. Prisotni so na skupščini ugotovili, da so Dolenjci dobro delali, uresničili večino zastavljenih načrtov, gostje pa so menili, da je njihov klub med najbolj delavnimi pokrajinskimi klubi v Mariboru.

Ko so se pogovarjali o prihodnjem delu, so člani kluba poudarili, da morajo biti še bolj delavni. Navezati morajo stike z ostalimi pokrajinskimi klubi, poglobiti sodelovanje z domačimi delovnimi organizacijami in se bolj udeleževati na kulturnem in športnem področju.

B. F.

KNJIGA ZA ZAČETNIKE

Filatelistična književnost je pri nas precej skromna. Ponavadi preteče precej let, preden izide kak priročnik, in je takoj razprodan, tako da si morajo filatelisti pomagati, kakor vedo in znajo.

Pred dobrim mesecem je izdala zveza filatelstov iz Bosne in Hercegovine brošuro „Kako postati filatelista“. Je lepo opremljena, pozornost zbuja lepe slike naših znamk v originalnih barvah. Besedilo je preprosto in na 31 straneh obravnava snov v 22 poglavjih. Uvodoma poudarja pomen filatelije in opozarja, da mora vsak filatelista zbirati tudi znamke svoje domovine. Nato knjižica podučuje, kako se prične zbirati, kako znamke razvrščamo, hranimo, umivamo itd. Omenja tudi potrebne orodje, kataloge, albume, vložne albume in druge pripomočke, razlaga tematsko filatelijo in navaja celo vrsto tem in podtem. Knjižica je primerna za mladino, vse začetnike in filatelistične krožke.

M. B.

pisma in odmevi

Mirna roka teritorialcev

Po pokroviteljstvom občinskega štaba teritorialne obrambe občine Kočevje je bilo za dan JLA organizirano tekmovalno v streljanju z vojaško puško. Udeležilo se ga je 10 ekip strelskih družin (SD). Ekipni zmagovalac je bila ekipa SD Teritorialci, ki je nastreljala 501 krog, 2. ITAS 469 krogov, 3. Invalidi 409 itd.

Med posmaccniki so bili najboljši: 1. Ivan Klun (ITAS) 108 krogov (več devetk), 2. Miha Vresk (Teritorialci) 108 krogov, 3. Jože Pugelj (ZKGP) 106 krogov, 4. Viktor Gričar (Terit.) 105, 5. Slavko Klepac (ITAS) 102, 6. Zeljko Rački (Terit.) 101 krog itd.

Zmagovalna ekipa Teritorialne obrambe je nastopila v postavi: Zeljko Rački, Miha Vresk, Dušan Tošaj, Viktor Gričar in Ervin Ahac. Tekmovalno je bilo posebej tudi Titovim in partijskim jubilejem. Na njem je sprožila otvoritveni oziroma častni strel mladinka-prostovoljka Teritorialne obrambe Irena Ban.

S. D.

SENOVO: UČENCI POČASTILI DAN JLA

Dan JLA smo s priložnostnim programom počastili tudi pionirji senovske osnovne šole, prireditvi pa sta prisostvovala tudi dva kapetana iz garnizije Cerklje. Krajši kulturni program so pripravili pevci in recitatorji, v kvizu na temo Senovo med NOB pa sta se pomerili dve ekipi učencev. Nastopajoči in učenci, ki so napisali najboljše spise o vlogi mladine v SLO, so dobili nagrade, vsi pa smo si ogledali tudi dva filma o vojaškem življenju.

LOTI PAVLIČ
nov. krožek
OŠ XIV. divizije
Senovo

ZAHVALA RK NOVO MESTO

Leto 1978 se izteka, pregledujemo naše opravljeno delo, obenem pa se dogovarjamo za nov program naloz za leto 1978.

V leto 1978 stopamo v upanju, da bo naše delo še plodnejše predvsem s sodelovanjem samoupravnih interesnih skupnosti, krajevnih organizacij Rdečega križa, aktivov RK v osnovnih in srednjih šolah ter aktivov Rdečega križa v delovnih organizacijah.

Občinski odbor Rdečega križa Novo mesto se zahvaljuje vsem občanom – aktivistom in članstvu Rdečega križa za pomoč, ki so jo v tem letu v kakršnikoli obliki dajali organizaciji RK.

Vsem občanom in članstvu Rdečega križa želimo srečno in uspešno leto 1978.

Občinski odbor Rdečega križa
Novo mesto

Kakšen je pravi krški grb

Ugotovitev prof. Miroslava Kuglerja ob objavi krškega grba v zborniku Krško skozi čas

(Nadaljevanje)

(Razdelbe ščitovega polja pojasnjuje GB, zv. 8., str. 400, 401; zelo na drobno pa omenjeni heraldični slovar.)

Višnjevo dno (lazur in des grunde)

Posebno priznanje gre učitelju Ivanu Lapajnetu, ki je v svoji razpravi Krško in Krčani leta 1894 lepo, pravilno in smiselno prevedel ta del listine: Grb kaže na višnjem polju v končnem delu zeleno gorovje. Barvno gibanje vsebuje mnogo modrih odtentkov. Med njimi je na primer tudi taka modra, ki jo besedilo o brežiškem grbu imenuje „Wasserfarbe“ (podatek je v Gradcu). Kako pa strokovna literatura razlaga lazur? Gb. zv. 11, str. 150; lazur – srednjeveško latinsko lazurium; perzijsko lazward – je prirodni ultramarin, drag, moder kamen iz daljnih prekmorskih dežel. To barvo opazi

mo na nebu, v globini za belimi oblaki, po nevihti. Slovenci pravimo tem modrim odtentkom višnjevo, višnjevo modro, višnjevo sinje ali ultramarin: modro. Mojstri barve, kot je npr. Kandinsky, pa pravijo za to barvo: „Njena lastnost odmikanja v globino prostora kliče človeka v neskončnost.“ – Torej v višnjevo dno.

Krška listina določuje tako tri temeljne heraldične barve: višnjevo modro, (ultramarin), zeleno (malahitna zelena) in rdečo (cinober). Nadalje določa zlato (ki ga ponazorijo zlatorumena barva) in belo, za katere vse knjige, če le omenjajo heraldiko, povedo, da pomeni srebro. Listina pa ne omenja tako imenovanih drugotnih heraldičnih barv, saj je bilo takrat samo po sebi umevno, da imajo obraz, roke in noge barvo polti – la carnagione, Hautfarbe – lasje pa so rjavi in kaže rjave. Te barve italijanski heraldiki imenujejo

„il colore naturale“. Siva barva, ki jo vsbujе prikaz grba v Zborniku, se pojavi kot znak za železno sivo v obdobju mrtve heraldike. Tako govorijo, kot vemo, da je v pragrbu bila rdeča, vemo, da sive ni bilo, da je imel obraz barvo polti („carnagione“) in da so bili lasje rjavi.

Zeleno gorovje (gruensgeburge steend)

Na višnjem dnu stoji zeleno gorovje – naš fevd, gorata Kranjska. Na tem „novem“ grbu pa je namesto gorovja zelena ploskev, ki jo spodaj omejuje polkrožen lok, zgoraj pa slabo napet odsek krožnice. Res je, da stilizacija odstranjuje vse podrobnosti, odvečnosti in slučajnosti, zato da izlušči bistvo prirodne oblike, ne sme pa za izpreminjati. Heraldični slovar (gesla 254, 581 in 583) posebej navaja, da se grič, griči, gora, gorovje prikazujejo oblikovani

po naravi in da gorovje mora imeti več vrhov. To lastnost ima v grbih tolikokrat upodobljena trogora (Dreiberg), ki je zelo pogosto temelj drugim „navadnim“ oblikam. Ena petina Valvasorjevih grbov kranjskih mest ima to trogoro in med njimi tudi – grb Krškega (to je odlika Valvasorjevega grba!). V nogi francoske oblike bi tak slabo napeti del krožnice komajda označil griček. Okrožno mesto Peine v hannoverski pokrajini (nižina) ima npr. prav tako zeleno obliko v grbu, na njej pa stojita – dva snopa (GB, zv. 14, str. 284). Natanko to obliko ima v grbu tudi okrožno mesto Bitterfeld v nižini ob reki Muldi (isti leksikon). Krška listina pa je predpisala gorovje, ne polje!

Lazur je simbol trdnosti, stanovitnosti, slave in označuje globino, dno, prostor. Zelena barva je simbol zmage, časti, omike. Gorovje je

znak veličine, plemenitosti, modrosti in goratega fevda. (Gesla so vzeta iz imenovanega heraldičnega slovarja.) Osnovno sporočilo grba se torej glasi: daljni, stanoviti in častni, slavni in omikani, zmagoviti, gorati fevd.

V nadaljnjem razpravljanju si oglejmo figure grba.

Sveti Janez, sveti evangelist (bildungssant Johans der heiligen evangelisten)

V „pessern thail“, torej v boljšem prednjem, častnejšem delu, je sv. Janez Evangelist, najmlajši apostol v rdečem oblačilu. Njegova pomembnost je trikrat naglašena: mesto ga ima na svoji desni strani in dvakrat je v listini imenovan sveti.

V knjigi Leto svetnikov IV., stran 585, piše: (V Efezu) je Artemidin veliki duhovnik ponudil Janezu čašo s strupom. Janez je naredil čezno znamenje blagoslova in tedaj je planila iz kelihna kača. Janez s kelihom in s kačo je prisposoda varujoče moči!

Krščanska ikonografija upodablja tega najmlajšega apostola vedno mladega, brez brade in brk. Janez s kelihom in kačo vedno stoji (saj je popolnoma razumljivo, da v soocenju, kjer se pomerita moči dveh religij, ni pokleknil). Kot vsi apostoli je

tudi Janez praviloma bos, oziroma v sandalah na jermen. V knjigi Gotsko slikarstvo iz zbirke Ars Slovenije je Janez prikazan mlad, in to petnajstkrat, med tem s kelihom in kačo šestkrat; posnetki 6, 38, 44, 46, 71 in 78 pa prikazujejo golobradega, brez „turških brk“, kot jih ima na „novi“ verziji grba, in bosega.

V grbu ni treba, da ima Janez noge. V heraldiki je zelo pogost človeški ali zivalski lik, katerega doljni oz. zadnji del je prekrit. Nemški strokovni izraz je „wachsenend – nennt man in der Heraldik eine Figur (meist Menschen oder Tiergestalt), deren untere oder hintere Hälfte durch eine andere Figur (Heroldsbild oder gemeine Figur) derart verdeckt ist, dass sie aus derselben hervorzugehen scheint.“ (MKL 8, zv. 16, prikazuje tak lik v atenskem grbu). Zato je Janezova figura v krškem pečatniku, ki ga hrani muzej v Brežicah, pravilna. Heraldično nepravilna in prava groteska pa je Janezova podoba v „novem“ grbu. Nobenega dvoma pa ni, da je cesarski dvorni pisar in iluminator nadvse pazljivo in po načelih krščanske ikonografije, heraldike in v slogu svojega časa upodobil Janezovo figuro.

(Se bo nadaljevalo)

PIONIR
NOVO MESTO

naj vam bo leto 1978 – leto uspehov
osebne sreče in delovnih zmag
kollektiv
sgp „pionir novo mesto

Steblo upogneš, dokler je mlado

V Dolenjskih Toplicah, pod partizanskim Rogom, si bodo slovenski pionirji postavili svoj dom

V Dolenjskih Toplicah bodo s pomočjo vseh slovenskih pionirjev začeli graditi pionirski dom. Prav te dni – 27. decembra – so pionirski odredi po Sloveniji podpisovali družbene dogovore in se z njimi zavezali po svojih močeh prispevati k tej veliki akciji.

Dom pionirjev Slovenije v Toplicah naj bi postal svojevrstna zunajšolska vzgojno-izobraževalna ustanova, v kateri bo društveno delo in vsa dejavnost zasnovana na načelu samoupravljanja. To bo mesto, kjer se bodo zbirali in usposabljali mentorji pionirjev, strokovnjaki različnih vrst, mladinci, prostovoljci, profesionalci in organizacij – skratka vsi, ki delajo z otroki v njihovem prostem času. Na posvetih in sestankih bodo izmenjavali izkušnje in bogatili vsebino dela s pionirji – to pa je tudi glavni namen celotne akcije.

V Dol. Toplicah se bodo v svojem domu sestajali predvsem pionirji. Organizirana dejavnost bo potekala vse leto. V zimskih mesecih bodo v domu s sto posteljami in več prostori za društveno življenje letovali pionirji iz socialno šibkih družin in zaostalih krajev, ki jih bodo predlagali za oddih občinski sveti Zveze pionirjev in društva prijateljev mladine. Prav tako pa bo v zimskem času dom namenjen pionirjem, ki so se pri svojem delu poseb-

no izkazali. Organizirana bo šola v naravi za pionirje novomeških in sosednjih občin ter iz obmorskih krajev, ki nimajo doma možnosti za organiziranje zimske športno-rekreativne dejavnosti.

Pozimi bodo v domu tudi

tečaji za vaditelje inštruktorje in mentorje, ki delajo s pionirji. Tečaji bodo za vodenje zimovanj, za organizacijo dnevnih izmen, za organizacijo tekmovalj v panogah v okviru Jugoslovanskih pionirskih iger, priprav za splošni ljudski

odpor itd.

Od marca do aprila so predvideni seminarji za inštruktorje in mentorje posameznih interesnih dejavnosti, za vzgojitelje na letovanjih, za organizatorje taborjenj in delovnih brigad. V tem času bo tudi enomesečni

ZA POGLOBLJENO DELO – Z najsojseke dejavnosti zahtevajo od mentorjev in pionirjev veliko časa in truda, premalo pa je možnosti, da bi izkušnje izmenjavali, se odločali za nove metode in oblike dela z najmlajšimi. Vse to bo omogočeno, ko bo v Dol. Toplicah stal pionirski dom.

seminar za študente, bodoče učitelje, da se bodo usposobili za pionirske dejavnosti v celodnevni šoli.

Junij je določen za vsakoletno pionirsko delovno brigado ROG, v kateri bodo sodelovali pionirji vseh slovenskih občin. Urejali bodo spomenike in obeležja na Bazi 20, obenem pa se usposabljali za vodenje funkcij v pionirskih odredih, razrednih skupnostih in krožkih. Obenem bo Zveza pionirjev v času počitnic omogočila 10-dnevno letovanje pionirjem, ki nimajo drugih možnosti za počitniški oddih.

Julija bo vsako leto v domu pionirjev tabor Sutjeska, v katerem je 90 otrok iz vse države, predviden pa je tudi mednarodni tabor. Avgust je namenjen igralnim tečajem za pionirje, september pa seminarjem za vodstvene kadre pionirskih odredov in sestankom ter posvetom s predstavniki organizacij glede sodelovanja in vključevanja pionirjev v njihove akcije ter razna medrepubliška srečanja.

Oktober in november sta določena za srečanja in posvete pionirjev na ravni republike, države in občin. Tu se bodo lahko sešli pionirji in mentorji dramskih, lutkovnih in glasbenih dejavnosti. V času od maja do septembra pa bo Pionirski dom odprt tudi za izletnike, ki bodo v tem času obiskali Bazo 20. Vemo namreč, da čedalje več šol organizira majske izlete in ekskurzije na to področje.

Gradnja pionirskega doma ni samo želja imeti svoj dom, ampak družbena potreba pri uresničevanju idejno vzgojnih zasnov za oblikovanje mlade socialistične osebnosti. O tej akciji je bilo veliko razprav, preden je prišlo do odločitve.

Te dni so se pionirji s podpisanimi zavezali zamisel prenesti v življenje. Pri tem bodo sodelovali vsi slovenski pionirji, pomagala pa jim bodo društva prijateljev mladine ter razne republiške organizacije in ustanove ter interesne skupnosti, ki imajo v svojih programih delo s pionirji. Pionirji so na svoja ramena prevzeli tri naloge: vsak pionir bo prispeval 10 dinarjev; vsak pionir bo zbral za 20 din odpadnega materiala in vsak bo prodal za najmanj 10 din značek, nalepk in drugega propagandnega gradiva.

Po občinah bodo zbirale akcije vodili posebni odbori v okviru občinske Zveze DPM, v pionirskih odredih in krajevnih skupnostih pa odbori iz predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in pionirskega oddela. Vsi ti odbori bodo sestavili programe za dveletno obdobje, akcije pa se bodo začele in končale v enem šolskem letu.

Zveza pionirjev je organizacija z več kot 200.000 člani v 1050 pionirskih odredih. Pri uresničevanju zdaj zagotovljenih programov je potrebno razvijati nad 100 različnih dejavnosti, za strokovno pomoč pa organizirati nad 10.000 mentorjev; strokovnjakov različnih poklicev. Za uresničitev enoletnega programa pionirske organizacije v eni sami občini je potrebno sodelovanje najmanj 300 odraslih. Ti opravijo nad 6.000 delovnih ur v okviru 32 interesnih dejavnosti pionirjev. Da pa bi pionirska organizacija uspešno opravljala svoje poslanstvo, mora imeti možnost proučevati in posodabljalati metode ter vsebino dela. Lasten dom bo vse to omogočil.

R. BAČER

VOJAKI V NOVOTEKSU – V okviru letošnjega 22. decembra, praznika Jugoslovanske ljudske armade, so bili v mnogih novomeških podjetjih vojni starešine iz kasarne Milana Majcna. Povsod so vojake seznanili s proizvodnjo, orisali so jim probleme in težave, v katerih se nahajajo, mimo tega pa so jih še skromno pogostili. Na sliki je prizor iz NOVOTEKSA, kjer je starešinam spregovoril tudi glavni direktor podjetja tovarš Dolenc. (Foto: M. Gošnik)

NAJSODOBNEJŠI AVTOSERVIS – V petek, 23. decembra je SGP Pionir odprlo v Ločni avtomobilski servis, ki je trenutno med najsoodobnejše opremljenimi v Jugoslaviji. Delavci se bodo iz starih prostorov v Bršlinu preselili v nove delavnice, v Bršlinu pa bodo še naprej opravljali popravila tovornih vozil in težkih strojev. V novih prostorih v Ločni bodo opravljali servise za vozila Fiat, Renault in Zastava, popravljali pa bodo tudi druge vrste osebnih vozil, saj je zmogljivost servisa 30.000 popravil letno. Servis je simbolično odprl Ivan Dvornik – Žan, delavec, ki je pri podjetju zaposlen že od samega začetka. (Foto: Marko Klinc)

SAMSKA STANOVANJA

Iščemo samska stanovanja za delavce podjetja na območju Novega mesta, Straže in Dol. Toplic. Interesenti naj se zglasijo v splošnem oddelku podjetja v Vavti vasi.

OZD „GORJANCI“ NOVO MESTO

TECTYL CENTER

Vozniki!

ZAŠČITITE SVOJE VOZILO PRED KOROZIJO ZUNANJI IN NOTRANJI PREMAZ Z

„VALVOLINE TECTYLOM“ VAM OPRAVI

PETER PERDEC

AVTOMEHANIKA POD TRŠKO GORO 90, TELEFON 068-22-372 GARANCIJA ZA OPRAVLJENO DELO

TECTYL CENTER

VSEM STRANKAM IN PRIJATELJEM ŽELIMO

VSO SREČO V NOVEM LETU 1978!

VSEM STRANKAM ŽELIM SREČNO NOVO LETO

AVTOKLEPARSTVO IN AVTOLIČARSTVO STAREŠINIČ BORIS METLIKA – Na obrh 35

SE PRIPOROČAM

PAVLIHOVA PRATIKA

KOLEDAR • IMENA • VREME • PRIPOROČILA IN NASVETI DELOVNIH KOLEKTIVOV • KAJ PA ZDRAVJE? • DOBRA VOLJA • IZUMI IN ODKRITJA • MARIKAJ O SLOVENCIH • UGANKE IN KRIŽANKE • ŽIVALI KAR TAKO IN V BASNIH • ZANIMIVOSTI • HUMOR • vesela • debela • brana • iskana

SREČNO

Vodilo je preizkušena pot

Ob rojstvu knjižne zbirke Prešernove družbe za leto 1978 tudi napoved novosti

Koledar in petero knjig je v svežnju, ki ga je pred kratkim razposlala Prešernova družba svojim naročnikom. Redno letno knjižno zbirko te družbe za leto 1978 so predstavili pred kratkim na posebni novinarski konferenci, na kateri je bila beseda tudi o nekaterih načrtih in novostih.

Koledar je knjiga, pri kateri se ne le najprej ustavimo. Urednik Tone Fajfar je vanj uvrstil zanimive postavke, ki so jih napisali znani kulturni in družbenopolitični delavci (npr. Edvard Kardelj). Za likovno opremo služijo reprodukcije mojstra impresionista Ivana Groharja.

Med drugimi knjigami v zbirki naj opozorimo na „Izbrane pesmi Otona Župančiča“, ki jih je uredil in jim dodal spremno besedo Josip Vidmar, starosta slovenskih estetov. Vzhajajočim predstavljajo proza „Enainštrideseto“ izpod peresa Janeza Vipotnika. Zatem so tu še topopis Jožeta Šircija „Živa Afrika“, Avguščina in Matjaža Laha „Svet v številkah in podobah“ ter družbeno roman „Pesem črnskega“ Jamesa Baldvina, ki ga je v slovensko prevedla Gitica Jakopin.

Glasba človeka duhovno bogati in plemeniti.

Kviz GMS 1978: „Novi akordi“

Tekmovanje osnovnošolskih trojk v znanju o glasbi

Številnim kvizom za šolarje se bo prihodnje leto pridružil tudi kviz Glasbene mladine Slovenije. To bo tekmovanje trojk osnovnošolcev, ki ne obiskujejo glasbenih šol. Z njim želijo pridelati mladih vzbudivi še večjo ljubezen do glasbene umetnosti. Tekmovanje bo potekalo v treh krogih.

Po predtekmovanju v prvem krogu, na katerem bodo sodelovale vse prijavitelne trojke oziroma ekipe, se bodo zmagovalci pomerili na področnih tekmovanjih. Za prvo mesto in prvo nagrado se bodo lahko potegovali zmagovalci področnih tekmovanj v tretjem krogu.

Prijave za kviz bodo sprejemali po 10. januarju. Kasneje bodo izbrali tudi kraje za področna tekmovanja, kar bo vsekakor odvisno od tega, kakšen bo odziv na kviz.

Dolenjci in Belokranjci bi s tega tekmovanja ne smeli izostati, saj je dejavnost Glasbene mladine tudi precej razvita, posebno v Beli krajini, poleg tega pa tudi glasbenih pedagogov, ki bi pripravljali tekmovalne trojke, nimajo tako malo.

Dodamo naj le še to, da se bo kviz imenoval „Novi akordi“, ime so izbrali po glasbeni reviji, ki je pod tem imenom izhajala v letih 1901 do 1914. Revija „GM“ kot glasilo Glasbene mladine Slovenije je tekstovno gradivo za kviz objavila v svoji zadnji številki.

Prešernova družba bo v prihodnje izdajala zbirko „Hodil po zemlji sem naš“, v kateri bodo izšla pomembna dela slovenskega leposlovja, predvsem klasike. Poleg te novosti se rojeva izdajanje „Slovenske zgodovine“ v več zvezkih. Nekaj sprememb bo doživela tudi zbirka Ljudska knjiga, ki bo poslej prinašala predvsem tiste prevode iz svetovne literature, ki jih Slovenci še nimamo v svojem jeziku.

LEVSTIKOVI NAGRAJENCI

Pri Mladinski knjigi je izšlo v letu 1976 več del za mladino, ki so se lahko potegovala za Levstikovo nagrado 77. To nagrado so podelili prejšnji teden, že osemnajstič. Jože Snoj jo je dobil za Fantazijski roman „Avtomoto mravlje“ in zbirko „Pesmi za punčke“, slikar Ive Seljak – Copič za ilustracije v knjigah „Afriške pripovedke“, „Robinson Crusoe“ in „Knjiga o Titu“, Rajko Pavlovec pa za poljudnoznanstveno slikanico „Kras“.

Zamudnina še ostane

Novosti za obiskovalce Valvasorjeve knjižnice

Valvasorjeva knjižnica in čitalnica v Krškem bo z novim letom prešla na nov način izposoje. Novost je predvsem v tem, da bralcem poslej ne bo treba več plačevati izposojnine za vsako izposojeno knjigo. Namesto tega pa bo potrebno nekoliko več odšteti za vpisnico, ki bo poslej 50 dinarjev za odrasle in 30 dinarjev za mladino.

Roki za izposajo bodo taki kot do zdaj: leposlovne knjige bodo morali bralci vrniti po 14 dneh, poljudnoznanstvena dela pa po 4 tednih. Kdor bo knjigo predolgo zadrževal doma, bo moral plačati zamudnico.

Valvasorjeva knjižnica in čitalnica upa, da bo tak red za bralce ugodnejši od dosedanjega in da bodo še raje zahajali v ta hram umetniške in poučne besede.

TV DRAME 78

Za leto 1978 so na ljubljanski televiziji pripravili za predvajanje več izvirnih slovenskih dram. Na malih zaslonih si bomo lahko ogledali naslednja dela sodobnih avtorjev: drama „Deček z mišmi“ Željka Kozina, Pavleta Zidarja delo „Poslednja luč“, komedijo „Beli slon“ Rudolfa Uršiča, psihološke drame „Stik“ M. Burgerja, „Pisma“ Smiljana Rozmana in „Tri samote“ Andreja Hienga (slednji je tudi avtor drame o slikarju Petkovsku „Nori malar“) in sodobno dramo „Tvoji pajdaši“ Ivankje Hergold. V ta spored bodo uvrstili še najboljša dela iz letošnjega natečaja ter dramatisacij dveh prednjih literarnih besedil: „Polom“ Toneta Čufarja in „Kati Kustecova“ Miška Kranjca.

JEZIKOVNI NASVETI

ŠE O JASNOSTI IZRAŽANJA

Zadnjič smo na tem mestu zapisali, da je prva zahteva dobrega sloga (načina izražanja) jasnost, in smo tudi utemeljili, zakaj. Nasprotje jasnosti, pa je nejasnost, nerazumljivost. Do te prihaja iz različnih vzrokov, na primer: če stvari, o kateri govorimo, ne poznamo dovolj dobro; če uporabljamo besede, ki jim ne piznamo pravega pomena, ali pa še ne vemo, v kakšni zvezi se lahko uporabljajo (to velja še posebno za tuje besede!); če delamo zamotane, več vrst obsegajoče stavke, da na koncu že ni več jasno, s čim se je misel sploh začela (pletenciženje!).

vine“ v več zvezkih. Nekaj sprememb bo doživela tudi zbirka Ljudska knjiga, ki bo poslej prinašala predvsem tiste prevode iz svetovne literature, ki jih Slovenci še nimamo v svojem jeziku.

Seveda bo Prešernova družba svojo prihodnost gradila na izhojenih poteh, zato so tudi predvidene in že napovedane novosti le dodela-va preizkušene vsebinske zasnove. Slej ko prej je njena skrb za vsebinsko popostritev in večjo kvaliteto zbirki zaradi bralcev, s katerimi želi tudi v prihodnje ohraniti obojestransko zvestobo.

Dolenjska za postopen prehod

Oddelki podaljšanega bivanja v osnovnih šolah „preizkusni kamen“ za uvajanje celodnevne šole? – Prehod na COŠ bodo najprej izvedli tam, kjer imajo za to usposobljene šole

V dolenjski regiji imajo izkušnje s celodnevno osnovno šolo za zdaj še samo Belokranjci, ki so prehod na to obliko vzgojno-izobraževalne dejavnosti izvedli pred dvema letoma, in sicer na popolni osnovni šoli v Semiču in suhorski nižjerazredni podružnici metliške osemletke. V drugih občinah in na drugih šolah se na novi proces šolskega dela navajajo le nekateri oddelki podaljšanega bivanja, s tem da v njih oživljajo in spodbujajo nekatere prvine, ki jih pozna celodnevna šola.

Kot so ocenili na nedavnem vsedolenjskem posvetu v Novem mestu, je toliko že narejenega, da lahko govorimo o domovinski pravici celodnevne osnovne šole v vseh štirih občinah. Oddelki podaljšanega bivanja so vsekakor pot k smotru, da se ta pravica še bolj utrdi, da bi z vnašanjem čedalje več novih prvih celodnevne šole v te oddelke pridobili nekaj poglavitnih spoznanj za kasnejši celoten prehod šol na celodnevno vzgojno-izobraževalno delo.

Pot do celodnevne šole ni lahka, problemi pa ne rešljivi čez noč. Nista dovolj odločitev in pripravljenost, potrebno je zagotoviti tudi prostore (celodnevna šola namreč ne pozna večizmenskega pouka), kader in dovolj denarja. Izobraževalne skupnosti, pa tudi druge skupnosti, nimajo dovolj denarja, da bi lahko načrtovali množičnejši prehod na novi način osnovnošolskega dela. Tudi kadrovske primanjkljaj bo

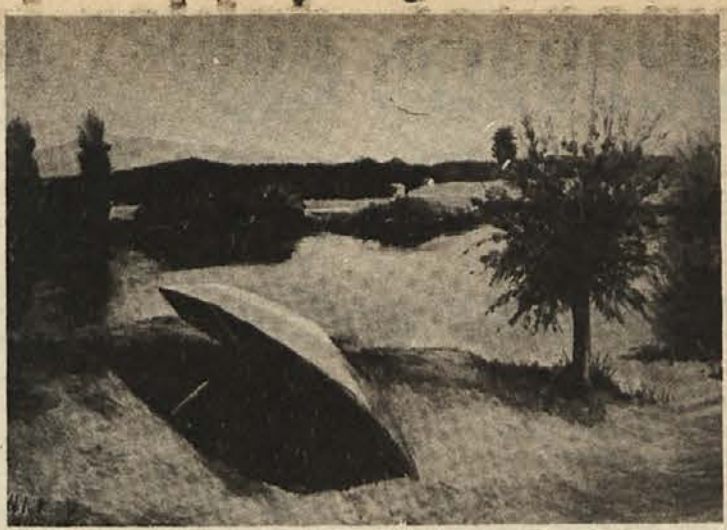
SPET NATEČAJ ZA OTROŠKE EKSLIBRISE

Ko so pred dobrimi štirimi leti v Sloveniji prvič razpisali natečaj za otroško drobno grafiko, je bil odziv več presenetljivo dober: iz več kot 50 slovenskih osnovnih šol je prispele nad 800 ekslibrisov. Razstava teh otroških ekslibrisov je prepotovala več krajev, ogledali smo si jo lahko tudi na Dolenjskem, od koder so otroci tudi sodelovali. Ta uspeh je spodbudil Društvo Exlibris Sloveniae, da je začelo razmišljati o novem razpisu, akcija pa naj bi tokrat zajela vse jugoslovanske osnovne šole. Pomoč so takoj obljubili v kamniški občini, dr. Avguštin Lah, podpredsednik republiškega izvršnega sveta, pa je postal predsednik častnega odbora. Zdaj lahko pričakujemo tudi že razpise, ki jih bodo objavile vse jugoslovanske pionirske revije. Zaključna prireditev bo maja prihodnje leto.

Lahko pa se zgodi, da delamo povsem pravilne stavke in da brezhibno uporabljamo tuje in druge učene besede, a nas ljudje, katerim je namenjeno naše pisanje ali govorjenje, kljub temu ne bomo razumeli, ker je njihova izobrazba skromna ali ker so premladi in imajo premalo izkušenj. Zlasti slednje bi morali imeti pred očmi vsi, ki nastopajo v javnosti, potem bi bilo dosti manj negotovanja med ljudmi, kadar odhajajo z množičnih sestankov, predavanj in podobnih prireditev. Vsekakor je primeren tudi nasvet jezikoslovca dr. Toporišiča, ki pravi: „Kdor stvari dobro ne zna, naj o njih ne piše, temveč naj se jih raje uči in nauči.“

Poglejmo si zdaj še en zglede slabega pisanja, ki izvira iz nejasnosti:

„Komisija je obravnavala tudi štiri nove predloge za uvedbo postopka. Vsi štiri so se v fazi podatkov.“ – Faza pomeni v navedenem primeru lahko le pojavno obliko, razvojno stopnjo. Toda kaj naj bo pojavna oblika (razvojna stopnja) podatkov? Pisec bi to lahko po domače povedal takole: „... Za vse štiri primere pa še iščejo podatke.“ In zakaj je rajši uporabil tuško? Očitno je hotel biti imeniten, toda od imenitosti je včasih samo korak do smešnosti...

Polde Oblak: KRAJINA OB KRKI, olje, 1977. – Z razstave Dolenjska slikarska kolonija 1977, ki je bila odprta v Dolenjski galeriji v Novem mestu ob koncu novembra.

114 LISTOV JAKČEVE PARTIZANSKE GRAFIKE

V razstavnem salonu mariborskega salona Rotovž so pred nekaj tedni odprli razstavo partizanskih grafik slovenskega likovnega mojstra, novomeškega rojaka Božidarja Jakca. Mariborskemu občinstvu, ki je pred leti že videlo Jakčevo retrospektivo v umetniški galeriji, se priznani slikar in grafik predstavlja s 114 grafičnimi listi. Med njimi je kar 53 partizanskih obrazov, ustvarjenih v visoki jedkanici. Pozornost vzbujajo tudi jedkanice s poti na II. zasedanje AVNOJ v Jajcu, najrazličnejše knjižne ilustracije ter drugo gradivo.

Partizani-likovniki

V Ljubljani razstavlja 11 likovnikov iz prve generacije študentov ALU

Številni danes priznani slovenski kulturni ustvarjalci – pesniki, pisatelji, dramatik, slikarji, kiparji, glasbeniki in drugi – so svojo umetniško pot začeli med narodnoosvobodilnim bojem, ki jim je bil tudi neizmerno vir navdihov za prva dela.

Dolenjska z Rogom in osvobodjena Bela krajina sta postali prenekatere talentu vsaj za nekaj časa tako zatočišče, ko je lahko stopil iz oborožene vrste partizanov, odložil puško, izlekel svinčnik in papir ter začel risati ali pisati. Tako je nastalo za velike galerije in debele knjige slikovnega in literarnega gradiva, ki pomeni še danes neprecenljivo izpoved in dokument za obstoj slovenstva tako težkega in hkrati tako pomembnega obdobja.

Mnogi, ki so prve risbe, lesoreze, akvarele, portrete in druge motive ustvarili na postankih med partizanskimi pohodi, ni bilo dano učkati svobodo. Preživeli slikarji, ki jih je narodnoosvobodilni boj poklical iz nedokončanih srednješolskih in akademskih letnikov, so se takoj po osvoboditvi napolnili na akademijo likovnih umetnosti v Ljubljani.

Iz prve generacije študentov na tej akademiji so tudi likovni umetniki Batič, Borčič, Čiuh, Lakovič, Makuc, Polak, Rijavec, Seljak – Copič, Slana, Šubic in Vidic, ki od minulega četrtka razstavlajo svoja dela v ljubljanski Moderni galeriji. Z razstavo, ki bo odprta do 15. januarja, so počastili Titove jubileje in obletnico ustanovnega kongresa KPS.

zedinili za postopen prehod. Najprej bodo na vrsti šole, ki so dobile nove prostore v novejšem času, zatem še druge, medtem ko bodo morale nekatere še počakati na začetek nove gradnje.

Uvajanje celodnevne šole je vsekakor trši oreh, kakor so mnogi pričakovali. Da ni bilo večjih premikov, so odgovorni tudi koordinacijski odbori v krajevnih skupnostih in na ravni občin, ki so si ponekod premalo, drugod pa sploh nič prizadevali, da bi prešli od besed k dejanjem. Take ugotovitve je v zadnjem času slišati tudi na vrsti političnih posvetov, še posebno na partijskih, saj je uvajanje celodnevne šole v skladu sklepi najvišjih teles ZK tudi partijska dolžnost.

Božidar Jakac – umetniški kronist časa (na posnetku v družbi z igralcem Miho Balohom)

Mali kulturni barometer

KOBETOVNI MOTIVI NA KOLE-DARJU – Umetniške reprodukcije so lahko prav dobra „podlaga“ za oblikovanje uporabnega predmeta, kakršen je, denimo, tudi koledar. Često predstavljajo edino umetnost v hiši. Zadnja leta se je več delovnih organizacij na Dolenjskem odločilo izdati velike stenske koledarje z reprodukcijami umetniških del znanih slovenskih slikarjev. Na koledarju, ki ga je za leto 1978 izdalo novomeško gradbeno

ADLEŠIČI V RADIU ŠELE 10. JANUARJA

V prvi polovici decembra je ekipa pod vodstvom Silvestra Mihelčiča ml. na Krupi posnela gradivo za oddajo ljubljanskega radia „Slovenska zemlja v pesmi in besedi“. Na Krupi so tedaj odkrili zanimive ljudske pesmi, šale in primerke obredja. To naj bi bila že tretja iz serije oddaj o Beli krajini. Prva oddaja, ki so jo posneli v Adlešičih, je bila najavljena v sporedu za torek, 20. decembra, ob 20. uri. Poslušalci pa so ta dan zamen pričakovali napovedano oddajo na prvem radijskem programu in bili prav gotovo prepričani, da jih je kdo spet potegnil za nos. Silvester Mihelčič, ki je sodeloval tudi pri pripravi oddaje, pa je še isti večer kulturni redakciji Dolenjskega lista sporočil, da oddaja ni mogla steči ob napovedanem času zaradi tehničnih okvar na predvajalnih napravah. Tako bo oddaja, posneta v Adlešičih, na sporedu šele 10. januarja 1978.

kultura in izobraževanje

Podatki kažejo, da preživljajo splošnoizobraževalne knjižnice v Sloveniji hude čase. Dotok knjig je premajhen, prostori so pretesni, kadra ni dovolj. To pa še ni vse, kar resno opozarja na nazadovanje dejavnosti, ki ji v naši družbi glede na pomen niso odrejeni priklonni sedeži. Nič ni upati, da bi ob takem stanju dosegli cilje, začrtane s programom do leta 1980.

O tem, kako zaustaviti nevrzdržen položaj knjige in knjižnic, je bilo veliko razprav že lani v akciji „Človek, delo, kultura“. Še z večjo zaskrbljenostjo so razpravljali o tej problematiki na več pristojnih mestih nadaljevali letos.

Ustavljeno nazadovanje

Poglejmo nekaj podatkov! Kar 11 osrednjih občinskih knjižnic v naši republici premore manj kot 10.000 knjig. Na zadnjem mestu je prav gotovo splošnoizobraževalna knjižnica v Metliki z vsega 3.240 knjigami na svojih policah. Metliška knjižnica je tudi zadnja na nastanku, saj so jo odprli šele letos. Med občinami, ki so celo zmanjšale sredstva za nakup knjig, pa je Novo mesto omenjeno kot prvo. Občine z našega območja so na repu tudi po dotoku novih knjig na število prebivalcev, pri čemer je norma ena knjiga na pet prebivalcev: Krško je doseglo eno knjigo komaj na 46,4 in Sevnica le na 31,5 prebivalca.

Stanje se letos nekoliko izboljšuje, tudi po zaslugi republiške kulturne skupnosti, ki je za nepremožne občine odkupila 53.180 izvodov knjig. I. Z.

ZA POVEZOVANJE SOLSTVA NI MEJA

V vseh občinah dolenjske regije so pripravili načrte za združevanje osnovnih šol. Medtem ko so take oblike v novomeški občini že zaživele (npr. za novomeške OŠ), drugod o tem še razpravljajo. V Trebnjem bodo, kot kaže, ustanovili vzgojno-izobraževalni center, ki bo zajel vse oblike vzgojno-izobraževalnega dela, od otroškega varstva do usmerjenega izobraževanja. Metličani in Belokranjci pa bi se radi vključili v regionalno skupnost osnovnih šol. Seveda take skupnosti na Dolenjskem še ni, bi pa bila po mnenju Belokranjcev dobrodošla zlasti za kadrovske šibkejše občine.

DVOJE IGER V „OGNJU“

Amaterske igralske skupine v sevniški občini bodo to zimo stopile pred občinstvo z novimi uprizoritvami. Igralci Prosvetnega društva Anton Umek–Okiški iz Boštana pripravljajo pod vodstvom Minke Gale dramo Branka Hofmana „Svetloba velike samote.“ Tokrat so izbrali partizansko tematiko, ker so igro nameravali postaviti na oder že letos v počastitev partijskih in Titovih jubilejev. Hkrati se pripravljajo na počastitev stoletnice rojstva Otona Župančiča. Z recitalom iz njegovih del nameravajo nastopiti za slovenski kulturni praznik. Sevniški oder mladih pripravlja za to sezono Torkarjevo komedijo „Zlata mladina.“

OBRATOVALNI ČAS prodajaln DOLENJKA med novoletnimi prazniki

Potrošnike obveščamo, da bodo pred in med novoletnimi prazniki Dolenjkine prodajalne odprte po naslednjem razporedu:

SOBOTA, 31. decembra 1977:
Vse prodajalne bodo odprte po običajnem obratovalnem času kot vsako soboto.

NEDELJA, 1. januarja in PONEDELJEK, 2. januarja 1978:
Vse prodajalne bodo zaprte.

TOREK, 3. januarja 1978:
v času od 7.30 do 10.30 bodo odprte naslednje prodajalne:

V NOVEM MESTU:
– samopostrežba pri mostu,
– market v Bršljinu,
– market na Cesti herojev,
– market na Ragovski,
– market na Kristanovi,
– market na Drski in
– prodajalna kruha na Glavnem trgu,

V ŠENTJERNEJU:
– market Šentjernej,

V STRAŽI:
– market Straža,

V TREBNJEM:
– prodajalna Preskrba,

NA MIRNI:
– prodajalna Grič,

V MOKRONOGU:
– prodajalna Prehrana,

V ČRNOMLJU:
– samopostrežba,
– samopostrežba Pod lipo,

V SEMIČU:
– market Semič,

NA VINICI:
– prodajalna Vinica

SREČNO NOVO LETO

SOZD emona

Mercator
TOZD
standard

Dežurne prodajalne v torek, 3. januarja od 7.30 do 10.30

MERCATOR:

- Potrošniški center N. mesto
- Šentjernej
- Šmarjeta
- Otočec
- Stopiče
- Šmihel
- Dvor

KZ NOVO MESTO

- Dom v Bršljinu
- Mesnica Glavni trg 4
- Škocjan
- Mirna peč
- Brusnice
- Straža
- Dol. Toplice

V soboto, 31. decembra bo običajni obratovalni čas v vseh prodajalnah.

VSEM POTROŠNIKOM HVALA ZA ZAUPANJE IN

SREČNO 1978

**Vsak četrtek
DOLENJSKI LIST**

**ZBOR DELAVCEV DO
KNJIGOVODSKI CENTER ČRNOMELJ**

RAZPISUJE
vodilni delovni mesti:

1. INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA

- Pogoji:
- višja izobrazba ekonomske smeri, 5 let delovnih izkušenj na takem delovnem mestu
 - srednja izobrazba ekonomske smeri, 8 let delovnih izkušenj na takem delovnem mestu

2. RAČUNOVODJA

- Višja izobrazba ekonomske smeri, 2 leti delovnih izkušenj na takem delovnem mestu
- srednja izobrazba ekonomske smeri, 4 leta delovnih izkušenj na takem delovnem mestu

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, določene z zakonom, in biti moralno-politično neoporečni. Prijave pošljite v 15 dneh po objavi razpisa v ovojnici z oznako „Za razpisno komisijo“.

Skupnost otroškega varstva Novo mesto, Kettejev drevored 2,

ZBIRA PRIJAVE ZA VARUHNJE NA DOMU

Na podlagi sklepa izvršnega odbora Skupnosti otroškega varstva bodo izbrane varuhinje pridobile lastnost delavke v združenem delu za določen čas.

Varuhinje bodo imele pravico do:

- socialnega zavarovanja in drugih oblik zdravstvenega varstva, ki grede delavcem po posebnem zakonu;
- osebnega dohodka, ki bo določen s posebno odločbo;
- dopust v času trajanja 18 delovnih dni po šestih mesecih nepretrganega dela;
- najnujnejše opreme za varstvo otrok, ki jo nabavi skupnost na predlog strokovne komisije;
- dodatnega nagrajevanja s strani staršev v primeru preoračitve 42-urnega delovnega tedna.

Varuhinja ima sledeče obveznosti:

- imeti mora lep odnos do otrok
- moralno in politično mora biti neoporečna in vzgajati otroke v duhu samoupravnega družbenega sistema,
- dolžna se je udeleževati strokovnega usposabljanja,
- spoštovati mora predpise o sestavi in pripravi hrane otrokom,
- urediti mora poseben prostor za bivanje otrok v skladu z navodili strokovne komisije,
- dopustiti mora nadzor strokovne komisije ob vsakem času,
- otrokom omogočiti bivanje na svežem zraku,
- staršem je dolžna podajati zapažanja pri otrocih,
- sprejeti je dolžna v mejah postavljenih normativov vse otroke, ki jih dodeli skupnost.

Prijave za varuhinje na domu sprejema Skupnost otroškega varstva Novo mesto, Kettejev drevored 2, Novo mesto, telefon 21-073 ali 21-467.

ISKRA-AVTOMATIKA, Ljubljana, n.sub.o.
TOZD ELA
Novo mesto, n.sub.o.

Objavlja prosto delovno mesto

**1. 3 VZDRŽEVALCEV
2. OBRATNI ELEKTRIKAR**

Pogoji za zasedbo delovnih mest so:

- pod 1: KV strojni ključavničar, 2 leti delovnih izkušenj, odslužen kadrovski rok
- pod 2: KV električar, 2 leti delovnih izkušenj, odslužen kadrovski rok

Kandidati naj pošljejo pismene prijave na naslov: ISKRA TOZD ELA Novo mesto, Ragovska 7a v 15 dneh po objavi.

Razpisna komisija za izvolitev individualnega poslovnega organa za Delavski dom v Krškem pri KS Krško

RAZPISUJE DELO UPRAVNIKA DELAVSKEGA DOMA KRŠKO

Kandidat za to delo mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- da ima višjo izobrazbo in najmanj 4 leta delovnih izkušenj ali
- da ima srednjo izobrazbo in najmanj 6 let delovnih izkušenj
- da ima ustrezne sposobnosti oziroma izkušnje za samostojno delo na področju organizacije, vodenja in koordiniranja kulturne dejavnosti
- da ima pravilen odnos do sodelavcev in samoupravljanja
- da je splošno razgledan na področju kulturnih in družbenih dejavnosti
- da je družbenopolitično in moralno neoporečen.

Osební dohodek po dogovoru.

Kandidati naj pošljejo pismene prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov:

Razpisna komisija za delo delokroga upravnika Delavskega doma Krško, KRAJEVNA SKUPNOST KRŠKO, Cesta krških žrtev 32.
Razpis velja do zasedbe.

PROSTA MESTA

MERCATOR – hoteli-gostinstvo, n.sub.o.
TOZD SREMIČ, KRŠKO
odbor za medsebojna razmerja

OBJAVLJA
PROSTA DELOVNA MESTA:

1. SALDAKONTIST

Srednja ekonomska šola z znanjem strojepisja, 3 leta delovnih izkušenj

2. VZDRŽEVALEC

KV vodovodni instalater ali ključavničar
Odslužen vojaški rok

3. 3 KUHINJSKE BLAGAJNICARKE

Ko.ičana gostinska ali trgovska šola

Pod točko 3. delo v dveh izmenah.

GRADBENO PODJETJE TEHNIKA

Odbor za medsebojna razmerja
TOZD – IGK Trzinje

objavlja naslednji
prosti delovni mesti:

1. VODJA VZDRŽEVANJA

- tehnična srednja šola strojne ali elektro stroke,
- nad 3 leta delovnih izkušenj
- odslužen kadrovski rok

2. IZMENOVDJA

- srednja šola keramične ali podobne stroke ali VK keramik (poklicna šola in delovodska šola)
- nad 2 leti delovnih izkušenj
- odslužen kadrovski rok.

Kandidati naj pismene vloge z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev oddajo na naslov: GP Tehnika, Ljubljana, Vošnjakova 8, splošni sektor. Rok oddaje je 8 dni.

Ribnica: rokometni praznik

Počastitev dneva JLA si je več kot deset tisoč ljubiteljev rokometnega ogledalo močan turnir, na katerem je igrala najboljša državna vrsta

Največja prireditev jugoslovanskega rokometnega praznika, ki je bila v četrtku prejšnjega tedna v ribniški športni dvorani, v celoti uspela. Vse je bilo kratko, neponovljivo. Igralci, organizatorji, trenerji in samozavestni kapetan Ivan Snój so ob zaključku menili, da je bil ribniški turnir najboljša propaganda za rokomet.

Prav tako vsi hvalijo odlične organizatorje, dobre možnosti za vse štiri ekipe so bile navdušene nad gledalci in dvorano, predmestje nad ljubitelji rokometnega praznika. V šestih tekmah v dvorani ni bilo praznega sedeža, tako sa si je vsi ogledalo skupno nekaj več kot deset tisoč gledalcev. Najbrž je tako dobremu obisku pripomoglo to, da so rokometiški obiskovalci delovne organizacije: državna reprezentanca si je ogledala tekme, ekipa JLA Riko, najboljša republiška vrsta pa ITPP.

Ze sam začetek turnirja je bil vedno slavnosten. Nastopili so člani, mladinci in mladinke ter reprezentniki JLA, športniki, pevski zbori itd. Po govornih Franca Levstiča in Cirila Grižija je prvi met' pripravil Maks Drobnič. Gledalci so sledili šest tekmam in lep program.

Za tekme ne bi mogli reči, da je bila kakšna slaba, ena je bila lepša od druge. Zadnji dan sta se pomerili najboljši vrsti. V boju za prvo mesto je bila igra med državno reprezentanco in vojaki ves čas zamačena. Čeravno je naša najboljša ekipa vodila s šestimi zadetki, ni bila prepričana o zmagi. Vojaki so zmanjšali razliko in na koncu bi bili tudi izenačili.

Za tretje mesto se se domači igralci pomerili s Slovenijo. Tudi ta tekma je bila lepa, izenačena, tako da so gledalci prišli na svoj račun. Na koncu so sodelujočim podelili diplome in diplomo, delovna organizacija SUKNO pa jim je podelila komplet dek. Zvezni kapetan naše najboljši rokometne vrste je ob zaključku izredno uspelega turnirja dejal:

POKAL ZA FAIR PLAY RIBNICANOM - Ekipa INLES na rokometnem turnirju ni igrala dobro, ampak tudi brez velikih grobosti, zato je dobila pokal za fair play. (Foto: P. Prine)

„Ribniški turnir je v celoti uspel. Rokomet je bil na visoki ravni in odlična propaganda za to igro. Zadovoljen sem z nastopom svojih izbrancev. Vsi so igrali dobro, kar je spodbudno pred svetovnim prvenstvom. Organizacija turnirja je bila odlična, prav tako gledalci. Skratka: trije dnevi, preživeti v Ribnici, nam bodo ostali v lepem spominu.“

Posamezni izidi: JLA - Inles 29:18 (18:7), SFRJ - Slovenija 27:19 (10:8), JLA - Slovenija 33:23 (19:8), SFRJ - Inles 31:15 (11:11), SFRJ - JLA 30:29 (18:15) in Slovenija - Inles 18:17 (9:8). M. GLAVONJIC

SKINDER ZMAGAL

Na III. kegljaškem memorialu Marjana Ponikvarja se je v Krškem zbralo 67 nastopajočih. Tekmovalci so si bili izenačeni, zaslužen pa je zmagal domačin Jože Skinder.

Vrstni red: 1. Skinder (Krško) 892 podrtih kegljev, 2. Zupančič (Novo mesto) 891, 3. Turk (Krka) 859, 4. Blažič (Mercator) 858, 5. Mohorič (Novo mesto) 856, 6. Prelec (JLA) 853, 7. Goleš (Mercator) 852, 8. Žičkar (Krško) 851, 9. Rudič (Novo mesto) 850 itd. N. G.

SEVNICA: ŠAHISTA LETA

Šahovski klub Milan Majcen iz Sevnice je priredil pred nedavnim občinsko hitropotezno prvenstvo. Med 21 šahisti je osvojil pokal 28-letni prvokategornik Radovan Kiteruš iz Brežic; od 20 možnih si je priboril 18 točk; 2. mojstrski kandidat Hinko Jazbec ml. (prav tako 18 točk, odločil je sistem turnirja) 3. drugokategornik Rado Tavčar (17,5), 4. Tone Kranjc, 5. - 6. Rudi Blas in Rudi Bregar, 7. Ivo Gračner itd. Predzadnje nedeljo je bil končan tudi krog rednih vsakomesečnih hitropoteznih klubskih turnirjev. Po razvrstitvi na vseh 12 turnirjih je zmagal inž. Rado Tavčar (30 točk), 2. Franc Derstvenšek, 3. Rudi Blas, 4. Rudi Soper itd. Inž. Tavčar je prejel pokal v trajno last. V tem tekmovalstvu je sodelovalo nad 100 šahistov. J. BLAS

PETDESET PRIZNANJ - Novomeška TKS in ZTKO sta v ponedeljek, 26. decembra, popokdan pripravila v prostorih grnske osnovne šole podelitev priznanj najboljšim športnikom in trenerjem. Priznanja je podelil predsednik skupščine TKS Slavko Medle. Avgust Avbar pa je Ružiči Kovačič podelil spominsko plaketo Trnovac 1944, in sicer zaradi neutrudnega dela pri organiziranju tradicionalnih zletov Bratstva in enotnosti.

Za zmago je bilo premalo časa

V minulem kolu II. zvezne košarkarske lige so košarkarji Novega mesta doživeli najtesnejši poraz - 10. kolo bo 14. januarja - S Puljanko novi točki?

V 9. kolu II. zvezne košarkarske lige - zahod so Novomeščani doživeli sedmi poraz. Tokrat so igrali v Slavovskem brodu v Oriolikom in le malo je manjkalo, da Dolenjci niso pripravili presenečenja. Ob zadnjem sodnikovem žvižgu so bili namreč domači boljši le za točko. Po devetem kolu je vrsta Novega mesta na desetem mestu s štirimi točkami.

ORIOLIK - NOVO MESTO 76:75 (38:30)

V prejšnji številki Dolenjskega lista smo napovedali, da se lahko vrsta Novega mesta vrne domov tudi z zmago. Bržkone bi se lahko, ko ne bi gostje v prvem delu preveč spoštovali domačinov. Začeli

so namreč dokaj negotovo, naredili v napadu nekaj napak, kar so domači košarkarji izkoristili in povedli z osmimi koši.

V nadaljevanju zanimivega srečanja so Dolenjci igrali mirneje, zmanjšali razliko nekajkrat na 3 koše, kaj več pa jim ni uspelo. Tik pred koncem pa je trener gostov vzel minuto odmora, ki je Novemu mestu prišla zelo prav. Z ostrim

Trimo in Mercator

Minuli četrtek so v Trebnjem ob prazniku naše armade slavnostno zaključili tokrat že VI. sindikalne delavske športne igre v tej občini. Število vključenih delavcev po množičnosti nedvomno presega v občini samo še aktivnost šolskih športnih društev. V minulih dveh sezonah se je delavskih iger udeležilo okrog 200 delavcev. Število panog se je to leto v s prvih vključeno košarko in metom bombe v cilj povzpelo že na deset, sodelovalo pa je 14 sindikalnih organizacij. Troje sindikalnih organizacij, KPD Dob, Trimo in občinska uprava izvajajo za svoje člane že rekreacijsko telovadbo, kar znatno prispeva k širini.

Tokratni ekipni zmagovalci pri moških ni, kot je bilo vrsto let običajno, KPD Dob, temveč trebnjski trimo, 2. je sindikalna organizacija prosvetnih delavcev, 3. je KPD Dob, 4. pa lani prvič vključena organizacija Donita - tozđ Velika Loka. Udeležba žensk bo naslednja leta morala biti prav gotovo še številnejša - tokrat le 40 sodelujočih iz treh organizacij. Pokal za ekipno prvo mesto so osvojile Mercatorjeve delavke, druge so prosvetne delavke in tretje KPD Dob. Zmagovalne organizacije v posameznih zvrsteh (moški): v košarki in odbojki - prosveta, v rokometu KPD Dob, v metu bombe in streljanju Trimo, kegljanju Novoles-tozđ Akiril, v balinanju Donit, itd. V ženskem kegljanju so bile najboljše Mercatorjeve delavke.

KOČEVJE: SPOMINSKI TURNIR USPEL

Minulo nedeljo je bil na kočevskem kegljišču 'Nama' tradicionalni 8. turnir v počastitev nekdanjega športnega delavca in pradednika kočevskega kegljaškega kluba Jožeta Maverja. Med tremi sodelujočimi ekipami so bili najboljši domači kegljači, prav tako tudi med posamezniki.

Vrstni red: 1. Kočevje 7274 podrtih kegljev, 2. Brest (Cerknica) 6909, 3. Ilirija (Ljubljana) 6448. Vrstni red pri posameznikih: 1. Legan 975, 2. Rus (oba Kočevje) 953, 3. Kramar (Ilirija) 933, 4. Pajnič 926, 5. Rački 913, 6. Sturm (vsi Kočevje) 913 itd. J. GORŠE

IMV in Novoles

Komisija za šport in rekreacijo pri novomeški Zvezi sindikatov je pred kratkim pripravila slavnostno podelitev medalj in plaket najboljšim članom sindikalnih športnih ekip in ekipam, ki so se udeležile tradicionalnih delavskih športnih iger. O slavnostnem zaključju smo poročali v prejšnji številki, v današnji pa objavljamo najboljše rezultate:

Zimske delavske športne igre - velesalom; ženske nad 25 letom: 1. Zmaga Begejev (Pionir); do 25. leta: 1. Turk (Iskra, Novo mesto); moški nad 40. letom: 1. Sone (Krka); od 30. do 40. leta: 1. Vesel (Pionir); do 30. leta: 1. Turk (Krka); ekipno: 1. Krka.

Letne igre; mali nogomet: 1. Krka, skupina B: 1. Občinska skupščina; plavanje - ženske, 50 m prsno (do 25. leta): 1. Boh (Krka), 50 m prsno (nad 25 let): 1. Lazetič (IMV), štafeta: 3 x 50 m: 1. Novoles; ekipno: 1. Novoles; moški, 50 m (nad 35 let): 1. Seme (Krka) do 35. leta: 1. Bencik (Novoles); 50 m prsno (nad 35 let): 1. Umek (Dominvest); 50 m kravl (do 35): 1. Červ; štafeta 4 x 50 m mešano: 1. Novoles; ekipno: 1. Novoles; atletika - ženske; 60 m: Pirc (Novoles), 400 m: Tratar (Krka), višina: Pezdici (Krka), daljina: Jakše (Novoles), met bombe: Mršnik (Krka); štafeta 4 x 60 m: Krka; ekipno: Novoles; moški 100 m: Bratič (IMV), 1000 m: Krefc (Iskra); daljina: Strumbej (IMV); višina: Sečen (Pionir); bomba: Srovin (Krka); štafeta 4 x 100 m: IMV; ekipno: IMV; balinanje: Novoteks; kegljanje - moški: IMV II, ženske: Novoteks; kros-ženske (do 25 let) 800 m: Kostanješek (Krka), nad 25 let: Hren (Iskra); ekipno: Novoles; moški (do 35 let) 1500 m: Doljak (UJV), nad 35 let - 1000 m: 1. Lazetič; ekipno: Krka.

Streljanje; ženske-posamezno: Medle (Pionir), ekipno: Pionir; moški: Židanek (Pionir), ekipno: Pionir; odbojka - ženske: Novoles; moški: Novoteks; namizni tenis - ženske: Krka, moški: Ela; šah: IMV. Končni vrstni red: moški (28 organizacij): 1. IMV 358 točk, 2. Krka 346, 3. SGP Pionir 311, 4. Iskra (Novo mesto) 301 itd; ženske (12): 1. Novoles (188 točk), 2. Krka (186), 3. Iskra (166), 4. SGP Pionir (123) itd. S. S.

BO PULJANKA PRETRD OREH?

V 10. kolu II. zvezne košarkarske lige (odigrali ga bodo v soboto, 14. januarja) igrajo novomeški igralci doma. Pomerili se bodo s Puljanko, moštvo, ki je v minulem kolu pošteno namučilo v Ljubljani Ilirijo - Slovana. Puljčani so do sedaj dosegli štiri zmage, pripravljeni pa so, da bodo nov prvenstveni točki osvojili tudi v Novem mestu. Dolenjci pa so v zadnjih dveh kolid dokazali, da so ponovno v dobri formi, kar obeta še eno zanimivo košarkarsko prireditev.

ŠAHOVSKE VESTI

Na rednem hitropoteznem turnirju novomeških šahistov za november je zmagal Stokanović (8 točk), v decembru pa je bil najboljši Jerančič (8 točk). Na zadnjih štirih hitropoteznih turnirjih je najbolje igral Stokanović, ki je tako osvojil pokal. Ob dnevu JLA so šahisti pripravili dve prireditvi: šahovsko simultanko velmojstra Parme, in sicer na 30 deskah (30:2), Remizirali so Božovič, Istenič, Škerlj in Venc. V dvoboju SK Novo mesto - JLA (na 20 deskah) so zmagali domačini 14,5:5,5. S. S.

KAMNIK - PARTIZAN 1:3 (-8, 9, 4, 3)

K slabi igri v prvem setu je botrovala neogretost žužemberskih igralcev in ne nazadnje tudi kanček podcenjevanja. V nadaljevanju so Dolenjci igrali resneje, zlasti na mreži in rezultat take igre je bila gladko dobljena igra. Najboljši v polju je bil Škrbe, na mreži in pri serviranju pa Brulec. P. Š.

INGRAD - NOVO MESTO 1:3 (-10, -9, 1, -8)

Okoli 50 gledalcev je videlo tipično prvenstveno tekmo, vendar jih ni navdušila. Obe vrsti sta precej grešili, izkušeni gostje pa so od časa do časa igrali zelo dobro, kar je zadostovalo za zmago. V tretjem nizu so Novomeščani povsem popustili. Namesto da bi igrali, so se pričekali in set izgubili; osvojili so le točko. V nadaljevanju so vrste uredili in upi domačih, da bi dosegli drugo zmago v letošnjem prvenstvu, so splavali po vodi. Pri gostih je najbolje igral Babnik, ostali pa so igrali pod svojimi zmoglostmi.

Novo mesto: Goleš, Vernig, Medle, Babnik, Grabenski, Cotič, Primc. Spomladansko odbojkarstvo sezono bodo novomeški igralci pri-

Nastopila bosta svetovna prvaka

Na novomeškem kegljišču Vodnjak bo 2. in 3. januarja 4. tradicionalni turnir novomeške Krke. Nastopilo bo osem moških in štiri ženske ekipe. Svoj nastop so potrdili: Triglav, Branik, Medveščak, Gradis, Kočevje, Slovenijaceste in Krka, pri članicah pa Celje, Medvode, Brest in Krka.

Prav gotovo bo noveletni turnir eden močnejših v Novem mestu, saj je v navedenih klubih večina državnih reprezentantov s Steržajem in Dragašem na čelu. V dveh dneh si bodo lahko ljubitelji kegljanja ogledali zanimive boje in nastope novega in nekdanjega svetovnega prvaka. Nastopajoči se bodo potegovali za lep pokal, ki je prehodan in ga že drugič zapored brani Dragaševa četa.

Tudi v konkurenci žensk bo zanimivo, zakaj med njimi je nekaj državnih reprezentantk. Urnik tekmovalstva je naslednji:

2. januarja ob 8. uri nastopajo članice, ob 12. uri člani (prvi del), 3. januarja člani (drugi del). D. BRATOŽ

So Gorjanci res meja?

Poiskal me je v pisarni in takoj po pozdravu je beseda stekla o košarki, metliški, pravzaprav belokranjski. Milan Predovič je namreč tej igri predan z vso dušo. Že več deset let zahaja na igrišče, in čeravno je za njim že tretje desetletje življenja, je še vedno aktiven igralec. In kamorkoli pride ta metliški poslovodja, se najraje pogovarja o igri pod obroči.

„Rad bi povedal predvsem to,“ je začel pripovedovati Predovič, „da se ta čas belokranjski košarki obeta propad. Glejte: pred desetimi leti je prišel v Metliko dr. Goranič. V mestu je na športnem področju vladalo mrtvilo. In predlagal je, naj bi sestavili ekipo. Ni bilo potrebno dvakrat reči: Stane Mrvar, Stane Gašperič, Peter Guštin, Boris Weiss, Andrej Grabrijan, Marjan Pavlovič, Jože Jankovič in še nekateri smo takoj pričeli vaditi. V začetku je šlo težko. Na prijateljske tekme smo nekajkrat povabili Novomeščane in z njihovo

vo pomočjo smo lepo napredovali. Škoda, ker je kasneje prišlo med nami do nepotrebnih razprtij, ki so škodovala predvsem košarki. No, navzlic temu se je košarka v Metliki in v srcih Belokranjcev dodobra zasedla.“

In o metliških košarkarjih je bilo vedno več slišati. Hitro so napredovali in Predovič je pričel, da bi bili med najboljšimi ekipami v republiki, če bi jih pri slovenski košarkarski zvezi vsaj malo podpirali.

„V letošnjem jubilejnem letu pač nihče ni pričakoval,“ je nadaljeval Predovič, „da bo najboljši priljubljena igra v Beli krajini zamrla. Ko so se Novomeščani uvrstili v II. zvezno ligo, smo Belokranjci takoj posredovali pri zvezi, naj na izpraznjeno mesto v republiški ligi uvrsti Metličane. Z vso pravico bi nas morali, kajti sedaj v najboljši slovenski ligi ni Dolenjcev, Belokranjcev, Kočevjarjev, Zasavcev itd. Naša vrsta pa bi brez teža igrala v ligi. Tudi zaradi tega, ker imamo dobro dvorano, da o igralcih ne govorimo. Lahko jih naštejemo samo nekaj: Medek, Jezerinac, Kremesec, Nemančič, Gršič, Jankovič, T. Vergot, Badovinac, Bevč, Ž. Vergot itd. Menili smo, da bi

lahko predstavljali za najboljšo vrsto z Dolenjskega dobro zaledje. Če bi v naši vrsti zrasel primeren igralec za novomeško vrsto, bi ga odstopili, mi pa bi v zameno lahko dobili starejšega igralca, ki ne bi zmozel težkih treningov, ki jih terjaja II. zvezna liga. Pri košarkarski zvezi se bržkone ne zavedajo, kakšno napako so naredili. Naši fantje se sedaj sprašujejo, če so Gorjanci res neprehodna meja in zakaj nam iz zveze na naš dopis in prošnjo sploh niso odgovorili.“

Navzlic temu da imajo metliški košarkarji dolg neprosto-voljen počitek, vadijo. Rekreatorski člani, mladinci in pionirji. Za to imajo v novi telovadnici lepe možnosti. Po vsaki uri košarke pa se usedejo za mizo in delajo načrte. V kratkem bodo najbrž povabili na ono stran Gorjancev košarkarske funkcije. Belokranjci so prepričani, da se tokrat pismo ne bo izgubilo in da bo prišlo do pogovora s košarkarskimi delavci iz Ljubljane, že zaradi desetih plodnih let, ki so dokazala, da je bila Metlika, čeravno je to le malokdo verjal, da bo, precej časa močno košarkarsko središče. J. PEZELJ

ŠPORTNI KOMENTAR

Prvi in najboljši nosilec

Naneslo je, da so se na eni izmed tekem v novomeški športni dvorani povsem slučajno usedli skupaj trije organizatorji rekreacije. Najprej so ugotovili, da se možnosti za razvoj organizirane rekreacije v temeljnih organizacijah združenega dela tudi po novi usmeritvi telesne kulture niso kaj pri- da izboljšale. Nato so potar- nali, da z amaterskim de- lom organizatorjev rekreaci- je, ki so večinoma prepu- ščeni sami sebi, športni de- javnosti po delovnih organi- zacijah, vsaj še nekaj časa, ne bo najbolje. In nato se je nekomu utrnila misel, da bi rekreatorji najbrž delali laže in bolje, če bi bili pove- zani v sekcijo ali kom- misijo.

Dasiravno imamo po naših podjetjih kaj malo ljudi, ki so v rednem delovnem razmerju kot organizatorji športne rekreacije, bi lahko telesnokulturni delavci o razglabljanju trojice dobro razmislili in potem tudi ukrepali. Vemo, da so bili začetki športne rekreacije skromni, danes pa bi lahko na Dolenjskem našli pre- cej organizacij, kjer je ravno zaradi prizadevnih športnih referentov rekreacija dobila

kopico privržencev. In ker je ljubljanska visoka šola za telesno kulturo odprla novo študijsko smer za organiza- torje rekreacije, bomo tudi pri nas, vsaj tako trdijo v posameznih telesnokulturnih skupnostih, dobili nekaj novih športnih strokovnja- kov.

Zato nemara res ne bi bilo napak, ko bi rekreator- ji pripravili sestanek, na katerem bi preresetali pred- nosni organiziranega delo- vanja. O njih bi jih najbrž kaj kmalu prepričali nekate- rji trenerji in športni sodni- ki, ki so se že odločili za tako obliko pomoči pri svo- jem delu. Društva oziroma sekcije niso ustanovili samo zavolje inemnitosti in more- biti zato, da bi dokazali, kako so delavni, zanj so se odločili zaradi izmenjav iz- kušenj, pomoči pri delu, skupnem pripravljanju izobraževalnih tečajev in se- minarjev, spremljanja novo- sti itd. Organizatorji šport- ne rekreacije pa bi se konec koncev morali povezati tudi zato, da bi z novo usmerit- vijo telesne kulture tozdi postali prvi in najboljši no- silci športne rekreacije za svoje delavce in delavke. J. PEZELJ

POSLEJ „PРАВNA POSVETOVALNICA“

Da bi popestrili vsebino našega časnika in ustregli številnim željam naših bralcev, je uredniški odbor Dolenjskega lista sklenil uvesti novo rubriko – „Pravna posvetovalnica“, v kateri vam bomo odgovarjali na vsa vprašanja s tega področja. K sodelovanju bomo povabili novomeške pravnike, odgovorne pa bomo objavljali, brž ko bo dovolj pošte. Pošiljajte jo na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, UL talcev 2, z oznako „Pravna posvetovalnica“.

Tokrat odgovorjamo na vprašanje našega bralca, ki se zanima, ali mu pripada odškodnina v naslednjem primeru: Lani se je na kolo-voznici potni prevrnil s traktorjem in se poškodoval. Ni imel vozniškega izpita, bil pa je nezgodno in življenjsko zavarovan.

ODGOVOR: Poškodovane v takšnem primeru nima pravice do odškodnine, saj ni izpolnil osnovnih pogojev (v tem primeru ni imel vozniškega dovoljenja), po katerih bi mu jo lahko izplačali.

Dežurni poročajo

OB AKUMULATOR IN BENCIN – V noči na nedeljo je neznanec ukradel iz osebnega avtomobila Ivana Selaka iz Brusnic akumulator in deset litrov bencina. Selaka je neznan storilec oškodoval za 700 din.

RAZBIJALI STEKLENICE – Istega dne zvečer so miličniki v Dolenjskih Toplicah pridržali do iztreznitve Asima Hodžiča, Rifarda Karahasanovića in Mirsada Alijakovića, ki so v bifeju razgrajali in razbijali steklenice ter nadlegovali goste in jih izživali k pretepu. Njihova bojevitost se bo najbrž končala pred sodnikom za prekrške.

TAT V SPALNICI – Prejšnji terek je neznan tat obiskal Franciško Boltez v Crmošnjicah in ji iz spalnice ukradel 1.300 din.

ČEMU BAKRENA ŽICA – V noči na 21. decembra je bilo vloženo v skladišče Dinosa v Crnomlju. Vlomilec je odtrgal ključavnico in iz skladišča odnesel 58 kg bakrene žice.

LISICA NA DVEH NOGAH – V noči na prejšnji četrtek je Jožetu Bakšiču s Cistega brega zmanjkalo iz kumika osem kokoši. „Lisico“ na dveh nogah še iščejo.

RAZBIJAL STEKLENICE V METROPOLU – 21. decembra so novomeški miličniki pridržali do iztreznitve Jožeta Čukanjo, ker je razgrajal in razbijal steklenice v Metropolu. Nedostojno pa se je obnašal tudi do strežnega osebja. Moral bo pred sodnika za prekrške.

VELIKA VAS: ZDOMČEVA SMRT

V soboto okoli 22. ure se je pri Veliki vasi zgodila huda prometna nesreča, ki je zahtevala življenje 24-letnega zdomca Ethema Kaukovića. Slednji se je vračal iz Pariza, kjer je začasno zaposlen. Pri Veliki vasi je dohitel tovornjak, ki je stal na desni strani cestišča zaradi okvare. Kaukovič je sicer zaviral, vendar na mokrem cestišču vozila ni mogel ustaviti. Trčenje je bilo tako silovito, da je Kaukovič takoj po prevozu v bolnišnico podlegel poškodbam, njegov sopotnik Alija Begovič pa se zdravi v bolnišnici. Gmotno škodo cenijo na 110.000 din.

LEDENI PLES PETIH – V soboto dopoldne je kar pet osebnih avtomobilov zaplesalo na poledelem delu ceste Ljubljana – Zagreb pri Lešnici. Največ škode je bilo na avtomobilu Branka Babiča, ki kljub nesreči ni izgubil glave, saj je avtor tega posnetka. Po tako očitnem dokazu, da je led na cesti res nevaren, so delavci Cestnega podjetja nevarni del ceste posipali s peskom.

Smrtni ogenj prižgala malomarnost

Delavec Stojko Gavrič je z življenjem plačal neupoštevanje pravilnega ravnanja s termogenim aparatom – Sodišče oprostilo obtožena vodja

Na gradbišču jedrske elektrarne v Krškem je lani prišlo do hude nesreče, v kateri sta zaradi opeklin umrla delavca Stojko Gavrič in Marko Barič. Vodja mehanizacije Vladimir Kranjec in delovodja mehanizacije Nikola Vrzić sta bila kot odgovorni osebi obtožena, da nista poučila Gavriča, kako mora ravnati in postaviti aparat, na katerem je prišlo do nesreče, da nista pregledala, kako je aparat postavljen, in ker nista poskrbela za postavitev gasilnega aparata. Sodišče je na obravnavi v preteklem tednu na obtožena oprostilo storitve hudega kaznivega dejanja zoper splošno varnost.

Kako je prišlo do nesreče? Delavec Stojko Gavrič je s termogenim aparatom Tajfun sušil beton v 8 metrov globokem rovu. Zvečer je nenadoma poklical dežurnega električarja, naj izklopi tok, češ da je na aparatu nastal ogenj. Električar je tok izklopil in kmalu nato je prišlo do eksplozije rezervoarja za gorivo na aparatu. Goreče gorivo je obrizgalo Gavriča in njegovega sodelavca Bariča. Dobil sta tako hude opekline, da sta umrla. Kot je ugotovil preiskovalni sodnik na mestu nesreče, se je gorivo vnelo, ker rezervoar ni bil zaprt, saj je našel pokrov neožgan na tleh. Blizu naprave so našli tudi vedro, ki je očitno služilo za natančenje goriva v napravo, ter pločevinast sod, v katerem je bilo še nekaj goriva.

V sodelovanju z izvedenci je sodišče ugotovilo, da je Stojko Gavrič dolival z vedrom gorivo v rezervoar naprave, ko je ta delovala, pri čemer se je gorivo vžgalo. Gavrič je sicer ogenj

KRAJEVNI URAD V PLAMENIH

V soboto, 24. decembra, ob 10. uri je izbruhnil požar v prostorih kostanjeviškega Krajevnega urada. Nastal je v sobi, kjer je shranjen stari arhiv. Zgorelo je precej arhiva, uničena pa je tudi oprema. Gmotne škode je za okoli 150.000 din.

VZROK: SLAB AKUMULATOR

21. decembra zjutraj je Jože Škerjanc z Čužnje vasi hotel zapeljati traktor z domačega dvorišča, vendar ga motor zaradi slabega akumulatorja ni ubogal. Zato je spustil traktor po strmem dvorišču navzdol in vključil prestavo. Takrat pa je zavozil na poledeleto zemljo, zaneslo ga je desno, da se je večkrat prevrnil in obstal na travniku. Škerjanca so morali zaradi poškodb prepeljati v novomeško bolnišnico, gmotne škode pa je za 15.000 din.

V TELEFONSKI DROG

Anton Jordan iz Sajeve je 26. decembra dopoldne vozil tovornjak krškega Agrokombinata od Kostanjevice proti Sentjerneju. Pri Grobljah je s stranske ceste predenj zapeljal z osebnim avtom Franc Vide iz Grobelj. Da bi se izognil trčenju, je Jordan zavil na levo, toda prav tedaj je nasproti pripeljal z osebnim avtom Ivan Hajšen iz Črneče vasi. Jordan je hitro zavil na desno, zato ga je zaneslo s ceste; trčil je v telefonski drog in ga prelomil. Jordan se je lažje poškodoval, na tovornjaku in tovoru (razbilo se je okoli 150 steklenic vina) pa je za 11.000 dinarjev škode.

Samo zapor je premalo

Kradel je, goljufal, morđa ubijal, a je za to prejel zasluženo kazen, jo tudi prestal. Toda zakaj, čemu tistih 60 odstotkov, ki nam povedo, da se je od natanko 7.184 oseb, ki so lani zapustile zapore ali vzgojno-poboljševalne domove, več kot polovica vrnila na stara pota? Na pota, ki ponovno vodijo v celice z rešetkami. Odgovor ali vsaj del odgovora je pred nami.

Zagotovo je namreč, da bi o obsojenčevem življenju na prostosti morali pričeti razmišljati že med prestajanjem kazni. Danes smo pri nas še daleč od tega. Socialni delavci še ne poznajo problemov in težav ljudi, ki so bili v zaporih zaradi prekrškov, in bi pomoč nujno potrebovali, saj gre v številnih primerih za izjemno motene osebnosti z družbeno neprilagodljivim vedenjem in neurejenimi življskimi razmerami. Da ne govorimo o tistih, ki so v zaporu zaradi starih kaznivih dejanj. Popolnoma napak ravnamo, ko resocializacijo ponudimo zgolj tistim, ki zanj prosijo (takih je sila malo), medtem ko so ostali prepuščeni svoji „iznajdljivosti“. Da te trditve niso iz trte izvitve, pove podatek, da so lani skupnosti socialnega skrbstva obravnava le 6,9 odstotka tistih, ki so prišli s prestajanja kazni, kot tudi to, da skorajda nobena od ustanov ne ve natančnega števila „svojih“ prestopnikov. Prava utopija je potemtakem pričakovati boljše rezultate.

Krivda pa ni samo na neurejenosti socialnega skrbstva. Tudi strokovne službe zavodov za izvrševanje kazenskih sankcij zaradi prevelike obremenjenosti ne opozarjajo pravočasno na vse tiste, ki bi pomoč še kako potrebovali. Tako je na primer v našem največjem kazensko-poboljševalnem domu na Dobu trenutno zasedenih le 30 odstotkov vseh potrebnih strokovnih delovnih mest.

V naši miselnosti se bo moralo nekaj krepko premakniti!

BOJAN BUDJA

skušal pogasiti, vendar nepozno, ker je plamen prežgal dovodno cev. Prišlo je do eksplozije. Delavec torej ni ravnal v skladu s predpisi o varnosti pri delu.

Sodišče je tudi ugotovilo, da sta oba odgovorna Kranjec in Vrzić poučila Gavriča o delovanju aparata in o tem, kako ga je treba postaviti. Obtožena sta pred odhodom pregledala gradbišče; taktar je bil termogeni aparat pravilno postavljen, za njim ni bilo sode za gorivo. Sod je Gavrič naknadno privlekel k stroju. Gasilnega aparata res ni bilo pri napravi, vendar zato, ker je aparat ob pravilnem ravnanju nenevaren.

Ropot jih je izdal

Praznovanje rojstnega dne lanskega 20. oktobra se je za Stjepana Kobaka iz Velenja, njegovega brata Draga Kobaka iz Reštova pri Ozlju in za Alojza Dorina prav dovršilo šele pretekli teden, ko so bili na glavni obravnavi v Novem mestu obsojeni na 7 oziroma 6 mesecev zopora zaradi vloma in kraje.

Omenjenega dne so vsi trije veseljačili po metliških gostilnah dolgo v noč. Isto noč pa je bilo

VAGON JE ZAČEL GORETI

Potniški motorni vlak, ki vozi iz Sevnice skozi Trebnje, je imel 26. decembra zjutraj ob prihodu v Novo mesto več ko eno uro zamude – in sicer zaradi požara na enem od vagonov. Približno 3 km pred postajo v Mirni peči je ob 6.22 uri ogenj opazil strojevodja Anton Bahor, ki je vlak takoj ustavil. Z gasilnimi aparati je z dvema sodelavcema ogenj pogasil. Poškodovani vagon so odpeli in ga kasneje pripeljali v Novo mesto, kjer so ugotovili, da je ogenj nastal na zračnem čistilcu dizelskega motorja. Vzrok požara, ki je povzročil za 15.000 dinarjev gmotne škode, bo raziskala posebna komisija.

V UČILNICI GORELO

Prejšnjo sredo je prišlo do požara v učilnici Kmetijske šole Grm. Dijaki so tega večera gledali televizijski prenos hokejske tekme, in ko je bil ta končan, odšli na večerjo. Nedo dolgo zatem je v učilnici počilo, televizor, ki je v posebni omari, je razneslo in pričelo je goreti. Požar so najprej skušali pogasiti dijaki sami, nato pa so poklicali na pomoč še novomeške gasilce, tako da se ogenj ni razširil. Vzrok požara še ugotavljajo.

Volan se ne ženi s plačo

Marjan Kuralt dobil za milijone kilometrov 5 odličij – Kako je, ko čakaš z zlatom potiskan papir na svoje stroške

Novomeščan Marjan Kuralt ni vrhunski športnik, pa vendar v njegovi sobi visi že pet odličij. Zaslužil jih je na delovnem mestu kot voznik Tamovega tovornjaka 6500 v „Kremenu“. Zadnje, značko „Vzoren voznik“, je dobil pred kratkim v Mariboru za 755.000 prevoženih kilometrov s svojim tovornjakom, prvo pa pred trinajstimi leti. Marjan ponosno pove, da sta s „tamovcem“ skupaj že deset let, oba še cela in brez prask.

„V Kremenu sem že 23 let; najprej sem bil tri leta v delavnici, nato pa, ko sem opravil vozniški izpit, presedlal za volan. V teh dveh desetletjih sem na lastni koži občutil razvoj cestnega prometa in si tako nabral dragocenih izkušenj. Za nekatere je njihova cena preklemsko visoka.“

Po vsem tem, kar je povedal Marjan Kuralt, bo treba za boljše varnost na naših cestah še marsikaj storiti, predvsem v delovnih organizacijah. Sprašuje se, kako je mogoče, da voznik tovornjaka skoraj v celoti odgovarja za svoje vozilo, ko pa ima vendar dovolj drugih obveznosti. Vodja avtoparkov le malokdaj ali pa skoraj nikoli ne odgovarja za pomanjkljivosti.

„Poglavje zase so kazni, ki nam jih izrekajo miličniki. Seveda jih plačujemo sami, kot da smo mi edini krivci. Če je ta beseda sploh primerna. Zakaj Poglejte: plačali smo kazni zaradi preobremenjenosti naših tovornjakov. Toda kako naj določimo natanko tistih 6.200 kg, ko pa je vlaga peska, ki ga prevažamo, vselej drugačna! Seveda tudi teža. Preprost račun: ker delovne organizacije

nimajo tehtnic, moramo vozniki plačevati njihove grehe.“

Marjan je potarnal tudi zaradi osebnih dohodkov. Pa ne iz

Marjan Kuralt

navade, kot je danes moderno. Plačani so od prevoženih kilometrov, nihče pa ne vidi tistih čakalnih ur, ko stojijo v vrsti, preden jih nakladajo. Včasih dobijo te ure plačane, največkrat pa ne, pravi. Mogoče bi bil izhod v tem terenski dodatek, a zagotovo ne tak, kot je danes. Dobivajo tistih 182 din, to drži, vendar velja ta terenski dodatek za vse, tudi za mehanike in osebe v delavnici, ki skoraj nikoli niso na terenu. Upravičeno se sprašuje Marjan Kuralt, če je to prav.

Pa verjetno bi naš sogovornik tudi to prebolel, ko ne bi v njegovem življenju za vselej ostal spomin na tisti dan, ko je šel v Avto-Celje iskat nagrade. Vse stroške prevoza in bivanja v Celju je moral plačati sam. Pa čeprav je na papirju pisalo: „Marjanu Kuraltu, šoferju „Kremena“...“

BOJAN BUDJA

ZAMIKAL GA JE ROTOR

Milovan Pavlovič iz Ljubljane, ki začasno stanuje v Novem mestu, je v noči na 25. december parkiral svojih avto zastava 750 pri hlevih KZ na Mihovici. Osamljeni avto je bil vaba za neznanega nepridiprava, ki je odprl pokrov motorja, odnesel rotor, še prej pa izpustil zrak iz zadnjih koles. Za nepoštevnjakom že poizvedujejo.

STEKLA POD AVTO

Florjan Kastelic z Dovža je 22. decembra zjutraj peljal osebni avtomobil od doma proti Novemu mestu. V Stopičah mu je nasproti po levi strani ceste prišla skupina pešcev. Naenkrat je iz gruče stekla na nasprotno stran 68-letna Ivana Ucmán iz Vel. Orehka, tako da jo je Kastelic zadel in zbil po tleh. Ucmánovo so hitro odpeljali v novomeško bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima zlomljeno ključnico.

Z BULDOZERJEM ČEZ NOGO

Pri asfaltiranju ceste v Straži pri Senturperu se je v soboto popoldne poškodoval 63-letni domačin Franc Bracar. Pri zemeljskih delih so namreč uporabljali tudi buldozer, ki ga je upravljal Stane Gnidovec iz Velike Loke. Med delom je neprevidno zapeljal nazaj in pri tem zadel Bracarja, ki je padel tako, da mu je gosonica zapeljala čez nogo. Poškodovanemu so nudili pomoč v novomeški bolnišnici.

KRONIKA NESREČ

NEPREVIDNO NA GLAVNO CESTO – Prejšnjo sredo dopoldan je Jože Cvelbar iz Dol Stare vasi pri Škočjanu vozil tovornjak od Cerovega loga proti Mokremu polju. V Orehoviču je v vaške poti pripeljal z osebnim avtomobilom Jože Zagorc, tako da sta vozili trčili. Poškodovanega Zagorca so morali odpeljati v novomeško bolnišnico, gmotne škode pa je 30.000 din.

BANKINA SE JE UDRLA – Marko Jadrnik iz Gradenja je prejšnji četrtek popoldne vozil tovornjak naložen s peskom, od Orehoviče proti Dol. Mokremu polju. Pri Pristavi je z vozilom zapeljal na rob asfalta, vozil nekaj metrov po neutrjeni bankini, nato pa se je slednja pod težo vozila udrla. Voznik je na srečo ostal cel, medtem ko je gmotne škode kar za 80.000 din.

NEENADOMA NA LEVO – Istega dne zvečer je Dušan Grebenc iz Mozlja vozil tovornjak od Zagreba proti Ljubljani, pri Krakovskem gozdu pa je nenadoma zapeljal na levo, dovolj, da sta trčila z italijanskim tovornjakom, ki je prav takrat pripeljal nasproti. Grebenc se je poškodoval in so ga odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico, na vozilih pa je 55.000 din škode.

Prepričevanje ni zaleglo

V Dominvestu je predlagan poseg občinske skupščine, da bi razmere spravili v red in se ustrezneje organizirali – Direktor Miha Hrovatič odstopil

V zadnjih dveh letih se je s področja urbanizma in obravnave tovrstne problematike nagradilo že nič koliko gradiv, dogovorov, zapisnikov, priporočil, pa kot da bi vse to metali skozi okno. Rezultatov ni bilo nobenih! Dejstvo je, da v Novem mestu trenutno ne more kupiti stanovanja ne družbena organizacija in ne zasebnik, ker ni lokacij. Dejstvo je, da v letošnjem letu nismo prav nič napredovali v urbanističnem planiranju in da bodo 3 milijoni dinarjev v občinskem proračunu, določeni za te stvari, ostali neporabljeni.

Izvršni svet je več kot polovico časa na svojih rednih tedenskih sejah posvetil urbanizmu, dvakrat je o tem razpravljala občinska komite ZKS, nič koliko pa je bilo sej in sestankov na drugih ravneh. Povsem jasno je stališče, da urbanistično delovanje, za katero je občinska skupščina pooblastila Dominvest, ne ustreza in da potrebujemo drugače organizirano službo.

Ob dveh novih strnjanih gradivih o urbanizmu je 26. decembra razpravljala tudi družbenopolitični zbor občinske skupščine, kjer pa so vendarle sklenili presenetiti brezplodno prepričevanje in pozive k drugačnemu delu.

„Ob škodi, ki smo jih zavoljo takih razmer v urbanizmu že utrpeli in ki jo še trpimo, ter ob številnih nerazrešenih stvareh je potreben družben poseg, kakršnega dopušča zakon o združenem delu,“ je v imenu izvršnega sveta predlagal Avgust Avbar. Za ta predlog je dobil vso podporo.

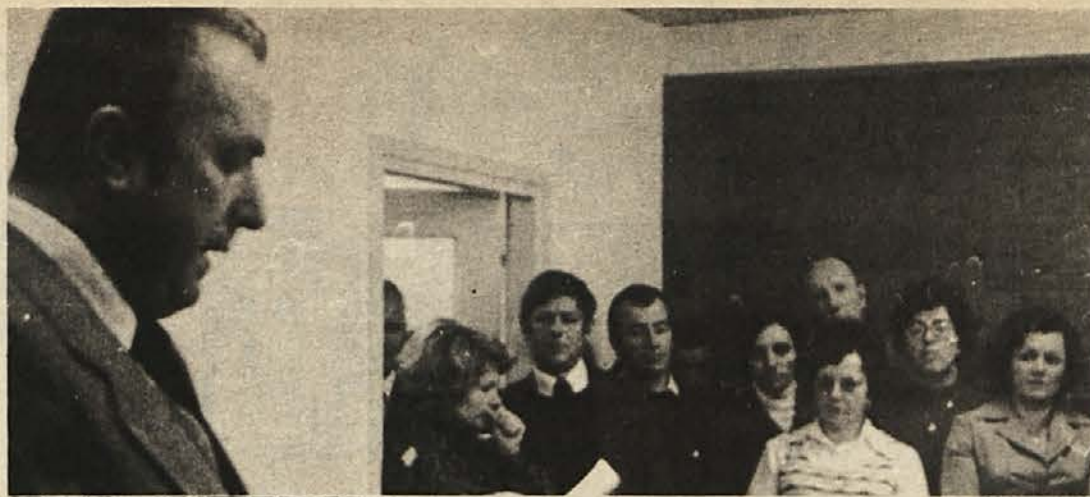
Delegati so bili obveščeni,

da je Miha Hrovatič odstopil kot direktor Dominvesta, na seji pa je inž. Lipnikova kot predstavnica skupine strokovnjakov prebrala širšo obrazložitev, v kateri pa ni bilo bistveno novih podatkov. Tudi vsa izrečena kritika ni letela izključno na skupino strokovnih delavcev. Nedvoumno pa je bilo rečeno, da v današnjem naglem času razvoja in ob velikih potrebah družba ne potrebuje le tehnično dovršenih strokovnjakov, marveč strokovnjake, ki pri svojem delu upoštevajo širše družbene potrebe in želje delovnih ljudi. Krajevne skupnosti, občani, delovne organizacije ne bi smeli biti več odtujeni pri snovanju urbanističnih rešitev, kot se je to doslej dogajalo. Vsi so bili sicer pozvani k javni razpravi, ampak odziva ni bilo. Sprejeti načrti so bili največkrat plod in rezultat izključno projektivnega dela.

Ustrezneje bo potrebno organizirati in okreptiti tudi upravno službo, ki se bavi z urbanizmom na občini, razen tega pa vpeljati sodelovanje pri vseh, ki se z urbanizmom ukvarjajo.

Družbenopolitični zbor je sprejel predlog izvršnega sveta o začasnih ukrepih v Dominvestu in predlaga, da jih sprejmeta tudi zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti, sklicana za 28. december. V razpravi Francija Borsana, delegata sindikatov, pa je bila zajeta misel, ki jo često izražajo občani, čeravno morda z drugimi besedami: „Pri Dominvestu je potrebno spreminiti vse, od naziva delovne organizacije do vsebine njenega dela.“

RIA BAČER

SLOVESNOST V KOLEKTIVU ELEKTRO – Ob uradni otvoritvi nove poslovne stavbe v Bršljino je Zvone Čampa, direktor tozda, poudaril nujno potrebo po novogradnji in prednosti, ki jih preselitev prinaša kolektivu in odjemalcem električne energije. (Foto: R. Bačer)

Ostajajo v prvih vrstah

Veliko borcev je še danes aktivnih v javnem življenju, zlasti v krajevnih skupnostih

20. decembra je bila v Novem mestu skupščina občinskega odbora ZZB NOV, na kateri so kritično ocenili dobre in slabe strani dela v minuli mandatni dobi. Predsednik občinske organizacije še nadalje ostaja Vinko Bambič.

Po zadnjih podatkih živi v novomeški občini še 3383 borcev, ki delajo v 27 krajevnih organizacijah ZZB na terenu in 2 organizacijah Zveze rezervnih vojskih invalidov. Poprečna starost borcev je 63 let, v zadnjih 5 letih pa jih je 432 umrlo.

Večina organizacij je bila delavna in sredi vsega družbenopolitičnega dogajanja v občini, dve med njimi pa sta bili za svoje izjemno uspešno delo celo odlikovani z zveznima plaketama. Pri občinskem odboru dela tudi 8 komisij, katerih delo je bilo podrobno navedeno v delovnem poročilu in kaže, da je bilo plodno.

Živiljenjske razmere borcev so bile v preteklih letih predmet pogostne kritike, glede tega pa se je zadnja leta mnogo spremenilo. Seveda sredstev za zadovoljevanje prav vseh potreb še vedno ni dovolj, poudariti pa je potrebno, da je medtem začel uspešno delati borčevski dispanzer v zdravstvu in da so delovne organizacije kupile tudi avtomobil, s katerim patronažna služba lahko obiskuje bolehnih borce na domu.

Razen tega je bilo v zadnjih štirih letih na oddihu 624

borčevskih stanovanj, 213 proslcem pa je bilo odobrenih za 5 milijonov dinarjev stanovanjskih posojil.

Skupščina je izvolila tudi nov, 9-članski izvršni odbor. Za predsednika še nadalje ostaja Vinko Bambič, za podpredsednika Janez Potočar, tajnik pa je postal Ignac Vučko.

„Zahtevamo pomoč in ukrepe“

Zaradi nekontroliranega priseljevanja Romov v Šmihel je bil zbor krajanov: „Tujih ne maramo, za svoje Rome bomo še bolj poskrbeli,“ so rekli

22. decembra zvečer je bil en razred šmihelske šole do zadnjega kotička poln. Zbrali so se krajanji in obravnavali romsko vprašanje na domačem terenu in v občini nasploh.

Šest romskih družin stalno živi na šmihelskem območju in teh so se krajanji navadili. Čeprav je od 35 Romov v teh družinah samo eden zaposlen in je očitno, da ne morejo živeti pošteno, se jih Šmihelčani ne branijo. Zavedajo se, da jim morajo pomagati, in so to tudi pripravljali delati. Hudo kri pa je med ljudmi povzročila vest, da se zadnje čase na njihov teren nekontrolirano naseljujejo še drugi Romi. Tako so ugotovili, da imajo naenkrat 9 novih

brezdelnežev. Eden si je postavil barak v Hrastarjevi hosti, drugi se naseljujejo tako rekoč pred vrati bodočega internata in posebne šole.

Kot se je pokazalo v razpravi, v kateri so sodelovali tudi gostje iz pristojnih občinskih služb, so se romski priseljenci izkazali z legitimacijami, te pa so po vsej verjetnosti dobili tako, da so uslužbenca matičnega urada prelisčili.

Krajanji so zahtevali pomoč pristojnih organov v tem, da bi priselke spravili tja, od koder so prišli. Glede domačih Romov pa so sklenili v kratkem sklicati sestanek z vsemi za delo sposobnimi iz njihovih vrst. Ponovno jim bodo priskrbeli zaposlitve, skupno z občino pa bodo urejali tudi njihove stanovanjske razmere. „Barake morajo

Bolj sodobno

Elektro Novo mesto se je 23. decembra iz stavbe nasproti občine preselil v Bršljino. Stari prostori so bili nujno potrebni temeljitih popravil s streho in stropi vred, vendar so ugotovili, da se jim to ne bi izplačalo, ker je stavba predvidena za rušenje.

Tako so s pomočjo sredstev drugih tozdov Elektra gradili novo poslopje v Bršljino. Novi objekt je gradil Pionir, ima 1400 m² površine in je veljal malo več kot 19 milijonov dinarjev. V letu 1978 pa bo Elektro dal v uporabo še novo razdelilno transformatorsko postajo v Gotni vasi, ki bo pomembna za vso Dolenjsko. Razen tega bodo zgradili daljnovod Grosuplje–Kočevje in s tem razbremenili brestaniškega, tako da bodo pri nas napetostne razmere bistveno boljše.

Na vrhu nove bršljinske stavbe imajo večjo dvorano še prazno; rezervirana je za dispečerski center. Ko bo ta opremljen, bodo iz tega prostora upravljali razdelilne transformatorske postaje na celotnem območju, vključno z Belo krajino.

Ob otvoritveni slovesnosti, ki so se je udeležili tudi gostje iz drugih tozdov in predstavniki javnega ter družbenopolitičnega življenja, sta govorila Zvone Čampa, direktor tozda Elektro Novo mesto in Vinko Dolenc, predsednik delavskega sveta, medtem ko je v kulturnem programu sodeloval Dolenjski oktet. Govornika sta poudarila, da pomeni nova stavba tudi napredek v dobavi električne energije.

stran,“ pravijo Šmihelčani. Predlagajo, naj bi zaposlenim Romom dali kredit in pomoč pri gradnji skromnih hiš, posojilo pa naj bi z zaslužkom vračali. Ugotovili so, da je bilo več šmihelskih Romov že zaposlenih, pa so službe pustili, ker se jim bolj izplača prejemanje podpore. Šmihelčani so predlagali, naj v bodoče ukinejo podpore vsem Romom, ki so že imeli delo, pa ga niso hoteli opravljati.

BOLJŠI UČNI USPEH

Medtem ko je bil še pred desetimi leti v novomeški občini dosežen komaj 82-odstotni učni uspeh na osnovnih šolah in v posebni šoli, pa so lanske podatke glede tega mnogo ugodnejši. Analize kažejo, da je v zadnjih dveh letih dosežen 98-odstotni učni uspeh. K temu so precej pripomogli tudi boljši delovni pogoji za učence in učitelje na več novih šolah.

DANES O CENAH

V četrtek, 29. decembra, je sklican koordinacijski odbor za izvajanje družbenega dogovora o oblikovanju cen v stanovanjski izgradnji. Dogovarjali se bodo o prodajni ceni stanovanj za drugi blok v Šentjerneju ter o ceni projektov za zaklonišča in parkirne prostore v bodočem naselju na Cesti herojev. Iz gradiva je razvidno, da se zde koordinacijskemu odboru od investitorja postavljene cene malce previsoke in predlagajo nižje.

DEDEK MRAZ ŠE DANES IN JUTRI

V novomeški športni dvorani je v četrtek in petek še ves dan novoletni spored s sejmom za otroke. Od 9. do 18. ure je športna dvorana odprta in nudi obilo razvedrila. Ob 10. in 16. uri so na sporedu risani filmi, ob 12. in 15. uri lutkovne predstave, medtem ko se obakrat ob 17. uri pojavi dedek Mraz z bogatim spremstvom živalic, snežink in škratov. V dvorani je hkrati tudi sejem, na katerem Mercator, Dolenjka, Mladinska knjiga in Šolski center za gostinstvo nudijo slaščice, sladkarije, igrače in otroške knjige. Dedek Mraz se nato izpred športne dvorane ob 18. uri odpelje v kočiji po mestu. Obdaritve s paketi in imajo otroci do vključno 4. razreda osnovne šole na terenu. Bodisi v šoli, bodisi kje drugod, kakor so določili v krajevni skupnosti.

JAME IN GRBE – Med Birčno vasjo in Uršnimi seli pa po krajšem asfaltnem premoru spet do Laz je cesta taka, kot kaže slika. Jama pri jami, grba pri grbi, pa vseeno zdrži avtomobilski promet! Ubogi vozniki in lastniki avtov in vsi pešci, ki so oškropljeni! (Foto: R. Bačer)

Pomagati tam, kjer se zatika

Združeno delo je doslej pokazalo premalo zanimanja za uresničitev programa usmerjenega izobraževanja – Srednje šole so glede prostorov 10 let na istem

21. decembra so v Novem mestu na skupščini občinske izobraževalne skupnosti ugotavljali, kako uresničujemo srednjeročni načrt glede izobraževanja in kakšne možnosti se nam glede tega obetajo v novem letu. Razprava tudi o usmerjenem izobraževanju in celodnevni šoli ter o finančnih zadevah.

Kot so ugotovili delegati, poteka uresničevanje srednjeročnega razvojnega načrta izobraževanje v glavnem tako, kakor je bilo predvideno. Doslej pa je bilo premalo napredka glede zastavljenih nalog v zvezi z usmerjenim izobraževanjem. V dosedanjih javni razpravi o tem je združeno delo molčalo. Prvi bodo o usmerjenem izobraževanju rekli svoje mladi na konferenci konec decembra.

Omenili so, da ima julija ustanovljena skupnost za usmerjeno izobraževanje vrsto težav. Med drugimi tudi to, da

tajnik kot deseti brat gostuje zdaj tu, zdaj tam, ker ni nikjer pravih prostorov. Razen tega so bile v skupnost povabljene samo štiri večje delovne organizacije iz Novega mesta, menijo pa, da bi morali ta krog iz združenega dela občutno razširiti.

Glede celodnevne šole je dala skupščina vso podporo nedavno sprejetim stališčem koordinacijskega odbora, ki je menila, da bi morala v prihodnjem letu najmanj ena osemletka v novomeški občini preiti na celodnevni pouk. Skupščina pa je zadalžila šole v Brusnicah, Dol. Toplicah in na Prevolah, ki

imajo po oceni največ pogojev za celodnevno šolo, naj v januarju predložijo svoj program. Navedejo naj tudi težave, zaradi katerih do zdaj niso mogli uvesti celodnevnega pouka, da bi jih s skupnimi močmi odpravili.

Pri obravnavi možnosti razvoja izobraževalne dejavnosti v prihodnjem letu je kot glavna naloga poudarjeno prizadevanje za izgradnjo centra tehničnih strok, ki naj bi svoje prostore dobil v Šmihelu. Zadnjih deset let smo prostorske razmere v osnovnem šolstvu pridno urejali in izgrajevali, medtem pa je srednje šolstvo ostalo tako kot prej, glede prostorov ni bilo v tem času prav nobenega napredka.

ČRKE NA SPOMENIKIH BLEDIJO

V novomeški občini imamo 162 spomenikov in spominskih obležij iz NOB. Od tega je 33 grobišč, 46 spomenikov ter 83 spominskih znamenj in plošč. V teh številkah niso všteta obležja na Rogu, ker je skrb zanje urejena posebej. Komisija za spomeniško varstvo pri občinskem odboru ZZB NOV zadnja leta načrtno pregleduje spomenike in obležja po krajevnih skupnostih in ugotavlja, da so potrebni obnove. V letošnjem letu so pregledali spomenike v krajevnih skupnostih Bršljino, Straža, Toplice, Uršna sela, Šmihel in Podgrad. Na 15 spomenikih so črke zbledle, zato so jih določili za obnovo.

Novomeška kronika

PRVI TEDEN ČAKALI – Letos je bilo rečeno, da bo mesto okrašeno vsaj 10 dni pred novim letom. Dogovora na občinski ravni so se držali le redki, ki so z okrasitvijo začeli 15. decembra. Drugi so zavlačevali, tako da je spet šele zadnje dni praznično vzdušje. Po čigavi krivdi?

KAKO PA PRI NAS? – Slišali in brali smo, da je pred kratkim onesamežen začel v Ljubljani prešla dovoljeno mejo in da so zaradi tega pozivali k ukreptom. V dnevih z megleno kapo je najbrž tudi v Novem mestu ob toliki industriji in avtomobilih v zraku preveč strupenih plinov, pa o tem nihče ne obvešča prebivalstva.

ZA LJUBITELJE PLESA – Novomeški plesni klub je 18. decembra začel z novim tečajem za začetnike. Lepaki so vabili ljubitelje plesa k vpisu v tečaj, kjer se učijo standardnih plesov pod strokovnim vodstvom.

Doslej so bili taki tečaji dobro obiskani in med dobrimi plesalci imamo več parov, ki so si na ta način pridobili znanje in spretnost.

V VSEH LOKALIH VESELO – Kot je že običaj, bo za Silvestrovo glasba in veselo vzdušje v skoro vseh novomeških lokalih, zlasti svečano pa bo, kot vedno, na Otočcu. Zadnja leta se je udomačila praksa, da imajo novoletno noč na Otočcu v zakupu Zagrebčani in Ljubljan-

Ena gospa je rekla, da že ve, zakaj novo stavbo posebne šole kurijo, je pa še vedno prazna. Ker so pri gradnji pozabili, da otroci kakajo in kanalizacija ni bila grajena...

Otvoritev prve samopostrežbe.

Pri mostu

Črnomelj — blagovnica

25 LET TRGOVSKEGA PODJETJA „DOLENJKA“ NOVO MESTO

Trgovsko podjetje „Dolenjka“ Novo mesto, ki letos praznuje 25-letnico ustanovitve, ima danes 64 prodajal v treh dolenjskih občinah: Novo mesto, Trebnje in Črnomelj. V podjetju je trenutno zaposlenih 372 delavcev, njihovo število pa se bo z odpiranjem novih prodajnih mest še povečalo. Poslovanje v jubilejnim letu bodo delavci „Dolenjke“ zaključili izredno uspešno, saj predvidevajo, da bo skupni bruto dohodek grosistične in detajlistične dejavnosti znašal 500 milijonov dinarjev. Pravi razvoj podjetja se je pričel pred 15 leti, saj se je celotni dohodek povečal za 36-krat, amortizacija za 155-krat, presežek dohodka — skladi za 59-krat, vrednost osnovnih sredstev po sedanji vrednosti za 123-krat, poslovni sklad za 184-krat; število zaposlenih se je v tem času povečalo za nekaj več kot trikrat. Po srednjeročnem razvojnem načrtu pa bodo leta 1980 dosegli 800 milijonov prometa, število zaposlenih pa se bo povečalo za petsto.

Vsi ti podatki zgovorno pričajo, da so v zadnjih petnajstih letih delavci „Dolenjke“ dosegli velike uspehe, saj je bila rast družbenega bruto produkta, kakor tudi ostanek dohodka nad povprečjem, ki ga je v tem času dosegala trgovina v Sloveniji.

Delavci Dolenjke so posebej ponosni na to, da lahko praznujejo jubileja svojega podjetja vključijo v letošnja proslavljanja Titovih in partijskih jubilejev.

Ko je Mestni ljudski odbor Novo mesto 12. aprila 1952 ustanovil trgovsko podjetje Izbira, si ni bilo mogoče predstavljati, da bo iz tako skromnih začetkov v 25 letih zraslo tako močno podjetje, kot „Dolenjka“ danes je. Tedanje podjetje je na začetku predstavljalo sedem prodajal, ki so

dosegle 86 milijonov starih dinarjev prometa in za 8 milijonov starih dinarjev skladov. Razdrobljena trgovina, zastareli in tehnično slabo opremljeni poslovni prostori, ki so bili v celoti najeti, vse to je bilo slaba osnova za razvoj trgovine v Novem mestu. V času obnove naše domovine je bilo v razvoj

trgovine vloženi bore malo ali skoraj nič sredstev, zato le-ta ni mogla slediti hitremu razvoju ostalega gospodarstva na Dolenjskem. Tako stanje je narekovalo reorganizacijo trgovine v celotni novomeški občini. Tako je bila šele leta 1962 dana podlaga za hitrejši razvoj trgovine, saj sta se Izbiri priključila trgovsko podjetje Prehrana Novo mesto in trgovsko podjetje Gorjanci Šentjernej. Iz trgovskega podjetja Suha krajina Dvor sta se Izbiri priključili dve prodajalni, pripojili pa sta se tudi novomeški prodajalni Usnje in Manufaktura. Obseg poslovanja se je tako precej razširil, saj so imeli tedaj že 32 prodajal in 108 zaposlenih. Novo podjetje je ustvarilo že milijardo starih dinarjev prometa, presežek dohodka pa je znašal 22 milijonov. Že sam podatek o številu zaposlenih v odnosu na število prodajal pove, da so bili v vsaki prodajalni povprečno po trije delavci. Zato je bila nujna notranja razporeditev kadrov, saj je bila produktivnost zelo majhna.

Kolektiv pa pri svojem nadaljnjem razvoju ni mogel računati na občutnejšo družbeno pomoč, zato se je moral opreti na lastne sile. Še večjo pozornost so posvetili integracijam, saj je bilo le na ta način možno okrepiti materialno moč trgovine. Potrebno je bilo ustanoviti tudi grosistično dejav-

nost, ki naj bi skrbela predvsem za dobavo živilskega blaga prodajalnam v sestavi podjetja. Največja težava pri tem je bila v pomanjkanju skladiščnih prostorov, problem pa je bil tudi v pomanjkanju tovornih vozil. Začasna rešitev problema skladiščenja je bila v ukinitvi trgovine Prehrana v Čitalniški ulici, prostore pa so preuredili v skladišče. Tako so imeli komaj 140 kvadratnih metrov skladiščnega prostora in dva tovornjaka z nosilnostjo 6,5 ton. Toda kljub težavam, ki so spremljale trgovino, je kolektiv s svojo visoko moralno zavestjo začel ubirati novo pot nadaljnega razvoja.

„IZBIRA“ POSTANE „DOLENJKA“

V obdobju reorganizacije se je podjetje preimenovalo v Trgovsko podjetje Dolenjka, Novo mesto. Že v naslednjem letu je bila adaptirana prodajalna pri mostu, ki so jo preuredili v samopostrežbo in je ob enem prva tovrstna prodajalna na Dolenjskem. Tudi ostali poslovni prostori so bili v sodelovanju s takratnim Zavodom za upravljanje družbenega premoženja obnovljeni. Preurejenih je bilo 1500 kvadratnih metrov poslovnih prostorov. Leta 1967 je bila na novo zgrajena večja samopostrežna trgovina — market v Bršlinu. Razvoj, ki ga je podjetje dose-

glo v nekaj letih po reorganizaciji trgovine, je dal nadaljnje spodbude za povezovanje oz. pripojitve k podjetju Dolenjka. Konec leta 1967 se je k podjetju pripojilo manjše trgovsko podjetje Tržan Mokronog s šestimi prodajalnami. Leta 1968 se je k podjetju Dolenjka pripojilo še trgovsko podjetje Potrošnik iz Črnomlja z 19 prodajalnami in 60 delavci. Z omenjenima pripojitvama je podjetje razširilo obseg poslovanja tudi izven novomeške občine, v občini Črnomelj in Trebnje. Vzponedno s tem se je podjetje razvijalo tudi na znotraj, saj je bilo v tem času odkupljenih in adaptiranih 3500 kvadratnih metrov poslovnih prostorov. Minimalna obratna sredstva, ki so bila na razpolago trgovini, so bila ključni faktor, ki je zaviral razvoj trgovine. S širjenjem trgovske mreže je moralo podjetje ustvarjati tudi sredstva za obratne namene. Kljub navedenim težavam, je bilo v tem času zgrajenih deset trgovskih objektov in odkupljeno je bilo skladišče za opravljanje grosistične dejavnosti, tako da sedaj podjetje razpolaga z 9000 kvadratnimi metri lastnih poslovnih površin. To pa je gotovo velik uspeh, saj podjetje ob svojem nastanku ni imelo niti enega kvadratnega metra lastnih poslovnih površin.

Ob sprejemu gospodarske reforme in izvajanju stabilizacijskih ukrepov se je kolektiv aktivno vključil v njihovo uresničevanje. V ta namen se je investicijska potrošnja gibal v okviru razpoložljivih sredstev, ohranjena je bila likvidnost, tako da delovni organizaciji v tem času ni bil niti enkrat blokiran žiro račun.

Vsej trgovini, posebno pa „Dolenjki“, je že ob samem začetku primanjkovalo trajnih virov obratnih sredstev. Še pred sprejetjem zakona o zagotavljanju trajnih virov obratnih sredstev je kolektiv Dolenjke posvetil posebno skrb oblikovanju trajnih obratnih sredstev. Tako gospodarjenje se je bogato obrestovalo, saj so bila v zadnjem obdobju ustvarjena tolikšna sredstva, da v celoti pokrivajo zaloge trgovskega blaga.

Kolektiv „Dolenjke“ se zaveda pomembne funkcije pri preskrbovanju potrošnikov na območju treh občin, zato je

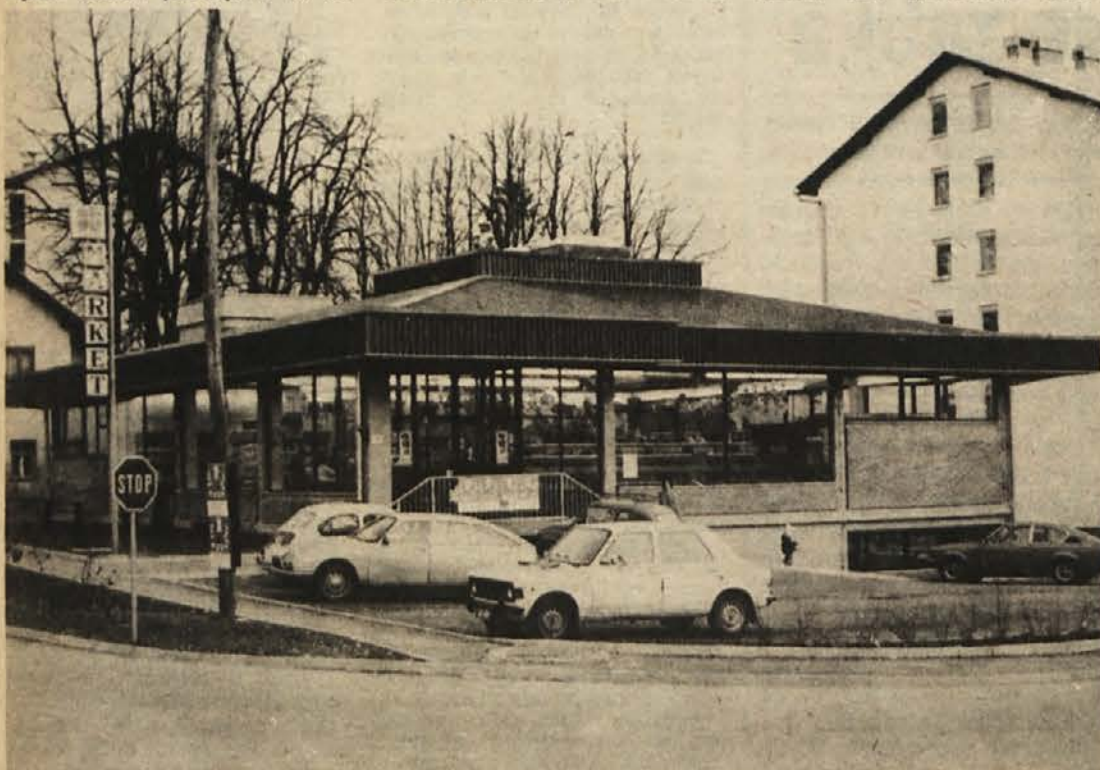
program razvoja podredil temu. Z nastajanjem novih stanovanjskih sosesk je „Dolenjka“ vzponedno z njimi gradila nove trgovine, več trgovin pa je bilo adaptiranih, med njimi veliko prodajal izven Novega mesta.

Danes sestavlja delovno organizacijo Dolenjka 64 prodajal s približno 1400 kvadratnimi metri poslovnih površin ter zaposluje 372 delavcev, ki bodo v letošnjem letu ustvarili 500 milijonov dinarjev bruto dohodka.

LOJZE URBANČ — direktor delovne organizacije „Dolenjka“.

„Ko zrem na prehojeno pot, se mi zdi, kot da je bil to le trenutek. Takšnim občutkom je prav gotovo prispeval svoj delež dinamični razvoj. Ves čas so prevladovali velike želje — majhne možnosti. Kljub temu da so bili za trgovino vseskozi težki pogoji, je bil v tem času vendarle dosežen velik napredek. Takšne uspehe pa je lahko dosegel le kolektiv, ki se je z visoko moralno in politično zavestjo zavzemal za razvoj trgovine. Dosedanji uspehi so solidna podlaga za še bolj optimističen pogled v prihodnost trgovine na Dolenjskem. Ves čas smo zapupali v lastne sile, ki so temeljile na visoki ravni samoupravnih odnosov. Prepričan sem, da ni dobrega gospodarjenja brez dobrega samoupravljanja. Ob tej priložnosti, ko slavi naš kolektiv 25-letnico bostaja podjetja, se pridružujem čestitkam vsem zaposlenim, posebej pa želim izreči priznanje našim jubilarantom za njihov veliki prispevek in požrtvovalnost.“

Drska

Po ugodnem nakupu . . .

Market Straža

Taki uspehi so vsekakor rezultat resnične požrtvovalnosti kolektiva, ki se je nemalokrat odpovedal delu osebnih dohodkov na račun razvoja trgovine.

- višja izobrazba: 3 delavci,
- srednja izobrazba: 13 delavcev,
- visoka kvalifikacija: 21 delavcev,
- kvalifikacija: 290 delavcev,
- polkvalifikacija: 9 delavcev,
- nekvalificirani: 36 delavcev.

Pri Dolenjki so posebno na tesnem s poslovodskim kadrom. Zato morajo za te kadre skrbeti sami in so že večkrat organizirali dislocirane oddelke Šolskega centra za blagovni

SAMOUPRAVNA ORGANIZIRANOST

Vzporedno z rastjo delovne organizacije, ki je sedaj prisotna na območju treh občin, je bil dan velik poudarek tudi na samoupravno organiziranost. Zaradi različnega sestava poslovnih enot se je bilo težko odločiti, kako organizirati temeljne organizacije združenega dela glede na ustavne določbe. Po daljših in širokih razpravah je bil sprejet predlog, da se temeljne organizacije ustanovijo po teritorialnem principu. Ustanovljeni sta bili dve TOZD, in sicer TOZD Črnomelj in TOZD Novo mesto, ki vključuje tudi poslovno enoto v občini Trebnje. Z razširitvijo trgovske mreže na območju občine Trebnje pa bodo dani pogoji tudi za ustanovitev TOZD v tej občini, to pa bo možno verjetno že v prihodnjem letu.

Samoupravna organiziranost po omenjenem načelu je približno odločanje delavcem. Od vseh zaposlenih je v organe upravljanja vključenih 117 delavcev, kar pomeni 30% vseh zaposlenih. Kljub temu da so poslovne enote na razdalji 113 kilometrov, se delavci aktivno vključujejo v delo samoupravnih organov, pa čeprav za to žrtvujejo precej prostega časa.

SKRB ZA KADRE

Z razvojem „Dolenjke“ so se pokazale večje potrebe po trgovskih kadrih, ki jih na Dolenjskem ni na pretek. V tem podjetju so vzgoji strokovnih kadrov posvetili v zadnjih letih posebno skrb, zato se je struktura zaposlenih bistveno izboljšala. V kolektivu so v glavnem zaposlene ženske (73%). V povprečju je kolektiv zelo mlad saj posvečajo posebno pozornost mladim, ki se odločijo za trgovski poklic. Trenutno imajo 92 učencev, ki se izobražujejo na raznih šolah.

Trenutna kvalifikacijska struktura zaposlenih:

Na Glavnem trgu

promet iz Brežic. Trenutno obiskuje takšno šolo za poslovodje v Novem mestu 14 delavcev „Dolenjke“.

Posebno pozornost so v podjetju v zadnjih letih posvečali tudi standardu zaposlenih, predvsem reševanju hude stanovanjske stiske, ki jo je zaradi razvejene trgovske mreže zelo težko reševati. Zato že od vsega začetka podpirajo zasebne gradnje zaposlenih. Seveda so sami kupili nekaj stanovanj, dobili pa so tudi sedem stanovanj iz solidarnostnega stanovanjskega sklada. Lani so kupili počitniški dom v Crikvenici, tako da se lahko na oddihu zvrsti več deset zaposlenih in njihovih svojcev. Večjo skrb bodo v prihodnosti posvetili tudi zdravi rekreaciji in športni aktivnosti delavcev.

„DOLENJKA“ V SOZD EMONA

Novi družbenoekonomski odnosi so kolektivu „Dolenjke“ narekovali, da se samoupravno in organizacijsko poveže v višjo obliko združevanja dela in sredstev v skladu z zakonom o združenem delu. Družbenopolitične organizacije v „Dolenjki“ so že lani prižgale „zeleno luč“ povezovanju tega delovnega kolektiva z drugimi delovnimi organizacijami. Namen tega je, da bi dosegli še hitrejši razvoj trgovine na Dolenjskem, ki ni šel v korak z drugim družbenim razvojem. Prednost pri povezovanju je imela tista delovna organizacija, s katero je „Dolenjka“ že vrsto let imela v velikem obsegu vzpostavljene poslovne odnose. V poštev je prišla povezava z DO Emona Ljubljana, ki je povezovanje izvedla še v širšem pomenu, saj je v SOZD EMONA trenutno združenih kar 17 delovnih organizacij z več kot 8500 zaposlenimi, ki bodo do konca leta ustvarili 10 milijard dinarjev bruto dohodka.

Kaj je vodilo delovni kolektiv Dolenjke, da se je vključil v SOZD Emona?

V prvi vrsti želijo, da bi z usklajenim načrtovanjem razvoja in združevanja dela ter sredstev dosegli čim boljše delovne in ekonomske učinke, posebej se z uveljavljanjem sodobne tehnologije ter specializacije dela; da bi v organizaci-

jah združenega dela v SOZD in drugih OZD, ki so z njimi trajno poslovno povezane, uveljavili nova družbenoekonomska razmerja po načelu dohodkovnih odnosov, in nazadnje, da se z združevanjem finančnih sredstev doseže hitrejša uresničitev razvojnih programov in se zaposlenim zagotovi še večja socialna varnost.

RAZVOJNI NAČRT DO LETA 1980

Do leta 1980 imata TOZD En gros - detalj in TOZD Detalj „Dolenjka“ Črnomelj predvidene v svojem razvojnem programu naslednje večje naložbe:

- blagovnica v Novem mestu, ki bo imela 6500 kvadratnih metrov površin,
- samopostrežna trgovina v Črnomlju s površino 600 kvadratnih metrov,
- skladišče za prodajo gradbenega materiala z zmogljivostjo 9000 kvadratnih metrov v Črnomlju
- v programu je tudi rekonstrukcija nekaterih poslovnih prostorov.

V te namene bodo pripravili 4 milijone dinarjev.

Število zaposlenih se bo do leta 1980 povečalo na 500, zato se bo povečal tudi letni promet in bo znašal okoli 800 milijonov dinarjev. V takem obsegu bodo povečane zmogljivosti in doseženi bruto dohodek omogočili še hitrejši napredek „Dolenjke“ trgovine na podeželju. Se bolj kot zdaj se bodo širile prodajalne v kraje, ki imajo slabo razvito trgovino ali pa je sploh nimajo. Kolektiv „Dolenjke“ je tudi do sedaj imel veliko razumevanja za manj razvite kraje, saj je v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi in družbenopolitičnimi dejavniki usposobil precej prodajal. Tako je danes v sestavi obeh TOZD kar 16 trgovin s samo enim zaposlenim, ki težko ustvarijo ostanek dohodka in večinoma poslujejo z izgubo. Seveda to izgubo solidarnostno pokrivajo z ustvarjenim ostanom dohodka v bolj razvitih okoljih.

Takšno žrtev delovnega kolektiva „Dolenjke“ je treba imeti vedno pred očmi, zlasti pa tedaj, ko se kompleksno obravnava nadaljnji razvoj trgovine na Dolenjskem.

Z zaupanjem...

Šentjernež

OB JUBILEJU - NOVE DELOVNE ZMAGE

Letos, ko slavimo pri nas pomembne obletnice naše zgodovine, ko proslavljamo partijske in Titove jubileje, se je temu praznovanju po svojih močeh pridružila tudi DO Dolenjka. Tako so v začetku letošnjega leta v delavskem naselju Kanžarica odprli novo trgovino, na katero so kupci čakali že vrsto let. Med najpomembnejše delovne zmage pa prištevajo otvoritev samopostrežne trgovine v novi novomeški stanovanjski soseski Drska. Nova trgovina ima 800 kvadratnih metrov prodajnih in skladiščnih po-

vršin in bo lahko v celoti zadovoljevala potrebe kupcev v tem delu Novega mesta. V gradnji je še tretji objekt, ki bo predvidoma dokončan v začetku prihodnjega leta; to bo blagovnica v Trebnjem, ki bo imela 1400 kvadratnih metrov površine. Trgovina bo velikega pomena za razvoj občinskega središča, poleg tega bo v objektu manjši gostinski lokal.

Vse navedene investicije so od DO Dolenjka zahtevale 25 milijonov dinarjev naložb, kar je kolektiv previdno namenil za nadaljnji razvoj razširjene reprodukcije.

OGLASNA SLUŽBA DL

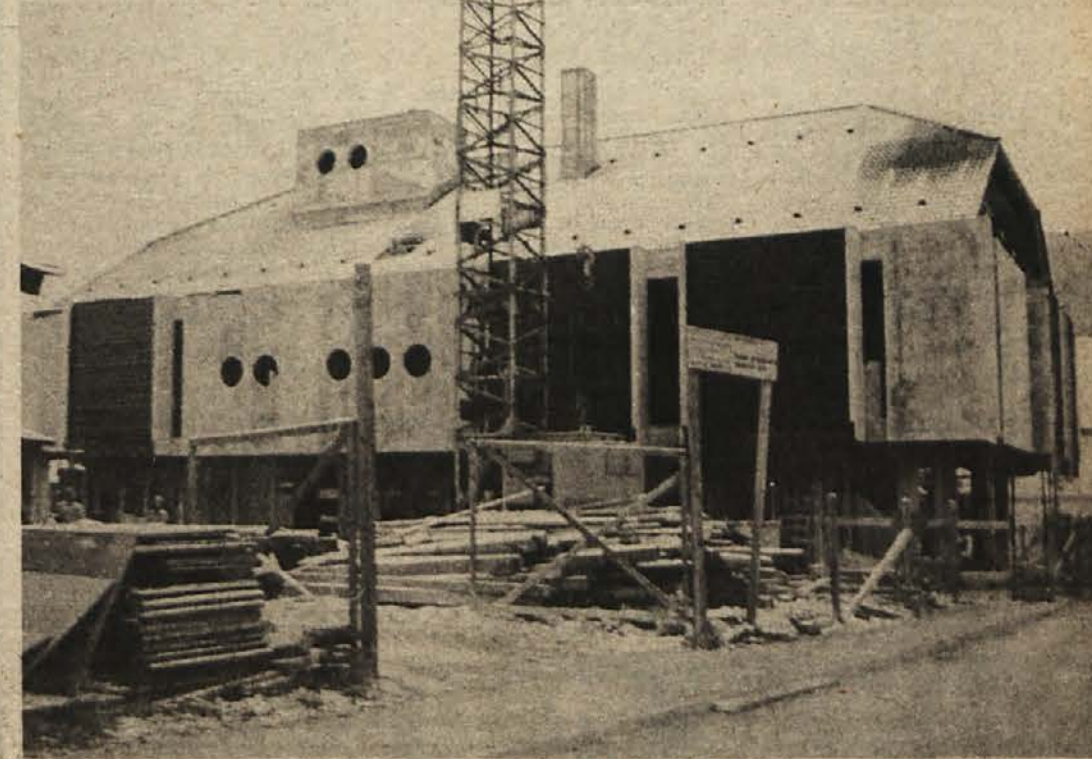
DELAVCI DOLENJKE, KI SO V PODJETJU ŽE 25 LET: Anica Doltar, Jožica Hrvat, Milka Krivec, Pia Koligar, Jože Kramar, Fanika Kuhelj, Pepca Lenart, Anica Mrzлак, Jože Novak, Martina Picelj, Katica Plut, Anica Saje, Marija Štukelj, Mimica Vovk, Iva Vidmajer, Kristina Žugelj in Štefka Žunič.

PRIZNANJA ZA DOLGOLETNO DELO V ORGANIH DELAVSKEGA SAMOUPRAVLJANJA SO PREJELI: Franc Jarc, Darko Luzar, Mimica Vovk, Franc Jerman, Franc Kmetič in Danilo Kobe.

Direktor delovne organizacije Dolenjka LOJZE URBANČ je 16. decembra letos prejel posebno priznanje delavskega sveta delovne organizacije „Dolenjka“ za dolgoletno uspešno vodenje podjetja.

Široka izbira...

Novogradnja v Trebnjem

Še vedno sredi življenja

Pristne vezi borcev in aktivistov z mladimi rodovi — Zbližujejo jih srečanja, pohodi

Občinska organizacija Zveze združenj borcev NOV v Brežicah šteje 1031 članov. Med borci in aktivisti je tudi 123 vojaških invalidov. Med člani ZB je največ upokojenec (422), kmetov je 221, zaposlenih 91. Kljub temu da so borci vsak dan starejši in se predvsem zaradi načetega zdravja umikajo iz aktivnega življenja, pa jih je še vedno precej zastopanih v družbenopolitičnih organizacijah, društvih in delegacijah.

Največ jih dela v Zvezi rezervnih vojaških starešin, v vseh oblikah splošnega ljudskega odpora, v Socialistični zvezi, Zvezi komunistov, v gasilskih društvih, lovskih družinah, krajevnih skupnostih in prosvetnih društvih. Tudi v delegacijah so aktivni, manj pa v delavskih svetih, kar je razumljivo, saj je sorazmerno malo zaposlenih, pa še ti z bližajočo se upokojitvijo prepuščajo take dolžnosti mlajšim.

Za organizacijo ZZZB NOV je bilo obdobje minulih štirih let zelo razgibano in tudi plodno. Ta se je uveljavila kot trdna nosilka revolucionarnih tradicij. To je bil čas izredno uspešnega sodelovanja z mladinsko organizacijo, zlasti pa s šolami in pionirskimi odredi. Borci so bili pobudniki številnih proslav (v Artičah, Pišecah, na Bizeljskem), pohodov po partijskih poteh in medsebojnih srečanj v občini in na širšem območju Posavja ter Kozjanskega.

V tem času so bila urejena tudi socialna vprašanja borcev in dodeljeni so bili številni krediti za gradnjo oziroma adaptacijo stanovanj. Stanovanjske težave se porajajo zdaj največ pri kmetih, ker so njihove stare hiše vedno znova potrebne popravila. Pristojna komisija redno obiskuje prosilce za posojilo in te stvari poskuša sproti urejati.

V prihodnje bo Zveza borcev še aktivneje posegala v družbenopolitična dogajanja v občini, saj jo problemi njenega članstva vedno manj obremenjujejo, odkar je družba poskrbela za uzakonitev in izenačenje pravic, ki jim pripadajo. J. TEPPEY

VRTEC, MOST IN ŠOLA

Med večjimi negospodarskimi investicijami v brežiški občini so začetni tile objekti: most čez Krko v Krški vasi, dozidava in adaptacija osnovne šole v Artičah, dom upokojenec v Brežicah, pripravljajo pa tudi investicijo za povečan obseg lokalne radijske postaje v Brežicah.

Ponoči zaprto

Najnunjejša zdravila prinese zdravnik

Lekarna v Brežicah od 1. julija dalje nima nočne dežurne službe. Ljudje sprašujejo, zakaj ta nenadna sprememba. Desetletja so bili namreč vajeni na to, da so dobili zdravila ob kateremkoli času.

Magistra Dominika Pečarevič se je nadejala takih vprašanj. Pojasnila je, da so morali nočno dežurstvo ukiniti zaradi tega, ker nima kdo dežurati. Dve sodelavki sta na porodniškem dopustu, tretja ima otroka, ki še ni leto dni star, zato ne more ponoči z doma. Po novih predpisih tehnički ne smejo dežurati, kar spet oslabi število. Tako ostaneta za dežurstvo samo dve delavki. Za tak način dela bi morali zaposliti še tri farmacevte. To preprečujeta dve oviri: pomanjkanje stanovanj in pomanjkanje denarja za osebne dohodke. Lekarna se namreč duši še v dolgovi. Odplačati mora poldrugi milijon posojila, ki ga je najela za ureditev sedanjih prostorov. Sicer pa ni rečeno, da nočnega dežurstva ne bodo več vpeljali. Če bo zdravstvena skupnost, ki bo v prihodnje plačevala storitve, to zmogla, potem bo spet vse kot prej.

Vsekakor pa je najpomembnejše to, da zaradi zaprtih lekarniških vrat ponoči bolniki niso prikrajšani. Kdor pride po pomoč v zdravstveni dom, dobi zdravila tam, kdor pa kliče zdravnika na dom, mu jih ta prinese s seboj.

Zdravstveni dom torej razpolaga z majhno lekarno, za katero je seznan zdravil precej dolg, da ima zdravnik pri roki vse najnunješe. Če pa bi še kaj potreboval, vedno lahko pokliče magistro domov.

Za hude bolnike je torej preskrbljeno, ni pa mogoče dobiti zdravil na ne nujne privatne recepte, ki jih za brežiško občino skoraj ni bilo. S tem se bodo morali ljudje sprijazniti. Nočne dežurne službe nimata niti Samobor niti Zaprčič, medtem ko imajo v Krškem samo pripravljenost in sprejemajo le nujne recepte. Povsod varčujejo. J. TEPPEY

POČASNO ZAPOSLVANJE

Gospodarstvo v brežiški občini letos ne bo doseglo predvidenega povečanja zaposlenih. V primerjavi z minulim letom se zaposlenost povečuje komaj za en odstotek, to pa zaradi tega, ker so v več delovnih organizacijah celo skrčili število delavcev. To velja za industrijo, gozdarstvo, gradbeništvo in stanovanjsko komunalno dejavnost. V prometu, gostinstvu in obrti pa so število zaposlenih povečali, vendar to bistveno ne popravi povprečja.

JUBILEJ TSS V KRŠKEM. Dijaki in profesorji tehniške srednje šole v Krškem so minuli petek slavili dve obletnici: 20-letnico TSS in 10-letnico šolskega poslojpa. Slovesnost so združili z otvoritvijo novih delavskih prostorov in športnega igrišča. Na srečanje ob jubileju so povabili vse nekdanje predavatelje. Po ogledu novih pridobitev in razstavljenih dijaških izdelkov so se dijaki in gostje odzvali povabilu na kulturno prireditev v novem delavskem domu. (Foto: Jožica Teppey)

Vsak član odgovoren zase

Skrbi za družbenopolitično izobraževanje ne moremo naložiti samo organizaciji — Komunisti so sami dolžni skrbeti za lastno izpopolnjevanje — Doslednost tudi pri dohodkovnih odnosih

Občinska organizacija Zveze komunistov v krški občini se bo v novem mandatnem obdobju usmerila na tri pomembne naloge: na uresničevanje zakona o združenem delu, predkongresno dejavnost in priprave na skupščinske volitve. To je bil tudi sklep občinske konference ob sprejemanju delovnih izhodišč.

„Mala ustava“ zahteva od komunistov predvsem doslednost, zato se ne bodo smeli nikjer zadovoljiti samo s formalnimi spremembami. Bolj kot je pomembno, da bodo res prevladali novi odnosi, da bo vsak delavec lahko odločal o ustvarjenem dohodku in o dohodkovnih povezavah na vseh ravneh. Prav zaradi tega je

še kako potrebno, da se bo članstvo seznanjalo z novo Kardeljevo knjigo razvojnih smereh političnega sistema in samoupravljanja.

Izobraževanje ima v programu močan poudarek, zato so zapisali, da morajo komunisti prevzeti odgovornost za lastno izpopolnjevanje. Program družbenopolitičnega izobraževanja vsebuje usposabljanje članov in vodstev v osnovnih organizacijah ZK, izobraževanje kandidatov za sprejem v zvezo komunistov, izobraževanje novo sprejetih članov ZK, predavanja, povesitve in razprave za občinski politični aktiv ter

politično šolo, namenjeno predvsem tistim članom, ki so evidentirani za razne družbenopolitične dolžnosti ali pa funkcije že opravljajo.

Pri pomlajevanju občinske organizacije ZK se bodo v krški občini še nadalje zavzemali za to, da bo v njej prevladovala delavska večina, na drugi strani pa bodo posvetili več pozornosti sprejemanju kmetov, ki zdaj skoraj niso zastopani v organizaciji.

Konferenca bo tudi v prihodnje dosledno spremljala uresničevanja stabilizacijskih načrtov v delovnih skupnostih, posebej pa se bo posvetila problemom tistih tozdov in organizacij združenega dela, ki bodo zaključile poslovno leto z izgubo.

J. TEPPEY

Oj, ta mlinar!

Poznajo ga blizu in daleč

Včasih je bilo od Preske do Dolnje Pohance dvanajst mlinov. Njihova kolesa se drug za drugim ustavljajo. Zdj delo samo še Zorkov mlin, tu in tam pa tudi žena pokojnega mlinarja Lapuha še kaj zmelje. Vodnim mlinom čas ni več naklonjen.

Tudi pod zldolskim klancem, kjer vas meji na Zgornjo Pohanco, je letos začel obratovati valjni mlin. Postavil ga je Ivan Boste. Vanj je vložil prihranke od zaslužka na tujem in še precej posojila je vzel. Sedem let je delal v valjčnih mlinih v Nemčiji. Tam je dobil voljo do tega poklica in sklenil, da bo postal mlinar v domači vasi, da ne bo več treba ljudem voziti žito v oddaljeni dobovski mlin.

„Imel sem srečo, da sem dobil za svetovalca odličnega strokovnjaka, upokojenca ljubljanskega Žita, tovariša Grudna, ki je delal v mlinu od enajstega leta naprej, pozneje pa prevzel odgovorno vodilno mesto v podjetju. Star je 72 let, pa mu jih ne bi prisodil, tako delaven in živahen je. Karkoli reče, drži kot pribito. Za njim ni popravljanja. Zadovoljen sem, da sem upošteval njegove nasvete in kupil stroje od svetovno znanih firm, katerih ime zagotavlja kakovost mletja,“ je zavzeto razlagal med razkazovanjem svojega mlina.

„V dvanajstih urah zmeljem tri tone pšenice in tri tone koruze. Razen tega delam še ječmenovo kašo, koruzno moko, koruzni šrot in ajdovo moko, ki jo imam stalno na zalogi.

Bostele pravi, da se mletja ni težko naučiti, težje je spoznavanje materiala izpod valja in sita. To zahteva bistro oko in precej izkušenj. Nad kakovostjo mletja se do sedaj ni še nihče pritožil, zato upa, da bo ljudem ustregel tudi še naprej. V njegov mlin prinašajo žrnje iz širokega okoliša, iz Podređe na Kozjanskem, iz Sromelj in Pišec, s Krškega polja in celo izpod Gorjanecv. Potemtakem je postavil mlin na pravo mesto. JOŽICA TEPPEY

Vabilo dedka Mraza

Pravljčni park, obdaritve in filmske predstave

Danes popoldne bo pričel svoj vsakoletni obhod po občini največji otroški dobrotnik dedek Mraz. Že drugič zapored bo poskrbel, da bodo vsi malčki in pionirji tja do petnajstega leta starosti prejeli enakovredna darila. To so zagotovili podpisniki družbenega dogovora, h katerim resda niso pristopili vsi, vendar lahko zapišemo, da je denar prispevala večina zaposlenih.

Po predlogu, ki so ga sprejeli v občinski Zvezi prijateljev mladine, bodo otroci do četrtega razreda osemletke prejeli posamična darila, vsi ostali pa skupinska, to je denar, o katerega uporabi se bodo odločale posamezne razredne skupnosti. Posebna darila bo dedek Mraz prinesel posameznim oddelkom vzgojno-varstvenih ustanov, prispevala pa jih bo skupnost otroškega varstva.

Sicer pa se je otroško novoletno veselje pričelo že včeraj, ko so na Senovem in v Krškem štirikrat zavrteli slovenski barvni lutkovni film o „Zvezdici zaspanki“. Danes

bo dedek Mraz po 13. uri obiskal otroke v Koprivnici, Brestanici, na Senovem in v Krškem, pa dvakrat v Kostanjevici, vrtičkarje in starejše. V petek se bo od 7,30 zjutraj pa do 17. ure vrstilo kar 14 obiskov največjega otroškega dobrotnika s pravljčnim spremstvom. In ker bi naštevaje vseh obiskov vzelo preveč prostora, naj ob novoletnem praznovanju omenimo še nekaj stvari, ki so jih v krški občini pripravili za našo mlado generacijo. V sredo je bila v Krškem predstava filma „Srečanje na oceanu“, danes in v petek pa bo na Senovem, v Brestanici in delavskem domu v Krškem devet predstav risank o mornarju Popaju. Od včeraj pa do jutri je pred krškimi delavskim domom odprt pravljčni park, v katerem je bil in bo, od 16. do 18. ure program, v katerem bo zbrane pozdravil sam dedek Mraz. K ysemu temu pa moramo dodati še to, da so pozvali vse delovne organizacije, ustanove in občane, naj v času novoletnega praznovanja okrasijo vsa pomembnejša poslopja, kraje po olepšajo z novoletnimi smrečicami in raznobarnimi lučkami.

KRŠKE NOVICE

POVSOD SLOVESNO — Novoletni utrip je tudi v krški občini prisoten že nekaj dni. Slaviti niso pričeli zgolj šolarji, marveč tudi odrasli po delovnih organizacijah in drugje. Vrstijo se tudi tovariška srečanja s starejšimi občani, krška krajevna organizacija ZZZB NOV pa je pripravila posebno slovesnost, na kateri so podelili priznanja vsem letošnjim „jubilatantom“.

TAKOJ NA DELO — Le nekaj dni je minilo od volilne konference organizacije ZK v krški občini, kljub temu pa so zastavljeni program že pričeli uresničevati. Izvedli so dnevni seminar za sekretarje osnovnih organizacij, da bi jih podrobneje seznanili z nekaterimi aktualnimi nalogami v ZK in jih za njihovo izvrševanje tudi bolje usposobili.

KOGA NAJVEČ? — Po zadnjih podatkih je med sredstvi javnega obveščanja po številu naročnikov v

krški občini na prvem mestu radio s 7.509 sprejemniki, televizijskih sprejemnikov je skoraj 5.000, „Dolenjski list“ pa ima 3.052 rednih naročnikov.

DVA JUBILEJA — V veliki dvorani Delavskega doma so v petek popoldne počastili dve desetletji dejavnosti krškega Solskega centra in stoletnico, odkar služi poslopje, kjer sedaj domuje, šolstvu. Le nekaj dni za tem, v torek, pa so v osnovni šoli v Leskovcu počastili 35-letnico Zveze pionirjev Jugoslavije na osrednji republiški proslavi.

PRVI NASTOP — V pokritem bazenu v Kranju so pred dnevi krški plavalci opravili svoj prvi letošnji zimski nastop. Večina med njimi je svoje poletne najboljše dosežke že občutno izboljšala, vendar to ni zadostovalo, da bi se vidneje uvrstili. Edinole Tončka Skafar je na 100 m kravil zasedla dobro tretje mesto.

Arnovo selo: najprej vodovod

Do spomladi bo veliko novih gospodinjstev dobilo vodo — Razsvetljava in robniki ceste čakajo na pridne roke

Vas Arnovo selo, ki leži na z gričema obrobjeni ravnini, spada v krajevno skupnost Artiče. Polovica gospodinjstev v vasi je kmečka, celo nekaj posebej v živinorejo in sadjarstvo usmerjenih kmetij je vmes, veliko odraslih krajanov pa je zaposlenih v bližnjih industrijskih mestih.

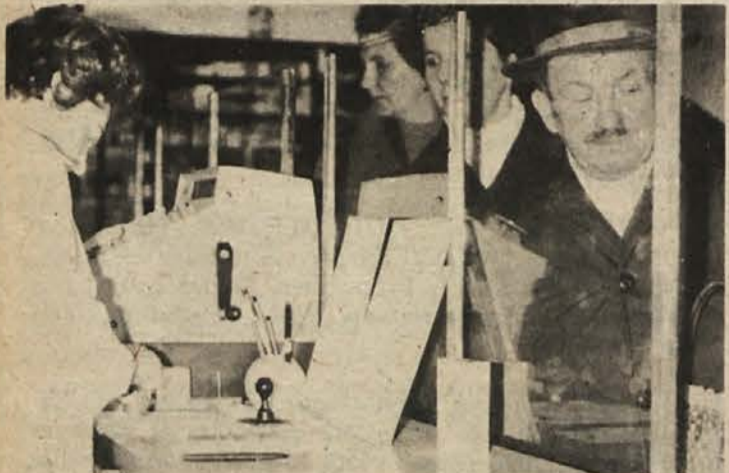
Skozi vas je že precej časa speljana asfaltirana cesta, za katero so veliko prispevali sami prebivalci. Ob posodabljanju ceste so v osem hiš napeljali tudi telefon, v bližnji prihodnosti pa bo do njega prišlo še več gospodinjstev.

Ze dva meseca je v teku akcija za napeljavo oz. posodobitev vodovoda, ki oskrbuje z vodo 39 gospodinjstev in 26 kleti. Z nekaj sto metri novih cevi in zbiralnikom bo

voda prišla še v 41 hiš in 7 kleti. Do zdaj so krajanj opravili že skoraj večino zemeljskih del, posamezna gospodinjstva so prispevala že celo po 200 prostovoljnih delovnih ur. Tudi denar bodo v glavnem prispevali krajanj sami, ki so že vplačali 9.000 dinarjev, pomoč pa pričakujejo tudi od drugod. Če bodo dela tekla po načrtih, bodo prvi litri vode pritekli iz novih pip že zgodaj spomladi.

Krajanj Armovega sela so že kupili tudi luči za javno razsvetljava skozi vas, vendar verjetno ne bo urejena pred jesenjo. V najkrajšem času pa bodo morali urediti robnike ceste.

ERNA ROZMAN Arnovo selo

V LEKARNI. Sezona obolenj je na višku in vrste čakajočih v lekarni niso nič nenavadnega. Od 7. ure zjutraj do 7. ure zvečer se pred prodajnim pultom vrsti precejšnje število ljudi. Kdor kliče zdravnika ponoči, dobi zdravila pri njem, ker je lekarna tedaj zaprta. (Foto: Jožica Teppey)

NOVO V BREŽICAH

MINI SMREČICE. Gozdno gospodarstvo se je letos založilo z novoletnimi drevesci iz tozda za hortikulturo. Napredaj ima male smrečice iz drevesnice, in sicer po 30 dinarjev eno. S tem je ustreglo večini kupcev iz stanovanjskih blokov, kjer si zaradi prostorske stiske ne morejo privoščiti visokih in košatih jelk.

LUNA PARK NA GRAJSKEM DVORIŠČU. Dvorišče brežiškega gradu bodo danes in jutri spremenili v pravljčni otroški svet, v prizorišče veselega novoletnega rajanja z vrtljakom in pisanimi stojnicami z dobrotami vseh vrst. Prodajali jih bodo s popustom in tako vsakemu omogočili poceni novoletni otroški nakup. Po mestu bo v teh dveh dneh več obhodov dedka Mraza s spremstvom.

SMUČARSKI CENTER BO. Za nastopajoče leto 1978 načrtuje občinska skupnost za telesno kulturo dograditev smučarskega središča v Pečicah. V programu je razen tega športno

igrišče pri osnovni šoli bratov Ribarjev ter adaptacija nekaterih športnih objektov.

ODDELEK ZA ROME — V Cerkljah ob Krki imajo precej mladih Romov. Za varstvo in vzgojo predšolskih otrok iz romskih družin bodo uredili oddelek v poslopju zdravstvenega doma. Tako bodo otroke lahko dovolj zgodaj privadili na razmere v šoli, kar bo gotovo vplivalo na manjše izostajanje in manjši osip v poznejših letih.

V BREŽICAH NOV DOM — Za požarno varnost bodo v mestu zgradili novo poslopje, za kar bo skupnost v prihodnjem letu priskrbelo potrebno dokumentacijo. Za hitrejše obveščanje in alarmiranje vseh gasilskih središč v občini pa bodo v kratkem kupili nekaj UKV postaj skupaj s civilno zaščito. Nabavili bodo tudi pet gasilskih avtocestern, da ne bo zadrege pri morebitnih požarih v krajih, kjer za gašenje nimajo vode.

BREŽIŠKE VESTI

KRŠKI TEDNIK

Novo leto: pogumneje v naložbe

Prihodnje leto naj bi dobilo v gospodarstvu kruh novih 230 delavcev

Na zadnji seji v tem letu so v ponedeljek delegati občinske skupščine v Sevnici med drugim ob obravnavi uspehov gospodarjenja v letošnjem triletnem sprejemali tudi resolucijo o predvidenem uresničevanju srednjeročnega načrta v prihodnjem letu.

Delovne organizacije so sestavljale tega pomembnega dokumenta

ROK V GLAVNEM UJELI

Po podatkih občinskega sindikalnega sveta v Sevnici so v delovnih organizacijah v glavnem sprejeli vse akte, kot je bilo treba do konca leta po določilih zakona o združenem delu. Delo je potekalo bolj nemoteno v večjih delovnih organizacijah, kjer imajo tudi urejene službe. Poněkod so stvari skušali reševati le z nekimi dodatki k sedanjem aktom, kar so v občini s politično akcijo preprečili. Januarja namerava občinski sindikalni svet s svojo komisijo, komisijo občinske skupščine in komiteja v posebni akciji še enkrat nadrobneje preučiti vse rešitve. Tudi začetni občni zbori sindikalnih organizacij morajo oceniti, kako so izvedli določila zakona o združenem delu.

povzročili nemalo sitnosti. Do roka, 25. novembra, je dobila planska služba pri občinski upravi nazaj le tri vprašalnike. Na splošno bo po prednostni usmeritvi, ki jo narekuje tudi sprejeti srednjeročni načrt razvoja občine, novo leto pogumneje, kar zadeva naložbe. Sevnški Kmetijski kombinat namerava v družbene nasade jablan vložiti 1,4 milijona dinarjev, v nasade hmelja 2 milijona, v nova skladišča 3 milijone, ravno tako tudi v gradnjo novih in preureditve starih trgovin - 2,5 milijona dinarjev. Znatne bodo naložbe v zasebno kmetijstvo.

Kooperanti nameravajo graditi 30 hlevov za govedo in prašiče. Predračunska vrednost znaša 7 milijonov dinarjev. Nabaviti nameravajo razne stroje, začeti melioracije na Bučki (4 milijone dinarjev), kooperanti pa nameravajo zasejati sadno drevje (1 milijon).

Jugotanim namerava v prihodnjem

letu pričeti gradnjo novih zmogljivosti za proizvodnjo furfurilnega alkohola, organskih kislin, mehanizirati transport in urediti skladišča. Prihodnje leto bo končana tudi rekonstrukcija obratov tanina in furfurala. V celoti bodo te naložbe veljale 138,6 milijona dinarjev.

Vrsta drugih delovnih organizacij ima v načrtu razne tehnološke izboljšave. Tako namerava Jutrjanjka graditi poslovno stavbo, v proizvodnih prostorih pa namestiti klimatske naprave. V prihodnjem letu se bodo lotili tudi izdelave pletenin. V novi proizvodnji termično oblikovanih košaric za nedrčke in kopalne obleke bo lahko dobilo delo 60 delavcev. Predvidenih je tudi več novosti v Boštanju. V novem letu naj bi se pričela gradnja prvega dela trgovsko-gostinskega centra v Boštanju blizu mostu, ravno tako naj bi pričeli graditi bencinski servis. V tem kraju je predvidena še mala separacija kremenovih peskov.

A. ŽELEZNIK

Sevnški paberki

DOVOLJ PLINA - Sevnško Trgovsko podjetje je navezano na zagrebško INO, ki tudi v vse hujši plinski krizi dobro zalaga Posavje. V Sevnici zato ni težav pri preskrbi s tem že precej razširjenim energetskim virom. Ob letošnji prvi redukciji elektrike je bila popoldanska izmena Lisce dobri dve uri brez električnega toka.

VEČJI POUK SAMI PRIREDITVI - Tudi letos naj bi predšolske otroke in šolarje dedek Mraz obiskal po krajevnih skupnostih. Pri občinskem odboru Društva prijateljev mladine dajejo večji poudarek prireditvam kot pa obdarovanju. Vseeno jim je ob sodelovanju izobraževalne skupnosti, skupnosti otroškega varstva, delovnih organizacij Lisce, Jutrjanjke in še nekaterih manjših kolektivih uspelo zagotoviti tudi enotne darilne pakete v vrednosti 30 dinarjev za vsakega otroka.

SEVNŠKI VESTNIK

SPORT MED DELAVCE - Ob dnevu JLA je bil v Trebnjem tudi tokrat svečan zaključek delavskih športnih iger. Tokrat je ekipni pokal pri moških prejelo sindikalna organizacija Trima. Že doslej so delavske športne igre najbolj množična oblika telesnokulturne aktivnosti delavcev. Na sliki: predstavnik Trima (na levi) sprejema pokal. (Foto: Železnik)

Kaj pa notranje rezerve v zdravstvu?

O novem sistemu zdravstvenega varstva: ohraniti vzajemnost in solidarnost

Občinska konferenca SZDL v Trebnjem in sindikati so pred nedavnim izvedli obsežno javno razpravo o gradivih za oblikovanje novega sistema zdravstvenega varstva.

Zanimanje med ljudmi potrjuje pravilno odločitev vodstev SZDL in sindikatov v trebanjski občini, da so to razpravo izvedli tudi na terenu, in ne le v občinskih vodstvih. V združenem delu so tako izvedli 30 zborov delovnih ljudi, hkrati pa tudi na terenu v vseh 16 krajevnih skupnostih. Aktivisti SZDL in

sindikato (80 po številu) so po mnenju predsednice občinske konference SZDL Ivanke Pavlin izredno vestno izpeljali nalogo. Tega žal ni mogoče trditi za zdravstvene delavce; vključiti so jih nameravali 16, sodelovala pa jih je komaj polovica. Zbrane pripombe sta včeraj na skupnem zasedanju obravnavali predsedstvi občinske konference SZDL in sindikalnega sveta.

Med razpravo na terenu po trebanjski občini je bilo čutilo močno odklonilno stališče do tolikšnega neposrednega plačevanja (participacije) zdravstvenih storitev. Mnogi izražajo resno bojazn, kdo bi se ob takih spremembah lahko posluževal storitev zobozdravstvene službe, če bi vpeljali takšno soudeležbo. Kot precejšen preventivni ukrep bi morali vpeljati brezplačno zdravljenje zob otrok in študentov, podobno naj bi veljalo za razne pripomočke, kot so npr. očala za tiste, ki so prizadeti že od rojstva.

Marsikdo zameri predlogu samoupravnega sporazuma o pravicah in obveznostih enotnega zdravstvenega varstva v republiki, ker ne govori tudi o iskanju notranjih rezerv v zdravstveni službi. Še vedno ljudje opozarjajo, kako v zdravstvenem domu pravzaprav ne velja urnik o jutranjem začetku dela. Pozornost zaslužijo pripombe o sodelovanju zdravstvenih delavcev in služb v delovnih organizacijah glede delavcev v bolniškem staležu. Kadar je kdo bolan, bodisi na račun svojega kolektiva ali zdravstvenega zavarovanja, v delovnih organizacijah še vedno radi potožijo, da gre to vse preprosto na njihov račun. Kaže, da bo treba še mnogo naporov za uresničevanje prave menjave dela.

A. ŽELEZNIK

Dovzetni za usposabljanje

Občinsko mladinsko politično šolo obiskovalo 72 mladih

Novo vodstvo občinske konference Zveze socialistične mladine v Trebnjem posveča vso skrb tudi družbenopolitičnemu usposabljanju mladih. To zimo nameravajo po osnovnih organizacijah proučiti tudi Kardeljevo študijo.

Nova predsednica Anka Ostanek ni zadovoljna le z udeležbo mladih v nedavni občinski mladinski šoli, temveč tudi z razpravo o posameznih temah. Same osnovne organizacije nimajo možnosti za pripravo zahtevnejših obravnjav, v občini pa

so si mladi zagotovili pester sestav predavateljev. V dobrih 30 urah dela šole so proučili vlogo družbenopolitičnega usposabljanja, zunanjo politiko naše države, vprašanja religije in cerkve v samoupravni družbi, samoupravno delovanje v skupinah, vlogo marksističnih krožkov. Sekretar komiteja občinske konference ZK v Trebnjem Tone Žibert jih je seznanil z vlogo ZK, pripravami na skupščinske volitve in z delegatskim sistemom. Že tokrat so se seznanili s Kardeljevo študijo, za kar pripravljajo poseben predavateljski aktiv iz vrst članov predsedstva za razpravo po osnovnih organizacijah.

V politični šoli so se seznanili še z uresničevanjem srednjeročnega načrta občine, dohodkovnimi odnosi v združenem delu in pripravami na kongres mladinske organizacije. Na kraju se z mladimi vodil razpravo o preobrazbi šolstva vodja slovenske delegacije v zboru republike in pokrajinski zveze skupščine inž. Marko Bulc.

NA POTEZI AGROSTROJ

V Sentrupertu se čudijo, zakaj se nič ne premakne glede obetane obrata Agrostroja. Tako krajevna skupnost kot občinska skupščina sta zagotovili denar za odkup zemljiša. Krajevna skupnost je za te namene določila 200.000 dinarjev.

TREBANJSKE IVERI

VSAKOMUR TOPLO BESEDO - V obiskovanje ostarelih in osamelih v trebanjski občini za novo leto naj bi se vključile vse osnovne organizacije Rdečega križa. Zbrani so že seznanili, predvidevajo, da bodo obiskali okrog 450 ljudi. Občinski odbor Rdečega križa je, kolikor pač zmorejo, podprl akcijo s po 20 dinarji na osebo. Aktivisti ugotavljajo, da marsikdo bolj ceni toplo besedo kot spoznanje, da le ni pozabljen.

HVALEŽNI GASILCI - Sentrupertski gasilci se zahvaljujejo vsem, ki so jim v tem letu pomagali pri dozdavi gasilskega doma. Spomladi nameravajo dela nadaljevati, zato računajo na dobro sodelovanje tudi vnaprej. Hkrati želijo vsem vse najboljše v novem letu.

SAMO SE ASFALT - Krajinjanski Straže pri Sentrupertu so opravili vsa potrebna zemeljska dela pri

modernizaciji ceste od Brinja do vasi. Dobro izpolnjujejo pogodbene obveze, uspešna je bila tudi nabiralna akcija. V prihodnjem letu naj bi na približno kilometer dolgem cestnem odseku položili asfalt.

DISPANZER ZA BORCE ŽE DELA - V trebanjskem zdravstvenem domu je v torko že pričel delati dispanzer za borce. Poslej bodo borci lahko iskali pomoč pri zdravniku splošne prakse vsak torko polpodne in ob petih dopoldne. Poslej se jim ne bo treba več gnesti v čakalnicah, pa tudi zdravniki se bodo lahko bolj posvetili njihovim tegobam.

URADI DOSTOPNI - V dneh pred novim letom bodo zdomci na obisku v domačem kraju lahko opravili morebitne opravke pri občinskih upravnih organih neglede na to, ali je takrat uradni dan ali ne.

TREBANJSKE NOVICE

Več naložb v opremo kot v zidove

V prihodnjem letu okrog 180 milijonov dinarjev naložb - Še pospešen razvoj

Minulo leto je v občini, kar se naložb tiče, vladalo nekakšno zatišje. Pozornejši pogled pokaže, da se je vrsta kolektivov v tem času pripravljala na pogumnejše nove naložbe v naglo se bližajočem novem letu.

Ob tehtanju možnosti za nadaljnji pospešni razvoj občine, o možnostih uresničevanja srednjeročnih ciljev v prihodnjem letu bodo govorili delegati občinske skupščine na današnjem zasedanju. Pri načrtovanju razvoja v občini želijo nasloniti rast družbenega proizvoda v večji meri na rast produktivnosti. Poteka že drugo leto izvajanja sprejetega srednjeročnega načrta razvoja občine. Rast družbenega proizvoda je v tem času celo presejala predvideno, čeprav največja naložba v

zadnjih letih, Industrija gradbene keramike Račje selo, posluje z izgubo. Pričakujejo, da bo družbeni proizvod prihodnje leto v občini znašal že 730 milijonov dinarjev.

Od predvidenih naložb v prihodnjem letu jih bo okrog 60 odst. usmerjenih v opremo. Seznam delovnih organizacij za naložbe je obsežen: TRIMO, Dana, IMV, Kolinska, Noveles, Elma, Induplati, Tregrad, Treles, Hrast in Krojaško podjetje. V prihodnjem letu bodo odprli blagovnico

„Dolenjke“ in trgovski center trebanjske Kmetijske zadruge. Spet se naj bi izdatno premaknilo v gradnji stanovanj. V načrtu je 70 do 90 novih družbenih stanovanj, ne nazadnje tudi čistilne naprave za Trebnje, Mirno in Mokronog. Neodložljiva je gradnja novega zajetja v Sentrupertu ter dodatnih cevovodov, saj se le tako lahko rešijo nezanesljive preskrbe s pito vodo. V gradnjo šolskih prostorov, telovadnic in otroškovevstvenih ustanov se vključujejo interesne skupnosti.

A. Ž.

Čas za popravke

Evidentirali že 2.109 delegatov

Na prvi pogled bi bili v trebanjski občini lahko zadovoljni z dosedanjimi pripravami na volitve. Po načrtu naj bi namreč evidentirali okrog 1.700 delegatov, dejansko pa so to število znatno presegli.

Ob tem seveda skrbno proučujejo sestavo evidentiranih. Od 1.225 ljudi, evidentiranih v delovnih organizacijah in 854 po krajevnih skupnostih, je mladih (do 27. leta) 539 ali nad 25 odstotkov. Žena je 31 odst., članov ZK pa nad 22 odst. Od skupnega števila članstva ZK pomeni to kar 77 odst. Med evidentiranimi je 7,2 odst. borcev.

V krajevnih skupnostih je slika še manj razveseljiva: za družbenopolitično skupnost je tu evidentiranih le 17 odst. mladih, žena pa še manj - samo 12 odst! Pri občinski konferenci SZDL menijo, da si mora mladinska organizacija prizadevati, da se vnesejo še nova imena njenih članov; podobno nalogo ima tudi svet za družbeno aktivnost žena. V nadaljnji akciji bo treba seveda paziti tudi na to, da se sestav ne po ponovno skazil na samih volitvah. Zaenkrat je še prilika za popravljajne.

A. Ž.

Vsakič drugačne številke

Mirenska delegacija ni zadovoljna z odgovorom na svoje delegatsko vprašanje - Kdo je prevzemal dela?

Vprašanja delegatov so v glavnem najbolj pogosta oblika pobud s terena v skupščinskih klopek. Pri občinski skupščini v Trebnjem skušajo ponavadi, če je to le mogoče, odgovoriti na kraju samem, brž ko je vprašanje zastavljeno, na zahtevnejša skušajo zagotoviti tudi pismene odgovore raznih drugih organov.

Mirenska delegacija v zboru krajevnih skupnosti občinske skupščine skuša že lep čas priti do ustreznega odgovora o porabi denarja za komunalno urejanje novega naselja na Rojah. Na zadnji seji občinske skupščine v začetku decembra so delegati dobili tako rekoč še sveže podatke med samim potekom seje, ki jih je pripravil izvršni odbor komunalne skupnosti. Mirenski delegati se o njih seveda niso mogli takoj izreči. Ponovno so se sestali doma komaj nekaj dni po seji občinske skupščine. Po bilanci občinskega komunalnega sklada konec lanskega junija naj bi bilo 582.624,05 dinarjev, konec no-

vembra letos pa ga naj bi bilo le še 170.869,05. Mirencani se sedaj še vedno sprašujejo, kam je šla razlika 411.730 dinarjev.

Niso zadovoljni tudi s kakovostjo opravljenih del. Postavljajo še dodatna vprašanja: kdo je dela sploh prevzemal, zakaj ni bilo dražbe, kakšna je bila ugotovljena kakovost opravljenih del? Za bodoče boljše sodelovanje so nujni čisti odnosi. Komunalna skupnost se je sedaj znašla na nakovalu dediščine bivšega komunalnega sklada. Mirencani zavračajo očitke o lokalizmu, saj gre, kot poudarjajo, izključno za denar, zbran doma.

A. Ž.

DOBRO PRIPRAVLJENI - Na proslavi praznika naše armade v petek v Sevnici so bile podeljene pohvale republiškega in občinskega štaba za teritorialno obrambo za uspešno delo teritorialcem sevnške občine. Med drugimi je prejel pohvalo republiškega štaba tudi predsednik občinske organizacije Zveze rezervnih vojaških starešin v Sevnici Franc Šraj (na desni).

Ze lep čas visi v zraku vprašanje nadaljnjega obstoja tozda brežiškega Gozdnega gospodarstva v Pušcavi. Po načrtih matičnega podjetja naj bi namreč organizirali tozda v Sevnici. Družbenopolitične organizacije trebanjske občine in občinski izvršni svet so se že pred časom izrekli proti takšnim nameram, enako priporočilo so sprejeli tudi delegati zbora združenega dela občinske skupščine na seji 20. decembra.

Tozd ali ne?

V Pušcavi tozd ali le delovna enota gozdarstva?

V letošnjem prvem triletnem letu je ta tozd ustvaril skoraj milijon dinarjev ostanka dohodka, kar je mnogo celo za večje kolektive v občini. Ekonomske možnosti za gospodarjenje torej nedvomno ima. V samem tozdu sicer opozarjajo na nekatere kadrovske težave, pri čemer bi morali biti deležni tudi večje skrbi matičnega podjetja. Zvrstilo se je že lepo število sestankov, nemalo razmišljanj se je enostavno nehalo pri tem, da bi v večjem tozdu, kamor bi bili vključeni kot delovna enota, imeli lahko tudi večje osebne dohodke. V občini nimajo dobrih izkušenj z delovnimi enotami; med drugim si nad njihovim poslovanjem ne more ustvariti slike niti planska služba v občini, kaj šele sami delavci. Dokončno odločitev v Pušcavi bodo sprejeli kajpak delavci sami. O prednostih takšne ali drugačne odločitve pa morajo biti poprej vsestransko obveščeni.

A. Ž.

Vseh naenkrat ni moč zadovoljiti

S seje vseh treh zborov občinske skupščine: se program in potrebe res razhajajo?

Javna razprava o spremembah in dopolnitvah družbenega dogovora o osnovah družbenega plana občine za obdobje 1976-1980 in o resoluciji o politiki izvajanja tega plana v prihodnjem letu se je tako rekoč začela že prejšnji ponedeljek na predzadnji letošnji seji vseh treh zborov črnomaljske občinske skupščine. Delegati so največ, in to celo dokaj burno, razpravljali prav o teh dveh dokumentih, tako da je bilo sprejetje nekaterih drugih sklepov in osnutkov odlokov potisnjeno kar nekolikanj v ozadje.

Kaj prinašata oba omenjena dokumenta, o tem smo že pisali. Njun izhodiščni program je dovolj raznoličen, ne pa tudi

STRAH PRED ZIMO

Prebivalci Poljanske doline se še posebej boje snega, saj so takrat dejansko odrezani od sveta, kajti plug v te kraje bolj poredko zarije. Izkušnje so jih izučile, da se morajo že jeseni potegovati za podpis pogodbe o pluzenju ceste Stari trg - Črnomelj. Dokončno pa bodo teh skrbi rešeni šele takrat, ko bo ta cesta posodobljena.

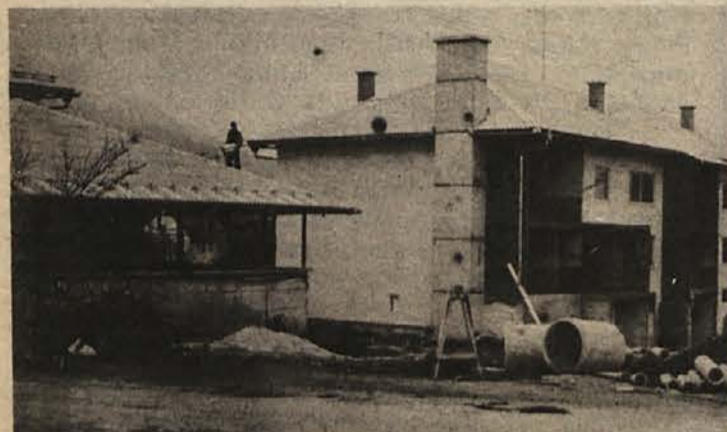
PRICA STARIH ČASOV

Po pripovedovanju starih ljudi je bila nekaj v Vrtači cerkva sv. Tomaža. Stala je nasproti Fajfarja in ko je sedanji lastnik Ivan Plut kupil jame za sadovnjak, je našel veliko človeških kosti. Po ustnem izročilu je tudi stari Križe iz Vrtače našel pri kopanju temeljev za zidnico v prejšnjem stoletju na človeške kosti. O cerkvi danes ni več sledu, dobro pa je še ohranjena cerkvena zidnica, katere lastnik je Tone Poč iz Vrtače.

F. DERGANČ

PETEROBOJ V DRAGOVANJI VASI

V AMD Bela krajina so že začeli priprave za vsakoletno prvomajsko mednarodno tekmovalstvo v motociklizmu na stezi v Dragovanji vasi. Prihodnje leto bo to zanimivo tekmovalstvo 30. aprila, organizatorji pa si prizadevajo prirediti peterobj med ekipami Romunije, Madžarske, Avstrije, Italije in Jugoslavije v razredu 125 ccm. Za tak peterobj so že dobili dovoljenje mednarodne organizacije za motociklizem, prav tako so že navezali stike z zvezami teh držav. Dokončna odločitev bo znana kmalu po novem letu. Seveda bo ob enem tudi dirka za republiško prvenstvo v razredu 50 ccm.

STANOVANJA IN BANKA - Semič je bogatejši za dva stanovanjska bloka, ki sta zrasla streljaj od semiške bencinske črpalke. Največ zaslug zanj gre Iskri, ki se je tako otesla tudi stanovanjskih težav, nov dom v blokih pa bo našlo tudi nekaj družin v solidarnostnih stanovanjih. V novih objektih bo tudi ekspoziura Ljubljanske banke.

ČRNOMALJSKI DROBIR

V PRIČAKOVANJU NOVEGA LETA - Že skoraj od srede decembra je opaziti tako imenovano novoletno vzdušje, ki se seveda iz dneva v dan stopnjuje, bolj ko se bliža najdaljša noč v letu. Mesto je lepo okrašeno, trgovci so ozaljšali izložbe, zdomici, ki bodo praznike preživeli doma, krožijo po cestah z avtomobili, v katerih imajo miniaturne in živobarne jelke. Najbolj pa so veseli otroci, ki jih te dni obiskuje dedek Mrz in jim prinaša lepa darila.

TEŽAVE Z DOMOM JLA - Za novi dom JLA v Črnomlju že delajo predlokalni dokumenti. Občina naj bi kot soudeležbo pri gradnji tega pomembnega objekta zagotovila komunalno opremljeno zemljišče. Ker pa za dom predvidena lokacija zahteva tudi rušenje nekaterih hiš, je občina v zagati, saj

takšen, da bi zadovoljil vse občane. Znano je, da sta tudi v črnomaljski občini na prednostnem mestu gradnja vrtcev in razvijanje usmerjenega izobraževanja ter splošnega zdravstva in medicine dela. Dasi je taka izvajalna politika menda edino pravilna, je po mnenju delegatke iz

PERKO ŠE NAPREJ SEKRETAR

Komite občinske konference ZK Črnomelj je pripravil v torek, 27. decembra, volilno sejo občinske konference ZKS. Najprej so člani konference poslušali poročilo o delu Zveze komunistov v črnomaljski občini od januarja 1974 do decembra 1977, nakar so poslušali referat sekretarja komiteja Jureta Perka. Govoril je o nadaljnjih nalogah Zveze komunistov. Nato so razrešili stare organe konference ZK in izvolili nove. Sekretarsko mesto so še naprej zaupali dosežanemu sekretarju Juretu Perku.

Sodobna hiša znanja

Center usmerjenega izobraževanja bo imel interno televizijo, astronomsko opazovalnico, športno dvorano itd.

Beseda o novem centru usmerjenega izobraževanja v Črnomlju in z njim o lepi pridobitvi za Belo krajino je tekla že pred leti. 'Uradno' pa so o novi hiši znanja prvič govorili 1974, nakar je skupščina naročila pri Urbanističnem inštitutu celotno študijo.

Od takrat je steklo že precej Lahinje, najbrž še več besed,

KS Dragatuš hkrati tudi kratkovidna, kajti pogosto se izvaja na račun denarja, ki so ga prispevali in ga krajanje še prispevajo za druge stvari (ceste, komunalna ureditev, osnovne šole in podobno). Tako je ostala na cedilu tudi dograditev osnovne šole v Dragatušu. Če tega vprašanja ne bodo rešili v času dveh let, bo treba šolo zapreti. Obstaja še ena plat, ki je načrtovalci usmerjenega izobraževanja nočejo načeti z vso resnostjo: če namreč otrokom že v osnovni šoli ne bo moč zagotoviti primernih pogojev za učenje in jih tudi kaj naučiti, potem bo usmerjeno izobraževanje steklo na dokaj majavih temeljih.

Za odpravljanje prostorske stiske v zdravstvu ne bo nepremagljivih težav, zaenkrat obstaja odprto le vprašanje pomanjkanja zdravstvenega osebja. Omenimo še, da so delegati sprejeli tudi sklep, da se v resoluciji vnese program praznovanja stoletnice rojstva O. Župančiča.

In za zaključek: na vprašanje delegata z Vinice naj bi pristojni raziskali, ali je res, da so tiste delavce semiške Iskre, ki so doma iz viniške KS, 'prisilili', da so dali obveznice republiškega posojila za ceste - za razširitev neke ceste v semiški KS.

D. R.

marsikdo je že podvomil b lepši prihodnosti belokranjskega šolstva. Vendar na občini na center niso pozabili. Tako so lani avgusta pripravili v občini razpravo o idejnih projektih, izdelali so lokacijsko dokumentacijo in naročili glavni projekt pri mariborskem Marlesu in ljubljanskem Pristanu. Obenem so potekale tudi razprave o reorganizaciji srednjega šolstva, ki so pokazale, da je stanje v Beli krajini za srednje šole dokaj zaskrbljujoče.

Zato je vest, da priprave za gradnjo centra usmerjenega izobraževanja lepo potekajo, spodbudna, še bolj podrobni tehnični podatki. V centru naj bi namreč zagotovili možnosti za delo 660 učencem v 22 oddelkih in še 120 učencev v delavnici za praktično delo. V novi športni dvorani bi lahko obenem vadili učenci osnovne šole (60) in šestdeset učencev centra. In kaj pove predračun?

Center naj bi veljal 57.602.000 din, denar pa bodo zbrali s pomočjo krajevnega samoprispeva 77, kredita republiške telesnokulturne skupnosti, prispevkom črnomaljskega TIS ter kreditoma Ljubljanske banke in Marlesa. Bržkone pa bo potrebno v temelje nove hiše znanja 'vzidati' še precej več denarja.

J. P.

SEJA VSEH TREH ZBOROV

Delegati in delegacije črnomaljske občinske skupščine so se na zadnji letošnji seji vseh treh zborov zbrali danes dopoldne. Predelati so morali enajst točk dnevnega reda: razpravljali so o petih predlogih odlokov, se pogovorili o gibanju skupne porabe v občini v letošnjem letu, slišali informacijo o pripravah za gradnjo centra usmerjenega izobraževanja, dali soglasje k združitvi lekarn v dolenski regiji itd.

KANIŽARICA: DELOVNA AKCIJA

Člani osnovne organizacije Zveze socialistične mladine iz Kanižarice so se dogovorili, da bodo pripravili delovno akcijo, s katero naj bi izkopali 800 m dolg kanal za javno razsvetljavo. Mladi Kanižarčani trdijo, da bodo zastavljeno akcijo izpeljali navzlic mrazu, za krampe, lopate in samokolnice bo prijelo (pravzaprav je že) 30 mladincev in mladink.

Politična jesen prekratka

Na skupni seji članov občinske konference ZK Metlika (imeli so jo 19. decembra) so razpravljali tudi o uresničenju zakona o združenem delu. Predsednik občinskega sveta zveze sindikatov Anton Pezdirc je v svojem govoru poudaril, da v temeljnih organizacijah združenega dela pospešeno uresničujemo zakon. Menil pa je, da je ponekod na žalost pretirana delavnost posledica zavzetosti družbenopolitičnih organizacij, pa tudi bojzani pred sankcijami, da svoje obveznosti ne bi opravili pravočasno. Sodeč po tem, se lahko mirno vpraša-

mo, kam vodi taka pot. Ali res k boljšemu življenju delovnih organizacij in delovnih ljudi?

In zakaj so si nekateri pomagali s tako potjo? Sindikalisti so prepričani, da so imeli za študij gradiva in za samo razpravo premalo časa, da je bila 'politična' jesen prekratka. Pa ne samo za tiste, ki bi morali oceniti osnutke, pač pa tudi za sestavljalce. Domala vse zanimive samoupravne sporazume so delavci dobili v roke v enajstem mesecu, v nekaterih organizacijah šele decembra. In zavoljo tega naglica, ki bo bržkone

botrovala marsikje slabo opravljenemu delu, to pa bo rodilo slabo voljo in nezadovoljstvo.

Z veseljem pa je Pezdirc omenil, da v združenem delu v metliški občini do sedaj ni bilo, in tudi ne kaže, da bi bilo, čutiti odporov do uveljavljanja zakona o združenem delu. Vseponosno se trudijo, da bi teorijo čimprej prelili v prakso. Ponekod gre počasi tudi zato, ker delo ovira stara, za metliško občino znana bolezen - pomanjkanje strokovnjakov. Nekajkrat je botrovala improviziranemu delu, kar se je seveda že maščevalo. Naj bo kakorkoli že, meni predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov, v metliški občini bodo zastavljeno delo uresničili.

Prispevek za zdravega bolnika?

Metliške pripombe na osnutek samoupravnega sporazuma o pravicah in obveznostih iz zdravstvenega varstva - Bojazen pred izkoriščanjem „bolniške“

V metliški občini je predlagani osnutek samoupravnega sporazuma o pravicah in obveznostih iz zdravstvenega varstva prinesel vrsto vročih debat, pa tudi pomislekov. Javna razprava v osnovnih organizacijah sindikatov je odkrila vrsto pomanjkljivosti, ki bodo dobra opora pri dokončni sestavi akta. Navedimo samo nekatere.

Največ pripomb je „požel“ tisti del sporazuma, ki govori o sodelovanju porabnikov uslug v zdravstvenem varstvu. Delavci menijo, da participacija ne sme dodatno obremenjevati zdravstvenih delavcev in da bi tako za zdravljenje ostajalo manj časa; nadalje predlagajo, da se mora nujno zmanjšati poraba vseh vrst storitev in zdravil. Pripomba je padla tudi glede člena, ki govori, da participacija ne sme odvracati delavcev in občanov od upravičenega zdravljenja. Poraja se namreč bojazen, da bodo poslej prizadeti tisti, ki so resnično šibkega zdravja. Primer: ni bojzani, da tisti, ki bi „bolniško“ izkoristili za pridobitniško delo ali druge „nujne“ opravke, ne bi plačali predlaganega prispevka, vprašanje je le, če tak prispevek ne bo tistega, ki je resnično potre-

ben zdravniške pomoči, odvmil od zdravljenja.

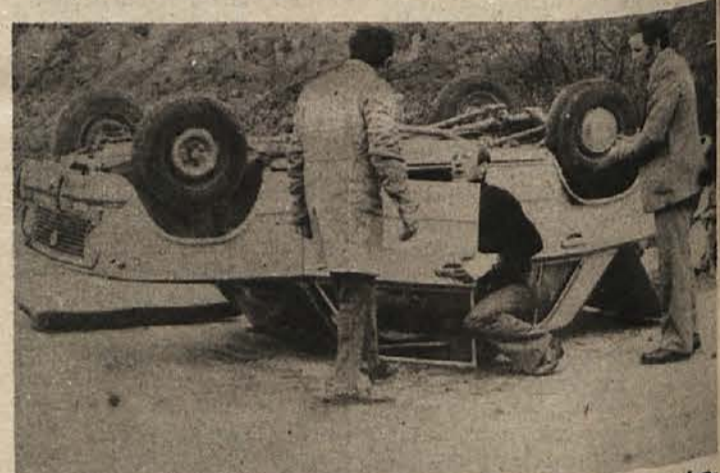
Prav zaradi takšnih dvomov so v nekaterih delovnih organizacijah že pripravili nekaj predlogov. Tako delavci KZ menijo, naj participacija odpade le za pregled v splošnih ambulanzah, za zdravljenje v bolnišnici (predlog KS Dobravice je, naj se za zdravljenje obračuna participacija šele od 10. dneva dalje) in za ortopedske pripomočke. Nekateri so tudi mnenja, naj se pri izdaji več receptov participacija zmanjša za polovico.

In če bo vsaj nekaj od teh predlogov tudi uresničenih, menijo delavci, bo tudi kritike

na rovaš metliškega zdravstva vse manj. J. P.

ZA DEDKA MRAZA LUTKOVNE IGRICE

Metliška krajevna skupnost se je odločila za dokaj nenavadno in nadvsem domiselno darilo predšolskim in osnovnošolskim otrokom iz metliške občine. Najmlajšim bo postregla z lutkovnimi igrami, in sicer 29. decembra. Lutkovni skupini z Malega Slatnika pri Novem mestu in OŠ Grm bosta igrali na Radovici, v Draščih, Gradcu, na Suhorju, v Metliki in Podzemlju. Krajevna skupnost upa, da bodo vse predstave dobro obiskane.

NEVARNO TUDI ZA DOMAČINE - Kadar koli pade na gorjansko cesto le malo snega, je potrebno peljati kar se da previdno. Da lahko zagode tudi domačinom, je dokazal minul četrtrek. Malo prehitra vožnja in oster ovinek pred ocepom na Radovico sta botrovala, da se je 'Lada', na srečo brez poškodb in večje škode, postavila na streho. (Foto: J. P.)

Sprehod po Metliki

ZA TEČAJ KROJENJA IN ŠIVANJA, ki ga je razpisal Izobraževalni center „Beti“, je bilo zelo veliko zanimanja. Prijavilo se je nad osemdeset žensk iz vseh delovnih organizacij v občini, zato so jih organizatorji razdelili v dve skupini. Prva se že uri pod vodstvom strokovnih učitelj Izobraževalnega centra, druga skupina pa bo prišla na vrsto februarja. Vabljuje je bilo tudi plačilo 500 dinarjev, še bolj pa najbrž želja žensk, da bi hodile naokoli v poceni oblekah.

PRED KONCEM TRAJAJOČEGA LETA je povabila kulturna skupnost vodje amaterskih skupin v občini na družabno srečanje v Hotel Bela krajina. Predstavniki kulturne skupnosti so se jim zahvalili za trud in delo v letu 1977 ter jih hkrati zaprosili za aktivnosti v prihajajočem letu. Vzdušje je bilo sproščeno, a tudi delovno.

V DELOVNI ORGANIZACIJI „BETI“ so bili ves prejšnji teden zbori delovnih ljudi. Delavci so razpravljali o samoupravnih sporazumih, o merilih za financiranje

zdravstvenega varstva, o povezanju s trgovino, pa tudi o uspehih in napakah iztekajočega se leta. Razpravljalcev je bilo veliko in mikresala se je marsikatera pametna misel, ki ji bo treba dati obliko in vsebino.

DRAGICA POPOVIČ, ki je lastnica prvega kozmetičnega salona v zgodovini mesta, žanje pohvale žensk, zahajajočih k njej. Iz njenega vračajo ženske svežih obrazov, lepih priček in dobrega občutka, da so storile nekaj zase. Gotovo jih bo vse več, ki se bodo prepustile rokam Dragice Popovič.

SPET SO OD NEKOD PRIADRALA PISMA, ki objljujejo naslovljencu lahek zasluzek, če bo le upošteval vsebino in navodila. Pogrontavščina je znana že iz prejšnjih let, zato so le redki, ki zasledajo. Nepošteno je, da grozi odposiljatelj z usodnimi dogodki, če naslovljenec ne bo sodeloval v igri. Take finte zbegajo kvečjemu starejši ljudi, mladi pa se vsemu napisanemu krohotajo.

metliški tednik

Črnomaljski poročevalec

Delati tudi v drugih organizacijah

Nekaj misli iz poročila na nedavni občinski konferenci ZK Kočevje

Minuli petek je bila v Kočevju prva seja nove občinske konference ZK. Na njej so razpravljali o poročilu o delu občinske organizacije ZK v zadnjih štirih letih, poslušali poročilo sekretarja komisije Jožeta Novaka o aktualnih nalogah občinske organizacije ZK v obdobju pred kongresoma ZK in v naslednjem mandatnem obdobju, izvolili so nov občinski komite in druge organe, razpravljali o vsebinski usmeritvi in programu dela občinske organizacije ZK, obravnavali pa so še nekatere druge zadeve.

Glavna ugotovitev poročila je bila, da so komunisti razmeroma uspešno (ponekod pa tudi manj uspešno) delovali za krepitev samoupravnih socialističnih odnosov v samoupravnih sredinah. Osnovne organizacije ZK niso ostale več samo mesto za načrtovanje in vodenje političnega dela. Ustanovitveni je bilo več aktivov ZK na občinski ravni, pa tudi pri SIS in v KS.

Predlog: obveznice za otroke

Zbor delovne skupnosti Vzgojnovarstvenega zavoda (VVZ) Kočevje je predlagal, naj bi občani darovali obveznice cestnega posojila za potrebe investicij v otroškem varstvu. Stavba VVZ, v kateri je 80 dojenčkov, je namreč dotrajala. Inšpektorji so že ugotovili, da ni več primerna za te namene. Razen tega ima VVZ še nad 60 prošenj za sprejem dojenčkov. V Stari cerkvi pa se v neprimernih prostorih vrta stiska 23 otrok.

Darovane obveznice posojila, lastne vire skupnosti otroškega varstva, posojilo banke in druga sredstva bi zato porabili za dograditev jasi (prostora za dojenčke) pri novem vrtcu v Kočevju in dograditev zaklonišča za ta objekt, za prenovitev sedanjih jasi na Ljubljanski cesti in za ureditev prostora za vrtec v Stari cerkvi. Prostora za jasi je treba zgraditi že v letu 1978.

S tem predlogom so se doslej strinjali že izvršni odbor in skupščina skupnosti otroškega varstva ter sveta staršev pri VVZ. Vsi pričakujejo, da se bodo občani odzvali tej akciji.

LITERARNI VEČER

Klub kulturnih delavcev iz Kočevja je v počastitev tridesete obletnice Delavskega kulturno-športnega društva Svoboda organiziral 15. decembra v gimnazijski dvorani literarni večer pod naslovom "Sprejmite utrinke naše mladosti". Na njem so nastopili mladi ustvarjalci iz osnovne šole in gimnazije.

Drobne iz Kočevja

RAZBITA IZLOŽBA - Tepež domov, ki jih je v Kočevju kar precej, je bil pred dnevi prava atrakcija. Sredi mesta sta se spopadli dve skupini. Tepli so se moški, ženske in otroci. Zakaj je pravzaprav šlo, nimajočih niso mogli ugotoviti, ker so se zmerjali v svojem jeziku. Poročilo je vsevpriek, med drugim so razbili tudi izložbeno šipo prodajne Borovo.

Zakaj morajo gostje našega hotela ven iz stavbe, če hočejo restavracijo, ko pa je vendar v ožjem prehodu tudi znotraj stavbe?

— zato, ker so vrata tega hotela zaprta, da se hotelski gostar ne bi prehladil, gostov pa ni škoda, saj pridejo vsaki dan novi.

KOČEVJSKE NOVICE

Splošna hvala za organizacijo

Zgledna disciplina in organizacija na nedavnem rokometnem turnirju

Otvoritev športnega centra v Ribnici in turnir najboljših rokometnih ekip je bil gotovo izjemen dogodek za vse prebivalce ribniške občine. Ribničani so spet dokazali, da znajo tudi v razmeroma težkih pogojih pripraviti izredno lepo proslavo, svečanost in vzorno organizirano tekmovanje.

Vse tri dni tekmovanj nismo slišali niti ene pripombe na račun organizatorjev, čeprav gotovo ni moglo vedno potekati vse tako, kot je bilo v načrtu.

Tudi gledalci so bili disciplinirani. Sicer so bučno bodrili to ali ono ekipo, predvsem pa navijali za INLES, kadar je igral, vendar niso nikoli prekorali meje, kjer se začne nekulturni izpadi in nezdravo klubaštvo, čemur smo lahko pričali na tekmah drugod ali na tekmah, ki jih prenašajo po televiziji. Tudi na zadnji tekmi, kjer bi domači INLES lahko z malo več sreče igral z reprezentanco Slovenije neodločeno, ni bilo nešportnih izpadov. S takim obnašanjem so si Ribničani in Ribnica zaslužili, da bi ta turnir res postal tradicionalen, kar je želja igralcev, organizatorjev in gledalcev.

Na zaključni svečanosti ob koncu turnirja je spregovoril najprej predstavnik pokrovitelja RK INLES, direktor INLES Mirko Anzelj, ki je poudaril, da izgradnja

športnega centra pomeni prispevek k temu, da bodo delovni ljudje lahko srečni in zadovoljni preživljali prosti čas. Zahvalil se je tudi JLA za vsa pomoč, ki jo daje za razvoj kraja oziroma občine.

ZE 800 ČLANOV AMD
Člani AMD Kočevje bodo dobili za leto 1978 zemljevid cest Jugoslavije, blok kuponov za pomoč, mapo za material in propagandno gradivo. Društvo je sklenilo, da bo v letu 1977 nabralo 800 članov. To jim je že uspelo, saj se je po zadnjih jesenskih izpitih vpisalo v AMD še 60 novih članov. AMD pomaga z denarjem in drugače tudi drugim društvom in organizacijam.

MISLI O JLA
Učenci 6. d osnovne šole Ribnica smo na vprašanje, zakaj imamo radi JLA, odgovorili tako:

„Ker je osvobodila domovino.“
„Ker streži naše meje.“
„Ker nas je rešila sovražnika.“
„Ker ne bo nikoli nastopila v vlogi napadalca.“
„Ker je pripravljena braniti našo domovino.“
„Ker pomaga ljudem v stiski in nesreči.“
„Ker pomaga pri izgradnji domovine.“
„Ker jo vodi tovariš Tito.“

VEČ ČLANOV IN ORGANIZACIJ
Pred štirimi leti je bilo v ribniški občini 12 osnovnih organizacij ZK, ki so štejele okoli 240 članov. Decembra 1977 pa je v občini že 32 osnovnih organizacij ZK, ki štejejo 440 članov. Prav te dni pa pripravljajo sprejem še novih članov v ZK in ustanovitev treh novih osnovnih organizacij (v Ricomag, Ljubljanski banki in Pletenini Sodražica).

O dvorani in bazenu
Nekaj obiskovalcev nedavnega rokometnega turnirja v Ribnici smo zaprosili za izjavo, kaj bo pomenil novi športni center za občane in osebno zanj. Priluhnjamo odgovorom:

TONJE MATELIČ, kovinostrojar: „Kar sem jaz živ, se pravi 28 let, Ribnica ni dobila takega objekta, kot je ta dvorana. Za občane pomeni ta objekt množičnost v telesni kulturi, zame pa ne bo prišel v poštev, ker sem že prestar. Dobili bomo še bazen. Verjetno ne bo rentabilen, kot ni nikjer v Jugoslaviji, je pa potreben. Če ga ne bi zgradili zdaj, ga verjetno tudi kasneje ne bi.“

DIANA DROBNIC, učenka: „Športni center pomeni, da bodo boljše možnosti za vadbo vseh športnih dejavnosti. Zdjaj bodo lahko uporabljali športne objekte tudi odrasli, medtem ko jih je doslej primanjkovalo celo za mladino. Doslej smo se lahko kopali le poleti kakšen mesec v Bistrici, ko bomo dobili še bazen, pa se bomo lahko vse leto. Upam, da bo vstopna cena cenejša, kot je v Kočevju, potem bo bazen tudi bolj obiskan. Uporabljali ga bomo tudi za šolo v naravi.“

TOMAŽ ŠULENTIČ, frizerski mojster: „Doslej so bile majhne možnosti za vadbo. Jaz nisem več zdrav, vendar hodim in bom še hodil na rekreacijo. Seveda bodo objekte uporabljali tudi moji in drugi otroci. Potreben je tudi bazen, saj so se zdaj otroci morali voziti k pouku plavanja v Kočevje. Prepričan sem, da bodo bazen rezervirali tudi sindikati za svoje člane in da bo zato dobro zaseden. Morda bo kljub temu imel malo izgube, vendar je pri športu že tako, da ne smeš pričakovati dobička v denarju, pač pa se pokaže drugje, tudi pri zdravju.“

MARJANA BENCINA, učenka: „V Ribnici bo zdaj bolj živahno. Š športom se verjetno ne bom ukvarjala, hodila pa bom gledat tekme. Bazem bo pa gotovo vedno zaseden, ker je v Ribnici za plavanje veliko zanimanja.“

DRAGAN MARINOVIC, električar: „Novi športni center bo pomenil veliko predvsem za mlade. Jaz imam raje plavanje in mi bo več pomenil bazen, ko bo dograjen.“

J. PRIMC

Mladi za dan JLA
Mnogim proslavam ob dnevu JLA so se pridružili tudi ribniški mladinci. Občinsko vodstvo ZSM je razpisalo v sodelovanju z vodstvom vojaške enote v Ribnici po osnovnih šolah nagradni natečaj za pisanje nalog na temo „22. december, dan JLA“. Nagrade zanje so podelili na sprejemu najboljših mladincev in pionirjev v domu JLA. Kot najboljša je bila ocenjena naloga „Ko bi vse vojske na svetu“, ki jo je napisal Jože Koritnik, učenec osnovne šole Ribnica.

21. decembra je bila v domu JLA svečana akademija, ki so jo pripravila občinski vodstvi ZSM in ZRVS ter vodstvo vojaške enote. Na njej so sodelovali pevski zbor iz Ribnice, recitatorska skupina, glasbena šola in mladinci, ki služijo vojaški rok v Ribnici. Ob tej priložnosti je o zgodovinski poti naših narodov in narodnosti ter o pomenu JLA spregovoril komandant občinskega štaba TO Slavko Skrinjar.

Na dan JLA so v kasarni Mirka Bračiča v Ribnici svečano prisegli tudi mladinci-prostovoljci iz ribniške občine.

ALBIN MIKULIČ

Ob robu turnirja
POL DINARJA - Na tekmah leti običajno na igrišča vse mogoče, od steklenic, petard, in blaznic do papirja in kovancev. Na rokometnem turnirju v Ribnici je priletelo na igrišče le enkrat 50 par, in še to pred začetkom tekme. Metalec pa gotovo ni bil domačin, saj slove Ribničani daleč naokrog po svoji varčnosti...

ROKOMETAŠI NADRŠALI - Ribničani so si prizadevali, da bi bilo za otvoritev vse v kar najlepšem redu. Zato so tudi dobro zložili tla na igrišču. V otvoritveni tekmi sta zato ekipi reprezentance JLA in domačega INLES bolj drsali, kot igrali rokomet.

ČAVLJI IN PLAŠČI - Pred prvo vrsto tribun so v dvorani še klopi za rezervne igralce, novinarje in nekatere goste. Žal pa so presledki med vrstami urejeni tako, da zgornji brišejo čevlje v plašče spodaj sedečih. Tako gremo domov sicer s čistimi čevlji, a z umazanimi plašči.

RAJ ZA SLAVISTE - Na turnirju je bilo slišati tudi vse jugoslovanske jezike in narečja. Pravi raj za slavista, ki je lahko slišal vse od „Daj loptu!“ „Daj žogo!“ do „Dej žuga!“

J. P.

morajo komunisti pomagati SZDL, da bo nosilec vseh pomembnejših akcij.

J. P.

ZA VSAKEGA NEKAJ

Za jutri, 30. decembra, so sklicane ločene seje zborov občinske skupščine Kočevje. Na njih bodo delegati razpravljali o uspešnosti gospodarjenja v prvih devetih mesecih 1977, o neposrednih nalogah v letu 1978 (glede na izhodišča o družbeno-ekonomski politiki in razvoju občine v tem srednjeročnem obdobju) in drugih zadevah. Podana bo tudi informacija o investicijah na področju elektrogospodarstva v letu 1977 in o programu za l. 1978 na območju občine Kočevje ter informacija o nadaljnjem razvoju trgovske in gostinske dejavnosti v občini do leta 1980 oziroma 1985. Na dnevnem redu bo še sprejem več odlokov volitve in imenovanja, delegatska vprašanja in odgovori nanje itd. Za delegate s podeželja bo zanimiv odlok o katastrskem dohodku in sporazum o gojitvi divjadi.

J. P.

Veliko s prostovoljnim delom

Osilničani niso več med tistimi, ki bi le tožili

Uspehi KS Osilnica v zadnjem obdobju so spodbudili občane in vodstvo KS, da so si tudi za leto 1978 zadali kar precej nalog. Razen vzdrževanja vaških poti bodo nadaljevali z urejanjem vodovodov in mostov. V načrtu je tudi regulacija Kolpe pri Mirtovičih in Čabranke pri Papeževih ter ureditev vodnega režima na Selih in na osilniškem polju, kjer povzročajo vsako leto poplave škodo na poljih in poteh.

Prostovoljno delo so načrtovali med drugim tudi pri gradnji stanovanjsko-poslovne stavbe, urejanju okolice obrata LIV in bodočih čistilnih naprav ter pri gradnji gasilskega doma oziroma orodjarne. Na vaških pokopališčih bodo urejali mrliske vežice, ograje in dostope. Skrbeli bodo za čisto okolje, se pravi predvsem za čiste vasi, reke in njihovo okolico. V načrtu je tudi nadaljevanje asfaltiranja ceste skozi Ribjek in asfalt skozi Ložec.

Med ostalimi nalogami KS naj omenimo akcijo za postavitev televizijskega pretvornika za to območje, organizacijo odkupa mleka v hribovskih vaseh, postavitev kažipotov in obeležij pomembnejših krajev, postavitev spominskih plošč padlim (kjer jih še ni) in iz-

boljšavo dela delegatskega sistema ter dela družbenopolitičnih organizacij.

Tudi ta dela bodo financirali in izvajali delo sami, delno pa s pomočjo SIS, vodne in cestne skupnosti, banke itd. Za pomoč, predvsem pri gradnji vodovodov, pa bodo spet zaprosili tudi JLA.

J. P.

Večer z vojaki

Osnovno šolo Vas-Fara so pred dnevom JLA obiskali vojaki in starešine iz Ribnice. Proslave so se udeležili učenci šol Vas-Fara in Osilnica, rezervni vojaški starešine ter predstavniki KS in družbenopolitičnih organizacij.

Polkovnik Vukoje Mrdakovič je najprej spregovoril o JLA in njenih današnjih nalogah. Pionirji in mladinci so ga kar zasuli z vprašanji. Nato so nastopili vojaki kulturniške skupine in z domiselnim programom razveselili starejše in mladino.

Nazadnje smo si ogledali dokumentarne filme o manevrih 1971 in celovečerni film „Obsedno stanje“. Po končanem programu so se gostje zadržali na krajšem družabnem srečanju, ki sta ga priredila krajevna organizacija ZRVS in KS Vas-Fara.

Pionirji so v dneh pred praznikom JLA pisali naloge na temo „Moj kraj v NOB“, ki ga je razpisala vojaška enota iz Delnic v sosednji Hrvaški. 21. decembra so se štirje učenci in mentor udeležili proslave dneva JLA v Delnicah.

M. VOLF

Mladi ne počivajo

V KS Vas-Fara dobro dela tudi mladinska organizacija. Jeseni so člani izvolili novo vodstvo in sprejeli delovni program in ga uspešno uresničujejo. Izvedli so več delovnih akcij, udeležujejo se v nogometu in namiznem tenisu. Sodelovali so še na strelskem tekmovanju, ki ga je organiziralo ZRVS. Izvajajo tudi predavanja o raznih aktualnih temah.

V januarju pripravljajo kviz. Pomerili se bodo z mladinci domače osnovne šole. Skrbijo tudi za kulturno razvedrilo in zabavo. Ob dnevu republike so nastopili z izbranim kulturnim sporedom ter organizirali ples v dvorani v Fari. Tudi za novo leto pripravljajo nekaj podobnega.

M. VOLF

Do kdaj tako?

V zadnjem obdobju se je pripetilo veliko nesreč na cesti Ljubljana-Kočevje, ki je vsak dan bolj prometna. Za primer naj navedemo samo dve nesreči, ki sta se te dni zgodili v Ortneku na območju občine Ribnica, v katerih je en občan izgubil življenje, drugi pa je bil hudo poškodovan.

Od Ribnice proti Ortneku je cesta polna ovinkov. Prav skozi Ortnek pa je okoli 250 m ravne ceste in vozniški radi pritisnejo na plin, da potegne avto okoli 100 km na uro, čeprav je tu zaradi „naseljenega kraja“ hitrost omejena na 60 km.

Hiš ob cesti tu skoraj ni, zato je omejitev na 60 km skozi vas Ortnek gotovo odveč. Je pa prav ob cesti avtobusno postajališče, kjer se dogajajo nesreče, in tu bi bilo treba sprejeti ostrejša prometna ukrepa.

Gotovo je treba tudi poskrbeti, da bodo pri avtobusni postaji avtomobilisti spoštovali omejitev hitrosti. Se posebno pozornost bo treba posvetiti tudi prometni vzgoji mladine in odraslih. To velja zlasti za uporabo ceste ponoči, ko šofer precej težje opazi pešca kor pešec razsvetljen avtomobil.

M. GLAVONJIČ

Ribniški zobotrebci

DRSANJE SE JE ZAČELO - Zaradi izrednega mraza v drugi polovici decembra je na močvirjih nastal led. Mladi so to izkoristili za drsanje.

Zakaj si ti, medved, že dobil telefon, ko si vendar na spisku daleč daleč za mano?

— Krajevna skupnost Sodražica in PTT menita, da morajo dobiti telefon najprej pomembne zverine, šele potem boste na vrsti zajci, občani in drugi smrtniki.

M. G-Č

GREMO V KINO - V kinu doma JLA bodo te dni predvajali naslednje filme: danes, 29. decembra, „Beduinka v Rimu“, 31. decembra in 1. januarja „Dekle, ki sem jo ljubil“, 31. decembra in 1. januarja bo matineja filma „Kruh in čokolada“.

BLIŽA SE NOVO LETO - Blizajo se štirje prosti novoletni dnevi, ko bomo na veliko slavili. V domu JLA bo ples, karte zanj pa so v glavnem prodane. Meni bo veljal 190 din, z vstopnico vred pa znaša cena rezervacije 250 din.

SREČNO 1978! - Še eno leto je za nami. Z optimizmom gledamo tudi v bodočnost. Pričakujemo napredek na vseh področjih. Pisici zobotrebci in ostali dopisniki želimo v novem letu bralcem uspehe na vseh področjih, zdravlja in sreče.

M. G-Č

Ljubljanska banka

LJUBLJANSKA BANKA
Podružnica Novo mesto

razpisuje
prosta delovna mesta:

ZA ENOTO NOVO MESTO:

- 1) REFERENTA ZA DINARSKE POSLE s prebivalstvom
pogoj: ESŠ, gimnazija ali upravno administrativna šola ali pedagoška gimnazija ali srednja komercialna šola in 2 leti delovnih izkušenj, delo je v izmenah
- 2) REFERENTA-ŠTEVCA
pogoj: dokončana osemletka in do enega leta ustreznih delovnih izkušenj (pri moških kandidatih odslužen vojaški rok)
- 3) REFERENTA-OPERATERJA na rekorderju
pogoj: dvoletna administrativna šola ali dokončana dva letnika gimnazije, ESŠ ali upravno-administrativne šole ali druge poklicne šole ter uspešno opravljen tečaj za operaterje MDS ter do enega leta ustreznih delovnih izkušenj, delo je v izmenah
- 4) REFERENTA ZA ADMINISTRATIVNO-KADROVSKE zadeve
pogoj: ESŠ, gimnazija ali upravno-administrativna šola z zaključnim izpitom in 2 leti ustreznih delovnih izkušenj
- 5) REFERENTA ZA DEPOZITNA SREDSTVA
pogoj: ESŠ ali gimnazija ali upravno-administrativna šola z zaključnim izpitom in 2 leti ustreznih delovnih izkušenj

Prošnje za sprejem na delo z življenjepisom ter dokazilom o šolski izobrazbi pošljite Ljubljanski banki podružnici Novo mesto - kadrovske komisiji. Rok prijave je 10 dni po objavi. Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 40 dneh po objavi.

Tovarna celuloze in papirja „DJURO SALAJ“
Krško - TOZD ENERGIJA -

objavlja prosto delovno mesto

KVALIFICIRANEGA DELAVCA kovinske stroke

- Pogoji:
- uspešno dokončana kovinska stroka
 - odslužen vojaški rok
 - 3-mesečna poskusna doba

Stanovanja nimamo. Pismene prijave na prosto delovno mesto sprejema kadrovska služba podjetja 8 dni po objavi.

LJUBLJANSKA

Pletenina

tovarna trikotajnih izdelkov p. o.
LJUBLJANA
Zaloška c. 14

razpisuje
JAVNO LICITACIJO

za prodajo naslednjih rabljenih in odpisanih osnovnih sredstev:

- izključna cena
1. tri trajnožareče peči Kuepperbusch 1 kos 400 din
 2. sedem peči na trdo gorivo znamke Lutz 1 kos 100 din

Licitacija bo v četrtek, 5. 1. 1978, ob 10. uri v prostorih oddelka konfekcije Pletenina v Sodražici. Interesenti si rabljena osnovna sredstva lahko ogledajo 5. 1. 1978 pred pričetkom licitacije, 10-odst. varščino pa naj plačajo do pričetka licitacije. Kupec mora po prejemu blago plačati v celoti.

**PROSTO
DELOVNO MESTO**

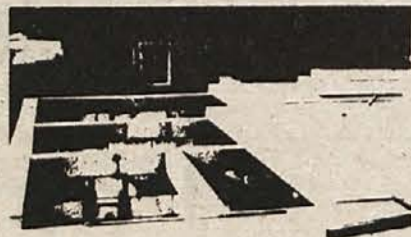
Pokrajinski štab za TO dolenske objavlja prosto delovno mesto snažilke s polnim delovnim časom za nedoločen čas. Nastop dela je možen takoj. Prijave pošljite v roku desetih dni po objavi na naslov:
POKRAJINSKI ŠTAB ZA TO,
Kidričev trg 2,
Novo mesto

NOVO · NOVO · NOVO · NOVO · NOVO
PROJEKTANTI, INVESTITORJI, IZVAJALCI, INDIVIDUALNI GRADITELJI

siporex
zagorje

TOVARNA
LAHKIH
GRADBENIH
ELEMENTOV

VAM NUDI VISOKOKVALITETNI GRADBENI MATERIAL SIPOREX
ODLIČEN TOPLOTNI IZOLATOR Z VISOKO TLAČNO TRDNOSTJO
OMOGOČA CENENO IN MONTAŽNO GRADNJO VSEH VRST
OBJEKTOV (industrijske hale, objekti družbenega standarda,
stanovanjski objekti, kmetijske farme)

SIPOREX lahko nabavite pri vseh prodajalcih gradbenega materiala ali v tovarni.
Prodajamo tipske projekte, kupcu nudimo tudi lepila in ves pomožni material, prav tako pa organiziramo dostavo in montažo.
Informacije dobite pri naši prodajni službi - tel. (061) 811-302 ali 811-322

OBVEŠČILO

Mercator

TOZD

metlika

Cenjene potrošnike obveščamo, da smo na novo preuredili trgovino „MANUFATURA-GALANTERIJA“ (v Muchatovi hiši) v Metliki, Cesta bratstva in enotnosti 57. Zalogo smo dopolnili z raznim tekstilnim blagom, perilom, pleteninami, ter ostalimi galanterijskimi artikli in kozmetiko. Poslovalnica je odprta vsak dan neprekinjeno od 7 - 18 ure, ob torkih in sobotah pa le od 7 - 14 ure. Za nakup se priporočamo tako v novo preurejeni prodajalni kot tudi v ostalih naših prodajalnah. Vsem cenjenim kupcem in krajanom želimo srečno ter uspehov polno novo leto 1978.

MERCATOR - METLIKA

V SPOMIN

31. decembra bo minilo žalostno leto dni, odkar smo se za vedno poslovili od naše drage mame, žene in tete

NEŽE ANŽLOVAR

iz Vel. Bučne vasi pri Novem mestu

Hvala vsem, ki se jo spominjate in obiskujete njen grob.

Vsi njeni

V SPOMIN

Srce je srčno, sreče ni...
Našemu dragemu nepozabnemu
očetju in možu

**MAKSU
ZUPANIČU**

ki nas je pred dvema letoma 2. januarja veliko prežgodaj zapustil. Hvala vsem, ki mu prižigate sveče.

Vsi njegovi!

V SPOMIN

31. decembra bo minilo leto dni,
odkar nam je mnogo prežgodaj
pokril grob našega

**IVANA
BLAZNIKA**

iz Žurkovega dola pri Sevnici

Čas beži, ne izpolni pa praznine, ne izbriše bolečine in spomina. Hvala vsem, ki se nanj spominjate in obiskujete njegov tihi dom.

Vsi njegovi

Pogodbena organizacija združenega dela
REGULATOR, BREŽICE

vabi k sodelovanju
nove sodelavce, in sicer:

1. KONSTRUKTERJA - strojnega inženirja ali dipl. strojnega inženirja za delo na razvoju regulacijskih in zapornih armatur.
2. KONSTRUKTERJA - strojnega tehnika za delo v razvoju in konstrukciji.
3. TEHNOLOGA - strojnega inženirja ali dipl. strojnega inženirja za delo v tehnološki pripravi dela.
4. TEHNOLOGA - strojnega tehnika za delo v pripravi dela.
5. EKONOMISTA ALI DIPL. EKONOMISTA.
6. EKONOMSKEGA TEHNIKA.
7. ŠEST KV STRUGARJEV.

Vse ostale informacije dobite pri POZD Regulator, Brežice, Zupančičeva 17 g, telefon 72-417.
Rok prijave je 15 dni po objavi.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

ZAHVALA

Ob nenadni boleči izgubi naše drage sestre, svakinje in tete

PEPCE HROVAT

z Uršnih sel

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki ste se poklonili njenemu spominu, ji darovali vence in cvetje in jo v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Najlepša hvala dobrim sosedom, vaščanom in sorodnikom za pomoč. Hvala vsem, ki ste sočustvovali z nami in nam v težkih trenutkih stali ob strani. Iskrena zahvala govornikom tov. Pinterju in tov. Logarju za tople besede in kaplanu za opravljeni obred. Še enkrat vsem iskrena zahvala.

Vsi njeni

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je v 65. letu starosti za vedno zapustila naša skrbna mama in stara mama

JOŽEFA FABJANČIČ

Kosova mama iz Žabje vasi

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so jo v času bolezni obiskovali, ob težkih trenutkih stali ob strani in izrekli sožalje. Hvala vsem sorodnikom in sosedom za pomoč in podarjeni venec, ter Tončkinim sodelavcem. Iskrena hvala dr. Vodniku za dolgoletno zdravljenje in osebju splošne bolnice Novo mesto. Zahvaljujemo se tudi tov. Krajnciču za tople besede izrečene ob odprtem grobu in župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala za podarjene vence in cvetje.

Žalujoci: hčerka Tončka z družino ter drugo sorodstvo.

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, tast, brat in svak

ANTON PAPIČ

Geršiči 4

iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam pomagali v teh težkih trenutkih, nam izrekli sožalje ter darovali vence in cvetje. Zahvaljujemo se političnim organizacijam ZB, SZDL, GD Dobravice, DU Gradac ter sosednemu GD Primostek ter kolektivu pošte Metlika za podarjene vence. Zahvalo smo dolžni izreči govorniku tov. Šobarju in tov. Štefaniču za poslovljene besede ob odprtem grobu. Hvala duhovniku za opravljeni obred in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: žena Ana, hčerka Jožefa z družino, brat Martin z družino, sestra Katka z družino iz Kanade ter drugo sorodstvo.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Cetrtek, 29. decembra - Tomo Petek, 30. decembra - Evgen Sobota, 31. decembra - Silvester Nedelja, 1. januarja 78 - Novo leto
Ponedeljek, 2. januarja - Bazilij Torek, 3. januarja - Genoveča Sreda, 4. januarja - Angela

KINIO

BRESTANICA: 31. - 2. 1. amer. barvni film „Ivanhoe“

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

IŠCEM osebo, ki bi pazila dvojnopolnega fantka (v okolici Bršljina). Naslov v upravi lista (4093/77).

STANOVANJA

ZAKONCA iščeta opremljeno sobo v Novem mestu. Ljubica Talas, Zolja vas 3, Novo mesto.
DVE MA fantoma, izučena v kakršnikoli obrti, oddam opremljeno sobo blizu nove bolnice (kirurgija). Pismene ponudbe pošljite pod šifro: „POSTENA“.

IŠCEM neopremljeno sobo po možnosti v Novem mestu. Ogrevanje ni važno. Lahko v roku dveh mesecev. Naslov v upravi lista (4099/77).
ODDAM opremljeno sobo in kuhinjo dvema dekletoma. Naslov v upravi lista (4105/77).

Motorna vozila

PRODAM ali zamenjam za lažjega osebni avtomobil znamke VW Variant, letnik 1966, v zelo dobrem stanju. Ogled možen ob sobotah in nedeljah. Jože Cizerle, Hudo brezje 23, 68293 Studenec.
PRODAM dobro ohranjen traktor Ferguson 35 s streho. Vlado Krevelj, Dunaj 1, 68270 Krško.
PRODAM škodo 1000 MB, letnik 1969. Naslov v upravi lista (4096/77).
UGODNO prodam opel karavan, letnik 1962. Nad mlini 57, Novo mesto.
PRODAM zastavo 750, letnik 1971, prevoženih 46.000 km. Alojz Marn, Lukovek 10, Trebnje.
PRODAM skoraj nov traktor Pasquali (30 KM) s priklučki in prikolico. Pavle Malnarčič, Krupa 15, Semič.
TOVORNI avto Magirus 210, letnik 1967, kasonar 6 m, v celoti obnovljen, registriran, z redno zaposlitvijo, ugodno prodam. Alojz Lukšič, Mali Slatnik 35/a, 68000 Novo mesto.
PRODAM traktor Pasquali TV (18 KM). Jože Šircel, Rihpovec 3, Trebnje.
VOLKSWAGEN v brezhibnem stanju zamenjam in doplačam za nov tip fiat, renault, lada ali golf. Pezderšek, Breg 5, Novo mesto.
PRODAM VW 1200, letnik 1964, generalno obnovljen, z novimi gumami in registriran do 21. 12. 1978. Delno plačilo je možno s čekom. Drobež, Dol Brezovica 10, 68310 Sentejnej.
PRODAM traktor Nibi (25 KM) s priklučki. Stane Rozman, Mali Vrh 9, Mirna peč.
PRODAM fiat 850. Naslov v upravi lista (4071/77).
PRODAM dobro ohranjen traktor Zetor (25 KM) s stekleno kabino in štiri leta staro bremo kravo. Anton Marn, Dol Dobrava 13, Trebnje.
PRODAM traktor IMT-533 Ferguson in enosno prikolico Ljutomer. Viktor Rataj, Dolenja vas 6, Otočec.
PRODAM traktor Zetor 25 v zelo dobrem stanju. Slavko Škedelj, Dol. Gradišče 1, Sentejnej.
PRODAM traktor Ferguson (35 KM) in Porsche (35 KM). Naslov v upravi lista (4111/77).
PRODAM traktor znamke Fendt generalno popravljen in kosilnico - 25 KS, Jože Zorko, Trebež 50, 68253 Artiče.
UGODNO prodam fiat 750, letnik 1960 v dobrem stanju, registriran do aprila 1978. Cena ugodna. Janko Stois, Sošice, Reštovo 3.

BREZICE: 30. - 31. ital. barvni film „Tudi angeli streljajo z desno“
CRNOMELJ: 29. 12. franc. komedija „Avanture 4 mušketirjev“
KRŠKO: 30. - 31. franc. film „Le kje je 7. četa?“
NOVO MESTO: 30. - 31. hongkonški barvni film „Karate v službi Interpol“ 1. - 3. 1. franc. barvni film „Zopet sedma četa“
RIBNICA: 30. - 31. španski barvni film „Pet blazin za eno noč“
SEVNICA: 1. 1. angl. film „Poročilo o umoru“ 4. 1. risani film „Dežela večne igre“
TREBNJE: 31. - 1. 1. amer. barvni film „Skorpion“ 7. - 8. amer. barvni film „Mali Indijaneč“

ga lista pod šifro: „VALILNIK“ ali kličite telefon (063) 701-385.
PRODAM kravo, telila bo 13. 1. 1978. Ogled pri Francu Kalinu, Gor. Gradišče 16, Sentejnej.
PRODAM podstrešno loputo 100 x 75 cm z montirano lestvijo in malo rabljen trajno goreč štedilnik, širok 35 cm. Prisojna pot 8, Novo mesto.
PRODAM 2 prašiča bekona. Teža 80 kg. Jože Turk, Ostróg 27, Sentejnej.
PRODAM dobro ohranjen 3-fazni hidrofor v dobrem stanju. Anton Kranjc, Vel. Brusnice 69.
PRODAM spalnico in kuhinjsko pohištvo. Božo Zec, Zagrebška 6, telefon 23-965.
PRODAM 2 težka prašiča (bekona). Udovč, Vrhovo 14, Mirna peč.
PRODAM obdelano ostrežje 12 x 10 m. Informacije pri Ivanki Brulc, Bršljin 11, Novo mesto.
PRODAM nov traktorski Fergusonov plug; lahko ga uporabite tudi pri drugih večjih traktorjih. Cena ugodna. Franc Medle, Dol. Stara vas 30, Sentejnej.
PRODAM 30 m² bukovih drv (suhih) na Kamijonski cesti. Cena 220 din. Ferdo Kobe, Kot 45/a, 68333 Semič.
PRODAM gramatično harmoniko. Stane Lavrinšek, Krško, Cesta 4. julij 35.
PRODAM prašiča bekona, težkega 150 kg. Anton Jakše, Rakovnik 1, Novo mesto.

KUPIM

KUPIM kombajn Zmaj, od letnika 1965 dalje, Franc Golob, Sentejnej 108.
KUPIM dele za motor in menjalnik, lahko tudi skupaj, za mercedes 180 diesel. Marjan Čučnik, Regerča vas 95, Novo mesto.

POSEST

PRODAM novejšo stanovanjsko hišo v Novem mestu. Informacije na telefon: 21-793.
PRODAM vinograd v Mervcih pri Smarjeti. Rozalija Medja, Radovlja 33, Smarješke Toplice.
PRODAM vinograd z zidnico v Borštu. Dostop z avtomobilom. Informacije: Ajdovec 4, Dvor.
PRODAM pet let star, moderno urejen vinograd na lepem sončnem kraju blizu Krškega. Na parceli je začeta gradnja vikenda do prve plošče. Janc Pavel, Posavec 10, 64244 Podnart.
PRODAM dve nezasedeni terasi za vinograd v Plešivici v bližini Bušnje vasi. Kupci, zglasite se na naslov: Gornji Suhor 18, Metlika.
PRODAM gospodarsko poslopje. Možnost adaptacije hiše. Karel Planinc, Metliška 4, 68340 Crnomelj.
PRODAM domačijo z 22 ari vrta pri železniški postaji Brežice. Informacije: Jazbinšek, Drnovo 63, Leskovec.
ZARADI selitve ugodno prodam starejšo hišo v Mostah 54, Žirov-

nica na Gorenjskem. Hiša je velika in primerna za vsako obrt. Irena Marjanovič, Moste 54, 64274 Žirovnica.
PODJETJA - ZDMOCI! V bližini Krškega ob asfaltni cesti prodam poslovno stanovanjski objekt z vinogradom in sadovnjakom. Objekt je prirejen in opremljen tako, da lahko služi tudi kot počitniški dom za podjetje ali ustanovo. Naslov v upravi lista (4030/77).
PRODAM do 1 ha zemlje v Leskovcu pri Krškem. Lepa lega ob stranski cesti, voda in električna, primerno za gradnjo in obdelovanje. Prodajam tudi 1,5 ha gozda. Ponudba pod šifro: „LEPA LEGA“.

VSELIIVO hišo z gospodarskim poslopjem in zemljiščem, primerno za kakršnokoli obrt ali gostilno, v Novem mestu prodam. Piložnost za zdomce privatnike. Šefman, Nad mlini 17, Novo mesto, telefon (068) 22-256.
PRODAM 9 arov vinograda v Grčevju. Vidmar, Dol. vas 7, Otočec.
STARO kmečko hišo z vrtom in sadnim drevjem v neposredni bližini Novega mesta prodam. Vseljiva takoj. Primerna za zdomce in upokojeince. Ponudbe po šifro: „ST. 19“.
PRODAM zazidljivo gradbeno parcelo z vso dokumentacijo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (4062/77) ali telefon 22-862.

PREKLICI

ANTON ŽULIČ, Vratno 3, Sentejnej, prepovedujem vsem vaščanom vožnjo preko mojega dvorišča. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

CESTNIKE

DRAGI mami in stari mami ANTONIJI GAZVODA vse najboljše ob njenem jubileju želi Branka z družino. Cestitkam se pridružujejo tudi Lojze, Cveto in Jože z družinami.
DRAGEMU atu, staremu atu ANTONU ŠKOFU iz Sel pri Jugorju, čestitamo za njegov 80. rojstni dan z željo, da bi bil med nami zdrav in zadovoljen še mnogo let. Vsi njegovi.
DRAGIMA staršema JOŽETU in BARICI GOLOBIČ iz Radovice, želimo mnogo zdravlja in srečno novo leto. Hčerke Cvetka, Pepca in Slavica z družinami.

RAZNO

Čenjenim strankam se priporoča ANTON KASTELIC, krojač za moške in ženske obleke. Lobotova 37, Novo mesto, telefon 22-397.
ZATEKEL se je lovski pes, bel, z rjavimi ušesi. Dobite ga pri Antonu Turku, Vel. Cerovec 18, Stopiče.
IZGUBIL sem denarnico z vsemi dokumenti v Novem mestu. Poštenega najditelja prosim, da mi jo vrne proti nagradi. Dragan Šobar, Ragovska 2, Novo mesto.

OBVESTILA

PLETILNI TEČAJ je prestavljen. Pričetek po 13. 1. 1978. Število je omejeno - pohitite! Informacije o tečaju in nakupu strojev dobite na telefon 22-711 in 22-768.
VALILNICA na Senovem obvešča stranke, da bodo prvi piščanci od 23. decembra dalje vsak petek, pozneje tudi vsak torek, poldan od 15. do 17. ure. Valilno bele težke, rjave nesnice in grahaste. Vljudno prosimo stranke, da se pravočasno naročijo. Naročila sprejemamo pisмено osebno in po telefonu (068) 75-375. Priporoča se Mijo Gumljac, Valilnica, 68281 Senovo.

VAJAVNA

Ob prerani izgubi našega ljubljenega sina in brata

JANEZA BAHČA

iz Pleter pri Krškem

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, OŠ Jurij Dalmatin, delavcem TOZD Papirja, govorniku za izrečene besede, župniku za opravljeni obred, pevskima zboroma, pogrebem in vsem, ki so kakorkoli počastili njegov spomin. Hvala vsem, ki ste mu darovali cvetje, ga pospremili na zadnji poti in sočustvovali z nami.

Neutolajljivi: mama, oče, sestra in vsi njegovi.

ZAHVALA

Po dolgi in zahrbtni bolezni nas je v 86. letu starosti za vedno zapustil naš dragi in ljubi dobri mož, oče, stari oče, brat, stric, dedek in pradedek

ANTON AUPIČ

s Stražnjega vrha 7

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki ste se poklonili njegovemu spominu, mu darovali številne vence in cvetje ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Najlepša hvala sosedom, sorodnikom in vaščanom za nesebično pomoč. Hvala vsem, ki ste sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje in nam v težkih trenutkih stali ob strani. Posebna zahvala organizaciji ZB Stražnji vrh, PGD Maverlen in Rožič vrh za spremstvo in opravljeni obred. Prav tako iskrena hvala ZB občinskega odbora Crnomelj in DU Crnomelj. Iskreno se zahvaljujemo tov. Marjanu Vrščaju za vso skrb in organizacijo pogreba, govornikom tov. Jelenovi in tov. Jožetu Volfu ter godbi na pihala iz Crnomlja.

Žalujoci: žena Ana, sin Stanko in hčerka Mici z družinama, brata in sestri z družinami ter drugo sorodstvo.

Stražnji vrh, Kamnik, Crnomelj, Rodine, Koper in Ljubljana.

ZAHVALA

Ob tragični in prerani smrti dragega in dobrega moža, sina, brata in strica

SILVESTRA KUCHARJA

iz Lukovca

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem ter vsem, ki so nam pismeno ali ustno izrazili sožalje, darovali vence in cvetje in ga v tako velikem številu spremili na njegovi prerani zadnji poti. Zahvaljujemo se kolektivu Stilleza za vso pomoč v teh težkih trenutkih. Prav lepa hvala govorniku Kolmanu za poslovlilne besede pri odprtem grobu. Zahvaljujemo se kolektivu Lisca za podarjene vence, cvetje in izrečena sožalja. Hvala tudi župniku za ganljive besede in opravljeni obred.

Žalujoci: žena Marija, oče, mama, brat Jože, sestri Terezija in Justina z družinami in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi ljube ženke, mamice, hčerke, sestri in snaha

ANE OŽANIČ

rojene Papež iz Pirč 1 pri Brodu na Kolpi,

se iskreno zahvaljujemo osebju zdravstvenega doma Kočevje, dr. Nikoliču, sestri Ljubinkji ter lekarni Kočevje, ki so ji v težki bolezni lajšali bolečine. Posebna zahvala velja kolektivom: Nama Kočevje, zdravstvenemu domu Kočevje, sodelavcem Itasa ter mladinski organizaciji Vas-Fara za podarjene vence. Prisrčna zahvala za poslovlilne besede ob odprtem grobu govornikom Alojzu-Tinetu Zupancu iz Pustih Lože pri Senovem ter Mišku Zmavcu iz Brestanice, kot borecem in prijateljem izpod Bohorja, ki jih daljava ni ovirala in so njen prerani grob zasuli z vejicami bohorskih jekl. Zahvala delavski godbi Kočevje in duhovniku za opravljeni obred. Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in sosedom za vsestransko pomoč ter za podarjeno cvetje in izražena sožalja. Zahvala prebivalcem levega in desnega brega Kolpe, ki so jo v tako velikem številu pospremili v njen mnogo prerani drugi dom.

Neutolajljivi: mož Matija z mamo, hčerki Mateja in Vladka z možem in sinčkom, družini Papež-Rauh in drugo sorodstvo.

Pirče, dne 28. 11. 1977

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi dragega moža, očeta in sina

JOŽETA PODRŽAJA

iz Straže pri Šentrupertu

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki so nam stali ob strani v najtežjih trenutkih. Posebna zahvala kolektivoma KPD Dob, IMV TOZD Mirna, pevskemu zboru Svoboda Mirna, godbi iz Trebnjega, košarkarskemu klubu Mirna ter obema govornikoma za poslovlilne besede. Zahvaljujemo se tudi zdravniku in sestram za prvo pomoč. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena, sinova Jože in Franci, mama in drugo sorodstvo.

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto - USTANOVITELJ LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.
IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Slavko Lubšina.
UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Bojan Budja, Milan Markelj, Janez Pezelj, Jože Primc, Drago Rustja, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. Oblikovalec Priloge: Peter Simič. Ekonomska propaganda: Janko Saje, Marko Klinc.
IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 5 din - Letna naročnina 169 dinarjev, polletna naročnina 84,50 din, plačljiva vnaprej - Za inozemstvo 340 din ali 20 ameriških dolarjev oz. 49 DM (oz. ustrežna druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun: 52100-620-107-32000-009-8-9.
OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 125 din, 1 cm na določeni strani 155 din, 1 cm na srednji ali zadnji strani 200 din, 1 cm na prvi strani 250 din. - Vsak mali oglas do 10 besed 45 din, vsaka nadaljnja beseda 4 din. - Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do predklica cenik št. 9 od 15. 10. 1977 - Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS SRŠ (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.
TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-601-10558 - Naslov uredništva: 68001 Novo mesto, Ulica talcev 2, p. p. 33, telefon: (068) 23-606 - Naslov uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3, p. p. 33, telefon (068) 23-611. Filmarskih rokopisov in fotografij ne vračamo - Časopisni stavek, njeni in prelom: CZP Dolenjski list, Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

31. decembra bo minilo žalostno leto dni, odkar nas je za vedno zapustil naš ljubljeni sin in brat

RUDOLF RIBIČ

iz Gor. Karteljevega

Dragi Rudolf, ne samo ta dan, ampak vsako uro si v naših mislih, v našem spominu. Naš dom je pust in tvoji mami, atu in tvojim bratom ne bo nikoli ozdravela globoka rana. Vsem, ki obiskujete njegov prerani tih dom, prinašate cvetje, prižigate sveče, pristična hvala.

Tvoji: mama, ata, brata Jože in Polde z družino, brata Tone in Adi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta in starega očeta

ANTONA PERA

iz Velikih Poljan

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali pokojnemu cvetje in ga spremili na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni osebju kirurškega oddelka bolnice Novo mesto za nego v času bolezni, duhovniku iz Šmarjete za opravljene obred, vaščanom za pomoč in podarjene vence.

Žalujoci: hčerke Minka, Ivanka in Pepca z družinami in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Po dolgi bolezni nas je v 74. letu starosti za vedno zapustil naš dobi mož, brat in stric

JOŽE PAVLIN

iz Gornje Stare vasi 13

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom in sorodnikom za izreke sožalja, podarjene vence in cvetje. Posebno se zahvaljujemo Brzlanovim, ZVB Novo mesto, gasilskemu društvu Stara vas, Loka, Orehoviča, Mokro polje, tovarišu Janezu Pavlinu za govor, župniku za opravljene obred. Vsem se enkrat iskreno hvala.

Žalujoci: žena Tončka, bratje Tone, Martin, Jernej, Stanko, sestre Marija, Tončka in Rezka z družinami, Pepca ter družina Turk

pionirski hura - 17.40 Poročila - 17.45 Od ptice do vesolja - 18.45 Slovenske narodne - 19.15 Barvna risanka - 19.20 Cikcak - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Propagandna oddaja - 20.00 Maks in tatovi, celovečerni film - 21.45 Propagandna oddaja - 21.50 Iz jugoslovanskih prazničnih programov - 22.30 TV dnevnik

SREDA, 4. januarja: 9.30 TV v šoli - 11.40 TV v šoli: Pravljica, Začetki Matematike, Pod Snežno odejo, Ali ste vedeli (do 12.40) - 15.10 Smučarski skoki, barvni posnetek iz Innsbrucka - 17.10 Poročila - 17.15 K. Kovič: Moj prijatelj Piki Jakob, barvna nad. - 17.30 Južnoameriški Indijanci, barvna serija - 17.55 Obzornik, 18.05 Na sedmi stezi - 18.55 Mozaik - 19.00 Spektar 19.15 Barvna Risanka - 19.20 Cikcak - 19.55 Propagandna oddaja - 20.00 Filmteatna: Sirote - 21.30 Propagandna oddaja - 21.35 Miniature: Mirni ljudje, barvna oddaja - 21.50 TV dnevnik

ČETRTEK, 5. januarja: 9.55 do 11.45 in 12.25 do 14.00 Oberstufen: Slalom za moške, prenos - 16.40 Slalom za moške, barvni posnetek iz Oberstufna - 17.40 Poročila - 17.45 Farmaceuti, barvna serija TV Sarajevo - 18.30 Obzornik - 18.40 Profesor Baltazar, barvna risanka - 18.50 M. Belina: Režiser se predstavi, barvna nanizanka Igrajmo se gledališče - 19.15 Barvna risanka - 19.20 Cikcak - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Propagandna oddaja - 20.00 Boccaccio-Vuga: O pastirju, ki je postal volk, TV nanizanka Dekameron - 20.45 Propagandna oddaja - 20.50 Včeraj, danes, jutri Leteči doktor, barvna oddaja TV Bgd - 21.35 Jaz na ekranju - 22.10 TV dnevnik

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v Brežiški poročnišnici rodile: Liljana Kraljič iz Senkova - Ano, Đurđa Sinko iz Laz - Romano, Nevenka Ibrahimkadić iz Novakov - Dejana, Đurđa Sabarić iz Male Gorice - deklčo, Marija Golub iz Kraj Donji - Duška, Anica Koščica iz Brasovlja - Božena, Bosiljka Barković iz Štražnika - Gorana, Božena Zorko iz Krškega - Roka, Marinka Dornik iz Zakota - Aleša, Emilija Ivanšek iz Globočic - Petro, Anđa Eremič iz Brežic - Mirjano, Marica Lehpamer iz Slave gore - Sandro, Jožefa Jakše iz Studenca - dečka, Nevenka Milič iz Cerkelj - Velimirja, Slavica Horvat iz Otoka - Andrejo, Ivanka Podgoršek iz Brežic - dečka. - ČESTITAMO!

V istem času so v brežiški bolnišnici umrli: Leopold Arhanil, upokojenec iz Miljane - star 47 let; Ana Berkovič, kmetovalka iz Bračne vasi - stara 83 let; Helena Drečnik, kmetovalka iz Zakota - stara 86 let.

»Dolenjski list«
v vsako družino

Tipke in godala. 18.05 Beethoven z našimi solisti. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ansambлом Bojana Adamiča. 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.30 Radijska igra. 22.20 Skupni program JRT. 23.05 Literarni nokturmo (S. Anderson: Grotoska). 23.15 Za ljubitelje jazza.

SREDA, 4. 1.: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Nenavadni pogovori. 9.40 Aktualni problemi marksizma. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 11.03 Po Talijinih poteh. 12.10 Veliki zabavni orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti (Vrt v januarju). 12.40 Pihalne godbe vam igrajo. 14.05 Ob izviri ljudske glasbene umetnosti. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 Spomini in pisma. 18.05 Odskočna deska. 18.30 Utrinki iz svetovne zborovske glasbe. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ansambлом Slavka

Žnidaršiča. 20.00 Koncert iz našega studia. 22.20 S festivalov jazza. 23.05 Literarni nokturmo (J. Prevart: Lirika). 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

ČETRTEK, 5. 1.: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo. 9.35 Jugoslovanska zborovska glasba. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 12.10 Zvoki znanih melodij. 12.30 Kmetijski nasveti (Pridelovanje krompirja). 12.40 Od vasi do vasi. 14.05 Kaj radi poslušajo? 14.40 Mehurčki. 15.45 Jezikovni pogovori. 18.05 Z opernih odrov. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ansambлом Atija Sossa. 20.00 Cetrikov večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer. 21.40 Lepe melodije. 22.20 Suite skladateljev 18. in 20. stol. 23.05 Literarni nokturmo (L. Kalan: Pergolese). 23.15 Paleta popevk in plesnih ritmov.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 30. decembra: 8.45 TV v šoli: Dnevnik 10, Ruščina, Novoletna oddaja, Obiščite z nami - 10.00 TV v šoli: Angleščina, Risanka, Zgodovina - 15.20 Smučarski skoki, posnetek iz Oberstdorfa - B - 17.20 Pisani svet - B - 17.55 Obzornik - 18.10 O tem pa pesmi ne pojo - B - 18.40 Mozaik - 18.45 Konstrukcije in montaža - B - 19.15 Risanka - B - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Tedenski notranjepolitični komentar - 20.05 J. Mitchell: Jennie, nadaljevanje - B - 21.00 Pogovor o... - 21.55 Spencerjevi piloti, serijski film - B - 22.45 TV dnevnik - 23.00 625

barvna glasbena oddaja - 10.10 Mladinski film - 11.40 Iz jugoslovanskih prazničnih programov - 12.10 Poročila - 12.15 Dunaj: Novoletni koncert, barvni prenos - 12.30 Garmisch: Smučarski skoki, barvni prenos - 15.00 Risanka - 15.30 Iz jugoslovanskih prazničnih programov - 17.30 Poročila - 17.35 Peter Pan, barvni film - 19.15 Barvna risanka - 19.20 Cikcak - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Propagandna oddaja - 20.00 Vrnitev odpisanih, barvna serija TV Beograd - 21.30 Propagandna oddaja - 21.35 Glasba iz korenin, barvna serija Človek brez meja - 22.00 TV dnevnik - 22.15 Iz jugoslovanskih prazničnih programov - 23.30 Poročila

SOBOTA, 31. decembra: 8.00 Profesor Baltazar, risanka - B - 8.10 K. Kovič: Moj prijatelj Piki Jakob, nadaljevanje - B - 8.25 Potovanje okrog sveta - B - 8.40 M. Belina: Igralec in njegova govornica, nanizanka „Igrajmo se gledališče“ - B - 9.50 Varstvo pri delu - B - 10.00 Konstrukcije in montaža - B - 10.30 Čas, ki živi - 11.00 J. Mitchell: Jennie, nadaljevanje - B - 11.55 Jugoslovanska trimška televizija - 12.30 625 - 17.10 Obzornik - 17.25 Mozaik - 17.30 Mojster pek - 17.45 Čarovnik iz OZA, mladinski film - 19.15 Risanka - B - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Pikapolonica in še kaj - 20.35 TV žehnik - B - 21.10 Spet je lepo naokoli - B - 00.40 Novoletne voščilnice - 01.00 Dvignimo čaše - 01.30 Risanke - 01.45 Sabata, film - B

PONEDELJEK, 2. januarja: 9.35 Poročila - 9.40 Ostržek, barvna serija - 10.05 Uziška republika, nadaljevanje in konec - 11.00 Zlati cekin, barvna evrovizijska oddaja - 12.00 Iz jugoslovanskih prazničnih programov - 14.40 Vrtec na obisku: na topli peči - 14.55 Svet, v katerem živimo, barvna serija - 15.25 Carobna piščal, barvni film - 17.40 Poročila - 17.45 Sport v letu 1977 - 18.45 Mladin za mlade (za JRT) - 19.15 Barvna risanka - 19.20 Cikcak - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Propagandna oddaja - 21.45 Kultume diagonale - 22.30 TV dnevnik - 22.45 Iz jugoslovanskih prazničnih programov - 23.00 Šahovski komentar - 23.30 Poročila

NEDELJA, 1. januarja: 9.00 Poročila - 9.05 Bel konjič, otroška oddaja - 9.40 Oblaki so rdeči,

TOREK, 3. januarja: 9.30 Poročila - 9.35 Iz jugoslovanskih prazničnih programov - 10.05 Velik fant in čevlji, mladinska oddaja - 10.55 Pika Nogavička, balet - 11.35 TV žehnik, barvna oddaja - 12.10 Poročila - 15.20 Glasbena oddaja - 15.50 Snemalac, film - 17.00. In doni do neba

TOREK, 3. 1.: 8.07 Matineja za praznik. 9.30 Veliki valčki Johanna Strausa. 10.05 Uspešnice iz preteklega leta. 11.05 M. Grampovčan: Družbene naloge 1978. 12.10 3. jugoslovanski festival revolucionarnih in rodoljubnih pesmi. 13.20 Razširjena obzorja. 13.40 Zimzelene melodije. 14.05 Z vami smo! 17.05 M. Mejak: Pričakovanja. 17.45

NEDELJA, 1. 1.: 8.07 Radijska igra za otroke. 9.05 Še pomnite, tovariši. 11.00 Povprečna slovenska družina. 11.40 Lepe melodije. 12.10 Čestitke delovnih kolektivov. 13.20 Novoletne izjave predstavnikom zamejskih Slovencev. 13.30 Nekaj veselih zborovskih za novo leto. 14.05 - 19.00 Novoletno radijsko popoldne (ob 17.50 Radijska igra). 19.35 Lahko noč, otroci! 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Za prijeto razvedrilo. 23.05 V plesnem ritmu.

SOBOTA, 31. 12.: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tednik. 9.35 Mladina poje. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 11.03 Sedem dni na radiu. 12.10 Godala v ritmu. 12.30 Kmetijski nasveti (Kmetovalcem ob koncu leta). 12.40 Veseli domači napevi. 14.05 Glasbena abeseda. 14.25 S pesmijo in plesom po Jugoslaviji. 15.30 V ritmu z majhnimi ansambli. 17.05 Otroško in mladinsko silvestrovo popoldne. 19.35 Pravljica otrokom za Silvestrov večer. 20.00 Srečno v novo leto. 24.00 Srečno 1978.

SOBOTA, 31. 12.: 8.07 Matineja za praznik. 9.30 Veliki valčki Johanna Strausa. 10.05 Uspešnice iz preteklega leta. 11.05 M. Grampovčan: Družbene naloge 1978. 12.10 3. jugoslovanski festival revolucionarnih in rodoljubnih pesmi. 13.20 Razširjena obzorja. 13.40 Zimzelene melodije. 14.05 Z vami smo! 17.05 M. Mejak: Pričakovanja. 17.45

SOBOTA, 31. 12.: 8.07 Matineja za praznik. 9.30 Veliki valčki Johanna Strausa. 10.05 Uspešnice iz preteklega leta. 11.05 M. Grampovčan: Družbene naloge 1978. 12.10 3. jugoslovanski festival revolucionarnih in rodoljubnih pesmi. 13.20 Razširjena obzorja. 13.40 Zimzelene melodije. 14.05 Z vami smo! 17.05 M. Mejak: Pričakovanja. 17.45

SOBOTA, 31. 12.: 8.07 Matineja za praznik. 9.30 Veliki valčki Johanna Strausa. 10.05 Uspešnice iz preteklega leta. 11.05 M. Grampovčan: Družbene naloge 1978. 12.10 3. jugoslovanski festival revolucionarnih in rodoljubnih pesmi. 13.20 Razširjena obzorja. 13.40 Zimzelene melodije. 14.05 Z vami smo! 17.05 M. Mejak: Pričakovanja. 17.45

SOBOTA, 31. 12.: 8.07 Matineja za praznik. 9.30 Veliki valčki Johanna Strausa. 10.05 Uspešnice iz preteklega leta. 11.05 M. Grampovčan: Družbene naloge 1978. 12.10 3. jugoslovanski festival revolucionarnih in rodoljubnih pesmi. 13.20 Razširjena obzorja. 13.40 Zimzelene melodije. 14.05 Z vami smo! 17.05 M. Mejak: Pričakovanja. 17.45

SOBOTA, 31. 12.: 8.07 Matineja za praznik. 9.30 Veliki valčki Johanna Strausa. 10.05 Uspešnice iz preteklega leta. 11.05 M. Grampovčan: Družbene naloge 1978. 12.10 3. jugoslovanski festival revolucionarnih in rodoljubnih pesmi. 13.20 Razširjena obzorja. 13.40 Zimzelene melodije. 14.05 Z vami smo! 17.05 M. Mejak: Pričakovanja. 17.45

SOBOTA, 31. 12.: 8.07 Matineja za praznik. 9.30 Veliki valčki Johanna Strausa. 10.05 Uspešnice iz preteklega leta. 11.05 M. Grampovčan: Družbene naloge 1978. 12.10 3. jugoslovanski festival revolucionarnih in rodoljubnih pesmi. 13.20 Razširjena obzorja. 13.40 Zimzelene melodije. 14.05 Z vami smo! 17.05 M. Mejak: Pričakovanja. 17.45

SOBOTA, 31. 12.: 8.07 Matineja za praznik. 9.30 Veliki valčki Johanna Strausa. 10.05 Uspešnice iz preteklega leta. 11.05 M. Grampovčan: Družbene naloge 1978. 12.10 3. jugoslovanski festival revolucionarnih in rodoljubnih pesmi. 13.20 Razširjena obzorja. 13.40 Zimzelene melodije. 14.05 Z vami smo! 17.05 M. Mejak: Pričakovanja. 17.45

SOBOTA, 31. 12.: 8.07 Matineja za praznik. 9.30 Veliki valčki Johanna Strausa. 10.05 Uspešnice iz preteklega leta. 11.05 M. Grampovčan: Družbene naloge 1978. 12.10 3. jugoslovanski festival revolucionarnih in rodoljubnih pesmi. 13.20 Razširjena obzorja. 13.40 Zimzelene melodije. 14.05 Z vami smo! 17.05 M. Mejak: Pričakovanja. 17.45

SOBOTA, 31. 12.: 8.07 Matineja za praznik. 9.30 Veliki valčki Johanna Strausa. 10.05 Uspešnice iz preteklega leta. 11.05 M. Grampovčan: Družbene naloge 1978. 12.10 3. jugoslovanski festival revolucionarnih in rodoljubnih pesmi. 13.20 Razširjena obzorja. 13.40 Zimzelene melodije. 14.05 Z vami smo! 17.05 M. Mejak: Pričakovanja. 17.45

SOBOTA, 31. 12.: 8.07 Matineja za praznik. 9.30 Veliki valčki Johanna Strausa. 10.05 Uspešnice iz preteklega leta. 11.05 M. Grampovčan: Družbene naloge 1978. 12.10 3. jugoslovanski festival revolucionarnih in rodoljubnih pesmi. 13.20 Razširjena obzorja. 13.40 Zimzelene melodije. 14.05 Z vami smo! 17.05 M. Mejak: Pričakovanja. 17.45

SOBOTA, 31. 12.: 8.07 Matineja za praznik. 9.30 Veliki valčki Johanna Strausa. 10.05 Uspešnice iz preteklega leta. 11.05 M. Grampovčan: Družbene naloge 1978. 12.10 3. jugoslovanski festival revolucionarnih in rodoljubnih pesmi. 13.20 Razširjena obzorja. 13.40 Zimzelene melodije. 14.05 Z vami smo! 17.05 M. Mejak: Pričakovanja. 17.45

SOBOTA, 31. 12.: 8.07 Matineja za praznik. 9.30 Veliki valčki Johanna Strausa. 10.05 Uspešnice iz preteklega leta. 11.05 M. Grampovčan: Družbene naloge 1978. 12.10 3. jugoslovanski festival revolucionarnih in rodoljubnih pesmi. 13.20 Razširjena obzorja. 13.40 Zimzelene melodije. 14.05 Z vami smo! 17.05 M. Mejak: Pričakovanja. 17.45

SOBOTA, 31. 12.: 8.07 Matineja za praznik. 9.30 Veliki valčki Johanna Strausa. 10.05 Uspešnice iz preteklega leta. 11.05 M. Grampovčan: Družbene naloge 1978. 12.10 3. jugoslovanski festival revolucionarnih in rodoljubnih pesmi. 13.20 Razširjena obzorja. 13.40 Zimzelene melodije. 14.05 Z vami smo! 17.05 M. Mejak: Pričakovanja. 17.45

SOBOTA, 31. 12.: 8.07 Matineja za praznik. 9.30 Veliki valčki Johanna Strausa. 10.05 Uspešnice iz preteklega leta. 11.05 M. Grampovčan: Družbene naloge 1978. 12.10 3. jugoslovanski festival revolucionarnih in rodoljubnih pesmi. 13.20 Razširjena obzorja. 13.40 Zimzelene melodije. 14.05 Z vami smo! 17.05 M. Mejak: Pričakovanja. 17.45

Trznih shajališč se ne udeležujejo samo kupci in prodajalci, ampak veliko drugih ljudi iz zijačnosti, iz želje, kaj novega slišati in videti, iz hrepenenja po veseljih, da se med vsakovrstnimi znanici pri bokalju kaj pomenijo in pošalijo. Kak izgovor ima vsak. Eden bi rad vedel, po čem je živina, kako je tej in oni reči kup padel ali poskočil, da bo sčasoma, če bo kazalo, tudi on prinesel ali pripeljal kaj ponujati ali se prišel pogajati za kako stvar, kadar bo bolj denaren. Drugi potrebujejo kako majhno orodje ter ga išče sem ter tja po sejmu, da bi ga lahko dobil vsak dan pri kakem domačem rokodelcu ali v mestu. Če ga kupi, ga stoji drago, kajti zapravi petkrat več v krčmi, nego je zanj dal. Domov pa gre itak s prepričanjem, da si ga je prisvojil prav dober kup. Tretji goni svojo kravico na

vsak semenj iz navade. Na prodaj mu je vedno, ne zvede pa je nikoli. Ženice pregledujejo konec, gumble in drugo tako šaro. Davši prodajalcem dve tri šestice, lezejo v krčme in puščajo v njih tudi po pet šestic in še več. Vino se pije na sejmih potokoma. Veliko krčmarjev govori, da se s krčmarji ne bi delalo nič dobička brez sejmov. Nekateri točijo samo te dni, pa tudi tuji krčmarji prihajajo z nekoliko vedri na semnje in se vračajo vselej čez nekoliko ur s praznimi sodi domov. Človek strmi o številu pijanih sejmovalcev. Enkrat sem, sprehajaje se po Ljubljanski cesti, štel tiste ljudi, gredoče z novomeškega sejma, katerim se je poznalo vino po kričanju in neenaki hoji, in sem jih naštel še čez dve sto. Iz Novega mesta in predmestne Kandije drži na razne strani šest glavnih cest. Če je slo, kar je prav verjetno, po vsaki toliko natrkanih sejmovalcev, je bilo vseh skupaj veliko več ko šest sto. To število ostaja ogromno, naj se je zbralo na sejmu vseh ljudi tudi, recimo, deset tisoč. Med pijanimi sem videl vselej dosti fantov in deklet, ki so se proti večeru domov grede objemali in vodili za roke očitno pred vsemi ljudmi. Še trzne dni se je zaletavalo sem ter tja po cesti včas po petdeset in tudi po sedemdeset pijancev in pijank, vračajočih se popoldne iz Novega mesta. Prepričan sem se do dobrega, koliko škodi ta trgovina narodni moralnosti, koliko denarjev se razmeče po nepotrebnem, koliko nedolžnosti se zamori v vinski omotici, ki okužuje doljenjske semnje in trge.

Poglejmo nekoliko v vinograde, ki dajo mladini toliko prilike, seznaniti se, zaljubiti se in grešiti. Z vinom je veliko posla, predno

pride v poliču na mizo: rez, vez, kop, ogreb, gnojitev, trgateg, izzemanje, pretakanje itd. Vinogradi mrgole mladih in veselih delavcev in delavk. Dobro voljo jim podpaljuje gospodar z obilno, dostikrat preobilno pijačo. Tu se večidel ni bati neprijetnega opazovanja. Med delom se ne godi sicer nič slabega, pogovor pa si belijo s tako kosmatimi šalami in pripovedkami, da je delovanje v vinogradih imenoval že marsikdo šolo doljenjske nečistosti. Med najemniki se nahajajo tudi nedorasli ljudje ter se pohujšujejo včas za celo življenje pri teh nesramnih kvantacijah. O mraku ali ponoči, ko gredo domov, ne zadostujejo vsakemu le grde besede. Znebiti se tovarišije, se obračajo poživinjene narave. Samo o najveselejšem doljenjskem dnevu, o trgatvi, me silijo mnoge skušnje in svetočbe nepristranih mož, da moram izreči bolj blago in mlo sodbo. Vzrok je, ker nosi teho opravila in uživa prijetnosti tega praznika celo društvo, more se reči, cel narod. Vpričo očetov in mater, gospodarjev in gospodinjev se morajo prehude strasti krotiti. Mladini se ne prepoveduje veselje, ali splošno navdušenje jemlje priliko in voljo za greh. Fantje in dekleta skupno delajo, pojo, pijo in se kratkočasijo še na razne druge načine, vse to pa se godi med rodovino, med znanimi in neznanimi gosti z njihovo voljo in vednostjo in tudi na njihovo veselje. Tudi ta dan se dela lahko med mladino znanje. Vidijo se mladeniči in mladenke, katerim ni mogoče sniti se druge dni. Ker sem občiti vsak z vsakim, ker se da napraviti kratek pogovor tudi brez priče, se morejo razodeti brez težave občutki, katere goji fant za dekle, dekle za fante. Če so se

kazali roditelji prej trdosrčne, jih je ta dan najlaglje preprostiti in omečiti. Marsikateri oče ni mogel snubača živega videti. Ko pa se mu je približal pohlevno ob tej splošni veselici, se je dal ublažiti in ga je sprejel za prijatelja in ne dolgo po tem za zeta. Skoraj se ne more verjeti, koliko resnih in srečnih zavez je sklenila že trgateg. Več ko dvajset zakonskih mi je priznalo samih, da so se seznanili in zaročili o trgatvi. Še pozneje so hodili od nedeljah radi v vinograde, da se spominjajo začetka svojega združenja. Dva sta si dala obljubo večne zvestobe pod breskvijo, druga dva pod javorovo brajdo, dva sta se objela prvokrat na stezi za potokom, grede po trgatvi proti domu, dva sta si odkrila nežne občutke sede na prosti klopici za zidanico. Te kraje so obiskovali še pozneje leto za letom s svojimi otroci in so uživali na njih, prijazno kramljaje in ponavljaje prvo ljubav, preprosto južno, prineseno od doma. Tudi več gospodskih ljudi sem slišal pripovedovati, da so praznovali najradostnejši god svojega življenja, svojo zaroko, v vinogradu ob trganju. Hiša, v kateri se spravlja izžeto vino, se imenuje, če je lesena, hram, če je iz kamenja, pa zidanica. V teh poslopih se zbirajo, dokler je kaj kapljice v sodih, vesele tovarišije celo leto. Včas povabi tja gospodar svoje prijatelje, včas se povabijo znanci tudi sami, če vedo, da najdejo zidanico odprto. Tja vodi gospodar kupce pokušat vino, dostikrat pa sedi v svojem hramu, v svoji zidanici tudi sam in se s sladkimpridelkom od prebitih trudov in za nove trude, pozabivši težke skrbi, kako bo plačal davke, kako prehranil sebe in svojo rodovino.

Pogledajte zase, mestna je stvarnost, ko plazi skozanj se plehnata kača. Sefer se tak ob zivcu je pri priči. Hodiš pes mešanom bej se spiča.

Ce se oziramo zdaj na Novo mesto in ga pretpajmo čja do obisti, polvalitno lakto se z novo cesto, ki vije v kuhinjah se ob Kiki čist.

Ce se oziramo zdaj na Novo mesto in ga pretpajmo čja do obisti, polvalitno lakto se z novo cesto, ki vije v kuhinjah se ob Kiki čist.

Promet nezrosen mesto krotoviči, ko plazi skozanj se plehnata kača. Sefer se tak ob zivcu je pri priči. Hodiš pes mešanom bej se spiča.

Ce se oziramo zdaj na Novo mesto in ga pretpajmo čja do obisti, polvalitno lakto se z novo cesto, ki vije v kuhinjah se ob Kiki čist.

Če hočeš zvedeti, kako živijo ljudje pri nas, če res so dobre volje, dopoldne stopi v kakšno ostarjo, pa videl boš, kako življenje polje.

Šumi, buči za šankom in ob mizi, vse pije, je, kadi in kritizira, pogovor suče se o bližnjem, od jutra pa dokler se ne zapira.

Kako do ovenka, resna je uganka, ki vsak jo zase sproti razrešuje. Če pa državi kdaj denarja zmanjka, koj novega si v kovnici nakuje.

Če po dolenski srenji se oziraš, spoznaš, da s trto grički so pokriti. Skušnjava dolgo, vztrajno se upiraš, naposled v družbi moraš se zapiti.

In zveš, da so Dolenci dobre čudi, da birt kot Kristus v Galilejski Kani iz vode vino naredit se trudi, da gosta lahkovernega ukani.

Vsemu navzlic so trdni naši živci! Ne gane nas, če se reaktor zvrne, če v Trebnjem spet se zbirajo navci, če rastejo kot goba gradnje črne.

Smeňjamo se, ko žarnic primanjkuje in v sobah petrolejke spet brlijo, kdor hoče žarnice, pač v Trst potuje, kjer drugo se nakupi ropotjo.

Prisel je čas — zdaj kromiko zaprimol — da gremo na silvestrsko nočenje, če prej pa od srca si zazalimo, da svet obrami mir bi in postanej!

VLADIMIR BAJC

Če iščeš snek, dobiš lahko pasteto, če smigovec, pa rika doste vija. Na treh fre popularo nam vpre, ko prava redkor, lopa je solata.

O vsem odloča združeno naj delaj — v zakonu piše z raven se v ustavi. V kulturi reklo to ni zažvelo, saj se republika v njej onegavi.

Smo sporazume namreč podpisali, da SIS bi naša soldov več imela. V republiki so SIS ukor nam deli, v republiki so sredstva odletela.

NOVOLETNI OBRAČUN

Tovariši, spet čas je obračunal! Pogledjmo, dragi, kaj smo vse počeli, kako živeła naša je komunna, če naredili manj smo, kot smo vzeli.

Mineva leto že, kar je v veljavi predpis, ki sega v združeno nam delo. Zaradi njega čoha se po glavti, kdor trošil sredstva družbe je veselo.

Prezela spet nas znana je napaka, da dobro tisto je, kar je pač tuj. Zato nas samoupravljavec čaka, da kdo mu tuj splošne akte skuja.

Čez noč nam zrača pravnik ov je cena, ki vešči so v zakonu in ustavi. Ponejda dinarje tovarne hema, če kdo osnutke aktov ji napravi.

Pravilnika vse plonka in kopira, ker strah pred mimi placami prigantja. Nihče ne vpraša se in ne ozira, če akt odraz res pravvega je stanja.

Mar delegati so preveč zavzeti, da za obiske so jim zmanjka casa, mar danes miso več kot nekdat vneti, ko harka ni od njihovega glasa?

Imeli letno smo čudovito, pobrali vse in hrame napolnili, konza, pesa pa krompir in žito, velko se pri kmetu smo pustili.

O tem so časniki se razpisali, kmeticem ste odlične so ocenili, Taktar, ko smo nahranj pričakovali, arbidom tem pa dvignili so cene.

In zdaj ze kratkohačnik ugotovlja, da nekaj gre pa zlu z ekonomijo, da TOZD-i so, ki z žubco je živijo.

Ne da bi te probleme reševali, ki vmenajo jih hu de razpraje, če tona nam banan v skladu nastali.

Bili smo pač in bomo pikolovci, in ga pretpajmo čja do obisti, polvalitno lakto se z novo cesto, ki vije v kuhinjah se ob Kiki čist.

Kako so delali nam delegati, in kajne so bile njih odločitve, mar glasovni pamej so pitali, da sklapi miso naši, podrive.

Aktivnost njihova zadovojila, bi v birtu — kar se rde odločilo, da dostika je skaptost zastajlo.

Kako so delali nam delegati, in kajne so bile njih odločitve, mar glasovni pamej so pitali, da sklapi miso naši, podrive.

Prisel je čas — zdaj kromiko zaprimol — da gremo na silvestrsko nočenje, če prej pa od srca si zazalimo, da svet obrami mir bi in postanej!

VLADIMIR BAJC

Če iščeš snek, dobiš lahko pasteto, če smigovec, pa rika doste vija. Na treh fre popularo nam vpre, ko prava redkor, lopa je solata.

O vsem odloča združeno naj delaj — v zakonu piše z raven se v ustavi. V kulturi reklo to ni zažvelo, saj se republika v njej onegavi.

Smo sporazume namreč podpisali, da SIS bi naša soldov več imela. V republiki so SIS ukor nam deli, v republiki so sredstva odletela.

NOVOLETNI OBRAČUN

Tovariši, spet čas je obračunal! Pogledjmo, dragi, kaj smo vse počeli, kako živeła naša je komunna, če naredili manj smo, kot smo vzeli.

Mineva leto že, kar je v veljavi predpis, ki sega v združeno nam delo. Zaradi njega čoha se po glavti, kdor trošil sredstva družbe je veselo.

Prezela spet nas znana je napaka, da dobro tisto je, kar je pač tuj. Zato nas samoupravljavec čaka, da kdo mu tuj splošne akte skuja.

Čez noč nam zrača pravnik ov je cena, ki vešči so v zakonu in ustavi. Ponejda dinarje tovarne hema, če kdo osnutke aktov ji napravi.

Pravilnika vse plonka in kopira, ker strah pred mimi placami prigantja. Nihče ne vpraša se in ne ozira, če akt odraz res pravvega je stanja.

Mar delegati so preveč zavzeti, da za obiske so jim zmanjka casa, mar danes miso več kot nekdat vneti, ko harka ni od njihovega glasa?

Imeli letno smo čudovito, pobrali vse in hrame napolnili, konza, pesa pa krompir in žito, velko se pri kmetu smo pustili.

O tem so časniki se razpisali, kmeticem ste odlične so ocenili, Taktar, ko smo nahranj pričakovali, arbidom tem pa dvignili so cene.

In zdaj ze kratkohačnik ugotovlja, da nekaj gre pa zlu z ekonomijo, da TOZD-i so, ki z žubco je živijo.

Ne da bi te probleme reševali, ki vmenajo jih hu de razpraje, če tona nam banan v skladu nastali.

Bili smo pač in bomo pikolovci, in ga pretpajmo čja do obisti, polvalitno lakto se z novo cesto, ki vije v kuhinjah se ob Kiki čist.

Kako so delali nam delegati, in kajne so bile njih odločitve, mar glasovni pamej so pitali, da sklapi miso naši, podrive.

Aktivnost njihova zadovojila, bi v birtu — kar se rde odločilo, da dostika je skaptost zastajlo.

Kako so delali nam delegati, in kajne so bile njih odločitve, mar glasovni pamej so pitali, da sklapi miso naši, podrive.

Prisel je čas — zdaj kromiko zaprimol — da gremo na silvestrsko nočenje, če prej pa od srca si zazalimo, da svet obrami mir bi in postanej!

VLADIMIR BAJC

NOVO LETO PRABABIC IN PRADEDKOV

Nihče ne ve, kako daleč v zgodovino sega praznovanje novega leta. Prvo novo leto je bilo menda takrat, ko je človek spoznal, da se daljšanje noči enkrat le ustavi in da pride na potezo dan. Spopadejo se sile teme in svetlobe. Zmaga luč-zaveznik življenja. Sonce ne bo ugasnilo, znova smo se rodili. Nekako takole pa je bilo v tem času z našimi prababicami in pradedki.

V božičnem času, času na pragu novega leta, je strašilo v skrivnostnih zimskih nočeh vse polno nečistih duhov, zlih čarov, besov in urokov. Za čas na prehodu starega leta v novo je torej značilno, da je bilo treba narediti prav vse zoper zlo in nevarnosti, hkrati pa je bilo treba zagotoviti rodovitnost, srečo in izvedeti prihodnost.

V začetku je treba povedati, da so bili naši pradedki in prababice s praznovanjem novega leta bolj razkošni kot vnuki. Poznali so namreč kar tri „nova leta“. Eno je bilo ob božiču, drugo na Silvestrovo, tretje pa na treh kraljev dan. Že omenjene zle sile, nečiste duhove in razno drugo podobno nesnago so preganjali ob vseh treh priložnostih. Blagoslovljena voda in blagodišeči dim sta se valila v potokih in oblakih po hišah, hlevih in drugih prostorih ter poslopjih. Zle duhove so odganjali od hiš tudi sicer pozno izumljenim streljanjem. V Vavti vasi na Dolenjskem so na Silvestrovo raztresali po hiši orehe in lešnike, pobirali so jih otroci, češ

da bo potem živina zdrava in krepka ter polno kokošjega zaroda pri hiši. Ko so šli v Beli krajini na novo leto prvič po vodo, so vrgli vanjo kos božičnega kruha in rekli: „Voda, to darujem jaz tebi, tudi ti daruj meni!“ Belokranjska dekleta so prinašala ob novem letu vodi še druge darove: jabolka, denar, orehe.

Na pragu novega leta je želel slovenski kmet tudi marsikaj zvedeti. Zlasti je bil radoveden, kakšno bo neki vreme prihodnje leto, kako bo raslo žito, kakšna bo letina. Ga bo bolezen, hišnega gospodarja, priklenila na posteljo, bo bela smrt prestopila njegov prag? Dekleta so se spraševala, če bo o predpustu prišel ženin. Zaradi odgovora so vlivala v vodo svinec od tiste strani, na kateri se je razpočil božičnik v peči. Po pameti znameniti Bohinjci so se glede prerokovanja smrti odpravili na griček. Od vasi so iz ene hiše vnaprej slišali razbijanje po mrtvaški rakvi, iz druge pa poročno slavje.

Med najbolj značilne in najobsežnejše božično-novoletne običaje nekdanjih časov prištevamo obhode otrok in tudi odraslih. To so tako imenovani koledniki. Koledniki so peli posebne pesmi, hodili od hiše do hiše, voščili srečo in seveda pobirali darove. Vsa vrata so bila odprta. Sicer gorje hiši in gospodarju.

Kar se obhodov tiče, je na primer v Vavti vasi veljalo, da mora na novo leto zjutraj voščiti srečo moški. Ženska prinaša menda nesrečo. Hišni gospodarji Vavte vasi so kar tekmovali

med seboj, kdo bo s kom bolj prijazen. Seveda samo v prednovoletnem času. Kar ob poliču so se zmenili: „Ti priđi voščiti meni, jaz pa k tebi!“ Dogovor je bil kar učinkovit, Vavta vas še danes stoji.

Zensk z novoletnimi voščili so se branili tudi v Beli krajini. Če je prva prestopila hišni prag ženska, menda celo leto niso nesle kokoši. Danes bi vsaka boljša emancipiranka seveda vprašala tudi za petelinovo življenje.

Eden najstarejših slovenskih novoletnih praznikov je Štefanovo. Nič hudega sluteči svetnik je postal pod rimskim vplivom slovenski zaščitnik konj in drugih hlevskih štirinožcev. Morda niti ne veste, da je konj eden od slovenskih simbolov življenja. Ko smo se Slovenci v srednjem veku otepali novih bogov, ki jih je ponujal Rim, so v večnem mestu rekli, naj konji kar ostanejo. Nič pa jim ne bo škodilo, če jih vodi rimski sveti Stefan, ki ima blagopokojni god ravno v času zimskega sončnega obrata. Modrost politike ni od danes.

Kar se praznika konj tiče, Dolenjci v Sloveniji nismo na zadnjem mestu. Še do nedavnega so v Stari vasi pri Sentjerneju poznali trikratne obredne ježe okoli cerkve, blagoslavljanje konj na prostem itd. Pa se nimajo Starovaščani česa sramovati. Konjske dirke so bile in bodo.

Eden od novoletnih običajev, ki je krepko posegel v življenje naših prednikov, je tudi

tepežkanje. Ljudje so tepežkali, da bi bili vse leto srečni, veseli in zdravi. Da bi še dolgo živeli. Živino so tepežkali, da bi bila debela in močna, dekleta, da bi dobila može. Drevje, da bi prihodnje leto dobro obrodilo. Pri tepežkanju so bili razni njegovi sestavni deli, kakor obhod, prošnja za darove itd., postranskega značaja. Poglavitna in bistvena prvina te starodavne navade je namreč ravno tepežkanje s šibo, čarodejni udarec s svežo zeleno vejico, z življenjsko šibo, ki prinaša pomladitev in moč vsakomur, kdor je z njo udarjen.

Ko smo že ravno pri zelenju, simbolu življenja, ne moramo tudi mimo božične ali novoletne smrečice. Povedati je treba, da je ta novotarija z vsemi lučkami, svečkami in okraski pred stoletjem prišla z zahodne strani. Vzrok je seveda isti: zimzeleno drevo ohranja življenje. Samo malo lepše je okrašeno.

Kaj hočemo? Konec koncev vidimo, da se ni in se ne bo spremenilo prav nič. Novo leto pač mora biti; ob televizijskih zvokih in podobah ga preživljamo. Vsaj večina. In kar nekako užaljeni smo, če dežurni dispečer opolnoči pozabi narediti nekajsekundno temo. Ste že kdaj pomislili, kaj pomeni to ugašanje? Naredi temo, da bi ob pritisku na gumb v razdelilni postaji znova prišla svetloba. Prišlo bo novo življenje. Kot že tisočkrat tisoč let.

BELI GLADIATORJI

Nazdravljali smo Veri Nikolič pa Djurdjici Bjedov, Mateju Parlovu, Lucianu Sušnju in še komu, ki se je osamljen povzpел v evropski ali svetovni športni vrh. Toda vsaka slava počasi zatone, ostale so praznine, ki jih skušamo sedaj bolj ali manj uspešno zapolniti. Danes nazdravljamo novepečenemu asu snežnih strmin Bojanu Križaju. Po tistem presenetljivem tretjem mestu med elito svetovnih slalomistov v Madonni di Campiglio zahtevamo od mladega Tržičana nove podvige. Morda celo medaljo na bližnjem svetovnem prvenstvu v Garmischu. Zakaj pa ne? Bojan bi si jo zaslužil enako kot Bjedova, Parlov, Sušanj. Njen sijaj, pa naj si bo zlata, srebrna ali bronsta, bi bil tudi 20-krat močnejši od tistega na prsih Klammerja, Heideggerja, Thoenija, Grossa. Da ni v tej trditvi prav nobenega pretiravanja, bodo pokazale naslednje vrstice.

Začne se seveda pri denarju. Največji letni proračun naše smučarske reprezentance (moške in ženske) ni nič večji kot dva milijona dinarjev. Vprašanje seveda, če bodo ta znesek dobili v celoti. Da pa se ne bi komu od te „bajeslovne“ vsote zvrtilo v glavi, povejmo, da ima na primer nogometni drugoligaš Rudar iz Velenja kar dvakrat večji proračun, da ne govorimo o denarjih, ki jih imajo na razpolago nekatere smučarske velesile. Avstrijci porabijo za smučarjijo na leto 15 milijonov šilingov, Italijani ali Švicarji pa imajo za letošnjo smučarsko sezono 20-krat več denarja kot jugoslovanska ekipa. Temu ob rob še, da imajo naši severni sosedje vseskozi na razpolago 18 do 20 alpskih trenerjev, osem administratorev pa 28 avtomobilov. Pravi športni center!

In takšnim ogromnim smučarskim aparatom ob bok smo se letos postavili še Jugoslovani. Pa ne z denarjem, s tretjim mestom Bojana Križaja v Madonni di Campiglio! Zvezni trener naših smučarjev Tone Vogrinec pravi:

„Še na um mi ne pride, da bi se primerjali s svetovnimi smučarskimi velesilami. Toda tako kot smo delali do sedaj, v prihodnje ne bo šlo več. Boljše razmere in organiziranost smučarskega ali športa nasploh bi lahko prinesle še marsikaj, vsaj to, da bi imeli v reprezentanci tri ali štiri smučarje, ki bi se kdaj pa kdaj uvrstili tudi med prvo deseterico. Manjše ekipe imajo namreč tudi svoje prednosti, v njih se lahko bolj posvetiš vsakemu tekmovalcu, ga „dodelaš“, medtem ko, recimo, v avstrijski reprezentanci asom spodleti samo nekajkrat — in že jih zbrisejo s seznama najboljših. Na njihovo mesto čaka desetina novih, mlajših, ambicioznejših, včasih tudi takih z boljimi zvezami. Selekcijem je dvorezen nož.“

Naše smučarsko spremstvo je zares skromno. Tone je hkrati trener, šofer, blagajnik, postavlja kolov na treningih in kdo bi vedel, kaj vse še v reprezentanci. V edino pomoč sta mu pomočnik Danilo Vodovnik in Elanov serviser Franc Bukovec.

Toda če odnosa do naših najboljših smučarjev niso spremenili tisti, ki so za to odgovorni, so to storile nekatere smučarske velesile. Medtem ko smo veljali poprej zgolj za „spremljevalce“ tekmovalcev, je po zadnjih Križajevih uspehih naš ugled narasel. Toneta vabijo sedaj na najrazličnejše sestanke, kamor prej ni imel vstopa, zmeraj

ga vtaknejo v kakšno komisijo ali med sodnike. In ne nazadnje: takšni uspehi utegnejo nemalo pripomoči tudi pri kandidaturi Sarajeva za organizacijo zimskih olimpijskih iger leta 1984. Verjetno se vsi tega niti ne zavedajo. Koniec koncev pa so olimpijske igre (zimske) neprimerno cenejše od organiziranja mediteranskih iger.

Srečen je, a miren. Tako kot njegov trener Tone Vogrinec, ki je, za razliko od treh let nazaj, ko je ob Bojanovem naslovu evropskega prvaka v slalomu v smučarski obleki skočil v vodnjak, le dejal:

„Nisem presenečen. Bojan zna še bolje. Šele ko bo stopil tudi na najvišjo stopnico zmagovalnega odra, bom resnično vesel. Sicer pa zakaj ne bi povedal, da na tihem upam na medaljo z bližnjega svetovnega prvenstva v Garmischu. Če bo šlo vse po sreči, seveda.“

Bojan Križaj je po uspehu v Madonni di Campiglio dokazal, da je dozorel v vrhunškega smučarja. Postal je samozavesten, trema, ki mu je v lanski sezoni odvzela nekaj dobrih rezultatov, izginja. Taktika njegove vožnje je že vnaprej znana: voziti mora na vse ali nič. Le nekje ob progi stoji Tone Vogrinec, ki mu po voki-tokiju sporoča pomembnejše podatke o progi, opozarja ga na pasti. Vse ostalo je Bojanovo delo. In letos ga je opravil brez napake.

Ob vsem tem nam bo že sila preprost račun povedal, po čem je bilo tretje mesto Bojana Križaja in po čem šesto Radicija, deseto Grossa ali trinajsto Thoenija. Preveč sta s Tonetom Vogrincem naredila, da bi tudi ta in prav gotovo še kakšen uspeh ostal osamljen v svetovnem športu. Ostaja pa vprašanje, kaj smo naredili mi, da po koncu Križajevе kariere (resda se je šele začela) v našem smučanju ne bo ostala takšna praznina, kot je v atletiki po odhodu Nikoličeve ali Sušnja, v plavanju po odhodu Bjedove, v boks po prestopu Parlova med profesionalce? Če je odgovor tale naš zapis, potem bore malo. Ali skoraj nič!

BOJAN BUDJA

Dandanes je ženitev, če jo opravimo količkaj v skladu z običaji, prava investicija, ki poruši družinske proračune v ženinovi in nevestini družini. Danes ni več želja mladih, da bi na svatovščino vabili na desetino gostov. To so izjeme, pač pa ženini in neveste pripravijo največ za nakup poročnih oblačil. Če še kaj ostane, gresta mlada dva raje sama na izlet, če ne na potovanje.

Prehajamo pa v še sodobnejše obdobje, ko tudi svečana poročna oblačila ne bodo več izpraznila prihrankov in bodo mladi pari ta denar lahko koristno porabili za ureditev lastnega doma. Po vzoru iz tujine smo v Ljubljani sredi decembra dobili prvo izposojevalnico poročnih in svečanih oblek v Jugoslaviji. Gre za skromen začetek v sklopu poročnega servisa, ki posluje na ljubljanskem Magistratu že nekaj let. Ima pa vse možnosti, da se bo kmalu razvil.

Ob otvoritvi butikja za izposojanje oblek za svečane priložnosti, kot so poroke, plesi, maturantske zabave, pustovanja, gledališke premiere, so nabavili 60 zelo uporabnih in lepo krojenih ženskih modelov. Čez mesec dni bodo na voljo tudi svečane obleke za moške s smokingi vred. Zalogo oblačil bodo sproti dopolnjevali, zamenjali, spreminjali, vse po nasvetu modnih kreatorjev. Butik posluje zaenkrat v prostorih poročnega servisa na Mestnem trgu 2, zanj pa urejajo nove in večje prostore dve hiši dalje.

Zaenkrat imajo na izbiro ženske svečane obleke v številkah 38 do 48. Modeli so tudi za nosečnice. Obleke v raznih barvah so dolge, tričetrtinske, kratke. Za teden dni dobi nevesta na posodo vso garderobo, razen čevljev. Izposojevalnina za obleko znaša od 400 do 800 din za en teden, za modne dodatke, kot so rože, pasovi, krzno, nakit, torbice, je treba plačati posebej od 30 do 200 din.

Dobro je približno mesec dni prej obleko rezervirati in jo pomeriti, potem jo dobite brez večjih formalnosti. Potrebna je le osebna izkaznica in podpis formularja, pa lahko odnesete, kar ste izbrali. Butik ima tudi dve svoji šivilji, ki po potrebi oblačila širita in ožita. Imajo pa tudi kooperacijo z zlatarjem, modistko, kamor napotijo stranke, če želijo lastne modele. Z izkaznico butika dobite pri kooperantih vse s popustom in izgotovljeno do zaželenega roka.

Modeli, ki so jih pokazali na otvoritvi, so bili kaj različni: od belih dolgih oblek do enobravnih v pastelnih tonih pa vzočastih, rožastih, črnih

srebrnih itd. Modeli so sodobni, lepi in uporabni. Možne so tudi kombinacije, posebno pri dvodelnih oblekah.

Prvi tovrstni butik v Jugoslaviji je skromno začel z 12 modeli za izposojanje že pred dvema letoma. Brez posebne reklame se je zanj hitro razvedelo in povpraševanje je bilo tolikšno, da je bilo potrebno izposojevalnico mnogo širše zadržati. Tudi zalogo 60 modelov, s katero so začeli novo obdobje, smatrajo za začetek. Predvsem je preskromna zaloga pustnih oblačil. Glede na sezono pa bodo zalogo dopolnjevali in spreminjali. Tako bo v času zimskih plesov več dolgih oblek, spomladi več mladostnih za maturantke itd.

Po vsaki uporabi bodo dali obleko v čistilnico, tako da so pomisleki glede čistoče odveč; Ali pa se nam izplača iti v butik — izposojevalnico, lahko vsak kaj hitro izračuna. Večina slovenskih nevest gre zdaj pred matičarja v italijanski ali avstrijski dolgi obleki, za katero je potrebno odšteti celo v najugodnejšem primeru 2.500 dinarjev. Kje pa so čevlji, torbica, dodatki pa obleka za ženina? Za to priložnost ljudje iz skromnih razmer pripravijo okrog 10.000 dinarjev. Medtem ko moški svojo svečano obleko lahko še kdaj obleče, obleži ženska obleka v omari.

S četrtno manjšimi stroški se lahko ženini in nevesta opravita v butikju pa še jamstvo imata, da bosta dobro oblečena. Modni kreatorji znajo prav svetovati, medtem ko je vprašanje, če vsak izbere tisto, kar mu pristaja, ne glede na to, če je drago plačal.

Ne gre pa samo za poroke. Novoletni ples je en tak primer, ki zahteva v svečanem okolju primerno žensko obleko. Ali se izplača zanj odšteti 3.000 dinarjev, če vemo, da gremo v tej sezoni samo za Silvestrovo na ples? In ali ni taka izposojevalnica kot nalašč za maturantke oziroma njihove starše? Zdaj imajo nekateri na valetah dragocene obleke iz tujine, drugi pa skromne, ukrojene od vaških šivilj. Butik za izposojanje bo pomagal tudi do odprave takih razlik.

Obleke na posodo z drugačnimi dodatki, malce drugače obrnjene ne bo nihče spoznal, da jo je prejšnji mesec nosila maturantka v Mariboru. Ali pa si Ljubljankinca vzame na posodo svetlečo se večerno obleko za novoletno noč v Opatiji: bo tam kdo vedel, da jo je že imela Novomeščanka na plesu na Otočcu? Samo predsodke moramo odmliti, pa nam bo ljubljanski butik čedalje bolj všeč.

RIA BAČER

POROKA V IZPOSOJENI OBLEKI

V času naših dedov je bila navada, da so moški iz trdnih kmetij ali meščanskih družin za poroko kupili en dober in nov „gvant“, nosili pa so ga za

boljše priložnosti vse življenje. Večina je bila v njem tudi pokopanih, čeprav gumbi na sukniču že dolgo niso bili več zapeti. Ženske so svojo poročno obleko spravile v skrinjo, zaradi spremenjene postave pa so jo lahko potem le zračile in razkazovale otrokom. Obleke je največkrat niso nikoli več. Pač pa so se iz roda v rod ohranjali spomini na ohceti, ki so trajale vsaj tri dni, na katerih so pojedli vola, več prašičev in veliko perjadi. Iztočeno vino se je merilo le na sode.

Soba je do vrha obložena s keramičnimi ploščicami, ki sijejo skoraj kovinsko. Velikanska se zdi, strop kar izginja. Sredi stoji visoka postelja, vendar je nekam majhna v prostoru. Na postelji leži ženska, pravzaprav je edino, kar opaziš, samo droben, poten obrazek. Vse drugo je trebuh. Ogromen, kot buča zrel trebuh. Pokrit z belo rjuho. Iz stekleničke na podstavku teče v ožilje po drobni cevki tekočina.

Vprašam z očmi, babica se mi nasmehne: „Glukoza, zdaj se bo začelo.“ Popadek! Telo strese krč, pridušen krik. Zdravnik prime porodnico za roko. Nežno kot otroka. „Dajmo, pritisnite, zdaj morate sodelovati!“

Popadek je kratek. Ženskini lasje so prepoteni kot mokra brisača. „Zdaj pa dihanje, globoko dihanje!“

Sugestiven zdravnikov glas seže do zmučenega telesa, ki čaka na nov krč. Nosnice se razpro, zrak kar piska. Nekaj navideznih minut miru in že se telo vzpne v novem krču. Močnejši je od predhodnega in tudi krik je močnejši. Zareže kot nož.

„Pritisnite, pritisnite, kako smo se vendar dogovorili. Zdaj je najbolj važno. Še malo, rodili boste!“

Zdi se, kot da ženska, ki jo je en sam krik in trebuh, sploh ne sliši. Ozrem se, česa bi se oprjel. Pa ni ničesar. Vse je predaleč.

Popadek preneha. Spet dihanje, globoko dihanje. Kar fizično čutiš, kako se pljuča polnijo. Kot črpalka. Zdravnikovo in babičino prigovarjanje.

Dva ponovna popadka. Zdi se, da smo bliže temu svetu. Med sluzom in krvjo se pokaže glavica. Vsaj zdi se mi tako, ničesar namreč ne razločim, srce mi razbija kot boben. Bo že enkrat vsega konec, ali pa se bo bleščeči tlak postavil pokonci?

Ženska med dihanjem počiva. Nov krč. Tokrat bo zadnji. Zdravnik je pri glavici, zdaj vidim, da je to res glavica, babica ravna z razkrečnimi nogami. Kri in sluz.

Telo zmore poslednji napor. Zobje so stisnjeni, zdi se mi, da se bo materina čeljust od silnega napora sesula kot kristalni kozarec.

Glavica je zunaj. Razločim nosek in oči, laske. Smo že do ramen. Najprej ena, nato druga rokica.

Do popka smo že. Potem se zgodi. Masten tlesk, v katerem je nekaj ganljivega, izrinjeno telesce ostane na zdravnikovih rokah. Kot majhna, spolzka mumija. Na oni, drugi svet ga vrže samo še popkovina. Podobna astronautski dihalni cevi. Ali pa potapljaški. Kdo bi vedel, še

PRVI KRIK

danes ne vem, oči so uprte v bitjece na zdravnikovih rokah.

Zdi se mi tako krhko, da skoraj zavpijem, naj vendar gledajo, kaj delajo. Otroček s trebuščkom

zajaha zdravnikovo dlan. Rokice in glava visita navzdol na eni strani, ritka in nogice na drugi. Zdaj opazim, da je fantiček.

Zdravnik in babica imata nekaj opraviti okoli

popkovine, jaz pa ne morem premakniti oči od tega čudeža življenja. Še ves vijoličast je ta mali razbojnik, ki je zadal toliko strahu, pomešanega z upom.

Babica mu izpihuje porodno tekočino in sluz, ki ju je vdihnil, ta mali možiček, na največjem potovanju v svojem življenju. Sekunde tečejo. Podobne so minutam.

Telesce se krčevito strese, prsni košek se zgane, drobna usteca se odprejo. Oglasi se krik. Prvi krik. Ni glasnejši od mijavka drobne muce, zveni pa tako zahtevno, kot bi zarjovel lev. Prišel sem, tu sem!

Stene se vrtijo okoli mene. Tokrat od sreče. Skoraj pozabim na mamico, zdaj ji že lahko rečem mamica. Pa ni vzroka za bojazen, oba sta v dobrih rokah. Fantiček in mati, ki ji nikoli ne bom vedel imena in priimka. Nočem. Samo čudež rojstva sem prišel gledat.

Pred mamico je še eno opravilo. Tudi posteljica mora ven. To gre laže, veliko laže.

Medtem pa se mali čmrlj že precej osamosvoji. Lepo so ga obrisali, ga zavili v pleničke. Samo nosek mu kuka ven, nosek, ki dobiva pravo, rožnato barvo.

Mamica pride k sebi. Zdi se mi, da prej sploh ni slišala, kako ji je zdravnik rekel, da je fantek. Čeprav je pokimala.

Zdaj pa je to nasmeh matere, ki v upu in strahu zastavlja najbrž največkrat na tem svetu izrečeno vprašanje: „Ali ima vse, je vse v redu?“

Da, vse ima: dve drobni, zdaj že rdeči peščici. Jezno sta stisnjeni. Tu sta dve nožici, s katerima že pobrca, dva uhlja, ki sta zdaj še nekoliko stisnjena h glavici, dve očesci, omamljeni od prvega slepega pogleda v svet. Res je, prav vse ima. Ne vem zakaj, zdi se mi podoben ovčki. Ste že kdaj videli ovčko, kako se polna moči odriva na vse štiri nožice?

Jekleno se bleščeče keramične ploščice porodne sobe so se umirile. Pa jih ne vidim. Hočem ven, nočem več motiti. Tipam za vrati pa jih ne najdem. Šele tedaj opazim, da jokam kot otrok. Zdravnik in babica se obrneta stran, da ne bi videla mokrote v očeh. Pa kaj, saj jokam od veselja.

MARJAN BAUER

• Kolektivu novomeške porodnišnice se zahvaljujem, ker mi je ljubeznivo in potrpežljivo omogočil napisati teh nekaj vrst, ki sem jih imenoval „Prvi krik“.

MICKINO PASJE ŽIVLJENJE

Kakor na kateri od Brueglovih slik, so se na novo spočeti zažrli v zimsko jutro; sestradani, veseli prebivalci, gnani od lakote in pobegle toplote.

Vse živali so stale na kupu ko uročene, Micka pa je blagoslavljal svojih šestnajt psov, petindvajset kokoši, pet mačk in pet koz.

Stala je tako pred svojo leseno bajto, z bolno nogo, zavito v nekakšno cunjjo, klicala poimenovalno svojo družino in z natančno odmerjenostjo delila obrok za tisti dan. Vsak član družine je dobil košček kruha, potem pa je lahko zdirjal po bregu ali se skrnil v bližnje grmovje. Psi so se ko obsedeni zaganjali v jeznega kozla, v vreščee kokoši, le mački so se potuhnili na visoki, na pol prepereli gredi in se z varne razdalje pripravljali na morebitni spopad.

Tako je iz dneva v dan. Tistega dneva je nepoboljšljivi pasji otrok, kakor ga ljubkovalno kliče Micka, spet izkoristil priliko prevelike radodarnosti svoje gospodarice in ji iz naročja odnesel poslednji grizljaj kruha, namenjen njej in pa

slepemu Andriču. Micka je samo prizanesljivo požugala s prstom nepridipravu, slepi Andrič pa se je moral spet sprizniti z dejstvom, da je veliko lepše živeti v pisani družini med domačimi, kot pa s polno torbo kruha med tujimi ljudmi.

Če je Micka slabe volje, so tudi njene živali čemerne, preplašene in popadljive. Kakor volkovi — pravijo kmetje iz Novih sel pri Kočevju. Psi se zapodijo po vasi in davijo kokoši.

Včasih pa je nenavadna družina veselo razpoložena in ni je stvari, ki bi jih spravila od doma. Takrat se ve... Micka je dobila penzijo za pokojnim možem. Tisti dan se peče potica, kuhajo štruklji ali kakšna druga poslastica. Slepí Andrič prileze iz svojega nadstropja nad kozjim hlevom in dobi steklenico piva. Micka pa si okoli glave zaveže pisano ruto, zakuri zarjaveli in dotrajani štedilnik, da se kadi skozi okenca in vrata in prinese dim do vasi. Ali pa ga odnese v gozd, da se srečnega vonja naveselijo tudi divje živali. „Uboge revice,“ pravi Micka. Včasih stopi na

skalo pred svojo kočjo in kliče v gozd. Toda gozdne živali je ne razumejo.

V sobici, ne večji od 3 krat 3 metre, s posteljo, založeno z vsemogočimi rečmi, na goli zemlji — živi s svojo veliko pasjo in kurjo družino. In ko jo vprašam, kako se vsi lahko gnetejo v tako majhnem prostoru, pravi, da je za njene otroke dovolj prostora, drugi pa tako nimajo vstopa. Velika psica Čuvarka, mati večine njenih „otrok“, bi raztrgala vsakogar, ki bi se nepoklican približal.

Micka se pokriva s psi, pravijo zlobni jeziki. Toda Micka se v resnici pokriva s psi. Njihova živa volčja toplota jo greje, varuje in ji daje smisel življenja. V nepreglednih kočevskih gozdovih, kamor se včasih zazre s svojega griča, prisluškuje krdelu nevidnih volkov — svojih zaveznikov.

Ljudje pravijo: „Nekega dne bodo vsi ti psi podivjali. Raztrgali bodo Micko, potem pa bodo napadli vas. Natihoma kujejo zaroto in jo strašijo — ali pse stran ali pa pokojnino!“

Včasih je že na tem, da razpošlje svoje pse naokoli; ko pa je zadnjič lepi Tiger, kakor imenu-

je enega svojih ljubljencev, pridirjal čez drn in strn z odtrgano verigo novega gospodarja, ni mogla zadržati solz.

„Ta pankrt, ta moj pankrt — verigo je strgal, pa še kost je prinesel mimogrede, pa naj še kdo reče, da me nima rad.“

Toda vse te živali... (slepi Andrič je že umrl. Našli so ga obržtega od podgan nad kozjim hlevom) in Micka trpijo v resnici veliko revščino. Človeka pretrese, ko vidi lačno krdelo in od bolezní ter mraza strtega človeka. Vse socialne in druge službe so omagale pred vrati, pred trumo psov in pred razjarjeno Micko, ki ima svoje življenje in hoče s svojim življenjem tudi zaščititi vse člane svoje družine. Resnica pa mora biti najbrž tudi v nas. Ne z grožnjami in brezbrizjem, s človeškim odnosom do sočloveka je potrebno reševati, razumeti in pomagati tudi Micki in njenim psom. Psom po pasjih postavah, človeku pa po človeških.

LADISLAV LESAR

KJER JE KAPLJA VODE ZRNO ZLATA

Kadar so noči nemirne od petja cvrčkov, ko se na žametno modrem nebu prižigajo svetle zvezde in ima človek nekoliko več časa zase, se Metličan Janez Starc nehoti spomni na iranski Isfahan, na otroški živžav okoli vodnjaka v kakšni puščavski vasi, na klepetave karigarje (dninarje), na nekaj več kot 360 dni, ki jih je preživel v daljnem Iranu. Takrat se v njem prebudi skriti popotnik, skušnjave — nemirni gostje, ki so Belokranjca pred tremi leti pripeljale v državo v jugozahodni Aziji.

Bilo je tisoč tristo triinpetdesetega (po iranskem koledarju), ko je Janezu neki ljubljanski znanec omenil, da gre v Iran. Pristavil je, da „dolj“

potrebuje še nekaj strokovnjakov za hidrološke raziskave. V Janezu je zaplalo, kot bi vrgel v miren tolmun kamen. Pa ne morebiti zavoljo dobrega zaslužka; že od nekdaj si je namreč želel na jug, še dlje od krajev, kjer žarijo pomaranče. Zakaj spoznal je domala vso Evropo, vedno pa ga je zanimala dežela, kjer je svoje dni vladal Kir pa mogočni Darej. Želel je spoznati kraje, ki se prav ta čas skoraj neverjetno hitro razvijajo. In on, Metličan, naj bi Iranu s svojim znanjem in tovariši pomagal pri razvoju. Kajti država ima zaradi nafte bržkone več zlata kot vode.

Lepi so spomini na dni, ko so s karigarji odhajali na teren. Ravnali so se po naseljih, ki so navadno med seboj močno oddaljena, tudi po nekaj sto kilometrov. In med zaselki, zgrajenimi iz glin, ni živih duš, zato ker ni vode. Okoli vodnjakov, teh iranskih virov življenja, so ponavadi nanašane hiše. So kot stražarji, ki budno čuvajo vsebino vodnjakov, ki je nemalokrat, ker jo je tako preklicano malo, dragocenejša od krvi. Raziskovalne skupine, v kakršni je delal tudi Janez Starc, so postavljale tabore ponavadi streljaj od vasi. Zakaj hiše so pomenile, da imajo v svojem varnem gnezdu vodnjak, ta pa je pričal, da je v bližini tudi voda.

Toda golo, od vetra razčesano in od sonca izsušeno peščeno polje je večkrat razočaralo. Tudi v globinah 400 do 500 metrov dostikrat ni bilo vode. Zato se raziskovalci niso mogli načuditi, kako so potomci Kirovih vojakov našli vodo v

zemlji, ki jo sedaj strokovnjaki „slikajo“ z radio žarki, elektro valovi in podobnimi pripomočki, pa naletijo večkrat na zelo majhna jezercica. Vendar navzlic temu dosega ekspedicije lepe rezultate. V posebne beležke so jugoslovanski, angleški, francoski in drugi strokovnjaki vrisali nič koliko mest, kjer leži voda, s pomočjo katere bodo v Iranu prav kmalu poskrbeli za zelo revno poljedelstvo.

Kadarkoli je raziskovalna skupina prišla v vas, je bila prva pot vodje skupine k domačinom. Medtem ko se je šef pogajal za delovno silo, so goste obkrožili, kot bi jih povsod po svetu, radovedni otroci. Kdaj pa kdaj je pristopilo še mlajše deklet, koga drugega pa skoraj ni bilo videti, zlasti ne deklet in žena. Te imajo zakrite obraze, in človek nikoli ne ve, ali je pred njim starka ali mladenka. Šele ko se ženska obrne in začne hoditi, lahko bistro oko po petah ugotovi, približno seveda, koliko let šteje sramežljiva Iranka. In ko se raziskovalci že spoprijateljijo z malimi domačini, se vrne pogajalec s karigarji. Ti namreč opravljajo težka dela. Res, da imajo v Iranu že precej kvalificiranih ljudi, vendar so ti prepričani, da zanje ni lopata. Pa tisti, ki dobro pozna domačine, ve, da je vzrok, da se kvalificirani branijo fizičnega dela, drugje. Če bi namreč sami kopali järke, bi domačini ostali brez zaslužka.

Čudno razkošen je Iran, pravi Starc: morilsko podnebje v puščavah na nadmorski višini 1200 do 1400 m je pregnalo iz strašljivih samot veliko

Evropejcev; pred uro, ko se daleč v puščavi rodi jutro, ne spraviš iz varnega objema domačega ognjišča nobenega domačina: bojijo se duhov, nenaravnih glasov, ki jih spuščajo hijene; domačini molijo trikrat na dan, tudi po dve uri hkrati (od 12. do 14. ure); od 21. septembra do konca oktobra spoštujejo post. Takrat od 4. ure zjutraj do 19. ne smejo zaužiti niti koščka kruha. Zato vstanejo ob treh zjutraj, se najedo, vendar jim zaužita hrana ne da dovolj moči, da bi lahko normalno delali.

Iran je tudi dežela nasprotij: skromni muslimani, razsipni Armenci, ki so v glavnem trgovci. V armenski četrti je tako kot na Kranjskem: alkohol, pesem. Pa še čudoviti hoteli z vratarji, ki jih prvič lahko zamenjaš za generale, in v katerih ni prostora za tiste, ki nimajo kravate ali vsaj angleškega naglasa.

Daleč je Isfahan. Najprej moraš v Ljubljano, nato z letalom do Bejruta, čaka te še naporna vožnja do Teherana in nato še z avtobusom do 800 km oddaljenega Isfahana. Od prvega delovišča v puščavi je Isfahan oddaljen še nekaj sto kilometrov in nato prideš v drug svet. In čeravno je pot dolga, bi jo Janez Starc rad še kdaj opravil. Zakaj kdor dobro spozna deželo, ki je pred petimi leti praznovala 2500 letnico, kjer je kaplja vode ponekaj več vredna od zrna zlata, ni potrebno, da je Janez Starc, da bi domače nebo za nekaj časa rad zamenjal za isfahanskega.

JANEZ PEZELJ

PRI KORENETOVIH SO TROJČKI V RODU

V noči na 10. julij 1964 je 38-letna Jožefa Korene iz Segonij nad Škocjanom rodila Petra in Pavla in Anico. Že tri leta predtem v novomeški porodnišnici ni bilo tako obilnega srečnega dogodka. A sreča ni zaman opoteča, tokrat je bil v njej ogromen kanec nesrečnosti, kajti mati Jožefa in oče Lojze si nista želela hkrati toliko otrok iz preprostega razloga: še sama sta se komaj preživljala na skopem kosu zemlje.

„Segonje. Hiša št. 5, domačija Korenetovih, je na vrhu vasi, na hribu, kamor se pride po stezi skozi gozd. Majhna, s slamo krita hiša je deloma lesena, deloma zidana. V lesenem koncu imajo staro ropotijo, v zidanem pa prebivajo. V majhni sobi je postelja, omara, klopi, miza in kmečka peč. Vse je silno majhno in skromno, a presenetljivo čisto.“

Tako je bilo 6. avgusta 1964 v Dolenjskem listu opisana domačija, kamor naj bi se kmalu vrnila mati s tremi otroki. Če bi ostalo le pri tistem, kar sta imela z možem, bi vsem trda predla. Kot že dostikrat poprej se je tudi tokrat pokazalo, da sebičnost ljudi zlahka premaga resnična življenjska stiska; ta pa je grozila tudi trem neobglenim otrokom. Na pobudo Dolenjskega lista se je začelo zbiranje pomoči za Korenetove trojčke.

Odzivnost je bila domala brez primere: ljudje iz vse Dolenjske in številnih koncev Slovenije pa tudi iz tujine so pošiljali prispevke bodisi v denarju ali blagu. Pomoč je bila kmalu tolikšna, da je bila najhujša stiska premagana. Korenetovi so prebili dolgo zimo in na pomlad sta se starša še bolj zavzeto spoprijela z malo zemlje; skromno, a z veliko ljubezni sta hranila številna lačna usta.

Leta so tekla, trojčki rasli, Korenetova domačija pa je še naprej ostajala bolj podobna staji ko hiši. Najhuje je bilo pozimi, ko je mrzel veter našel vsako špranjo in sneg grozil, da bo podrl betežno slamnato streho.

Naj nikogar ne moti, ker tolikokrat omenjamo Dolenjski list. Ne gre za nikakršno hvalo, ampak za omenjanje dejstva, da je list storil, kar je bil dolžan storiti. S pisanjem, ki lahko potrka na vest ljudi, se je zavzemal za odpravljanje revščine. In v letu 1968 tako trkanje spet ni bilo zaman. Ljudje in delovne organizacije z vseh koncev Dolenjske

in še od kod so družno pomagali, da so jeseni istega leta Korenetovi trojčki, ki so medtem dobili še sestro Angelo, prišli do varnega zavetja doma pod trdno streho.

DL 18. avgusta 1968: „Stara hiša so že do tal podrli. Družina se je tačas preselila na skedenj, kuhinjo in jedilnico pa si je uredila kar na pro-

stem.“ Pionirjevi delavci so v nekaj tednih zgradili hišo družini, ki si jo brez pomoči dobrosrčnih ljudi sama nikoli ne bi mogla.

DL 3. oktobra istega leta: „Iz lesene bajtice, čepeče na bregu pod težko brajdo izabele, je pokukal do pasu gol možakar s košatimi belimi brki in pozdravil: „Bog daj! Greste gor?“, „Seveda,“

smo prikimali čilemu Jordanovemu stricu in ga vprašali: „Kaj pa vi?“ „Precej pridem, samo hlače preoblečem!“

Gor! K obnovljeni domačiji Korenetovih na vrhu hriba. V isti številki DL: „Hiša pomita, da se je kar svetila, okrog nje lepo pometeno... Čeprav hiša še zmeraj ni ometana in tudi še marsikaj drugega čaka pridnega gospodarja okrog nje, bodo Korenetovi to zimo vendarle pod trdno streho in na toplem, saj v hiši spet kraljuje široka kmečka peč.“

Odtistihmal se je že marsikaj spremenilo. Mati in oče sta dokupila nekaj zemlje, skupaj z gozdom je je zdaj za tri hektare. Iz doline so na vrt pred hišo prestavili še dobro ohranjen skedenj, iz starega so zgradili nov hlev, ki čaka še na dozidavo kleti in svinjske kuhinje. Trenutno sta v hlevu dve kravi, v svinjaku pa trije prašiči in devet pujskov, ki jih bodo kmalu peljali na semenj.

Korenetovi trojčki, ki imajo sestro in brata, so že veliki. Anica je v sedmem, Peter in Pavel pa v šestem razredu. Do šole v Škocjanu imajo uro hoda v eno smer in učenje bi jim šlo gotovo še bolj od rok, ko bi ne morali dan za dnem pomagati staršem pri vzreji živine, na polju ali v gozdu, ko je čas za to, pa tudi pri nabiranju gob, borovnic, kostanja in še kakšnega daru narave, ki prinese denar v hišo. Sploh pa Korenetovi uspešno gojijo kumare za kooperanta, škocjansko KZ.

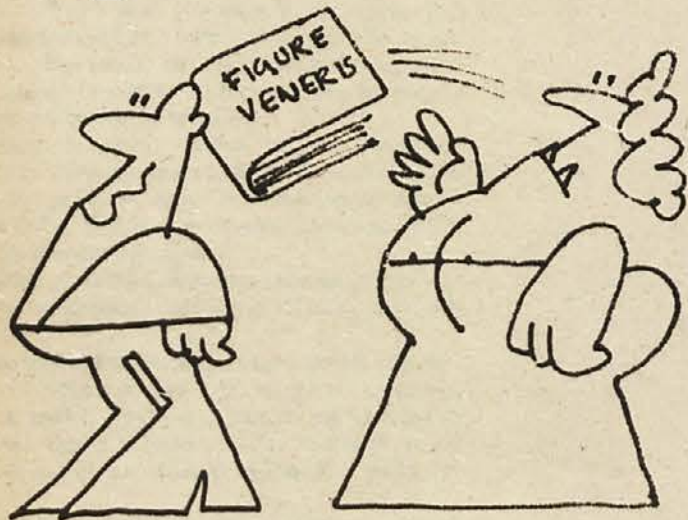
Trojčki zaenkrat še ne vedo, kam bodo šli po osnovni šoli. Anica ima veliko veselje do kmetovanja, fanta pa pogosto govorita o vožnji tovornih avtomobilov. K njim na hrib se še niso pritihotapile megle pokvarjenosti, naj gre za zrak ali razsipništvo. Pri njih je doma skromnost; kaj se dogaja okoli njih, o tem jih obveščata radio in Dolenjski list. Če le ni preveč učenja in nalog za šolo, ob dolgih zimskih večerih radi igrajo šah ali pa berejo zanimive knjige.

Čas trinajstih let in še malo več je bil za Korenetove poln skrbi, kako preživeti. Starša danes pravita, da bi že zdavnaj obupala, če ne bi bilo toliko znanih in neznanih ljudi širokih src in odprtih rok, ki so jim pomagali, da so prebrodili najtežje. Solidarnost torej v tej družbi res ni prazna beseda, tako polna je, čisto drugačna je kot leta 1925, ko se je rodil oče Korenetovih trojčkov.

Tudi on je prišel na svet kot eden od treh otrok hkrati. Prvo deklico je mati rodila v hlevu, kjer je molzla kravo, drugo v veži, do koder se je stežka priplazila in šele Lojza v postelji. O tem so pisali takratni časniki in od kraljevskih krogov v Beogradu do škocjanske občine je prišlo za trojčke 500 dinarjev pomoči. Tedaj je bilo to veliko denarja. Veliko, toda ne za Korenetove, kajti z občine so k njim na segonjski hrib poslali samo 25 kilogramov pokvarjenega koruznega zdroba, ki ga še prašiči niso marali.

DRAGO RUSTJA

ropotarnica

O KNJIGAH

— Hitrost je potrebna, ko se lovijo bolhe, ne pa, ko se pišejo knjige.

MIHAIL ŠOLOHOV

— Tudi najslabša knjiga ima dobro stran — zadnjo.

JOHN OSBORNE

O MOŠKIH

— Si zamišljate, kako je moral uživati Adam, ko je izgovarjal besede, ki jih ni pred njim rekel še nihče?

MARK TWAIN

Sivolas moški je kot streha, pokrita s snegom. To pa seveda ne pomeni, da v ognjišču ne gori ogenj.

MAURICE CHEVALIER

— Moški, ki ljubi, pozabi sam nase. Ženska, ki ljubi, pozabi na druge ženske.

DAPHNE DU MAURIER

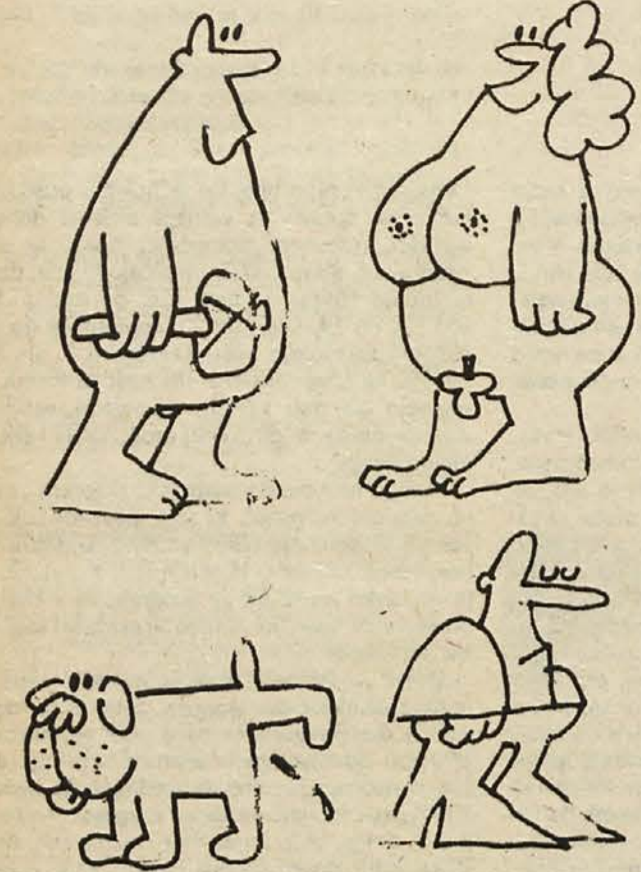
O STALIŠČIH

— Namestnik je človek, ki vsako jutro vpraša, kako se počuti njegov šef, in je razočaran, ko zve, da je odlično spal.

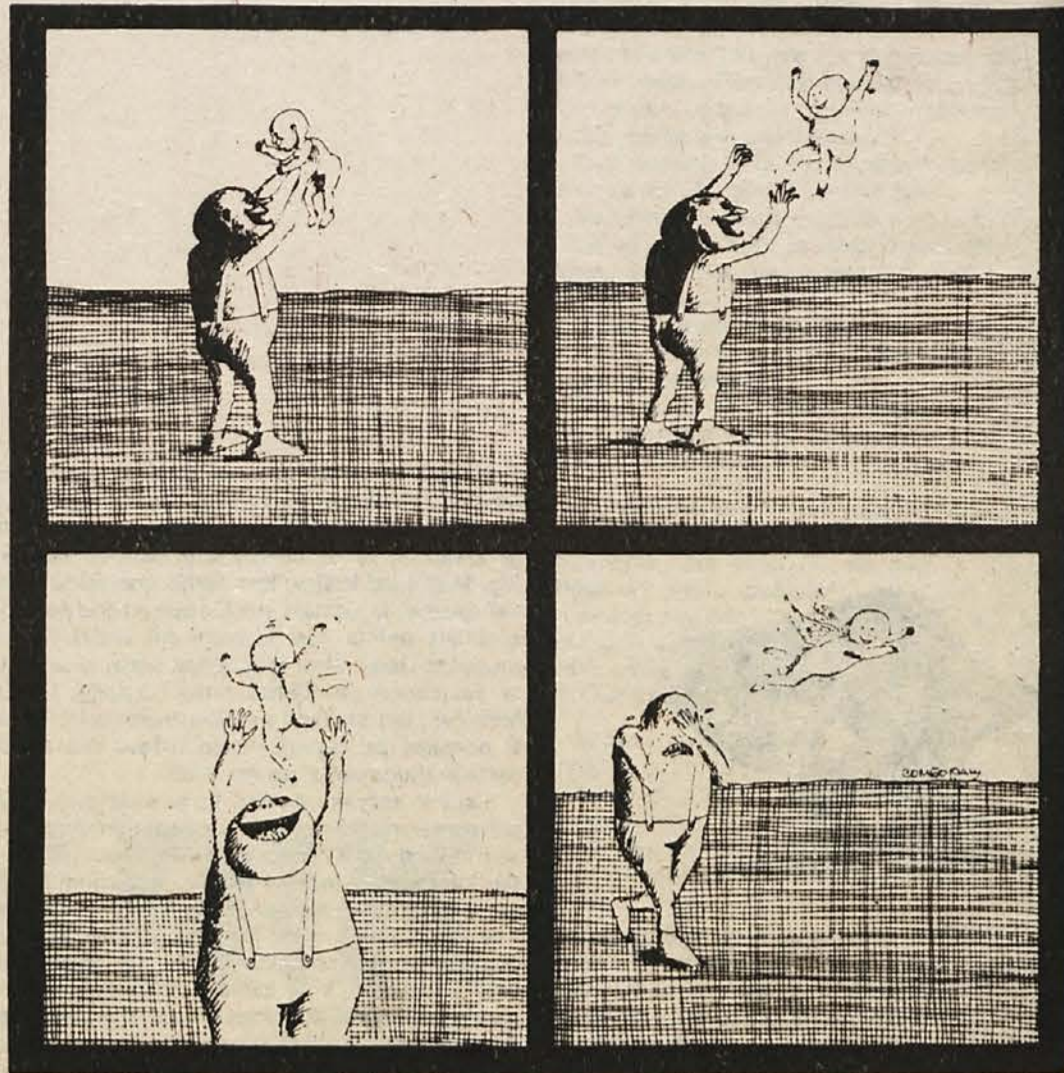
CHARLES DE GAULLE

— Ni potrebno vedno zastopati isto stališče, človek se lahko namreč tudi spametuje.

KONRAD ADENAUER

brez besed

VUJADIN SOMBORAC JUGOSLAVIJA

pet minut pred polnočjo

Nameravali ste novoletno noč prebiti doma, pa so vas prijatelji zadnji hip povabili v svoj krog. Da bo več ljudi skupaj, da bo bolj veselo in da boste imeli s kom trkniti, ko bo odbilo polnoč. Povabilo vas mika, vendar se vam zdi, da morate odkloniti, ker „enostavno nimam kaj obleči“.

Ravno te besede moški najbolj neradi slišijo, zato pride večkrat do prepirčka s partnerjem samo zavoljo obleke. Tak izgovor bi res lahko mački obesili na rep, ker si vsaka lahko v zadnjem dnevu brez večjih stroškov poskrbi za primerno obleko.

Črno ali temnejše krilo ima gotovo vsaka v omari. Če je krilo dolgo, toliko bolje. K dolgemu krilu oblečete tanek puli, za okras pa nataknete okrog vratu nekaj ogrlic in lahko še verzičo zraven. Obute ste lahko v škornje z višjo peto ali v nizke čevlje ali pa v sandale. Če imate v omari staro enobarvno bluzo, bo prišla kar prav. Svečani ton ji dodate z večjo rožo, pripeto na ovrtnik. V zadnjem hipu lahko tudi rokave odrežete, če vam niso všeč. Morda pa imate v naftalinu letno dodelno svilenko obleko? Gornji del oblečete čez temno enobarvno krilo. Potrebujete le

pas v barvi krila in nekaj nakita.

Imate morda enobarvno obleko z dolgimi rokavi? Prišijte ji bel ovrtnik, iz dobrega metra zametastega traku v barvi čevljev pa naredite pas z malo večjo pentljo. Imate vzorčasto obleko iz diolena ali jerseyja? K živim barvam take obleke obujete temne čevlje in nadenete nekaj vrst barvno ustreznih cenenih ogrlic. Nešteto možnosti je, da z nekaj novimi zamislimi uporabite staro garderobo. Posebno še, če upoštevate zelo modne dodatke, kot so rutice in šali, o katerih tokrat sploh nismo rekli besede.

R. BAČER

DOMAČA LEKARNA: kilavec

Kilavec ali kilovnik je neznatno (dveletno 5 do 15 cm visoko) zelišče z vejnatimi stebelci, na katerih sede celorobi, podolgovati suličasti ali jajčasti listi. Drobni rumeno-zeleni cveti so združeni v neznatnih šopkih, iz plodnice pa se razvije enosemenska rožka. Rastlina cvete od junija do oktobra, raste po peščenih njivah, logih, ob potih in ob-

režjih, ugajajo pa ji tudi apne- na in ilovnata tla.

Nabiramo vso rastlino v času cvetenja. Saponin, ki je v vsej rastlini, pospešuje izločanje seča in delovanje žlez, kilovnik pa ima v sebi tudi nekaj alkaloida, čreslovine in hlapnega olja.

Uporabo kilovnika zelo priporočajo pri boleznih ledvic

in mehurja, bodisi pri katarju vnetju in kamnih, kakor pri vodenici in jetiki. Kot zdravilo pripravimo čaj (5 do 10 gr ali 2 veliki žlici rastline na pol litra vode), ki ga dajemo bolniku po eno do dve skodelici na dan.

Zunanje uporabimo čaj za izpiranje ran. Lahko pa tudi svežo, zmečkano rastlino damo na rane.

princes krofi

Namesto običajnih potic ali pa zraven njih bodo sladkosnede družine rade jedle princes krofke, ker so odličnega okusa in niso dragi. Kot je povedala Olga Coer, kvalificirana slaščičarka iz novomeške restavracije Na trgu, potrebujemo naslednje sestavine:

„25 dkg margarine, 2,5 dcl vode, 25 dkg moke, ščepec soli in 7 celih jajc. Za nadev pa vzamemo 1 l mleka, 20 in še 15 dkg sladkorja, 20 dkg

moke, 5 jajc, vaniljev sladkor in stepeno smetano.

Margarino, vodo in sol zavremo, dodamo v vrelo maso moko in neprestano mešamo 2 do 3 minute, da se zgosti. Odstavimo in počasi dodajamo cela jajca. Ponovno mešamo, da postane masa gladka. Potem s kuhinjsko žlico oblikujemo kupčke in jih polagamo na namaščen in pomokan pekač. Pečemo v segreti pečici pri temperaturi 150 do 170 stopinj.

Posebej zavremo mleko in 30 dkg sladkorja, medtem pa mešamo malo mleka in rumenjake 5 jajc. Zavreto mleko vlijemo v to maso, kuhamo, da spet zavre. Iz beljakov in 15 dkg sladkorja naredimo sneg, ga vmešamo v še vročo maso.

Princes krofke prerežemo čez pol, jih nadevamo s kremo, na vrh kreme pa damo še stepeno smetano in pokrijemo z drugo polovico pokrovačka.“

Občutno in dovoljkrat celo nedopustno pomanjkanje slovarske literature na Slovenskem temeljiteje odpravljajo založbe šele v sedemdesetih letih, morebiti najpomembnejši tovrstni založniški posel pa pomeni zbirka „Leksikon Cankarjeve založbe“. Doslej je izšlo že nekaj leksikonov s področja naravoslovnih znanosti, pred kratkim pa je založba poslala na knjižni trg tudi leksikona, ki zapolnjujeta vrzel na geografskem in literarnem področju. Leksikon „Geografija“ obsega okoli 2400 gesel ter 400 ilustracij in preglednic, „Literatura“ pa blizu 1900 literarnozgodovinskih in literarnoteoretskih gesel ter 330 ilustracij in preglednic. Pod vodstvom strokovnega urednika dr. Franca Lovrenčaka je pri nastajanju prvega leksikona sodelovalo nad dvajset strokovnjakov, ki so ob običnih geografskih geslih posvetili veliko pozornost tudi slovenski geografski problematiki in izrazoslovju. Enako velja za literarni leksikon, ki ga je sestavljalo šest sodelavcev, strokovni urednik pa je dr. Janko Kos.

obzorja

knjige

IGRE SVETA

Z več ko tridesetimi napisanimi dramami se Ivan Mrak uvršča med najbolj plodne slovenske dramatike, usoda njegovega dramskega dela pa je prej ko slej najbolj čudna na Slovenskem. Približno dve tretjini dram je bilo objavljenih v knjigah ali revialnem tisku, toda le malokatera od njih je bila uprizorjena. Mnoge, ki so doživele odsko izvedbo, pa niso ne prej ne potlej izšle v tiskani obliki.

Čas opravlja svoje in tako knjižne izdaje Mrakovih dram niso več posebne redkosti. Zadnji tovrstni dogodek je izid knjige „Igre sveta“ (pri Mladinski knjigi), v kateri je objavljenih sedem Mrakovih t. i. „himničnih tragedij“, ki so nastale v petdesetih letih.

„Chryssippos“ je pripoved o spopadu med antičnim kraljem Lajem in njegovim sinom Oidipom; „Herodes Magnus“ govori o morilcu betlehemskega novorojenčkov; „Proces“ je trilogija o treh, iz Biblije povzetih osebah: Judu iz Kariota, „velikem duhovniku“ Kajfi in prokuratorju Ponciju Pilatu. Od tokrat objavljenih Mrakovih dram je bila doslej uprizorjena le „Marija Tudor“, knjigo pa zaključuje tragedija o predsmrtnem boju nemškega književnika Heinricha von Kleista.

Mrakove drame je izbral, opravil jezikovno redakcijo in jim spremno besedo napisal Josip Vidmar, ki ugotavlja, da dramatik „pri vsem svojem obsežnem delu ni doživel pravih odskih izkušenj, ... ravno tako pa tudi ne resne literarne kritike... To je čudna in neprijazna usoda, ki pa le ne more vzeti njegovemu delu svoje vrstne zanimivosti, pa tudi ne pričevanja o živem... in junaškem duhu tega bizarnega pisca, samohodca in razumnika“.

postelja z baldahinom

Roman „Postelja z baldahinom“ češkega pisatelja Karla Hoube je v prevodu Zdenke Škerlj-Jermanove izdala Državna založba Slovenije. Delo po literarni plati ni nič izjemnega, je pa izredno zanimivo zato, ker nazorno prikazuje češko stvarnost pozno jeseni 1968, torej v času neposredno po sovjetskem vmešavanju. Houba, ki je v zadnjih letih izdal vrsto uspešnih novelističnih zbirk, je za osrednjo osebnost pripovedi izbral bivšega časnikarja in umetnostnega kritika Pavla Daneša. Slednji pozno v noč čaka telefonski klic z Dunaja, od koder ga končno le pokliče žena Helena, gledališka in filmska kritičarka, ki je strahopetno pobegnila čez mejo pred sovjetskimi tanki. To je samo okvir dogajanja, kajti težišče romana predstavlja Pavlovo razmišljanje o zavoženosti svojega življenja. Med mrzličnim čakanjem se ozira na predvojni čas, sploh pa na obdobje po vojni, ko se je izkazala njegova nenadarnost za karkoli. Povleče se vase, pogosto klone celo pred malenkostnimi ovirami, ki jih predenj postavlja spreminjajoča se resničnost, in docela odpove tudi kot mož. Zato sta zadnji besedi, ki ju sredi noči sliši od žene: „Ločitev, Pavel.“

Letos umrlega nemškega pisatelja Hansa Habeja roman „Palazzo“ je v prevodu Branka Avsenaka izšel pri založbi Obzorja, ki je doslej izdala že precej njegovih knjig, med njimi „Če jih tisoč pade“, „V imenu hudiča“, „Ilona“, za prihodnje leto pa pripravlja prevod Habejevega romana „Septembrski prah“. Torej lahko zapišemo, da je Habe na Slovenskem bran pisatelj, zato tudi pričujoče delo najbrž ne bo obležalo na policah knjigarn. Četudi je „Palazzo“ pripoved o stari

benečanski dami, se na ozadju dogajanja očrtuje tudi zgodovina Benetk, pogrezajočega se mesta sredi lagun. Povzetek zgodbe je takle: Signora brani svoj Palazzo ob Canalu Grande pred poplavami, neprizanesljivim zobom časa, birokracijo in nekaterimi člani lastne družine. Da bi uspela, se babica poslužuje tudi zvijač, v oporo pa ji je le vnuk Romolo. Habejev roman ni samo uglašeno napisana zgodba, polna presenetljivih obratov, ampak tudi klic zoper onesnaževalce okolja, zoper brezbriznost podjetnikov, ki jim je človečnost malo mar.

Živa dramaturgija

Pri Cankarjevi založbi je izšla knjiga „Živa dramaturgija“, ki na precej več kot petsto straneh prinaša izbor kritičnih, esejiističnih in publicističnih prispevkov že poltretje leto pokojnega Lojzeta Filipiča. Prispevki so ponatisnjeni iz gledaliških listov treh gledališč, SLG v Celju, Drame SNG v Ljubljani in Mestnega gledališča ljubljanskega, v katerih je Filipič delal kot dramaturg in umetniški vodja. Knjiga prinaša morebiti le dobro polovico tistega, kar je Filipič napisal med več desetletij dolgim gledališkim delovanjem, s katerim se je za zmeraj zapisal v zgodovino slovenskega gledališča. Njegovi v časopisih in revijah objavljeni prispevki o družbenih vidikih kulture in gledališča ter kulturnopolitičnih vprašanjih bodo ponatisnjeni v knjigi, ki bo izšla v knjižni zbirki MGL, pričujočo knjigo pa je uredil in ji spremno besedo napisal Bojan Stih.

o zgodovinopisju

„Kritično o slovenskem zgodovinopisju“ je naslov obsežne knjige Franceta Klopčiča, ki je pred kratkim izšla pri Državni založbi Slovenije. Po uvodni razpravi „Zgodovina in marksizem“ razpravlja Klopčič še o teoriji revolucije, oriše šibkosti slovenske zgodovinske vede, spregovori o avstromarksizmu in o dokumentih o ustanovitvi prve Zveze komunistov 1847 (objavljeni so bili šele 1969. leta). V drugem delu knjige Klopčič piše o gibanju in ciljih delavskega razreda, dotakne pa se tudi odprtih vprašanj v narodni zgodovini Slovencev in drugih jugoslovanskih narodov.

roman o sencu smrti

V prevodu Branka Avsenaka je založba Obzorja, pri kateri je doslej izšlo že precej knjig nemškega pisatelja Ericha Marie Remarquea, po domala petnajstih letih vdrugič izdala Rema-

queov roman „Nebesa ne poznajo izbrancev“. Sodeč po uvodni opombi („Pisec si je moral dovoliti nekaj svoboščin pri opisu tehnike in poteka avtomobilskih dirk. Upa, da bodo dirkalni fanatiki to dejstvo sprejeli s razumevanjem.“), bi kaj lahko mislili, da se je pisatelj tokrat izneveril protivno naravnemu opisovanju družbenokritičnih tem in zašel na pota trivialnosti. Daleč od tega, čeprav je ključni nosilec dogajanja že rahlo ostareli avtomobilski dirkač Clerfayt. V njem, ki je nenehno blizu smrti,

vidi mlada Lillian zadnjo možnost, da se dokoplje do ljubezni, za katero sta jo opeharili vojna in nato bolezen. Tudi dirkača preganjajo strašni spomini na vojno, ob mladenki pa se mu svet zdi čedalje lepši. Ko sta oba pred tem, da polno zaživita v dvoje, se izkaže, da je bila njuna kratka sreča samo prikrivanje smrti, ki ji Lillian ne more uteči. In za Clerfayta se začena pot nazaj — v hladni objem mračnih spominov.

Švica pod lupo

Kakšna je v resnici Švica, dežela, ki je na videz posebljen mir in blaginja pa še kaj? Na to vprašanje odgovarja v knjigi „Neoporečna Švica“ (v prevodu Jožeta Kolarja je izšla v zbirki „Neuvrščeni“ pri Državni založbi Slovenije) švicarski socialist Jean Ziegler. Ta njegova sociološko-politična razprava je bila lani uspešnica v številnih zahodnih državah, domači kritiki pa so proti piscu sprožili pravcato polemično vojno in ga obdolžili celo narodnega izdajstva. Torej je moral imeti Ziegler ne samo celovit pregled nad razsežnostmi švicarske družbe, ampak tudi zvrhano mero poguma, ko je z besedami razbijal mit o švicarski neoporečnosti, saj je s prepričljivimi dejstvi prikazal lastno domovino kot mogočno imperialistično silo, njen slovit bančni sistem pa kot zgled političnega nazadnjaštva in mračnjaštva, ki daje potuho tudi najbolj zlim režimom po svetu.

krogi navznoter

V okviru redne knjižne zbirke Slovenske matice je izšla pod naslovom „Krogi navznoter“ knjiga Edvarda Kocbeka, v kateri so objavljeni štirje potopisno-esejiistični spisi. Prvi in zadnji, „Luči na severu“ in „Krogi navznoter“, sta bila deloma objavljena že v tridesetih letih, preostala dva pa sta pisatelj prvi in drugi povojni „pariški dnevnik“. Za vse pričujoče spise je značilno stapljanje potopisnih vtisov z razmišljanji o temeljnih razsežnostih sodobnega človeka. Pokojni France Koblar je ob pripravi knjige za tisk zapisal, da to „delo označuje široko obzorje, žlahtna kulturna prizadetost, odkritosrčno teženje k stvarnosti in plemeniti človečnosti“.

Usta, polna prsti

Črnogorski pisatelj Branimir Ščepanović je na Slovenskem dokaj neznan literarni ustvarjalec, četudi sodi v vrsto vidnejših jugoslovanskih prozaistov. Njegovo besedno mojstrstvo se kaže zlasti v krajših pripovednih spisih; novele, ki so polne pesniških razmišljanj in simbolike, so prevedene že v številne tuje jezike. Pred nedavnim je Mladinska knjiga v zbirki „Krog“ izdala knjigo „Usta, polna prsti“. Enak naslov ima Ščepanovičev kratki roman, prevajalec Janko Moder pa je v knjigo uvrstil tudi novele „Tisti drugi čas“, „Pred resnico“, „Sramotno poletje“ in „Smrt gospoda Goluže“. V romanu in novelah prihajajo do izraza pripovedne značilnosti pisatelja, ki se z besedami ustavlja pri zgolj na videz nepomembnih, sicer pa nenavadno silnih in pogosto kar usodnih dogajanjih.

Čas in prostor slednjih sta stvarna, a khrti nabita s simboliko, ki često privede dogajanja celo na rob, kjer se prepletata resničnost in domišljija.

film o „norem malarju“

Pojem televizijska drama je že dokaj uveljavljena oznaka za nekoliko krajši igrani film, ki ga ne smemo enačiti s televizijsko nadaljevanjo ali nanizanko, še manj pa s filmskim posnetkom gledališke predstave. Da bi do zmotnega enačenja res ne prihajalo, se v zadnjem času za televizijsko dramo uveljavlja tudi pojem televizijski film.

Poleg številnih tujih je ljubljanska televizija posnela in predvajala že precej lastnih televizijskih filmov, ki bogatijo njeno ustvarjalnost in so hkrati tudi dober prispevek slovenski kinematografiji nasploh.

„Nori malar“ je naslov televizijskega filma, ki so ga začeli snemati na začetku decembra. Prikazoval bo življenje in delo slovenskega slikarja Jožefa Petkovška.

Petkovšek je bil kmečki sin, rojen na Verdu pri Vrhniki 1861. Njegova prva slikarska

šola je bil atelje vrhniškega mojstra Ogrina, ki je precej opazil Jožefovo nadarjenost in mu svetoval, naj oide v Benetke. Petkovšek je nato študiral slikarstvo v Muenchnu in Parizu ter se učil pri znamenitih mojstrih, se vračal domov in spet potoval v svet. Dasi je največ slikal po izročilih realizma (domače okolje), je nemirno iskal tudi drugačne izpovedne načine in upodabljal osebna doživetja. Številnih slik ni dokončal, sploh pa je ohranjenih izredno malo, saj jih je veliko uničil leta 1892, ko je odšel v ljubljansko umobolnico, kjer je šest let pozneje umrl.

Petkovškovo tragično usodo je poznal tudi Ivan Cankar in po mnenju literarnih zgodovinarjev je slikar Dolinar iz drame „Jakob Ruda“ podoba Petkovška, pa tudi slikar Rekar iz novele „Popotovanje Nikolaja Nikiča“ ponazarja v literaturo preneseno življenjsko in umetniško pot Jožefa Petkovška.

Ob Petkovškovi sliki „Doma“ je Cankar napisal črtico „Petkovškov obraz“, v kateri je podal notranji slikarjev nemir. Njegova „življenjska pot in umetniško iskanje sta bila zadosti razgibana in tragična, da je Cankar lahko v njune obrise izrisal podobo umetnika, v kateri je poudaril nekaj najbolj značilnih postavk svoje-ga pojmovanja umetniškega ustvarjanja.“ (Dušan Voglar).

Film „Nori malar“ bo trajal več ko uro in po televiziji si ga bomo lahko ogledali prihodnje leto. V sodelovanju televizije in Viba filma ga bodo posneli na ljubljanskem barju in v filmskem ateljeju. Scenarij je napisal pisatelj Andrej Hieng, snemanje poteka pod režijskim vodstvom Matjaža Klopčiča, v vlogi slikarja pa nastopa Polde Bibič. Sodelujejo še igralci Radko Polič, Iva Zupančičeva, Angela Hlebce, Jožica Avbelj, Anton Petje in drugi.

D. R.

ZA 20 ODGOVOROV 1000 DINARJEV

Dostikrat naše uredništvo sprejme po pošti pisma, v katerih predlagate, naj bi to ali ono opustili, da bi kaj novega pridali sedanji vsebini časopisa, nas pohvalite ali grajate. Vse to kaže, da vam je „Dolenjec“ pri srcu in da želite, naj bi vaš prijatelj postal vse boljši in pestrejši. Ker časopis ureja in piše pretežno 12 novinarjev, vemo pa da več glav več ve, vas vabimo, da uredniškemu odboru pomagate oblikovati časopis v prihodnjem letu.

Pripravili smo 20 vprašanj. Odgovori nanje vam bodo vzeli največ 5 minut. Da pa vaš trud ne bi bil povsem zastonj, smo sklenili, da bomo vsem, ki bodo izpolnili vprašalnik, omogočili, sodelovanje pri nagradnem žrebanju.

Podelili bomo:
 1. nagrado 1000 din
 2. nagrado 500 din
 3. nagrado 300 din
 4. nagrado 200 din
 in več lepih knjižnih nagrad.

KAKO IZPOLNITI VPRAŠALNIK?

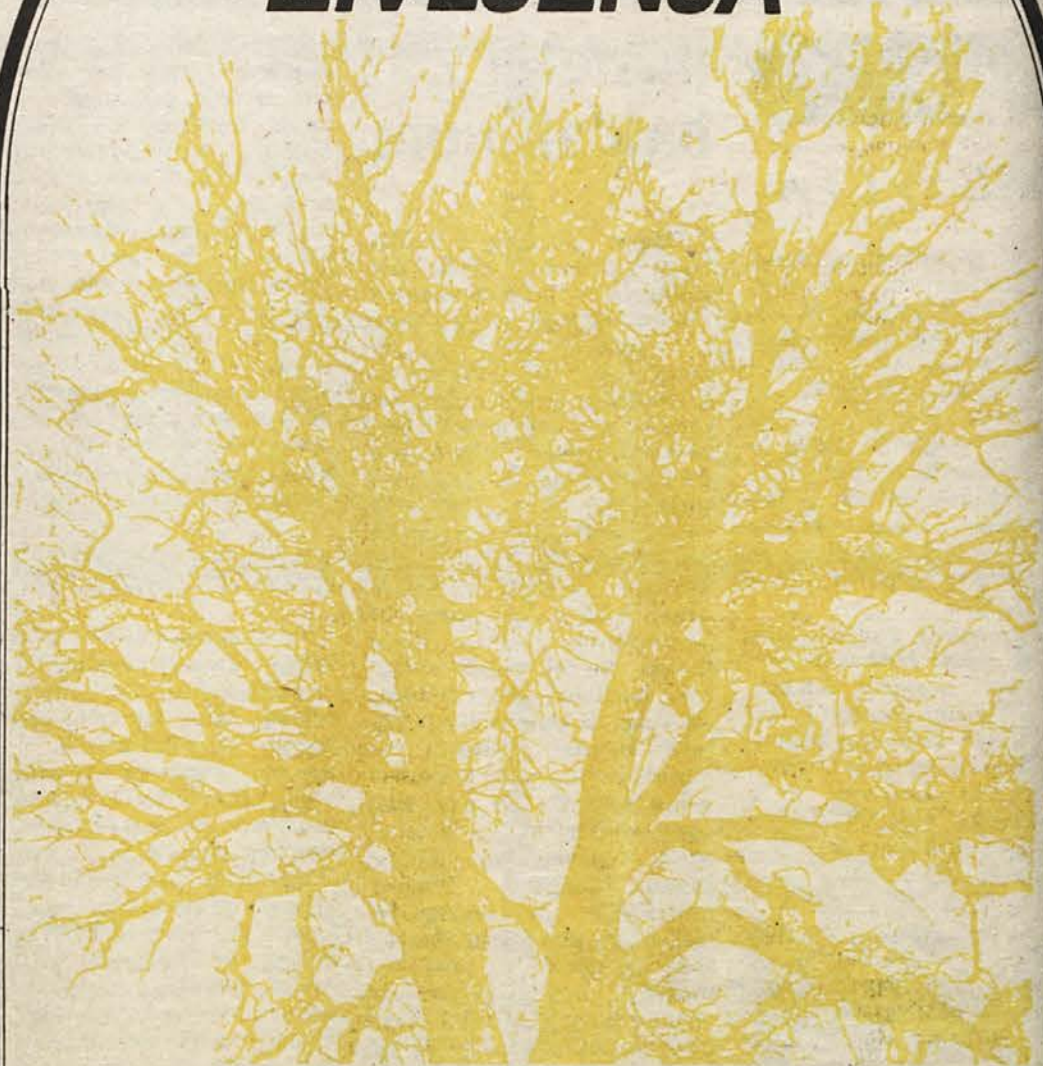
Vprašalnik smo sestavili tako, da vam ne bo treba veliko pisati. Izpisali boste samo vaše ime in naslov s poklicem, (te podatke potrebujemo tudi za vročitev nagrade) ter morebitne pripombe. Na večino vprašanj boste odgovorili tako, da boste ustrezen odgovor obkrožili ali podčrtali. Izpolnjeni vprašalnik izrežite ter ga v ovojnici, na katero pripišete VPRAŠALNIK, pošljite na naslov:

Uredništvo DOLENJSKEGA LISTA
 Ulica talcev 1, pp 33
 68001 NOVO MESTO

Vprašalnik pošljite najkasneje do 12. januarja 1978. Lahko ga pošljete skupaj z nagradno križanko v isti obojnici. Izid žrebanja bomo objavili 19. februarja v Dolenjskem listu.

NAŠI ZAKLADI

DREVESA ŽIVLJENJA

Bilo je zgodaj spomladi. Raztreseno jo mahaš mimo dolge vrste preveč enakih stano vanjskih blokov. Na bedni zelenici, nastlani z odpadki, stojita oče in sin. Malemu je šest, sedem let. Stojita ob plitki jami, fantiček drži v rokah lopatko. Oči mu nekaj vneto pripoveduje, šele tedaj opazim, da sadita drevo. Drobno brezo. Največ za dve pedi jo je. Mimo hrumijo tovornjaki, sredi mesta je, sredi betona in asfalta, onadva pa se za nič ne zmenita. Sredi zelenice, ki jo je sram, da se tako imenuje, preprosto sadita drevo.

Takrat sem se zaklel, da bom enkrat nekaj napisal o drevesih. O mogočnih drevesih, takih, ki bi jih radi videli sredi mest, o drevesih, za katere bi vsi meščani rekli: „Vidiš, to so naša drevesa. Ali niso lepa?“

Časopis je tako narejen, da mora biti zanj vse največje ali pa najmanjše. Drugače menda ni zanimivo. In tako smo se odločili za zapis o največjih in najdebelejših drevesih na območju novomeškega gozdnega gospodarstva. Brez gozdarjev seveda ni šlo. Sogovornik je dipl. ing. gozdarstva Tone Hočevnar, vodja službe za urejanje in načrtovanje pri GG Novo mesto.

„Zakon je jasen,“ pove Hočevnar. „Vsa drevesa, ki imajo več kot 120 centimetrov premera in so v družbeni lasti, so po paragrafih naravni spomeniki. GG Novo mesto ima na svojem območju evidentiranih 10 takih dreves, na Rogu so štiri jelke, tudi bukev zna rasti debelo. Po ena je na Gorjancih, na Rogu, v Radohi in na Brezovi rebri. Na Rogu sta še orjaški javor in brest.“

S tem seznamom seveda ni rečeno, da ni takšnih dreves še več. Tu niso upoštevana drevesa v pragozdu, kjer drevje s premerom več kot meter in pol ni nobena redkost, ter zasebna ali družbena lastnina, s katero ne gospodari gozdno gospodarstvo. Vemo pa tudi za takšne orjake.“

Jelki v roškem revirju Resa ne rečejo zastonj Kraljica gozda. Raste na nadmorski višini 870 metrov, visoka je 43 metrov (!). V prsni višini, gozdarji imajo svoja pravila, ima premer 185 centimetrov, obseg debla je skoraj šest metrov. Razvoj te jelke že deset let spremljajo strokovnjaki ljubljanske biotehniške fakultete, prerokujejo ji, da lahko dočaka tudi več kot 400 let. Pred seboj ima še pol življenja!

Manj vedo gozdarji o orjaškem hrastu, ki raste na Hribu pri Šmihelu. Ing. Hočevnar ocenjuje, da je star okoli 300 let, visok pa ni posebno, ker raste na samem. No, okoli 25 metrov pod oblake še vedno zmore, obseg je okoli 6,30 metra, debel pa je ta velikan, do katerega je za Novomeščane samo kratek, prijeten sprehod, okoli 2 metra.

Zanimivo pri tem hrastu je, da je hišni ponos, kar obeta, da se še zlepa ne bo srečal s sekuro, dobro pa mu dene tudi bližnja gnojščica. Hrast raste počasi, veliko počasneje kot smreka ali jelka. Gozdarji pravijo, če gledamo zdaj z ekonomske plati, da se hrasta, mlajšega od 150 let, sploh ne splača posekati. Hrasti živijo tudi do pol tisočletja.

Tone Hočevnar: „Jelka je drugačne sorte. Ždi v tisti svoji senci med sovrstnicami. Videli smo že jelko, ki v stotih letih ni zrasla več kot

pet metrov, debela pa je bila 7 centimetrov. Čakala je svoj dan. Celih sto let. Potem pa se je pognala v višino. Zdaj kar vidno napreduje. Tak je zakon gozda. Slabotnejši se morajo umakniti močnejšemu.“

Omenil bi tudi smreko, ki ji pravimo Poročna smreka. Raste na Brezovi rebri. Ni posebno debela, saj je stara „komaj“ kakšnih 150 let in le 35 metrov je visoka. Zanimiva je zaradi tega, ker se deblo v višini štirih metrov razcepi v dve drevesi, ki sta oviti eden okoli drugega. Kot ljubimca. Kot vidite, smo gozdarji tudi malo pesnikov, sicer tej igri narave ne bi rekli Poročna smreka.“

Zelo so lahko Novomeščani ponosni tudi na parček sekvoj na Ruperč vrhu. Obe sta na seznamu poslovnega združenja gozdnogospodarskih organizacij Slovenije, zato so ju zmerili bolj natančno. Sekvoje so doma v Ameriki, k nam so jih prinesli. Novomeški tuji pa sta se v stoletju, toliko sta namreč približno stari, že dodobra udomačili. Po vojni vsega lotevajoči se človek ni najbolje ravnal z njima. Pod vrhova so z žebli radi zakovali zastave. Les ni kamen, sekvoji sta se začeli od vrha navzdol sušiti. Strela je tresčila, vrhova sta se odlomila. Gozdarji so vrhova odrezali, ju namazali s posebno smolo, da ni v les prodirala vlaga. Zdaj sta menda rešeni. V višino pa zaradi odlomljenih vrhov nikoli ne bosta zrasli. Samo v širino.

Sekvoji sta med svojimi vrstnicami kljub stotim letom še „otročiča“. Nekaj sto do 1000 let življenja ni za to drevesno vrsto nobena redkost. Večja od novomeških sekvoj je zdaj, ko je brez vrha, visoka 24 metrov, sestra pa je dva metra nižja. Zaradi človeške neumnosti nikoli ne bosta višji. Sicer pa kar dobro napredujeta, močnejša je debela že 182 centimetrov, obseg debla pa je skoraj 6 metrov.

Zdaj, ko so nam, meščanom, postala drevesa morebiti nekoliko bolj všeč, velja povedati, kako gozdarji ugotavljajo starost velikanov. Najbolj zanesljivo je uporabiti tako imenovani Presslerjev sveder. Sveder naredi izvrtek do začetne letnice. Izvrtek potegnejo ven — kot svinčnik. Ko letnice preštejejo, namažejo izvrtek s smolo in ga vtaknejo nazaj. Drevo se pri tem prav nič ne poškoduje.

Gozdarji so na drevesa—velikane hudo ponosni. Tistim, ki so pod varstvom paragrafov, narišejo okoli debla zelen obroč. Naj se ve, da so nekaj posebnega.

Kako neznanska moč je v drevesih. Da pridobi drevo en kubični meter lesa, je potrebno kar 400 ton vode. Kratek račun pove, da je roška Kraljica gozda popila v svojem življenju že več kot 14.000 ton vode. Toliko na tehta že kar solidna prekoceanska ladja.

Ko grem po vsem tem mimo vrste naših uniformiranih blokov, se na skrivaj vedno ozrem na tisto brezico, ki sta jo spomladi posadila oče in sin. Bojim se, da je nekega jutra ne bo več, strah me je, da bo barbarska roka uničila v vetru trepetajočo kal. Bil bi ob košček srca.

MARJAN BAUER

VPRAŠANJE

ODGOVOR

Priimek in ime

Točen naslov

Poklic in starost

Ste naročnik?

Od kdaj ste naročnik?

Kakšen je po vaši oceni časopis?

Najraje berete prispevke s področja:
(Obkrožite ali podčrtajte)

Napišite, o katerih od teh področij pišemo preveč!

Napišite, česa je v časopisu premalo!

Vas Dolenjski list dovolj obvešča o vaši občini?

So sestavki v časopisu dovolj razumljivi?

Sestavki so:

Vas oglasi v časopisu motijo?

Bi opustili objavljanje radijskega in televizijskega sporeda?

Ali je v Dolenjskem listu dovolj fotografij?

Ali pogrešate Dolenjske razglede?

Kakšna je po vaši oceni Priloga?

Dolenjskemu listu bi se odpovedali:

Druge vaše pripombe.

da

ne

Od leta

odličen

dober

slab

politika

gospodarstvo

kultura

kriminal

šport

pisma bralcev

domače zanimivosti

zanimivosti iz sveta

podlistek, slikanica

da

ne

da

ne

suhoparni

zanimivi

da

ne

da

ne

da

ne

da

ne

Odlična

dobra

slaba

zaradi podražitve časopisa

zaradi skrčenega obsega

zaradi slabe dostave

zaradi slabih prispevkov

SREČNO 1978

želi
bralcem
in
prijateljem
lista
kolektiv
časopisno
založniškega
podjetja
DOLENJSKI LIST

 novoles

tudi v letu 1978 pohištvo novoles v vašem domu

SANTANA®

MOČNA
IN
AROMATIČNA

NOVA PRAVA KAVA

Poslovnim partnerjem in potnikom želijo uspešno novo leto 1978 in srečno vožnjo
KOLEKTIVI DOLENJSKIH ŽELEZNIC
– TOZD Prometna sekcija
– TOZD Sekcija za vleko
– TOZD Selekcija za vzdrževanje prog

MM

Mercator

VSEM OBČANOM DOLENJSKE ŽELIMO SREČNO NOVO LETO IN SE HKRATI PRIPOROČAMO

Mercator Novo mesto

ZG – PODJETJE ZA TURIZEM,
TRANSPORT IN GOSTINSTVO, LJUBLJANA,
KOLODVORSKA RESTAVRACIJA NOVO MESTO

Nudimo vse vrste alkoholnih in brezalkoholnih pijač, vse vrste hrane in dopoldanske malice.

CENJENIM GOSTOM ŽELIMO USPEŠNO NOVO LETO 1978 IN SE HKRATI PRIPOROČAMO

KMETOVALCEM IN OSTALIM OBČANOM DOLENJSKE ŽELIMO SREČNO NOVO LETO IN SE HKRATI PRIPOROČAMO

**kmetijska
zadruga n. sub. o.
novo mesto**

PLAVA LAGUNA

PLAVA LAGUNA V LETU 1978

- letni oddih,
- zdravstvenopreventivni oddih,
- šole v naravi,
- kongresni turizem,
- mladinski turizem,

- letovanje šolskih in predšolskih otrok,
- trening športnikov in športne igre,
- posebno ugodni pogoji za upokojece,
- sindikalni izleti in oddih za konec tedna.

ZAHTEVAJTE INFORMACIJE v predstavnštvu Plave lagune v Ljubljani in pri MLADINSKI TURISTIČNI POSLOVALNICI v Novem mestu, Glavni trg 7, tel. (068) 22-555.

V PRIHODNJEM LETU ŽELIMO NAŠIM GOSTOM IZ DOLENJSKE PRIJETNO BIVANJE V NAŠIH HOTELIH IN JIM HKRATI ŽELIMO SREČNO IN ZADOVOLJNO NOVO LETO 1978

beogradska banka temeljna banka Ljubljana poslovna enota Novo mesto

telefon: (063) 21-532

- DINARSKÉ IN DEVIZNE HRANILNE VLOGE
- VODENJE TEKOČIH RAČUNOV
- VODENJE DINARSKIH IN DEVIZNIH ZIRO RAČUNOV
- NAMENSKO VARČEVANJE
- DODELJEVANJE KREDITOV
- OPRAVLJANJE DRUGIH BANČNIH STORITEV

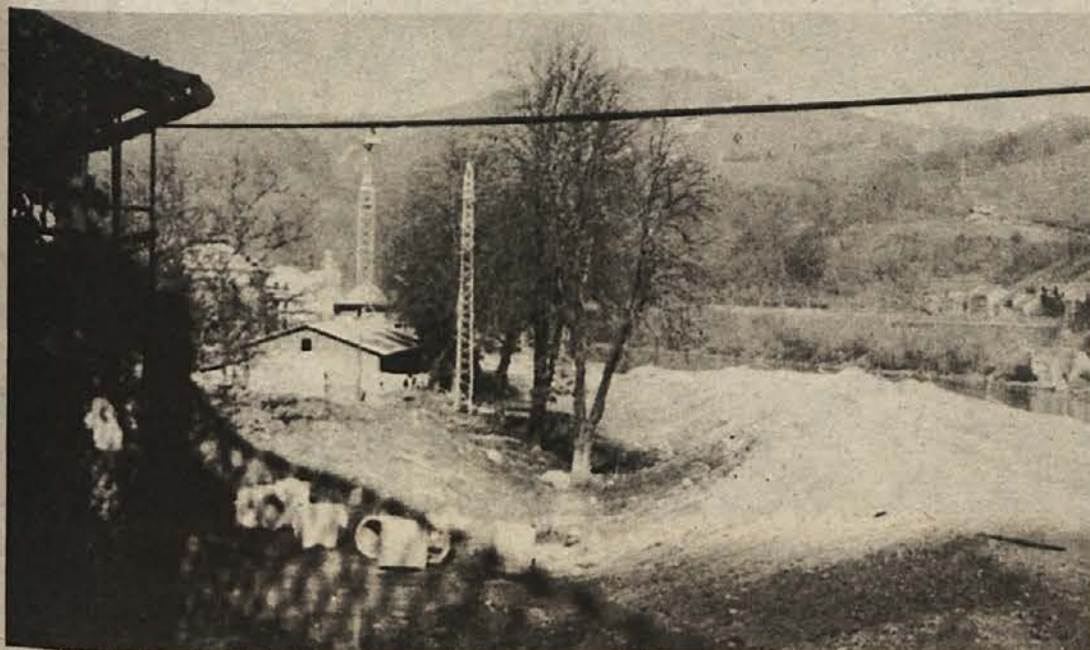
PREDEN SE ODLOČITE O POSLOVNEM DOGODKU, OBIŠČITE BEOGRAJSKO BANKO – POSLOVNO ENOTO NOVO MESTO! OB VSTOPU V NOVO LETO 1978 ŽELIMO VSEM OBČANOM OBILO POSLOVNIH USPEHOV IN OSEBNEGA ZADOVOLJSTVA

CESTNO PODJETJE V NOVEM MESTU

NOVO MESTO, LJUBLJANSKA CESTA 8 — TEKOCI RACUN 52100-601-10217 — TELEFON 21-723

ZA BOLJŠE CESTNE POVEZAVE

V organizaciji združenega dela Cestno podjetje Novo mesto združuje delo 500 delavcev v teritorialnih tozdih s sedeži v Črnomlju, Kočevju, Krškem, Brežicah in Novem mestu ter v dveh funkcionalnih tozdih — TOZD mehanizacija s sedežem v Novem mestu in TOZD asfaltna baza v Drnovem pri Krškem.

Napačno bi bilo misliti, da je Cestno podjetje organizacija združenega dela, ki živi od proračuna. Deluje in živi tako kot druge organizacije združenega dela v tržnih razmerah. Dela pridobiva na osnovi ponudb.

Hkrati pa je Cestno podjetje v delu svojega delovanja tudi organizacija posebnega družbenega pomena. Sem sodi vzdrževanje magistralnih in regionalnih cest, ki ga financira republiška skupnost za ceste.

Skupna realizacija v letu 1977 bo preseгла 30 milijard starih dinarjev, kar je dokaz skupnih naporov vseh tozdov.

Ne samo da ima Cestno podjetje svoje tozde v številnih občinah dolenske regije, ampak se povezuje pri gradnjah cest in cestnih objektov z drugimi organizacijami združenega dela. Med drugim s SGP Pionir iz Novega mesta in Gradbenim podjetjem Ingrad iz Celja

NOVOMEŠKA OBVOZNI- CA — RAZBREMENITEV MESTNEGA JEDRA

Gradnjo obvoznice in novega mostu je narekoval urbanistični načrt za preusmeritev prometa iz mestnega jedra in zaradi povezave magistralne ceste M 1 s smerjo proti Karlovcu.

Dolžina obvoznice od Ceste herojev do Gotne vasi v dolžini 2860 metrov so gradili novomeški tozd in tozd mehanizacija v kooperaciji s SGP Pionir. Slednji je opravil zemeljska dela v dolžini 1800 metrov.

Skupno so izkopal 11500 kubičnih metrov humusa, ostale zemlje od druge do šeste kategorije pa 31500 kubičnih metrov. V nasipe so vgradili 52200 kubičnih metrov nasipnega materiala. Na nasip so položili 7500 ton bitumenske stabilizacije in 12000 ton asfalta.

Po srednjeročnem planu je predvideno nadaljevanje posodobitve ceste od mostu na Cesti herojev proti Mačkovcu v dolžini približno treh kilometrov. V prvi fazi, v letu 1978, bo zgrajena oziroma rekonstruirana cesta do čistilnih naprav pri tovarni zdravil Krka. Druga faza pa je v planu do leta 1980 na trasi od čistilnih naprav do Mačkovca. Ta cesta bo služila kot priključek na magistralno cesto M1, kasneje pa na avtocesto.

TUDI V KRŠKEM OBVOZNICA

Tozd Krško v sodelovanju s tozdom Mehanizacija in gradbenim podjetjem Ingrad iz Celja gradi obvoznico magistralne ce-

ste 1/10 C od Valvasorjevega spomenika (vstop iz smeri Sevnica) ob desnem bregu Save do ceste, ki se priključi na novi most.

Tudi krška obvoznica bo razbremenila staro mestno jedro. Promet bo tako potekal brez motenj v smeri proti brestaniški plinski elektrarni oziroma Zassavju nasploh.

PARTIZANKA BO SKRAJŠALA ŠTEVILNE POTI

Tozd Črnomelj in tozd mehanizacija iz Novega mesta izvajata v sedanjih fazi gradbena dela na odsekih od Podturna mimo Kočevskih poljan do Starih žag in od Črmošnjic do Brezij. Širina cestišča bo 8 metrov, vozišča pa 6 metrov.

Obe gradbišči sta v srednjeročnem planu razvoja magistralnih in regionalnih cest v SR Sloveniji, ki se delno financira tudi iz posojila za ceste.

Partizanka bo bistveno skrajšala pot iz Črnomaljskega dela proti Ljubljani in iz Dolenjske proti morju. Za pokrajino, skozi katero poteka nova trasa Partizanke, pa pomeni nova cesta ne samo novo okno v svet, ampak tudi možnost večjega razvoja, predvsem na področju turizma.

Ob vstopu v novo leto 1978 želi kolektiv organizacije združenega dela Cestno podjetje Novo mesto vsem poslovnim partnerjem obilo poslovnih in delovnih uspehov, uporabnikom cest pa varno vožnjo.

Toplice, je v petek, 21. oktobra položil temeljni kamen za novi hotel „TERME“.

POTOVALNA
AGENCIJA

LJUBLJANA
TITOVA 25

ALI STE ŽE RAZMIŠLJALI?

KAM BOSTE ŠLI PRIHODNJE LETO NA DO-
PUST ALI IZLET?

MORDA...

NA NAŠ JADRAN.

MORDA...

V ŠPANIJO, GRČIJO ali TUNIZIJO.

MORDA...

PA SE VIDIMO ŽE PREJ NA SMUČANJU NA
ČEHOSLOVAŠKEM ALI V AVSTRIJI

KJE BOSTE DOBILI INFORMACIJE?

NA NAŠEM PRODAJNEM MESTU V NOVEM
MESTU, GLAVNI TRG 7, soba št. 5 (PRITLIČJE
DESNO), TEL. (068) 22-555

KJE SE BOSTE PRIJAVILI?

PRAV TAKO NA NAŠEM PRODAJNEM MESTU
V NOVEM MESTU

OD KDAJ V NOVEM MESTU?

OD 1. JANUARJA 1978 DALJE!

S

R

E

Č

N

O

Vabimo posameznike in delovne organizacije, naj obišejo naše prodajno mesto v Novem mestu, kjer bodo dobili podatke o naših rednih programih.

S

R

E

Č

N

O

Če pa boste želeli na izlet kam drugam, ga bomo na vašo željo organizirali z letalom ali avtobusom.

IVAN KOČEVAR - generalni direktor SGP Pionir

MIHA JALOVEC - direktor TOZD Novo mesto

DESET TOZD IN DSSS

Delovno organizacijo SGP PIONIR sestavlja deset temeljnih organizacij združenega dela in delovna skupnost skupnih služb. Naše temeljne organizacije so organizirane po specialnostih in po teritorialnem principu. Tako imamo v našem sestavu štiri TOZD gradbene operative s sedeži v Novem

estu, Krškem, Ljubljani in Zagrebu, TOZD Togrel, tovarna gradbenih elementov za industrijsko in stanovanjsko gradnjo s sedežem v Drnovem pri Krškem, TOZD Projektivni biro, ki vrši projektiranje objektov, s sedežem v Novem mestu in delovno enoto v Ljubljani, TOZD Strojno prometni obrat Novo mesto za izvajanje vseh del s težkimi gradbenimi stroji in delovnimi pripravami ter za prevozne storitve, TOZD Lesni obrat Novo mesto je tovarna za izdelavo „harmonika“ in preklopnih vrat, TOZD Mehansko kovinski obrat Novo mesto izvaja servise in popravila osebnih in tovornih avtomobilov ter strojev in TOZD Invest s sedežem v Sarajevu, ki je registrirana kot inženiring za pridobivanje, projektiranje, posredovanje in izvajanje gradbenih storitev.

Za naše temeljne organizacije združenega dela izvajajo skupne službe podjetja po posebnem samoupravnem sporazumu posle, kot so: komercialni – za tuzemstvo in inozemstvo, plansko – analitski, nabavni, tehnološki, investicijski, računalniški, finančni, knjigovodski in splošni. Skupne službe imajo sedež v Novem mestu, izpostave pa v Ljubljani, Krškem, Zagrebu, Reki in Sarajevu.

S samoupravnimi sporazumi in pogodbami o poslovno tehničnem sodelovanju imamo organizirano dolgoročno sode-

lovanje s številnimi kooperantskimi in drugimi organizacijami širom Jugoslavije in še več: danes sestavljajo temeljne organizacije Pionirja preko delovne organizacije več višjih oblik združevanja dela in sredstev kot so SOZD Giposs Ljubljana, SOZD Adriagradnja Reka in Poslovno skupnost Euroturist Poreč, vse z namenom večje delitve dela, specializacije, boljše izkoriščenosti tehničnih zmogljivosti, hitrejše obvladovanja trga, zmanjšanja poslovnega rizika in podobno.

V temeljnih organizacijah združenega dela in delovni skupnosti skupnih služb je zaposlenih 3500 delavcev, ki bodo poslovno leto 1977 zaključili z milijardo in 500 milijoni skupnega prihodka, od tega 60 odstotkov v republiki Sloveniji, 38 odstotkov v drugih republikah in 2 odstotka v tujini.

Da je Pionir resnično mogočna delovna organizacija povedo podatki, da lahko v enem letu zgradi 2500 stanovanj, 200 tisoč kvadratnih metrov industrijskih montažnih hal in drugih ploskovnih elementov, 2500 ležišč v hotelskih objektih, izdela več deset tisoč kvadratnih metrov harmonika in preklopnih vrat ter opravi preko 30 tisoč popravil in servisov na avtomobilih in strojih.

V letošnjem letu so Pionirjevi gradbinci gradili preko 280 objektov, nekateri od teh so še v gradnji, zato naštejmo le nekaj večjih, ki so že dograjeni in predani investitorjem v uporabo:

– večje število stanovanjskih blokov in stolpičev v stanovanjskih soseskah v Ljubljani,

Reki, Novem mestu, Krškem, Brežicah in Zagrebu,
– Dom JLA v Novem mestu,
– Zdravstveni dom Trebnje,
– Poslovna stavba „Elektro“, Novo mesto,
– trgovina na Drski,
– most s cestnimi priključki v Novem mestu,
– Delavski dom Krško,
– tovarniške hale za tovarno celuloze, žito in Labod v Krškem,
– Hotel „Sremič“ Krško,
– razdelilna trafo postaja Beričevo – Ljubljana,
– turistična stanovanja s hotelom v Červarju – Poreč,
– hotel za samce v Zagrebu,
– silos za glinico v Zvorniku,
– hotela Vespera in Aurora v Malem Lošinjju,
– objekte v Libiji, itd.

Vseh teh uspehov ne bi dosegli, če ne bi pri svojem delu vestno upoštevali nove Ustave in zakona o združenem delu, saj smo v poslovni praksi že v letu 1976 začeli uvajati dohodkovne odnose preko posebnih delovnih enot, preko katerih so posamezne TOZD združevale delo in sredstva na osnovi živnega in minulega dela, z udeležbo na skupnem prihodku. V takih dohodkovnih odnosih smo kljub izredno težkim pogojem in z velikimi napori v rekordnem času zgradili dva velika objekta, ki skupaj predstavljata letošnjo največjo turistično izgradnjo na Jadranu – hotela Vespera in Aurora v Malem Lošinjju v SR Hrvatski in specialni silos za glinico v Zvorniku v SR Bosni in Hercegovini.

To so šele začetki uvajanja dohodkovnih odnosov pri nas. Če hočemo v celoti uresničiti cilj naše družbe, ta pa je, da v skupnem povezovanju doseže-

KAO POSEBNO PRIZNANJE ZA UNAPREDENIJE GRADNINSKE MISLI I PRAKSE OD OPSTEJ ZNAČAJA ZA JNA DODJELJUJE SE GODENJA

Gradbeno podjetje "PIONIR" - Novo Mesto, TOZD - Zagreb, za kvalitarno izvajanje radova na hotelu "Kalnik" v Zagrebu.

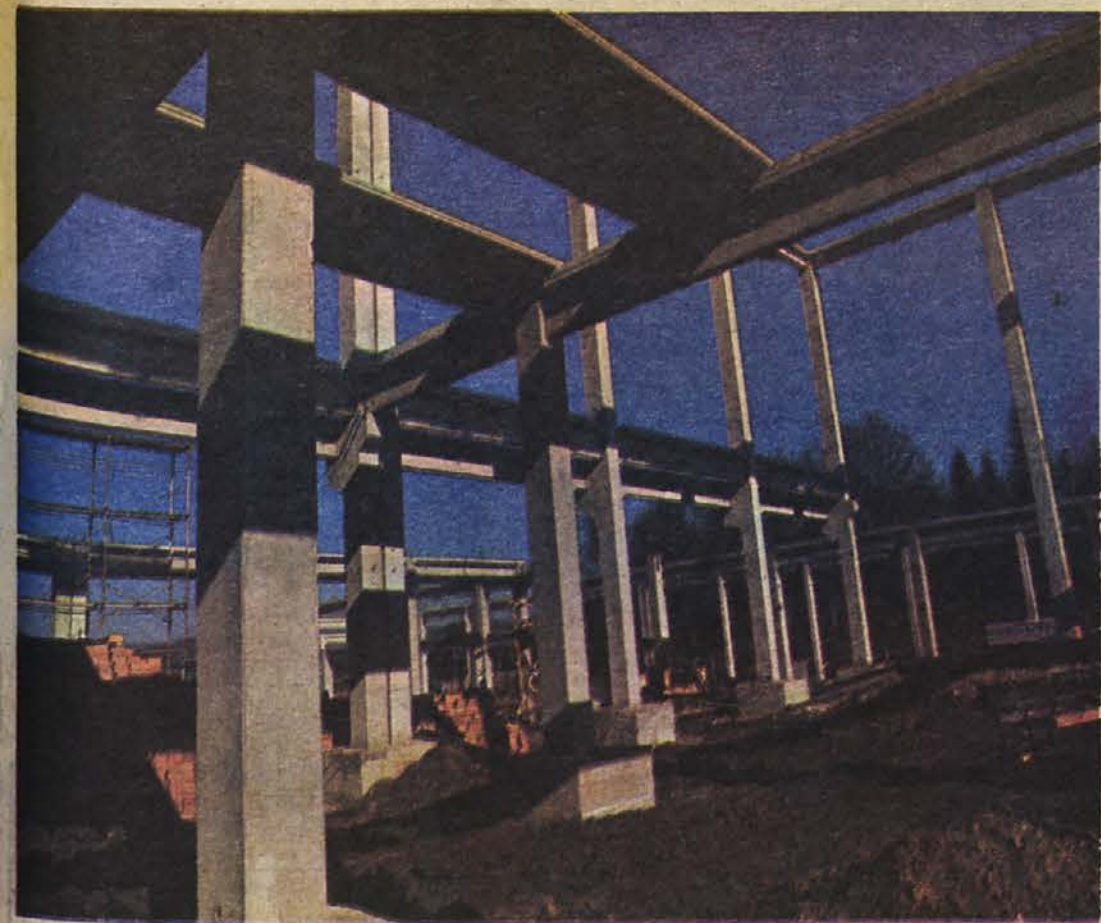
22. DECEMBER 1977.

Generalni direktor
ANTUN BERKI dipl. grad. inž.

Antun Berki

Največje priznanje, ki ga JLA podeljuje gradbenim podjetjem, je letos prejel PIONIR, za kvalitetno delo pri gradnji hotela Kalnik v Zagrebu.

mo z družbenimi sredstvi večji poslovni uspeh, moramo preiti k še čvrstjšim oblikam dohodkovnih odnosov znotraj TOZD naše delovne organizacije, kakor tudi z vsemi tistimi dejavnostmi izven naše delovne organizacije, s katerimi se srečujemo pri skupnem delu pri gradnji objektov.

TOZD GRADBENI SEKTOR NOVO MESTO

je največja temeljna organizacija v Pionirju in zaposluje v povprečju 900 delavcev. Značilno za leto 1977 je to, da smo težišče gradenj prenesli v samo Novo mesto, medtem ko smo prejšnja leta 60 odstotkov naše realizacije dosegali na gradbiščih izven novomeške

občine. V ilustracijo naj navedemo samo podatek, da v Novem mestu po vojni še ni bilo toliko gradbenih žerjavov na gradbišču na raznih koncih mesta kot letos. Sodelovali smo tudi pri velikih gradnjah izven novomeške občine, tako pri izgradnji hotelskega kompleksa na Lošnju, kjer smo prispevali največji delež, stalno gradimo na Reki, kjer vrednost del celo presega celotno letno realizacijo TOZD Zagreb, sodelujemo pri gradnjah na Rabu ter v tujini v Libiji. V prihodnjem letu bomo nadaljevali začeta dela, predvsem bo naša pozornost na stanovanjski izgradnji, ki je letos zaradi neurejenih urbanističnih zadev v precejšnjem zaostanku. Kot kaže bo del za uresničitev planirane proiz-

vodnje dovolj, saj bodo poleg objektov v Novem mestu tudi gradnje izven tega območja še vedno stalni sestavni del naših nalog.

Največja težava pri gradnjah, ki nas je spremljala skozi vse leto je bilo pomanjkanje cementa, poleg tega pa gradbinci naletimo tudi na druge ovire kot so neurejena in pomanjkljiva dokumentacija s strani investitorjev (tako tehnična kot tudi finančna), kar pa ima za posledico seveda premike in podaljševanje rokov.

Kar zadeva kadre, smo posebno veseli, da raste zanimanje za naš poklic tudi med mladimi iz neposredne okolice, saj imamo letos prvič učence iz Novega mesta in okolice, medtem ko smo v prejšnjih

letih izučevali le delavce iz drugih republik. To je pomembno predvsem zato, ker imamo s tem zagotovljene strokovnjake tudi za v bodoče, saj bo le malo ali jih pa sploh ne bo takih, ki bi po končanem šolanju odhajali v druga področja, saj so tukaj vendar doma.

PERSPEKTIVE DO SGP PIONIR

Kazalci razvoja temeljnih organizacij in delovne organizacije Pionir so začrtani v srednjeročnem razvojnem načrtu 1976 - 1980. Naša naloga je, da jih v celoti doseže-

mo oziroma presežemo, zlasti:

- v smeri vse popolnejše industrializacije vseh vrst gradenj, s tem, da sporazumno vključimo v naš reprodukcijski krog še napredne kooperante, ki imajo interes takega sodelovanja,
 - vpeljemo v proizvodnjo naših TOZD avtomatizacijo delovnih procesov,
 - po planu izobraževanja in z drugimi prijemi izboljšamo izobrazbeno strukturo zaposlenih,
 - reorganiziramo in vzpostavimo boljši informacijski sistem, tako, da bo informiranost zaposlenih popolnejša,
 - povsod dosledno realiziramo procese povezovanja, sodelovanja, prilagajanja in usklajevanja tako med TOZD naše DO, kakor tudi pri skupnih poslih, ko nastopajo tudi tuje TOZD drugih DO,
 - upoštevamo moderne poslovne metode in dobre organizacijske postopke pri obdelavi tržišča in prevzemu del,
 - ojačamo poslovno dinamičnost in ekspanzijo v vseh poslovnih funkcijah naših organizacijskih enot, zlasti pa v DSSS,
 - dogradimo socialistične samoupravne odnose pri združevanju dela in sredstev.
- Planirana proizvodnja naših TOZD bo v letu 1978 znašala milijardo in 900 milijonov dinarjev. Da dosežemo tudi v prihodnje komercialno konkurenčno ravnotežje na gradbenem tržišču Jugoslavije in v inozemstvu, so se TOZD in DSSS odločile dopolniti organizacijo in poslovanje tako, da se iz dela skupnih služb oblikuje TOZD kot inženiring in posebna delovna skupnost kot interna banka, vse v interesu temeljnih organizacij. Sistem priprave in prevzemanja poslov preko inženiringa bo v bodoče osnovni sistem razvoja SGP Pionir, tako pri gradnji investicijskih, kot pri gradnji stanovanjskih objektov. TOZD inženiring bo povezoval preko dohodkovnih odnosov domače in tuje TOZD različnih DO za skupni cilj, to pa bo priprava, projektiranje in izvajanje investicijskih del.

ZAPIS S POGOVORA S TOVARIŠEMA IVANOM KOČEVARJEM IN MIHOM JALOVCEM.

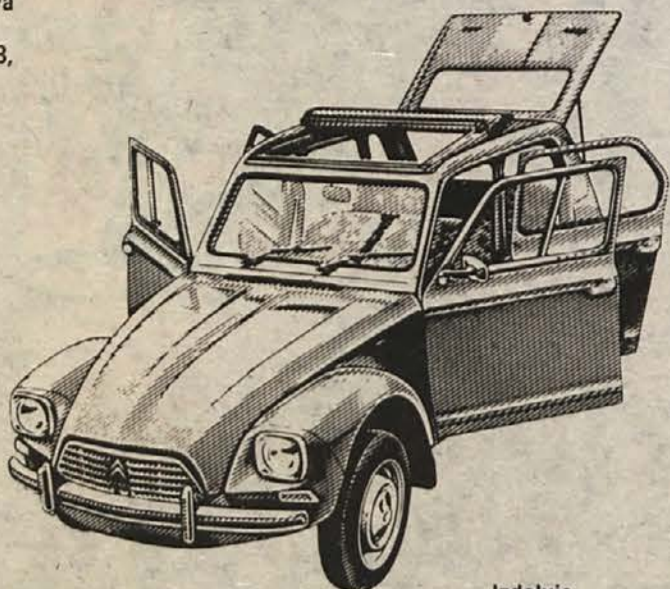

Diana 6 L

Model 1978 ima vrsto koristnih izboljšav. Popolnoma na novo je konstruiran zavorni sistem s kontrolno lučko na armaturni plošči, spredaj so kolutne zavore, ki omogočajo še varnejšo vožnjo. Volan je nekoliko manjši, na novo so oblikovani predali za sklopko, zavoro in plin.

Udobnejša sta tudi prednja sedeža. Motor ima 602 ccm, 32 KM/DIN in doseže največjo hitrost 120 km/h, poraba goriva je 6,1 litra/100 km.

DOBAVA TAKOJ, informacije: **CIMOS**, Ljubljana, Dalmatinova 4, tel. (061) 312-250
CIMOS, Beograd, Kolarčeva 8, tel. (011) 631-699

Spredaj kolutne zavore

Olija **INA**

Izdeluje **CIMOS**

CITROËN

SEDANJIM IN BODOČIM
LASTNIKOM VOZIL CIMOS
TER OSTALIM OBČANOM
DOLENJSKE ŽELIMO V
LETU 1978 SREČNO VOŽ-
NJO

**PROGRAM SEJMOV
IN RAZSTAV ZA LETO 1978
NA GOSPODARSKEM
RAZSTAVIŠČU
V LJUBLJANI**

14. – 20.
januar 1978

MODA

23. sejem konfekcije, modnih tkanin, pletenin, izdelkov usnjarske predelovalne industrije in modnih dodatkov;

28. februar –
3. marec 1978

YUKONTRI

2. mednarodni sejem strojev in opreme za konfekcijo in trikotažno industrijo;

14. – 19.
marec 1978

ALPE ADRIA

17. mednarodni sejem blaga široke potrošnje: orodja, opreme in materialov za dom in obrt – „Naredi si sam“; oprema za šport in turizem;

8. – 12.
maj 1978

TEHNIKA ZA OKOLJE

3. mednarodna razstava sistemov, opreme in tehničnih sredstev za aktivno zaščito okolja;

23. – 25.
maj 1978

SETEX

11. mednarodni poslovni sejem vzorcev tkanin in dodatkov za oblačilno industrijo, pomlad/poletje 1979;

6. – 11.
junij 1978

LESNI SEJEM

mednarodni sejem strojev in opreme za obdelavo in predelavo lesa;

19. – 27.
avgust 1978

KMETIJSKO ŽIVILSKI SEJEM

16. mednarodni pomurski kmetijski živilski sejem v GORNJI RADGONI – osrednji slovenski kmetijski sejem;

28. avgust –
3. september 1978

VINO

24. mednarodni vinogradniško-vinarski sejem;

8. – 11.
september 1978

VRTNARSKA RAZSTAVA

9. vrtnarska razstava z mednarodno udeležbo – razstava sobnih rastlin, rezanega cvetja, rastlin za javne nasade; sadje in zelenjava; orodje in stroji za vrtnarstvo; posebna razstava gob;

2. – 6.
oktober 1978

SODOBNA ELEKTRONIKA

25. mednarodna razstava elektronike, telekomunikacij, avtomatizacije, elektronskih naprav za obdelavo podatkov in nuklearne tehnike;

15. – 19.
november 1978

SKI EXPO

9. mednarodni sejem opreme za zimski šport in turizem.

OBISKOVALCEM NAŠIH DOLENJSKE ŽELIMO
SEJMSKIH PRIREDITEV USPEŠNO NOVO LETO
IN OSTALIM OBČANOM 1978

Ei ELEKTRONSKA INDUSTRIJA - NIŠ

DELOVNA ORGANIZACIJA GOSPODINJSKIH APARATOV

ISKRA – industrija za avtomatiko
TOZD Tovarna napajalnih naprav,
Bršljin 63, 68000 Novo mesto,
telefon: (068) 21-581, 21-050
telex: 33-770

Tovarna napajalnih naprav iz Novega mesta je v tem letu popestrila svoj proizvodni program napajalnih naprav z naslednjimi novimi izdelki:

– „KOREKTOR TV COLOR“

– „KOREKTOR UNIVERZAL“

– ELEKTRIČNI PASTIR „KEKEC“

– HITRI POLNILEC „HIPO“

– NAPRAVA ZA TESTIRANJE
AKUMULATORJEV „AKU – TESTER“

POSLOVNIM PRIJATELJEM IN OBČANOM
DOLENJSKE ŽELIMO USPEŠNO
IN SREČNO NOVO LETO 1978.

VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM IN OBČANOM DOLENJSKE ŽELIMO
USPEŠNO NOVO LETO 1978 IN SE ŠE NADALJE PRIPOROČAMO

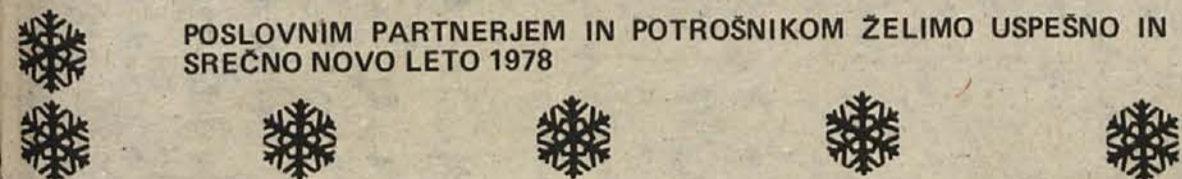
Labod

tovarna
oblačil
novo mesto

proizvodni
program :
*moški in ženski
plašči, obleke,
kostimi, hlače,
krila, ženske blu
ze in srajce*

POSLOVNIM PARTNERJEM IN POTROŠNIKOM ŽELIMO USPEŠNO IN
SREČNO NOVO LETO 1978

PRODANO VEČ KOT 250.000 PRIMERKOV

Izbrani recepti Dr. Oetkerja za
kolače, deserte in druge sladice.
Praktični nasveti z ilustracijami in
številnimi fotografijami v barvah,
po čemer je ta knjiga tako znana.

Knjigo »Kolači vaš ponos« lahko
naročite po povzetju za ceno
15 din.

DOLENJSKI LIST

Prosim, da mi pošljete po povzetju
kom. knjige »KOLAČI VAŠ PONOS« na
naslov:

.....

(ime, priimek

.....

(pošt. št., kraj)

.....

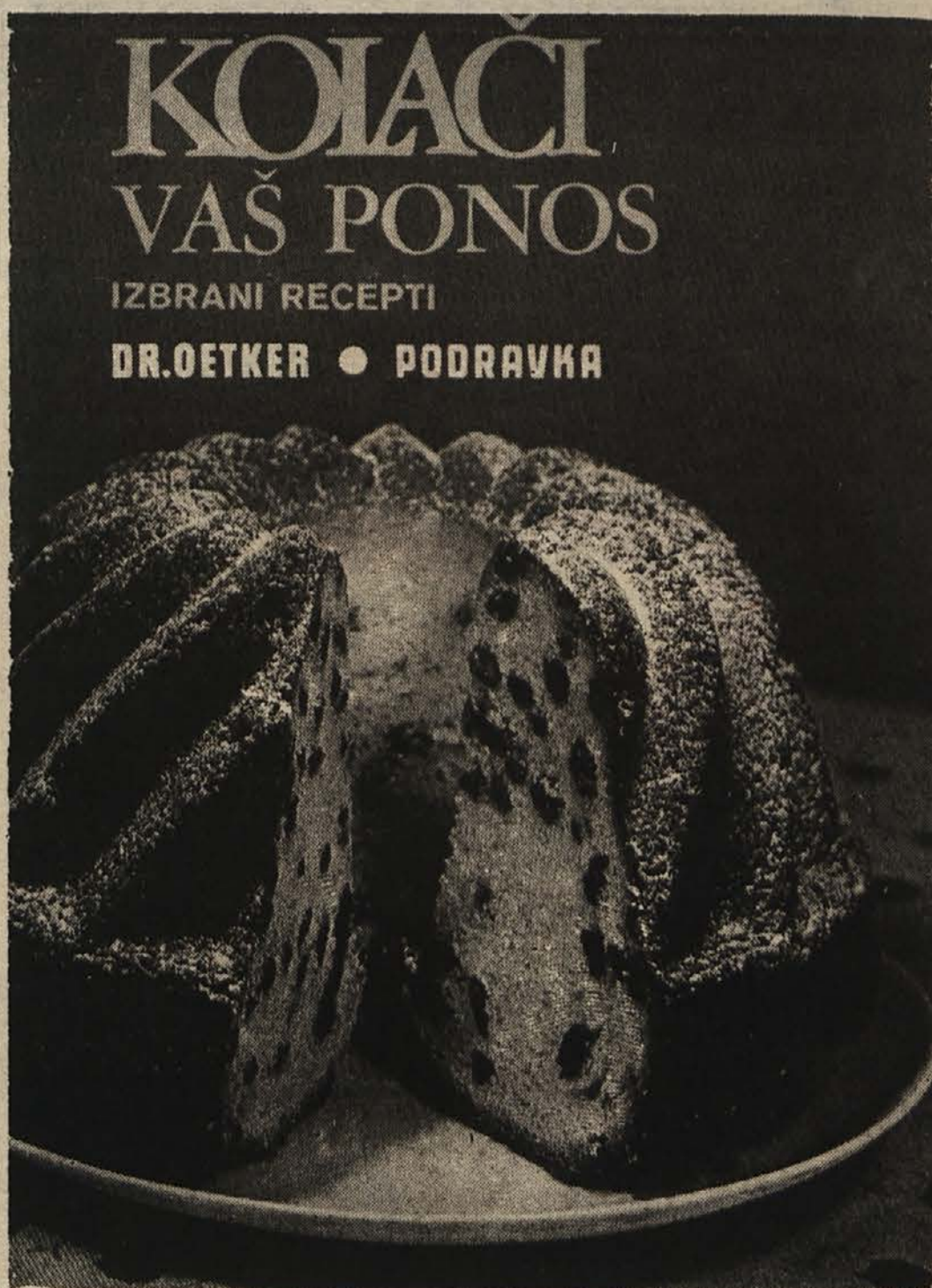
(ulica, št.)

**KNJIGA JE
V
SLOVENŠČINI!**

Čitljivo izpolnite
kupon in pošljite
na naslov:

Podravka

43300 Koprivnica

KOLAČI VAŠ PONOS

IZBRANI RECEPTI

DR. OETKER • PODRAVKA

VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM, KUPCEM IN OBČANOM DOLENJSKE
ŽELIMO USPEŠNO NOVO LETO 1978 IN SE SE NADALJE PRIPORO-
ČAMO

trgovska hiša maximarket

LJUBLJANA, Trg revolucije 1

SREČNO

NOVO

LETO

**kolektiv trgovske hiše maximarket
se vsem potrošnikom
zahvaljuje za dosedanje zaupanje
in vam želi v letu 1978
obilo poslovnih uspehov
ter osebne sreče**